

Advertisement

AVAILABLE

phone: 09973883218
09452849329
09764943688

မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ တောင်ငူခရိုင်တွင် ပြုလုပ်ခဲ့

ဩဂုတ် ၂၆ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုနှင့် သဘာဝသစ်တော သယံဇာတ၊ တောရိုင်းတိရစ္ဆာန်များကို ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး ကေအေန်ယူ- ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး တာဝန်ရှိသူများနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် အရေး

လှုပ်ရှားသည့် လူမှုအဖွဲ့များပါဝင်သည့် မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုဆိုင်ရာ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ အစီအစဉ်တစ်ခုကို တောင်ငူခရိုင်၊ ထန်းတပင် မြို့နယ်ရှိ ထိုလွှဲဝါး ကော်သူးလေ လူထု အထက်တန်းကျောင်း၌ ဩဂုတ် ၂၃ ရက်မှ ၂၄ ရက်နေ့အထိ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

နှီးနှောဖလှယ်ပွဲနှင့် ပတ်သက်၍ ကရင်သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် လူမှုလှုပ်ရှားမှုအဖွဲ့ (KESAN) မှ မြေယာနှင့် သဘာဝအရင်းအမြစ် စီမံခန့်ခွဲမှုတာဝန်ခံ စောမာဘူထူးက 'ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ ၃ ချက် ပေါ်နေပါ။ (၁) စာမျက်နှာ (၄) သို့ ▶

လွတ်လပ်ရိုင်း ဥပဒေအောက်က မိကရင်ရဲ့ ကံကြမ္မာ

စအိုင်ဆူး

■ စာမျက်နှာ (၈) သို့ ▶▶▶

ကရင်အာဇာနည်နေ့ကျင်းပမှုကြောင့် တရားစွဲဆိုခံရသူ နော်အုန်းလှ နှင့် ငမးမြန်းမြင်း

နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးနဲ့ သွားတာဖြစ်တဲ့အတွက် ဘာမှချိုးဖောက်တာ မရှိပါဘူး။ ဒါကိုမှ တရားစွဲမယ်ဆိုရင် ရင်ဆိုင်ပြီးတော့မှ ဖြေရှင်းသွားမယ်

■ စာမျက်နှာ (၂၀) သို့ ▶▶▶

လက်တွေ့ကျကျ အဖြေရှာရမည့် မြေယာပြဿနာ

ကမ္ဘာ့သမိုင်းတွင် ၁၁ ရာစုမှ ၁၈ ရာစုအလယ် စက်မှုတော်လှန်ရေး ပေါ်ပေါက်ခဲ့သည်အထိ မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး မြေရှင်များနှင့် မြေယာမဲ့များအကြား ပဋိပက္ခမျိုးစုံ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး သမိုင်းပညာရှင်များကမူ သက်ဦးဆံပိုင်ဘုရင်စနစ် ပေါ်ပေါက်လာခြင်းသည် မြေရှင်ပဒေသရာဇ်စနစ်ကြောင့်ဟုပင် မှတ်ချက်ပြုထားခဲ့ကြသည်။

လက်ရှိ မြန်မာနိုင်ငံတဝှမ်း ဖြစ်ပွားမှု အများဆုံး ပြဿနာကို ပြပါဆိုလျှင် မြေယာအရေးသည် ထိပ်ဆုံးတွင်ရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ယခင်အစိုးရများလက်ထက် စည်းလွတ်ဘောင်လွတ်မြေသိမ်းယူခဲ့သည့်ကိစ္စရပ်များ၊ စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကာလ တပ်သိမ်းမြေကိစ္စများနှင့် ယင်းတို့ကို ပြန်ရရန် မျှော်လင့်နေသည့် အလွှာစုံ အခြေခံ လူတန်းစားများ စသည်ဖြင့် ဒေသစုံတွင် အသံစုံကို နေ့တိုင်း ကြားနေရသည်။

၂၀၁၉ ဩဂုတ်လအတွင်း ကယားပြည် လူ့အခွင့်အရေးနှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု ကွန်ရက်က ဖက်ဒရယ်ပုံစံ မြေအုပ်ချုပ်စီမံမှုဆီသို့ အလှမ်းဝေး

နေသေးသည့် နိုင်ငံ၏ မြေယာပြုပြင်ပြောင်းလဲမှု အစီရင်ခံစာတစ်စောင်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ အလားတူ ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာ စစ်ဘေးတိမ်းရှောင်သူများနှင့် စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များ (IDPs & Refugees) မြေယာရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောထားကြေညာစာတမ်းကို ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး ငါးခုက လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ စုပေါင်းကာ ထုတ်ပြန်လိုက်သည်။ ထို့အပြင် မြေယာအရေး စောင့်ကြည့်ဆောင်ရွက်နေကြသူများက ကေအန်ယူ၊ တောင်ငူခရိုင်တွင် မြေယာဆိုင်ရာ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတစ်ခုကိုလည်း ကျင်းပခဲ့ကြသေးသည်။

ယင်းတို့ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် လက်ရှိ မြေယာအရေးမှာ ပြာပိုးနေသည့် မီးခဲပမာ တအံ့အံ့ နွေးနွေး ဖြစ်နေသည်။ မြေယာအရေး ပြန်ကြည့်လျှင် ယခင် သမ္မတဦးသိန်းစိန်လက်ထက် ၂၀၁၂ ခုနှစ်၊ မတ် ၃၀ ရက်တွင် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းများ စီမံခန့်ခွဲမှု ဥပဒေကို ပြဋ္ဌာန်းလိုက်သလို လက်ရှိ NLD အစိုးရလက်ထက် ၂၀၁၈ စက်တင်ဘာ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ယင်းဥပဒေကို ပြင်ဆင်သည့် ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းခဲ့ပြန်ရာ ယင်းဥပဒေအရ မြေယာဌာနတွင် မှတ်ပုံတင်မထားသည့် မြေများကို မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းဟု သတ်မှတ်ခံရမည့် အနေအထား ဖြစ်နေသည်။

အဆိုပါ ဥပဒေသည် အမှန်စင်စင် တစ်နိုင်ငံ

လုံး အတိုင်းအတာ၏ ပကတိအခြေအနေနှင့် မည်မျှအထိ ကိုက်ညီမှုရှိနေသည်ကို အစိုးရနှင့် ဥပဒေပြုရေး တာဝန်ရှိသူများအနေဖြင့် ဆန်းစစ်ရန် လိုသည်။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် ကျေးလက်ဒေသ အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသားဒေသများတွင် မိရိုးဖလာ မြေယာစီမံခန့်ခွဲခြင်းကို ရှေးဘိုးဘွားများ လက်ထက်မှစ၍ ယနေ့အချိန်ထိ ကျင့်သုံးနေဆဲ ဖြစ်သကဲ့သို့ နေရာဒေသ ကွဲပြားမှုပေါ် မူတည်ကာ မိရိုးဖလာ မြေယာစီမံခန့်ခွဲမှုစနစ်မှာလည်း ကွဲပြားမှုများ ရှိနေသည်။

မြေယာမှတ်ပုံတင်ခြင်းဟု ဆိုရာတွင်လည်း ခေတ်စနစ် အခြေအနေအရ ခေတ်အဆက်ဆက် ထိရောက်သည့် အသိပေး၊ ပညာပေးမှု အားနည်းချက်များအရ ဖွံ့ဖြိုးမှုနောက်ကျခြင်းများကြောင့် ပြဋ္ဌာန်းအတည်ပြုလိုက်သည့် ဥပဒေများကို ဂဏနဏ နားလည်ရန် အခက်အခဲရှိသည့် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူများအတွက်မူကား လုံလောက်သည့် အချိန်သတ်မှတ်ချက်တစ်ခု ထားရှိပေးရန်လိုသည်။ ထို့အပြင် ဝန်ထမ်းများ၏ ခေါက်ရိုးကျိုးနေသော အဆင့်ဆင့် အကျင့်ပျက်မှုများက မိမိပိုင် မြေယာကို မှန်ကန်သည့် နည်းလမ်းဖြင့် မှတ်ပုံတင်နိုင်ရေးမှာ လက်တွေ့တွင် အလှမ်းဝေးနေဆဲ ဖြစ်သည်။

အလားတူ တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ်-NCA လက်မှတ်ရေး

ထိုးထားသည့် တိုင်းရင်းသားလက်နက်ကိုင်များ ကမူ မြေယာကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အစိုးရ၏ စာချုပ်အပေါ် အလေးထားမှုမှာ မေးခွန်းထုတ်စရာဖြစ်နေကြောင်းနှင့် ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင် ပြဋ္ဌာန်းခဲ့သည့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်း စီမံခန့်ခွဲမှု ပြင်ဆင်သည့်ဥပဒေသည် အစိုးရနှင့် သဘောတူညီမှုရရှိပြီး ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်တွင် အတည်ပြုထားသည့် ပြည်ထောင်စု သဘောတူစာချုပ်ပါ မြေယာကဏ္ဍနှင့် လွဲချော်မှုရှိနေသည်ဟု ဝေဖန်လိုက်သည်။

မည်သည့်အစိုးရမဆို နိုင်ငံတစ်ဝှမ်းလုံးရှိ မြေယာများကို စီမံခန့်ခွဲမှုရှိသည်မှာ မှန်ကန်သော်လည်း တိုင်းရင်းသားပေါင်းစုံ စုပေါင်း နေထိုင်ပြီး မြို့နယ်၊ ကျေးလက်အစုံကို အုပ်ချုပ်ရေးယန္တရား မလွှမ်းမိုးနိုင်သေးသည့် မြန်မာနိုင်ငံတွင် မြေယာပြဿနာကို ဖြေရှင်းရာ၌ တပြေးညီ စံသတ်မှတ်ခြင်း ထက် သက်ဆိုင်ရာ နယ်မြေဒေသအလိုက် နေထိုင်လျက်ရှိကြသည့် တိုင်းရင်းသားများ၏ မိရိုးဖလာ မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို အသိအမှတ်ပြု လေးစားကာ လက်တွေ့ကျကျ ချည်းကပ်ဖြေရှင်းပါမှသာ လတ်တလောတွင် ရင်ဆိုင်နေရသည့် ဖြစ်စဉ်နောက်ခံ ရှုပ်ထွေးလှသော မြေယာပြဿနာများမှာ အတန်အသင့် လျော့နည်းသွားမည်ဟု သုံးသပ်မိပါသည်။

ဒုက္ခသည်များ၏ ဓလေ့အရပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ခြိမ်းခြောက်နေသည့် မြေဥပဒေကို ပယ်ဖျက်ရန် တောင်းဆို

ဩဂုတ် ၂၁ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စောထွန်းလင်း
ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာ စစ်ဘေးတိမ်းရှောင်သူများနှင့် စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များ (IDPs & Refugees) များ၏ ဓလေ့ထုံးတမ်းဆိုင်ရာ မြေယာပိုင်ဆိုင်ခွင့် စနစ်များနှင့် မြေယာလိုခြံရေးကို ခြိမ်းခြောက်နေသည့် မြေလွတ်၊ မြေလပ်နှင့် မြေရိုင်းစီမံ ခန့်ခွဲ

ရေးဥပဒေကို အမြန်ပယ်ဖျက်ပေးရန် လူမှုအဖွဲ့အစည်းများက တောင်းဆိုလိုက်သည်။ အဆိုပါကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ရန်ကုန်မြို့၊ Summit Park View Hotel ၌ ဩဂုတ် ၂၁ ရက်နေ့တွင် စစ်ဘေးဒုက္ခသည်အရေး ကူညီလုပ်ဆောင်နေသည့် Transitional Institute (TNI) နှင့် The Border Consortium (TBC) တို့က

ဦးဆောင်ပြုလုပ်သည့် ပြည်တွင်းနေရပ်စွန့်ခွာ စစ်ဘေးတိမ်းရှောင်သူများနှင့် စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များ (IDPs & Refugees) မြေယာရပိုင်ခွင့် အခွင့်အရေးဆိုင်ရာ သဘောထား ကြေညာစာတမ်း ထုတ်ပြန်ရှင်းလင်းခြင်း အခမ်းအနားတွင် ယခုလို တောင်းဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ကရင်လူ့အခွင့်အရေး အဖွဲ့

မှ အစီအစဉ်ညှိနှိုင်းရေးမှူး စောဝေလေးက မြေလွတ်၊ မြေလပ်နဲ့ မြေရိုင်းစီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေက ဒုက္ခသည်တွေအတွက် ခြိမ်းခြောက်မှုကြီးကြီး ဖြစ်နေတယ်။ သူတို့တွေက မိရိုးဖလာ ပိုင်ဆိုင်မှုပုံရှိတယ်။ စာရွက်စာတမ်း အားနည်းတယ်။ ဒီတော့ ကုမ္ပဏီတွေက စာရွက်စာတမ်းရယူပြီး လာသိမ်းပိုက်တယ်။ အမှုရင်ဆိုင်တော့ သူတို့ရှုံးတယ်။ ဒါကြောင့် ကျနော်တို့ ဒီနေ့ထုတ်ပြန်တဲ့ စာတမ်းမှာ ဒီဥပဒေကို ဖျက်သိမ်းပေးဖို့ အကြံပြုထားပါတယ်ဟု ပြောသည်။

ထို့အပြင် စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များ၏ မြေယာများကို ပြန်ပေးရန်၊ ပေးရန် အဆင်မပြေပါက အစားထိုးပေးရန်၊ သို့မဟုတ် ရသင့်ရထိုက်သည့် နှစ်နာကြေးပေးရန် အကြံပြုလိုပြီး စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များ၏ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်သည့် မြေယာများကို အကာကွယ်ပေးကာ ပိုင်ဆိုင်ခွင့် ပေးရန်နှင့် အသိအ

မှတ်ပြုရန် ပြောလိုသည်ဟု စောဝေလေးက ဆက်ပြောသည်။

၂၀၁၂ မှာ လယ်ယာမြေဥပဒေ ရေးဆွဲတယ်။ ပြီးတော့ မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်း ဥပဒေ ထွက်လာတယ်။ အဲ့ထဲမှာ ဘာပြောလဲဆိုရင် မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းလို့ သတ်မှတ်လိုက်တော့ ကျမတို့ IDP တွေ ဖြစ်စေ၊ Refugee တွေဖြစ်စေ နယ်စပ်တလျှောက်မှာနေထိုင်ခဲ့ပြီး နှစ်ပေါင်း ၂၀ လောက်ထားခဲ့ရတဲ့ အိုးအိမ်တွေ မြေ၊ ယာတွေက ဒီထဲမှာ ရှိတယ်။ ဒါပေမယ့် ဒီဥပဒေကြောင့် တရားဝင်ဘောင်ထဲကနေ အသိမ်းခံရတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီဥပဒေက ကျမတို့အတွက် ပြဿနာ အကြီးကြီးတစ်ခုဖြစ်နေတယ်ဟု မွန်ပြည်နယ်မှ မိခမ္မန်းက ပြောသည်။

လက်ရှိ ကရင်နီပြည်နယ်တွင် မြေယာအရေးနှင့် ပတ်သက်၍ တောင်သူ ၁၅ ဦးကို စစ်တပ်မှ တရားစွဲဆိုထားပြီး ယင်းတို့ထဲတွင် အမျိုးသမီး ၅ ဦးပါဝင်ကာ အများစုမှာ ဗမာစကား မတတ်သူများ ဖြစ်ကြောင်း၊ ဖြစ်စဉ်မှာ စစ်ဘေးရှောင်ရင်းထားခဲ့သည့် မြေယာများကို စစ်တပ်မှ လာရောက် တပ်စခန်းဖွင့်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်

သည်ကို တွေ့ရပြီး တရားရင်ဆိုင်ရာတွင် တောင်သူများအနေဖြင့် မိရိုးဖလာ ပိုင်ဆိုင်မှုသာရှိပြီး စာရွက်စာတမ်းမရှိ ဖြစ်နေသည်။ ထိုအတွက် မိရိုးဖလာပိုင်ဆိုင်မှုကို အသိအမှတ်မပြုပါက မြေယာပြဿနာများ မည်သို့မှ ပြေလည်မည် မဟုတ်ဟု ပြောလိုကြောင်း ကရင်နီပြည် တောင်သူလယ်သမား သမဂ္ဂမှ ခူးသူရယ်က ပြောသည်။

ယနေ့ထုတ်ပြန်သည့် ကြေညာစာတမ်းတွင် IDPs နှင့် Refugees များ နေရပ်ပြန်ရေး အစီအစဉ်ကို မြေမြှုပ်မိုင်းများ ရှင်းလင်းပြီးမှ လုပ်ဆောင်ရန်၊ နိုင်ငံရေးသဘောတူညီချက် ရရှိပြီးမှသာ ဆက်အကောင်အထည် ဖော်ရန်၊ နေရင်းရပ်ရွာများ၌ စခန်းချ တပ်စွဲထားသည့် တပ်ရင်းတပ်ဖွဲ့များ အားလုံးကို ဖယ်ရှားပေးရန်၊ ဌာနေတိုင်းရင်းသားနှင့် တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အဖွဲ့အစည်းများ လက်ရှိကျင့်သုံးဖော်ဆောင်နေသည့် မြေယာမူဝါဒနှင့် တည်ဆဲ မြေယာစီမံခန့်ခွဲရေး စနစ်များကို အသိအမှတ်ပြုရန် စသည့် အချက် ၁၀ ချက်ပါ တိုက်တွန်းချက်ကို ဖော်ပြထားသည်။

ကရင်သတင်းစဉ်	အမှုဆောင်နာယက မန်းလင်းမြတ်ကျော်	သတင်းတာဝန်ခံ စဖန်းရှောင်း	စာစီစဉ်အယ်ဒီတာ ကျော်အဲနယ်	ပုံနှိပ်သူ နှစ်သစ်ဦးပုံနှိပ်တိုက် (၀၀၆၀၁) 27(A), Corner of U Hmoo St and U Tun Nyo St, Dagon (East) Industrial Zone, Yangon	ဆက်သွယ်ရန် အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၁၂) လမ်း၊ ဖားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်။
	အယ်ဒီတာချုပ် နန်းဖော့ဂေ	သတင်းထောက်များ နန်းဝေမြိုးဇာ၊ စအိုင်ဆူး၊ စောမြတ်ဦးသာ	ထုတ်ဝေသူ စောထွန်းလင်း (၀၂၀၄၈)	တန်ဘိုး ၅၀၀ ကျပ်	kicnews@yahoo.com, kicnews97@gmail.com
	အမှုဆောင်အယ်ဒီတာ စောထွန်းလင်း	စောရှား	အမှတ် (၈) ရပ်ကွက်၊ ထောင်ပိ (၁၂) လမ်း၊ ဖားအံမြို့၊ ကရင်ပြည်နယ်		www.kicnews.org, www.karennews.org
	သတင်းအယ်ဒီတာ စောသိန်းမြင့်	ကရင်ပိုင်း စောလောဒူး			09973883218, 09452849329, 09764943688

ကရင့်အမျိုးသားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း ဆရာဖြစ်သင်တန်း စတင်ဖွင့်လှစ်

ဩဂုတ် ၁၅ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်။
စောရှား

စတုတ္ထအကြိမ်မြောက် ကရင့်အမျိုးသားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း ဆရာဖြစ်သင်တန်းကို ဖားအံမြို့နယ်၊ ဗုဒ္ဓကယာရှိ ခလောက်ထောင်ကျေးရွာ၌ ဩဂုတ်လ ၁၉ ရက်မှ ၃၀ ရက်အထိ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

ကရင့်လူငယ် အစည်းအရုံး - KYO နှင့် ကရင့်လူငယ်ကွန်ရက် - KYN တို့မှ ဦးဆောင် ပြုလုပ်သည့် အဆိုပါ သင်တန်းကို ကရင့်လူငယ်များ ကရင့်တစ်မျိုးသားလုံး၏ မျှော်မှန်းချက်၊ ရည်မှန်းချက်များ ဖြစ်မြောက်ရန်အတွက် စည်းလုံးညီညွတ်စွာဖြင့် ပါဝင်ကူညီပံ့ပိုး

ရန်နှင့် သမိုင်းပေးတာဝန်များကို ထမ်းဆောင်ရာတွင် စိတ်အားထက်သန်မှု ရှိလာစေရန်အတွက် ရည်ရွယ်ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်ဟု သင်တန်းကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ စောလယ်နယ်က ပြောသည်။

၎င်းက 'ဒေသပေါင်းစုံမှာ ရှိတဲ့ ကရင့်လူငယ်တွေ ပြန်စုပြီး ရှေ့အနာဂတ်အတွက် လက်တွဲလုပ်ဆောင်နိုင်ဖို့ အတွက်ပေါ့။ လက်ရှိ နိုင်ငံရေးအခြေအနေတွေ သိရှိဖို့အတွက်လည်း ဒီက ဘာသာရပ်တွေမှာ ပိုချသွားမယ်' ဟု ဂေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

၁၂ ရက်တာ ကြာမြင့်မည့် အဆိုပါ သင်တန်းကို ကရင့်အမျိုးသားအစည်းအရုံး-KNU ၏ ခရိုင်အလိုက် KYO လူငယ်များ၊ KYN

၏ ဒေသ ၁၁ ခုမှ ကရင့်လူငယ်များ စုစုပေါင်း ၄၅ ဦး တက်ရောက်နေကြောင်း တာဝန်ရှိသူများထံမှ သိရသည်။

အဆိုပါ ဆရာဖြစ်သင်တန်းတွင် အခြေခံနိုင်ငံရေး၊ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံ၊ ကရင့် အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှု သမိုင်း၊ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်နှင့် Federalism အစရှိသည့် ဘာသာရပ်များကို ကေအဲန်ယူမှ ခေါင်းဆောင်အချို့ ပြည်တွင်းရှိ သက်ဆိုင်ရာ တတ်သိကျွမ်းကျင်သော သင်တန်းဆရာများက သင်ကြားပို့ပေးသွားမည်ဟု သိရသည်။

ကရင့် အမျိုးသားရေးနှင့် နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ စွမ်းရည်မြှင့်တင်ခြင်း (Nation Building and Political Empowerment

Program) ဆရာဖြစ်သင်တန်း အစီအစဉ်ကို ၂၀၁၉ ခုနှစ်အတွင်း ၄ ကြိမ်ပြုလုပ်သွားခြင်း ဖြစ်ကာ ယခု နောက်ဆုံးအကြိမ် ဖြစ်သည်ဟု သိရသည်။

ပထမဦးဆုံးအကြိမ် သင်တန်းကို ဧပြီလ၌ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ကြာကွေးကျေးရွာတွင် ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ဒုတိယအကြိမ်အဖြစ် မေလ၌ KNU/KNLA-PC ဌာနချုပ်တည်ရှိရာ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်၊ ထို့ကော်ကိုးကျေးရွာနှင့် တတိယအကြိမ်အဖြစ် ဇွန်လတွင် KNU ခူးပလာယာခရိုင်၊ ထီးဝါဖလိုးကျေးရွာတို့၌ အသီးသီး ပြုလုပ်ခဲ့ကြခြင်းလည်းဖြစ်သည်။

ကရင့်ပြည်နယ်၏ အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူငယ်များနေ့အခမ်းအနား လူငယ် (၈၀၀) ကျော် တက်ရောက်

ဩဂုတ် ၁၇ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်
စောရှား

အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူငယ်များနေ့ အခမ်းအနားကို ကရင့်ပြည်နယ်၏ မြို့တော် ဖားအံမြို့၊ ဇွဲကပင်ခန်းမ၌ ဩဂုတ်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ကြရာ စိတ်ပါဝင်စားသူ လူငယ် ၈၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

နိုင်ငံအရပ်ရပ်တွင် ကျင်းပမှုများရှိနေသည့် အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူငယ်များနေ့ အခမ်းအနားကို ကရင့်ပြည်နယ်တွင် ၂၀၁၁ ခုနှစ်မှ စတင်ပြုလုပ်ခဲ့သော်လည်း ယခင်နှစ်များက လူဦးရေ အကန့်အသတ်ဖြင့်သာ ပြုလုပ်ကျင်းပခဲ့ကြခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

ပွဲဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီဝင် နန်းထက်ထက်လင်းစိုးက 'ဒီနှစ်က လူအကန့်အသတ်နဲ့ မထားဘဲ ဖွင့်ပေးလိုက်တော့ လူ ၈၀၀ လောက် တက်ရောက်လာတယ်။ မနစ်က ၇၀၀ လောက်တော့ တက်တယ်။ ဒီနှစ်ရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ အရည်အသွေး ပြည့်ဝတဲ့ ပညာရေးပြုပြင်ပြောင်းလဲမှုတွေ လုပ်နေတဲ့နေရာမှာ လူငယ်တွေအနေနဲ့ ကိုယ်တိုင် ကိုယ်ကျ ပါဝင်ဖော်ဆောင်နိုင်ဖို့ပါ' ဟု ဂေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ကရင့်ပြည်နယ် လူငယ်အဖွဲ့များမှ ဦးဆောင်ပြုလုပ်သည့် ယခုပွဲတွင် 'Transforming Education (ပြောင်းလဲနေသော ပညာရေးဆီသို့ လူငယ်တိုင်း တူညီ

ပါဝင်စွာ)' ဟူသော ဆောင်ပုဒ် (ခေါင်းစဉ်)ဖြင့် ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

ယခုပွဲသို့ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် နန်းခင်ထွေးမြင့်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ၊ ကရင့်ပြည်နယ်ရှိ ပုဂ္ဂလိက အခြေခံနှင့် အဆင့်မြင့် ပညာရေးကျောင်းများ၊ အစိုးရတက္ကသိုလ်များ၊ မြို့နယ်အသီးသီးမှ လူငယ်ကိုယ်စားလှယ်များ တက်ရောက်ခဲ့ကြပြီး ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ်မှ မိန့်ခွန်းပြောကြားခြင်း၊ ဆုများပေးအပ်ချီးမြှင့်ခြင်း၊ Special Talks အဖြစ် ပညာရေးနှင့် လူငယ်ဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို တတ်ကျွမ်းသော ဆရာများမှ ဦးဆောင်ဆွေးနွေးခြင်း၊ Panel Discussion နှင့် လူငယ်များ၏ မျှော်မြင်ရေးအစီအစဉ်များ စသည်တို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့သည်။

ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့မှ ယခုပွဲသို့ တက်ရောက်လာသော နန်းမိုးမိုးထွေးက 'ညီမကတော့ မတတ်တဲ့ ပညာတွေကို သင်ယူချင်တယ်။ လက်ရှိ အချိန်မှာ ပညာ မပြည့်စုံတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ယုံကြည်မှု မရှိသေးဘူး။ ဒါကြောင့် ဒီပွဲက ဆရာတွေ ပြောသွားတာတွေကို လာရောက်သင်ယူချင်တယ်' ဟု ဂေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့ချုပ်က ၁၉၈၅ ခုနှစ်မှ စတင်ကာ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့ကို အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ လူငယ်များနေ့အဖြစ် သတ်မှတ်လာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။

ပြည်ခရိုင် ကရင့်စာပေယဉ်ကျေးမှုကော်မတီအထောက်အကူပြုနှင့် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လူငယ်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း

ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်

ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး ပြည်ခရိုင် ကရင့်စာပေယဉ်ကျေးမှု အထောက်အကူပြုနှင့် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လူငယ်အဖွဲ့ကို ဩဂုတ်လ ၁၄ ရက်နေ့က ပြည်မြို့ရှိ စိန်ဖရန်စစ်ဇေးဗီးယား မူကြိုကျောင်း၌ ပြုလုပ်သည့် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီး ကရင့်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးရေးရာဝန်ကြီး နော်ပွယ်စေး၊ ခရိုင် ကရင့်စာပေယဉ်ကျေးမှုကော်မတီနှင့် ဒေသခံ ကရင့်လူငယ်များတွေ့ဆုံပွဲတွင် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်ဟု သိရသည်။

အဆိုပါ ပြည်ခရိုင် ကရင့်စာပေယဉ်ကျေးမှု အထောက်အကူပြုနှင့် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး လူငယ်အဖွဲ့ကို မြို့နယ် ၅ မြို့နယ်မှ တင်သွင်းလာသည့် လူငယ်ကိုယ်စားလှယ် ၅ ဦးကို ကနဦး ရွေးချယ်ပြီးနောက် ဥက္ကဋ္ဌ၊ အတွင်းရေးမှူး၊ ဘဏ္ဍာထိန်း၊ စာရင်းစစ်နှင့် သတင်းနှင့် ပြန်ကြားရေးစသည့် ခရိုင်ကော်မတီ ၅ ဦးကို ထပ်မံရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကရင့်ရေးရာဝန်ကြီး နော်ပွယ်စေးက 'ကျမတို့ စာပေနဲ့ယဉ်

ကျေးမှုကော်မတီကို ပံ့ပိုးကူညီဖို့ အတွက်နဲ့ နောက်တက်လာမယ့် ကျမတို့ မျိုးဆက်သစ်လူငယ်တွေ ချောချောမွေ့မွေ့ သွားနိုင်ဖို့ အတွက် စာပေယဉ်ကျေးမှု အထောက်အကူပြုနှင့် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလူငယ်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ကော်မတီဝင် ၅ ယောက်ဖွဲ့ပေးလိုက်ပါတယ်။ ဒီအပေါ်မှာ သူတို့ရဲ့ စိတ်အားထက်သန်မှုရှိတာကို တွေ့ရပါတယ်' ဟု ဂေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ပဲခူးတိုင်း ကရင့်စာပေယဉ်

ကျေးမှု အထောက်အကူပြုနှင့် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလူငယ်အဖွဲ့ကို ယခုဖွဲ့စည်းလိုက်သော ပြည်ခရိုင်အပါအဝင် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းရှိ တောင်ငူ၊ သာယာဝတီခရိုင်တို့တွင် ဖွဲ့စည်းထားပြီးဖြစ်ရာ ကျန်ရှိသည့် ပဲခူးခရိုင်ကို ဖွဲ့စည်းပြီးပါက တိုင်းအဆင့် ဖွဲ့စည်းရန်အတွက်လည်း စီစဉ် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိသည်ဟု ကရင့်ရေးရာဝန်ကြီးက ဆက်ပြောသည်။

တွေ့ဆုံပွဲသို့ တက်ရောက်လာသည့် အငြိမ်းစား အထက

ကျောင်းအုပ်ဖြစ်သူ နော်ဆာဖောက 'လူငယ်တွေ တိုးတက်လာဖို့ အတွက် အခုလို လာလုပ်ပေးတာ အရမ်းဝမ်းသာမိပါတယ်။ အရင်က ကျမတို့ ကရင့်လူငယ်တွေဟာ သူများ အနောက်မှာပဲနေတာများပါတယ်။ အခုတိုးတက်လာတဲ့ ခေတ်ကာလ အခြေအနေရ သူတို့တာဝန်ကို အတတ်နိုင်ဆုံး ကြိုးစားသွားမယ် ဆိုတဲ့အပေါ်မှာ အားရကျေနပ်မိပါတယ်။ လူငယ်တွေ ကိုယ်ရရှိတဲ့ အခွင့်အရေးကို လက်လွှတ်ဆုံးရှုံး မခံပါစေနဲ့။ ကိုယ့်ဆီမှာရှိတဲ့ တတ်စွမ်းမှုတွေကို တိုင်းပြည်အတွက်၊ လူမျိုးအတွက် အသုံးချသွားစေချင်ပါတယ်' ဟု ပြောသည်။

ပဲခူးတိုင်း ကရင့်ရေးရာ ဝန်

ကြီးနှင့် ကရင့် စာပေယဉ်ကျေးမှုကော်မတီအပါအဝင် လူဦးရေ ၁၀၀ ကျော် တက်ရောက်သည့် အဆိုပါတွေ့ဆုံပွဲတွင် ပြည်ခရိုင် ကရင့် စာပေယဉ်ကျေးမှု အထောက်အကူပြုနှင့် ဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးလူငယ်အဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းမှုအပြင် ပဲခူးတိုင်းအတွင်း သက်ဆိုင်ရာ ခရိုင်အဆင့် ကရင့်ရိုးရာ ချည်ဖြူဖွဲ့မင်္ဂလာပွဲများ ကျင်းပနိုင်ရန် ပဲခူးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရအဖွဲ့ ကရင့်တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများရေးရာ ဝန်ကြီးဌာနမှ ခရိုင် ၁ ခုလျှင် ထောက်ပံ့ငွေကျပ် ၂၅ သိန်းစီ ထောက်ပံ့ပေးအပ်ခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

တနင်္သာရီ မြစ်အတွင်း ရေကာတာ တည်ဆောက်မည်ကို ဒေသခံများစိုးရိမ်

ဩဂုတ် ၉ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စောစောလင်း

တနင်္သာရီ တိုင်းဒေသကြီးရှိ တနင်္သာရီ မြစ်ဝကျွန်းပတ်ဒေသ အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ စိုးရိမ်သည့်ဟု ဩဂုတ် ၉ ရက်နေ့တွင် ရန်ကင်းမြို့၊ မင်းရဲကျော်စွာ လမ်းရှိ ဂရင်းယူနိုက်တက် ဟိုတယ်၌ လူမှုအဖွဲ့အစည်းများ စုပေါင်းကျင်းပသည့် 'စွမ်းအင်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆာလောင်ခြင်း' အစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်ပွဲတွင် ဒေသခံများက ပြောသည်။

ပန်းဆက်သွယ်ရေးအတွက် တနင်္သာရီမြစ်ကိုသာ အဓိက အားထားနေရပြီး ရေကာတာ တည်ဆောက်မည် ဆိုပါက လူမှု၊ စီးပွား အထွေထွေ အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ရမည်ကို စိုးရိမ်ခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဒေသခံ စောဒယ်နီရယ်ဝင်းက ပြောသည်။

၎င်းက 'ကျနော်တို့ ကြားထားတာ တနင်္သာရီမြစ် တစ်လျှောက်ကို ရေအားလျှပ်စစ် စီမံကိန်း ၁၈ ခုလောက်လုပ် မယ်ပြောတယ်။ ဒါဆို ကျနော်တို့ ဘယ်မှာ သွားနေမှာလဲ၊ ကျနော်တို့ကို ကူညီမှာလား။ ဒီမြစ်ဟာ အသက်သွေးကြော ဖြစ်တဲ့အတွက် ကျနော်တို့ စိုးရိမ်ပါတယ်' ဟု ပြောသည်။

တနင်္သာရီမြစ်ပေါ်တွင် ရေကာတာ စီမံကိန်းများ တည်ဆောက်ရန် ၂၀၀၈ ခုနှစ်အတွင်း အစိုးရလျှပ်စစ်စွမ်းအား ဝန်ကြီးဌာနနှင့် အီတလျံ-ထိုင်း ကုမ္ပဏီတို့ နာလည်မှုစာချုပ်ချုပ်ဆိုရေးထိုးခဲ့ပြီး ၂၀၁၂ ခုနှစ်တွင် ကေအန်ယူ-က ရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးနှင့် အစိုးရတို့ အပစ်ရပ်ပြီးနောက် အဆိုပါစာချုပ်ချုပ်ဆိုမှု ပျက်ပြယ်သွားခဲ့သည်။

အာရှလမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း စီမံကိန်း တတိယအကြိမ်လျော်ကြေး ကျပ်သိန်း လေးထောင်ကျော်ပေး

ဩဂုတ် ၂ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နန်းဝေမြို့စာ

ကရင်ပြည်နယ် အိန္ဒြာ - ကော့ကရိတ်လမ်းပိုင်း အဆင့်မြှင့်တင်သည့် အာရှလမ်း စီမံကိန်းဖောက်လုပ်ရာမှ ထိခိုက်နစ်နာသွားသူ ဒေသခံများကို ပြည်နယ်အစိုးရက ယမန်နေ့ ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့က တတိယအကြိမ် လျော်ကြေးငွေအဖြစ် ကျပ်သိန်းလေးထောင်ကျော်ကို ပေးအပ်ခဲ့သည်။

လမ်းစီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး နစ်နာသူများအား လျော်ကြေးပေးရာတွင် အချို့မှာ လျော်ကြေးငွေ တွက်ချက်ခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လက်ခံနိုင်သော်လည်း ကျန်ရှိသူတို့မှာ ကျေနပ်မှု မရှိသေးသည့်အတွက် ညှိနှိုင်းနေရဆဲအခြေအနေ ရှိနေကြောင်းလည်း သိရသည်။

ကရင်ဖြူဒေသတွင် မျှစ်များစီးပွားဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို ဒေသခံများ တားမြစ်

ဩဂုတ်လ ၁၆ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နန်းဝေမြို့စာ

နေပြည်နယ်ကောင်စီ နယ်မြေ ပျဉ်းမနားမြို့နယ် အရှေ့ဘက်ခြမ်းတွင်ရှိသည့် ကရင်ဖြူနေထိုင်ရာ တောင်တန်းဒေသပေါ်တွင် ဒေသခံ မဟုတ်သူများမှ စီးပွားဖြစ် မျှစ်များ အလွန်အကျွံ ဝင်ရောက်ချက်ကို ယူမှု များလာခြင်းကြောင့် တားမြစ်ပိတ်ပင်မှုများ ပြုလုပ်နေကြောင်း ကရင်ဖြူ ဒေ

သခံများက ပြောသည်။ ထိုသို့စီးပွားဖြစ် ဝင်ရောက်ချက်ကို သယ်ဆောင်မှုများကြောင့် ကရင်ဖြူဒေသခံ ဥယျာဉ်ခြံမြေပေါ်ရှိ အပင်များ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ ဖြစ်ပေါ်လာသည့်အတွက် ဒေသခံနှင့်အတူ ကရင်ဖြူလူငယ်များ၊ ဒေသချုပ်ရေး တာဝန်ရှိသူများနှင့် ဒေသရှိပြည်သူ့စစ်များမှ စုပေါင်းပြီး တားမြစ်လိုက်ရခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

'အခုချိန် ဖာလာတွေ ပွင့်တဲ့ အချိန်ဖြစ်တော့ ဖာလာပင်တွေကို လည်း ထိခိုက်တယ်။ သူများစိုက်ထားတဲ့ အပင်တွေလည်း ထိခိုက်ပျက်စီးတယ်။ တချို့ဆိုရင် သူများ ကွမ်းနွယ်တွေကို ခုတ်ယူသွားတာလည်း ရှိတယ်။ ပျက်စီးမှု တအားများလာတာကြောင့် ဒေသခံတွေက မခံနိုင်တော့ဘူး။ အဲဒါကြောင့် ကျနော်တို့တွေ တိုင်ပင်ပြီး တားမြစ်လိုက်ရတာ ဖြစ်

တယ်' ဟု ကရင်ဖြူလူငယ်ဥက္ကဋ္ဌ စောသန်းတိုးအောင်က ဂေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

လျော်ကြေး ပေးဆောင်သည့် အခြေအနေများနှင့် ပတ်သက်၍ ဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန လက်ထောက် ညွှန်ကြားရေးမှူးနှင့် အိန္ဒြာကော့ကရိတ်လမ်းအဆင့်မြှင့်တင်ခြင်း စီမံကိန်းကျော်အတွက် အထွေထွေ လူမှုဘဝရပ်တည်ရေးအတွက် အားထားရသည့် မြစ်ဖြစ်သလို မြစ်၏ ရေဝေရေလဲ ဒေသ ဧကပေါင်း ၄၃၀၀၀ ၂ (၄-၃)သန်းကျော်ရှိကာ ယင်းသည် တနင်္သာရီတိုင်းဒေသကြီးတစ်ခုလုံး၏ ၄၁ ရာခိုင်နှုန်း ဖြစ်ပြီး ဧဝမျိုးစုံ မှီတင်း နေထိုင်နေကြောင်း သိရသည်။

လျော်ကြေးပေးတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျနော်တို့က နောက်ဆုံး ပဋိပက္ခအကြိမ်ထိ ပေးမယ်လို့ မှန်းထားပေမယ့် လျော်ကြေးကိစ္စ ပြန်လည်နေရာချထားရေး ကိစ္စတွေက ဒီလမ်း Project ပြီးတဲ့အချိန်ထိ အငြင်းပွားမှုတွေ တချို့ မကျေနပ်ချက်တွေ၊ တင်ပြမှုတွေက ရှိနေအံ့မှာပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျနော်တို့က ၄ ကြိမ်မြောက်မှာ တော်တော်များများ ပေးပြီးလောက်ပြီလို့ ရည်ရွယ်ထားတယ်။ နောက်ဆုံး ၅ ကြိမ်မြောက်ကျရင် နည်းနည်းပဲ ကျန်မယ်။ ယာယီအားဖြင့် အဲလောက်အထိရှိမယ်လို့ မှန်းထားတယ်' ဟု ၎င်းက ပြောသည်။

ဘဲဂရက် ကရင့်အာဇာနည်နေ့ ကျင်းပရေးကော်မတီ အတွင်းရေးမှူးနှင့် ဆက်သွယ်မေးမြန်းခြင်း

ကရင့်အမျိုးသားအာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ် စောဘဦးကြီး၏ ဇာတိရွာ၊ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး၊ ကန်ကြီးထောင့်မြို့နယ်၊ ဘဲဂရက်ကြီးရွာ၌ ဩဂုတ် ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သည့် ၆၉ နှစ်မြောက် အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနား ကျင်းပခဲ့မှု အခြေအနေများကို ကျင်းပရေးကော်မတီအတွင်းရေးမှူး စောကွာလာနှင့် ဆက်သွယ်မေးမြန်းထားသည်များကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ဘဲဂရက်မှာ ဩဂုတ် ၁၂ ရက်နေ့က အခြေအနေတွေကို ပြောပြပေးပါဦး။

ကားအစီး ၆၀ ကျော်လာတယ်။ ဧရာဝတီတိုင်း က မြို့နယ်စုံသလောက်ပဲ။ ပန်းခွေ၊ ပန်းခြင်း ၃၂ ခုပေါ့။ ပြီးတော့ KPP (ကရင့်ပြည်သူ့ပါတီ) ဒုဥက္ကဋ္ဌနဲ့ မြောင်းမြလူငယ်အဖွဲ့က ကျွန်းပင်နဲ့ မန်ဂျန်ရှားပင် ၅၀၀ စိုက်ပျိုးပေးတယ်။ တော်တော် စည်စည်ကားကား သိုက်သိုက်မြိုက်မြိုက် ဖြစ်သွားတာ။ ဘဲဂရက် ရွာသူရွာသားတွေလည်း ထမင်းဘူး ၁၅၀၀ မလောက်လို့ ထပ်ချက်ကျွေးရတယ်။ ဒီနှစ် တော်တော် အဆင်ပြေတယ်။ ကျနော်တို့ ဝတ်ပြုကိုးကွယ်၊ အလေးပြု၊ ပန်းခွေချပြီး သစ်ပင်စိုက်ပွဲတော် လုပ်တယ်။

အာဇာနည်နေ့ ဟောပြောပွဲ မလုပ်ဖြစ်ဘူးလို့ သိရတယ်။ ဘယ်လို အကြောင်းတွေကြောင့်လဲ။

ဟောပြောပွဲ မလုပ်ဘူးဆိုတာ တိုင်းကရင့်ရေးရာဝန်ကြီးလည်း စာထုတ်ထားတဲ့အပေါ်မှာ မလုပ်တာပေါ့။ ကျနော်တို့လည်း မဆန့်ကျင်ဘူးလေ။ မလုပ်ဘူး။ ဒါပေမယ့် အားရကျေနပ်မှုရှိပါတယ်။ အခမ်းအနားကိုလည်း ကရင့်လိုပဲ (မာထူးရာ) လို့ပဲ

ရေးတာပေါ့။ သူတို့ မကြိုက်တဲ့ ကရင့်အာဇာနည်ဆိုတာ မရေးဘူးပေါ့။ ကော်ရို စောဘဦးကြီးရဲ့ အောက်မေ့ဖွယ်ရာ (မာထူးရာ)နဲ့ အစီအစဉ် အဲလိုပဲ ရေးတယ်။ အာဇာနည်နေ့ဆိုတာ မထည့်ထားဘူး။ သူမကြိုက်တဲ့ဟာ မသုံးပေးဘူးပေါ့ဗျာ။

မြို့ပြောရရင် အခမ်းအနား တစ်ခုလုံး အပေါ်အားရကျေနပ်မှု ဘယ်လိုရှိလဲ။

အားရ ကျေနပ်မှုရှိပါတယ်။ လာတဲ့ လူထုတွေလည်း တော်တော်စိတ်ချမ်းချမ်းသာသာနဲ့ ဖြစ်သွားတယ်။ လာပြီး အလေးပြုကြတာလည်း အများကြီးပဲ။ တချို့ဆို မိသားစုလိုက်လာတာ။ တစ်ခုပဲ ကရင့်အာဇာနည်နေ့လို့ ထည့် မသုံးရတာရယ်။ ဟောပြောပွဲ မလုပ်လိုက်ရတာကိုတော့ စိတ်ထဲမှာ မကောင်းဘူး။ ကျန်တာတွေကိုတော့ အားရ ကျေနပ်မှု ရှိပါတယ်။ ပုသိမ်က စောဘဦးကြီးရဲ့တူမ နော်အိန်ဂျယ်လာ ဒွန်းလည်း လာရောက်ဂါဝရ ပြုတယ်။

အခမ်းအနားအတွက် ကုန်ကျစရိတ်တွေရော ဘယ်လိုရှိလဲ။

ကုန်ကျစရိတ်ကတော့ ဘတ်ဂျက်ရယ်လို့ သီး

သန့် မရှိဘူး။ တချို့ကျေးရွာတွေက ထမင်းဗူး ၁၅၀ စီ လှူတယ်။ ဗူး ၁၀၀ လှူ သူလည်းရှိတယ်။ ဘဲဂရက်ကြီး ကျေးရွာသားတွေက ဗူး ၁၀၀၊ အလှူရှင်တွေက တိုက်ရိုက်လာ လှူတာ ဖြစ်တယ်။ ထမင်းဗူးကြီးပဲက စုစုပေါင်း ၁၅၀၀ မလောက်ဘူး။ ထပ်ချက်ရတယ်။ ဆိုတော့ လူ ၂၀၀၀ ကျော်လောက်လာတဲ့ သဘောရှိတယ်။ တချို့ဆို နေ့လည်ဘက်မှ ရောက်လာတာတွေလည်း ရှိတယ်။ အရင်နှစ်ကထက် သုံးဆလောက်စည်ကားတယ်။ အရင်နှစ်ကလို စက်လှေတွေနဲ့ မဟုတ်တော့ဘူး။ ကားလမ်းလည်း ပေါက်နေပြီဆိုတော့ သွားလာရေး အဆင်ပြေ

တယ်။ ဘဲဂရက်မှာ စောဘဦးကြီးအထိမ်းအမှတ် ကျောက်တိုင်လည်း စိုက်ထူပြီးသွားပြီဆိုတော့ တခြား ဘာထပ်လုပ်ဖို့ စဉ်းစားထားလဲ။

ကျနော်တို့ စဉ်းစားထားတာကတော့ စောဘဦးကြီးရဲ့ အထိမ်းအမှတ် ကျောက်တိုင်ရှေ့မှာ ရင်ပြင်သဘောမျိုး လုပ်ဖို့ ရှိတယ်။ နောက် ဟောခန်းမတစ်ခုလည်း လုပ်ဖို့ရှိတယ်။ လာမယ့် ပွင့်လင်းရာသီပေါ့။ နွေရာသီလောက် ဖြစ်မယ် ထင်တယ်။ ဒီအတွက် အလှူရှင်တွေကိုလည်း ဖိတ်ခေါ်ပါတယ်။

လက်ရွေးစင် ဘောလုံးသမား ဖြစ်ဖို့ ကြိုးစားနေတဲ့ ... ဝင်းရော်သူ နန်းဖော့သောင်ကျာ

ကရင့်ပြည်နယ်အမျိုးသမီးလက်ရွေးစင် ဘောလုံးသမားတစ်ယောက်ဖြစ်ဖို့ အိပ်မက်တွေနဲ့ ကြိုးစားနေတဲ့ ဝင်းရော်သူ ကရင့်မိန်းမပျိုလေးတစ်ယောက် ရှိနေပါတယ်။ သူမကတော့ လက်ရှိ ဖားအံတက္ကသိုလ်မှာ ပထမနှစ် (သတ္တဗေဒ) အထူးပြု ဘာသာရပ်ကို တက်ရောက်နေတဲ့ နန်းဖော့သောင်ကျာ (နာန့်ဖုတ်ကျာ) ဖြစ်ပါတယ်။

ကရင့်ပြည်နယ်၊ ကြာအင်းဆိပ်ကြီးမြို့နယ်၊ ဝင်းရော်ဒေသ၊ ဒုံလီ(မြို့ဟောင်း)ရွာ ဇာတိကနေ ဖားအံမြို့ကို ပညာသင်ဖို့ ရောက်ရှိလာတဲ့ ဖော့သောင်ကျာဟာဆိုရင် မူလတန်းကျောင်းသူဘဝ ကတည်းက ဘောလုံးကန်ဖို့ စိတ်ပါဝင်စားခဲ့တာပါ။ ၇ တန်းကစပြီး ရွာထဲက သူငယ်ချင်း(မိန်းကလေး၊ ယောက်ျားလေး)တွေစုပြီး ဘောလုံးလိုက်ကန်ဖြစ်ခဲ့တယ်လို့ ဖော့သောင်ကျာက ပြောပါတယ်။

၁၀ တန်းတုန်းက စာမေးပွဲနီးလာတဲ့ကြားက ရွာမှာပြုလုပ်တဲ့ ဘောလုံးပြိုင်ပွဲမှာ ကျောင်းပျက်ခံပြီး ဘောလုံးဝင် ကန်ခဲ့ဖူးတယ်။ အဲဒီကတဆင့် ရွာတွင်းပြိုင်ပွဲနဲ့ ဖိတ်ခေါ်ပြိုင်ပွဲတွေမှာလည်း သွားကန်ခဲ့တယ်။ ညီမတို့အသင်း ပထမရခဲ့တာလည်း ရှိပါတယ်လို့ ဖော့သောင်ကျာက ပြန်ပြောင်း ပြောပြပါတယ်။

ဖော့သောင်ကျာ ဖားအံတက္ကသိုလ် ရောက်

ရောက်ချင်း ယခုနှစ် ကျောင်းတွင်းပြိုင်ပွဲမှာ မေဂျာလက်ရွေးစင်ကစားသမားဖြစ်ခဲ့ပြီး အရှေ့တန်းကစားသမားအနေနဲ့ ပါဝင်ကစားခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီကနေတဆင့် တက္ကသိုလ် လက်ရွေးစင်အဖြစ် သက်ဆိုင်ရာ ဆရာ၊ဆရာမများက ရွေးချယ်ခဲ့ပြီး မော်လမြိုင်မှာပြုလုပ်တဲ့ တက္ကသိုလ်များ ဘောလုံးပြိုင်ပွဲ (မော်လမြိုင်နဲ့)ကို တက်လှမ်းခွင့် ရရှိခဲ့ပါတယ်။

ဒီလိုနဲ့ပဲ ဖော့သောင်ကျာ ပါဝင်ကစားခဲ့တဲ့ ဖားအံတက္ကသိုလ် အမျိုးသမီးလက်ရွေးစင်ဘောလုံးအသင်းဟာဆိုရင် အိမ်ရှင်မော်လမြိုင်အသင်းကို ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့မှာ ၂ ဂိုး၊ ဂိုးမရှိနဲ့ အနိုင်ကစားခဲ့ပြီး လက်ရှိချန်ပီယံဘွဲ့ကို ဆက်လက် ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့တာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

ကိုယ် ဘောလုံးကန်တာ ဝါသနာပါမှန်း အိမ်ကလည်းသိတယ်။ အိမ်ကပြောတာကတော့ ဘောလုံးဖက်မှာလည်း အောင်မြင်အောင်လုပ်၊ စာဖက်လည်း အောင်မြင်အောင်လုပ် အကုန်ပေးလုပ်ထားပါတယ်။ သက်လုံ အားနည်းနေတာ၊ သူများတွေနဲ့ ကစားရင်း ဘောလုံး လိုက်မမှီတာ၊ မလိမ်နိုင်မခေါက်နိုင်တာမျိုးဆိုရင် စိတ်အားငယ်ပါတယ်။ မက်ဆီတို့ ရော်နယ်ဒို(ကမ္ဘာကျော်ဘောလုံးသမား) တို့လိုမျိုး ဘောလုံးကန်တတ်ချင်ပါတယ်လို့ ပြောသွားပါသေးတယ်။

လက်ရှိမှာတော့ ဖော့သောင်ကျာဟာ ဘောလုံးလည်းကန်၊ ကျောင်းစာလည်း လုပ်နေသလို တဖက်မှာလည်း တက္ကသိုလ်ကြက်ခြေနီအသင်းနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး ရွာဆင်း၊ အကူနည်းပြအနေနဲ့ တောင်ကလေး(ဘ/က) ယောက်ျားလေး အကြီးတန်းအသင်းကို သူငယ်ချင်းတွေနဲ့အတူ ဝိုင်းဝန်းကိုင်တွယ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒါတင်မကပါဘူး။ ကရင့်အမျိုးသမီးငယ်ဖြစ်တဲ့ သူမအနေနဲ့ ရွာမှာ နွေရာသီကရင့်စာပေသင်တန်း ဖွင့်တဲ့အချိန် ရွာက ကလေးတွေအတွက် စာပြန်သင်ပေးရင်းနဲ့ အမျိုးသားရေးအလုပ်တွေမှာလည်း တက်ကြွစွာ ပါဝင်ပြန်ပါတယ်။

ဝင်းရော်ဒေသ၊ (ထို့မောင်ထိုရွာ)မှာ ပြုလုပ်တဲ့ ကရင့်အလယ်တန်းဖတ်စာ မိတ်ဆက်သင်တန်းမှာလည်း ၈ ကြိမ်မြောက်(ယမန်နှစ်)နဲ့ ၉ ကြိမ်မြောက်(ယခုနှစ်) တွေမှာ တက်ရောက်ခဲ့ပြီး (စာပေ)

ဆု ၂ နှစ်ဆက်တိုက် ရရှိခဲ့ပါသေးတယ်။ ဖော့သောင်ကျာရဲ့ အခြားဝါသနာကတော့ ဂစ်တာတီးတတ်ချင်တာပါ။ ဘောလုံး ကန်တာက သူမရဲ့ဝါသနာ ဆိုပေမယ့်လည်း ဘဝရှေ့ရေးအတွက်ကတော့ ကျောင်းဆရာမအလုပ်နဲ့ပဲ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း ပြုချင်တယ်လို့ ပြောပါတယ်။

၈ တန်းတက်ကတည်းက ဖော့သောင်ကျာလေးရဲ့ အမေဆုံးသွားခဲ့ပြီး လယ်သမားဖခင်နဲ့အတူ ညီအစ်မ ၄ ယောက်ရှိပြီး ဖော့သောင်ကျာကတော့ အငယ်ဆုံး သမီးဖြစ်ပါတယ်။ သူမအနေနဲ့ ဘောလုံးကို ဝါသနာပါလို့ ရည်မှန်းချက်အတိုင်း ကြိုးစားလုပ်ဆောင်နေပေမယ့် ပတ်ဝန်းကျင်ရဲ့ ရှေးရိုးစွဲအတွေးအခေါ်တွေ၊ ဘဝတက်လမ်းအတွက် အခြားသော ရွေးချယ်စရာများစွာ ရှိနေတာတွေဟာ သူမအပေါ် ဖိအားတစ်ခုသဖွယ်ဖြစ်နေခဲ့ပါ။

‘သူများတွေက ပြောတယ်။ မိန်းကလေးဖြစ်ပြီး ဘောလုံးကန်တာ မကောင်းဘူး။ ဘာလုပ်မလဲလို့ ပြောတာမျိုးရှိ တယ်။ ညီမကတော့ နားမထောင်ဘူး။ ဘောလုံးကန်တတ်အောင်လုပ်မယ်ဆိုတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ရည်မှန်းချက်အတိုင်း ပေါက်မြောက်အောင် လုပ်တယ်။ ကရင့်လူငယ်အမျိုးသမီးတွေမှာလည်း ဘောလုံး စိတ်ဝင်စားတဲ့လူ အများကြီးရှိတယ်။ ဒါကြောင့် ဘောလုံးကန်ချင်တယ်ဆို အောင်မြင်အောင်လုပ်၊ ဘေးကားတွေကို နားမယောင်နဲ့လို့ သူတို့အတွက် ပြောချင်ပါတယ်’ လို့ပြောပါတယ်။

ဝါသနာပါရာကို လုပ်ဆောင်ရင်း ရည်မှန်းချက်တစ်ခု ဖြစ်မြောက်ဖို့ကြိုးစားနေတဲ့ ညီမငယ် ဖော့သောင်ကျာကတော့ တစ်နေ့နေ့မှာ ကရင့်ပြည်နယ် အမျိုးသမီးလက်ရွေးစင် ဘောလုံးသမားတစ်ယောက် ဖြစ်လာမလား၊ ဒါမှမဟုတ် ဖြစ်သင့်တာတစ်ခုခုကိုပဲ ဦးစားပေးရွေးချယ်သွားမလား ဆိုတာကတော့ သူမရဲ့ လွတ်လပ်စွာ ရွေးချယ်ခွင့်ပဲ ဖြစ်ပါတော့တယ်။

စောရှား

သမိုင်း တင်၍ ဒဏ္ဍာရီ မဟုတ်ပါ (၄)

S.မင်းခိုက်သူ

ကရင်လူမျိုးများ၏ အနာဂတ်ဘဝ အကောင်းအဆိုးသည် ကရင် လူငယ်များ၏ လက်ထဲတွင်ရှိသည်ကို သိစေချင်ပါသည်။

လူငယ်စာရေးဆရာတစ်ယောက်၏ စာအုပ်ကို ဆက်လက်ဖတ်ရှုရာတွင် မိမိလူမျိုးအပေါ် ဝေဖန် တင်ပြမှုများသည် လိုအပ်ချက်များတစ်ချို့ရှိသည်ဟု ယူဆမိပါသည်။ သူ၏ ဝေဖန်တင်ပြမှုများသည် မှန် သင့်သလောက်တော့ မှန်ပါသည်။ ပြုပြင်စရာတွေ လည်း ထောက်ပြပါသည်။ သို့သော်လည်း တစ်ခု တစ်ခုတော့ လိုအပ်နေသလိုပင်ဟု တွေးမိပါသည်။ အသုံးအနှုန်းများလည်း လိုအပ်ချက်ရှိပေလိမ့်မည်။ စာမျက်နှာ-၁၁၂၂-၅ 'ထိုအဖွဲ့မှာ KNA (Karen National Association) ကရင်အမျိုးသား အဖွဲ့ချုပ် ဟုခေါ်ပြီး ၁၈၈၁-ခုနှစ်တွင် စတင်ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ခဲ့သည်' ဟုလည်းကောင်း၊ 'ထိုအဖွဲ့အ စည်းသည် စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့်အချိန်မှ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ကာလသို့ ရောက်သည်အထိတည်တံ့ခဲ့ပြီး သက်တမ်းအားဖြင့် နှစ်ပေါင်း ၆၀-ခန့်ကြာခဲ့သည်။ ဤသက်တမ်းအတွင်းတွင် အမျိုးသားရေး ဆောင် ရွက်မှုများကို ထိုအဖွဲ့အစည်းမှ အတန်အသင့် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်' ဟုလည်းကောင်း ဝေဖန် သုံး

အင်္ဂလိပ်မြန်မာ ဒုတိယစစ်ပွဲ ၁၈၅၂ ခုနှစ် ဖြစ်ပြီး နောက် အောက်မြန်မာနိုင်ငံကို အင်္ဂလိပ်တို့အား ပေး လိုက်ရသည်။ ရန်ကုန်မြို့သည်လည်း အင်္ဂလိပ်လက် အောက် ကျရောက်သွားလေသည်။ အင်္ဂလိပ်လက် အောက် ကျရောက်သွားသည့်ဒေသ၌ ဒေါက်ကလုအဖွဲ့ ကြီးကို လွတ်လပ်စွာဖြင့်ဖွဲ့နိုင်ခဲ့သည်။ ပဒေသရာဇ် လက်အောက်တွင်မည်သည့် အဖွဲ့အစည်းမှ လွတ် လပ်စွာ ထူထောင်ခွင့်ရဘို့ မလွယ်ကူပေ။ ပဒေ သရာဇ်မင်းများ၏ တန်ခိုး ထွားနေချိန်ပင် ဖြစ် သည်။ ဒေါက်ကလုအဖွဲ့ကြီးသည် သမိုင်းဝင်မှတ်တိုင် တစ်ခုဖြစ်သော 'ကရင်အမျိုးသားနှစ်သစ်ကူးနေ့ အပြင် ကရင်အမျိုးသားအလံ၊ ကရင်အမျိုးသား သီ ချင်း၊ ကရင်တို့၏ နှာမည်အစ သင်္ကေတ စကားလုံး များကိုလည်း ကရင်များအတွက် ဖော်ထုတ်ပြီးဆောင် ရွက်ပေးနိုင်ခဲ့သည်။ ထိုအရာများရှိရန်မှာ ဥပဒေ နှင့်အညီ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြရပါသည်။ လွယ်လွယ်နှင့် ရရှိခဲ့ခြင်း မဟုတ်ပေ။

တစိုက်မတ်မတ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သည်ဟု သိရပါ သည်။ ထို့နောက် ၁၉၄၃-ခု၊ ဇွန်လတွင် စည်းလုံးညီ ညွတ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းရန် 'ကရင်အမျိုးသား ဗဟိုအဖွဲ့ချုပ်'(KCO)ကို ဖွဲ့စည်းလေသည်။ တချို့မှာ အပေါ်၌တင်ပြသော ကရင်အဖွဲ့ကြီးသည် ၂ ဖွဲ့ ဖြစ် လာသည်ကိုအကြောင်းပြ၍ တစ်ဖွဲ့စီရပ်တည် နေမှု မှာ မဖြစ်သင့်ပေ။ ညီညွတ်သောစည်းလုံးမှုဖြင့် တစ်စုတစ်ပေါင်းတည်းဖွဲ့စည်း၍ အမျိုးသားအကျိုး ကို သီးသန့်ဆောင်ရွက်ရန်ရည်ရွယ်ပြီး ဘာသာရေး ခွဲခြားမှုမရှိ အားလုံးပါဝင်စေကာ KCO ကို ဖွဲ့စည်း သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ယင်း KCO အဖွဲ့တွင် ကရင် လူငယ်များကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်းသည့်အနေဖြင့် လူငယ်ဌာနတစ်ခု ဖွင့်လှစ်ရန်တင်ပြရာ KCO က ခွင့်ပြုသဖြင့် ၁၅.၁၂.၄၅ ခုတွင် 'ကရင်လူငယ် အစည်းအရုံး'(KYO)ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြန်သည်။ ကရင်လူငယ်အစည်းရုံးသည် ကရင်လူငယ်များ ကို စည်းရုံးနိုင်ခဲ့ပြီး ဂျပန်ကိုတော်လှန်ရာတွင် များ စွာပါဝင်ခဲ့ကြသည်။ ထို့နောက်ပေါ်ပေါက်လာသော ကမ္ဘာ့အခြေအနေ၊ မြန်မာနိုင်ငံရေးအခြေအနေကို လေ့လာသုံးသပ်ပြီး BKNA, KCO, KYO အဖွဲ့ အစည်းများတွင်ပါဝင်ခဲ့သော ကရင်များကိုစုစည်းပြီး ခေတ်ကာလ၏ တောင်းဆိုချက်အရ မိမိတို့၏အမျိုး သားအကျိုးကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရန် ၁၉၄၇- ခုနှစ်တွင် KNU ကိုဖွဲ့စည်းခဲ့လေသည်။ KNU သည် ထိုခေတ်က ကမ္ဘာ့နိုင်ငံရေးဖြစ်ပေါ်မှု အခင်းအကျင်း များနှင့်အညီ အချိန်ကိုက် ပေါ်ပေါက်ဖွဲ့စည်းခဲ့ရ ခြင်းဖြစ်သည်။

မိမိအမျိုးသားအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက် ပေးနိုင်မှုဟူသည် လုပ်ပိုင်ခွင့်ရှိသော အခြေအနေ ကာလပေါ်တွင်လည်း မူတည်လျက်ရှိပါသည်။ လုပ် ပိုင်ခွင့်မရှိသမျှကာလပတ်လုံး လုပ်လို့ရမည် မဟုတ် ပေ။ ဒေါက်ကလုအဖွဲ့သည် အမျိုးသားအကျိုးကို လွတ် လပ်စွာ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးရရှိ ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးအဖွဲ့အစည်း များသည် လွတ်လပ်စွာမိမိတို့၏ အမျိုးသား အကျိုးကို ဆောင်ရွက် လုပ်ပိုင်ခွင့်မရကြတော့ချေ။ လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးလျှင်(ရလျှင်) မည်သည့်လူမျိုးမဆို မိမိလူမျိုးအတွက်လုပ်ကြမည်သာဖြစ်သည်။ ဤသို့ ခွဲခြားစွာ သိရှိနားလည်ထားဘို့ လိုအပ်ပေလိမ့်မည်။ နှစ်ပေါင်း ၅၀/၆၀ ကျော်အတွင်း မည်သည့်လုပ်ပိုင် ခွင့် ရရှိခဲ့ကြသနည်း။ လုပ်ပိုင်ခွင့်မရရှိခဲ့ကြသဖြင့် အားလုံး ဆင်းရဲတွင်းထဲရောက်ရှိခဲ့ ကြရသည်။ ကျန်ခဲ့သောအတိတ်က သက်ဆိုင်ရာလူမျိုးများ၏ ဒေသတွေကို ဖွံ့ဖြိုးအောင် မလုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့သဖြင့် ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်ကာလ၌ ထိုအကျိုးဆက်၏ ကောင်းမွန်ဆိုးမွန်တွေကို ခံစားနေကြရပြီ ဖြစ် သည်။ စင်စစ် ယင်းကရင်အဖွဲ့အစည်းများသည် ဒဏ္ဍာရီ အဖြစ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြခြင်း မဟုတ်ပေ။ ဒဏ္ဍာရီ ကို ယုံကြည်၍လည်းကောင်း၊ အတိတ်နိမိတ်ကို ယုံ ကြည်၍လည်းကောင်း မိမိအမျိုးသားအကျိုးကို ဆောင်ရွက်လာခဲ့ကြခြင်းလည်း မဟုတ်ပေ။ မိမိ တို့အမျိုးသားရေးအတွက် လွတ်မြောက်လိုသော စေတနာ မျိုးချစ်စိတ်အမှန်ဖြင့် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင် လာခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။ လူ့ဂုဏ်သိက္ခာရှိပြီး လူ့တန် ဖိုးရှိသော လူမျိုးတစ်မျိုးအဖြစ် ရပ်တည်နိုင်ရန် ရည်မှန်းချက်ကြီးစွာဖြင့် မိမိတို့၏ဘဝကိုပေးဆပ်၍ အနစ်နာခံစားခံပြီး ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ မည် သည့် ကရင်အမျိုးသားမှ ရည်ရွယ်ချက်မရှိဘဲ အမျိုး သားအကျိုးကို ပေးဆပ် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ။

ဆာစံစီပိုး

ဒေါက်တာတီသံပြာ

သပ်ထားပါသည်။ ၎င်းအထိ ဝေဖန်သုံးသပ် တင်ပြ မှုများသည် ပြောစရာအထွေထွေမရှိချေ။ ထို့နောက် ဆက်လက်ပြီးဝေဖန်ရေးပြရာတွင် စာ မျက်နှာ-၁၂၂၁-၅ 'ထိုအဖွဲ့အစည်း နောက်ပိုင်း တွင် အမျိုးသားရေးဆောင်ရွက်ရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ကရင်အဖွဲ့အစည်းအများအပြား ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လေ သည်။ သို့သော် ကရင်များအတွက် သမိုင်းတင်နိုင် လောက်သော ဆောင်ရွက်မှုများ ထွေထွေထူးထူး ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ကြပါ။ ပြည်ထောင်စု၌ လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးချိန်တွင် ကရင်အမျိုးသား အခွင့် အရေးအတွက် လှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှုများ ရှိခဲ့သော် လည်း ဒဏ္ဍာရီဖြင့်သာ အစပြုခဲ့သောကရင်တို့၏ အကြောင်းသည် ဒဏ္ဍာရီကဲ့သို့အဆုံးသတ်သွားတော့ မည်ဖြစ်သည်' ဟု ရေးသားထားပါသည်။ (ဒေါက်ကလုအသင်းကြီးနောက်ပိုင်းတွင် ပေါ် ပေါက်လာသော ကရင်အဖွဲ့အစည်းအများအပြားကို ဝေဖန်သုံးသပ်ပြထားခြင်းဖြစ်သည်။) မှန်ပေသည်။ ၁၈၈၁ ခုနှစ်တွင် ဒေါက်ကလု (Karen National Association)အသင်းကြီးကို ဖွဲ့ စည်းတည်ထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ဒေါက်ကလုအသင်းကြီး သည် ဝိုင်အမ်ဘီအေအသင်းထက် ၂၅ နှစ်စောနေပြီး အိန္ဒိယကွန်ဂရက်ထက်လည်း ၂ နှစ်စောနေသဖြင့် ပညာရေး၊ နိုင်ငံရေး အမြင်မှာ အများထက်စောနေ သည်ဟု ဆိုရပါမည်။ ဒေါက်ကလုအဖွဲ့ကြီးသည်

ထိုပြင်မိမိလူမျိုး၏ အသက်သွေးကြောသဖွယ် ဖြစ်သော ကရင်စာပေကိုလည်း အစိုးရစာသင် ကျောင်းများ၌ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းအထိ ပြဋ္ဌာန်းသင်ကြားနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းနိုင်ခဲ့သည်ကို လည်းတွေ့ရသည်။ သင်ကြားခွင့်လည်းရရှိခဲ့သည်။ နှစ် ၆၂ တည်တံ့ခဲ့သော ဒေါက်ကလုအဖွဲ့အစည်းသည် ထိုလူငယ်ပြောသလို မိမိအမျိုးသားအတွက်အသင့် အတင့်ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည် မဟုတ်ပေ။ ကြီးမား သည့် ကရင်နှစ်သစ်ကူးနေ့အပါအဝင် ကရင်တစ်မျိုး သားလုံးအတွက် မှတ်တိုင်များစွာကို စိုက်ထူဆောင် ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ လမ်းပြပေးသော မီးရှူးတန်ဆောင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မဖြစ်မီ ဒေါက်ကလုအဖွဲ့ကြီး ပေါ်ပေါက်လာပြီး ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ဖြစ်ပြီးသည့်အခါ နောက်ထပ်ကရင်အဖွဲ့အစည်းများသည် အဆက် မပြတ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့လေသည်။ ဒေါက်ကလုအဖွဲ့တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မန်းဘခင်တစ်ယောက်သာ ပါဝင်ပြီး ကျန်သူများမှာ ခရစ်ယာန်အများစုပင်ဖြစ်သည်။ တချို့က ယင်းကိုအကြောင်းပြ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ကရင်များသည် ၁၉၄၀ ပြည့်တွင် 'ဗုဒ္ဓဘာသာ ကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့'(BKNA)ကို သီးသန့်ဖွဲ့စည်း လာခဲ့သည်ဟုဆိုပါသည်။ စင်စစ် ဒေါက်ကလုအဖွဲ့ သည်ခရစ်ယာန်အများစု ဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ဘာ သာရေးဆန်မှုမရှိဘဲ အမျိုးသားအကျိုးကိုသာ

ယင်းရေးသားချက်သည် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သော ကရင်အဖွဲ့အစည်းတွေကို အထင်အမြင်သေးစရာ ဖြစ်သလို ကရင်အကြောင်းကို ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်လို ခိုင်း နှိုင်းထားမှုသည်လည်း ကရင်တစ်မျိုးသားလုံးကို လှောင်ပြောင် သရော်လိုက်ခြင်းဖြစ်နေပြီလားဟု တွေးမိပါသည်။ ကရင်အဖွဲ့အစည်းများသည် မိမိ တို့ အမျိုးသားအတွက် အသက်စွန့်ကြိုးပမ်းအားထုတ် ခဲ့သမျှတွေကို မမြင်စွမ်းနိုင်ခြင်းသည် လွန်စွာ ဝမ်း နည်းစရာ ကောင်းလှပေသည်။ အမျိုးသားအတွက် အမှန်အကန်ပေါ်ပေါက်လာသော ကရင်အဖွဲ့အစည်း နှင့် ကရင်အကြောင်းကို ဒဏ္ဍာရီအဖြစ် တချက်လွတ် သတ်မှတ်ရေးသားလိုက်ပြီး ဒဏ္ဍာရီကဲ့သို့ အဆုံး သတ်သွားတော့မည်ဖြစ်သည်ဟု ရေးသားမှုသည် မည်သည့် အကြောင်းပြချက်ကိုကြည့်ပြီး ရေးလိုက်ပါ သနည်း။ ထိုစဉ်က ဖွဲ့စည်းလှုပ်ရှားနေသည့်အဖွဲ့ရှိ ပါသေးသည်။ သူတို့သည်လည်းသိချင်ကြပေလိမ့် မည်ဟုတွေးမိပါသည်။ ထိုထိုအဖွဲ့အစည်းများသည် မိမိတို့ လူမျိုး အတွက် ရည်မှန်းချက်၊ ရည်ရွယ်ချက်ကြီးစွာ ကြိုး ပမ်းခဲ့ကြသော အဖွဲ့အစည်းများပင် ဖြစ်ပါသည်။ ကြိုးပမ်းခဲ့မှုတွေကို လေ့လာပြီး ဖော်ထုတ်ရေးသား နိုင်သည့်အပြင် ဒဏ္ဍာရီကဲ့သို့အဆုံးသတ်သွားတော့ မည်ဟူသော နိမိတ်ဖတ်သလိုလို ရေးသားမှုသည် လုံးဝမရေးသင့်သော အရေးအသားပင်ဖြစ်သည်။ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ထိုအဖွဲ့အစည်းများသည် အမှန် ပင် မိမိအမျိုးသားအတွက် ဆောင်ရွက်ကြိုးပမ်းမှုများ မရှိတော့ပြီလော။

ထိုစဉ်က ၁၉၄၂-ခုနှစ်၊ ဂျပန်ဝင်လာခါစတွင် ကရင် + ဗမာအဓိကရုဏ်း ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် KCO အဖွဲ့သည် ကရင်လူမျိုးရှိရာဖြစ်သော မြောင်းမြ မြို့နယ်အပါအဝင် ကျေးရွာဒေသများသို့ လိုက်လံ ပြီး အသံအသန် အဓိကရုဏ်းများကို ဖြေရှင်း၍ ငြိမ်း ချမ်းရေးလုပ်ငန်းကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြရ သည်။ နှစ်ဖက်လူမျိုးများ သတ်ဖြတ်နေချိန်တွင် KCO အဖွဲ့ဝင် စောဘဦးကြီးနှင့်အဖွဲ့သည် သွား ရောက်ပြီး အဓိကရုဏ်းကိုပြေငြိမ်းအောင် ဆောင် ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ မိမိလူမျိုးနှင့် ဗမာလူမျိုးများ အ သက် မဆုံးရှုံးရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်။ ထို ကြိုးပမ်းအားထုတ်မှုသည် ဖျောက်ဖျက်လိုမရသော သမိုင်းအမှန်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ထိုကြိုးပမ်းမှုကို သမိုင်းမတင်လောက်ဟု ပြောလိုမရပေ။ သမိုင်းတင်လောက်သည်ဆိုခြင်းမှာ မည်သည့်ပေတံဖြင့် တိုင်းတာမည်နည်း။ မော်ကွန်း ကျောက်စာရေးထိုးနိုင်မှ သမိုင်းတင်သည်ဟု ဆို မည်လော။ စင်စစ်ထိုကြိုးပမ်းမှုသည် သမိုင်းများ၌ ထင်ရှားစွာ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသည်။ တကယ်တော့ သမိုင်းတင်နိုင်လောက်သည် မတင်လောက်သည် ဆိုခြင်းမှာ လူပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အတွေးအမြင်ပေါ်တွင် မူတည်ပါသည်။ မိမိသဘောမကျလျှင် မတင်နိုင်ဟု ပြောဆိုကြပေလိမ့်မည်။ သို့သော် ထိုအဓိကရုဏ်း သည် မည်သည့်အခါမျှ မေ့ပျောက်လို့မရနိုင်သော အမှန်တရားတစ်ခုအဖြစ် ကရင်များ၏နှလုံးသား တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေး မရမီအချိန်လေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးရခါစ အချိန်များတွင်လည်း နိုင်ငံရေး အခြေအနေသည် ရှုပ်ထွေးလှနေခဲ့သည်။ ထိုစဉ်က လွတ်လပ်ရေးရရှိဘို့ အမျိုးသားရေးစိတ်သည် မြန် မာနိုင်ငံသားတိုင်းပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြသလို ကရင် လူမျိုးသည်လည်း နိုင်ငံအတွက် အမျိုးသားရေးစိတ် သည် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ပြီး တက်ကြွစွာပါဝင်ခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုတွင်လစ်ဟင်းမှု မရှိခဲ့ပေ။ KCO, KYO အဖွဲ့ဝင်တို့သည် လွတ်လပ်ရေး ကြိုးပမ်းမှုကာလ တလျှောက်လုံး အများဆုံး ပါဝင် ခဲ့ကြသော ကရင် အမျိုးသားများဖြစ်ကြသည်။ နိုင်ငံအတွက် လွတ်လပ်ရေးရရှိဘို့ ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသလို တဖက်တွင်လည်း မိမိတို့အမျိုးသားများ လွတ်လပ် သော ပြည်နယ်ရရှိရန်ကိုလည်း အမျိုးသားရေး စာမျက်နှာ(၈)သို့ ▶

လွတ်လပ်ရိုင်း ဥပဒေအောက်က

မိကရင်ရှေ့ကံကြမ္မာ

စာအုပ်ဆန်း

အကြီးစား စီမံကိန်းကို မလိုလားတဲ့ မိကရင်တောင်အနီးမှာရှိတဲ့ ကျေးရွာပေါင်း ၅ ရွာနဲ့ ကျောပြင်တောင် အနီးမှာရှိတဲ့ ကျေးရွာပေါင်း ၁၁ ရွာတို့ ပူးပေါင်းပြီး ဒေသခံ ၄၀၀၀ ထောင်ကျော်ကတော့ စုပေါင်းလက်မှတ် ကောက်ခံကာ ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့မှာ ကန့်ကွက်စာ တင်ခဲ့ကြ ...

လက်နက်ကြီး ကျရောက်ပေါက်ကွဲသံအလား အားပြင်းပြင်း ပေါက်ကွဲသံတွေကို ဖားအံမြို့စွန် အနီးက ထောင်ဝိရပ်ကွက်နေ ပြည်သူတွေ အခုရက် ပိုင်းအတွင်း နေ့စဉ်နဲ့အမျှ ကြားနေကြရပါတယ်။ ပေါက်ကွဲမှု ပြင်းအားကြောင့် အဆောက်အအုံ တုန်ခါသွားသည်အထိရှိခဲ့ပြီး ကနဦးမှာ လက် နက်ကြီး ပစ်ခတ်သံလို့ ထင်မှတ်ကြပေမယ့် တစ် ရက်ကို ၅ ကြိမ်လောက် ကြားနေရတဲ့အတွက် ကျောက်မိုင်းခွဲသံဆိုတာကို နောက်ပိုင်းမှာ နားလည် သွားကြပါတယ်။

ပြီးခဲ့တဲ့နှစ်တွေကစပြီး ကရင်ပြည်နယ်မှာ လမ်းခင်းဖို့အပြင် ဘီလပ်မြေထုတ်လုပ်ဖို့အတွက် ဖားအံမြို့ အနီးဝန်းကျင်မှာရှိတဲ့ ထုံးကျောက်တောင် တွေမှာ အသေးစား ကျောက်မိုင်းခွဲထုတ်လုပ်မှုတွေ ပိုတိုး လုပ်ဆောင်လာတာကို တွေ့မြင်လာရပါ တယ်။

အလားတူ ကရင်ပြည်နယ်မှာ အကြီးစား ထုံး ကျောက် ထုတ်လုပ်ခွင့်အတွက်လည်း အစိုးရကနေ ၄ နေရာခွင့်ပြုထားတဲ့အနက် လက်ရှိမှာ သံလွင်မြစ် တစ်ဖက်ကမ်းက သံတိုင်တောင်နှင့် အာဂလီတောင် တွေကနေ MEC- Myanmar Economic Corporation (မြန်မာ့စီးပွားရေး ကော်ပိုရေးရှင်း)ကုမ္ပဏီရဲ့ တန် (၄၀၀၀)နဲ့ တန် (၉၀၀) ဘီလပ်မြေစက်ရုံနှစ်ခုကတော့ လည်ပတ်နေဆဲဖြစ်ပါတယ်။

ကျန်ရှိတဲ့ အကြီးစားထုတ်လုပ်ခွင့် နှစ်ခု အတွက်ကတော့ ဖားအံမြို့တစ်ဖက်ကမ်း မိကရင် ကျေးရွာအနီးမှာရှိတဲ့ မိကရင်တောင်နဲ့ ကျောပြင် တောင် (ဒေသအခေါ် ကျောက်ဖျံတောင်)တွေဖြစ်ပြီး ၂၀၁၁ ခုနှစ်ကတည်းက စ လို ညီညွတ်သော

ဘီလပ်မြေကုမ္ပဏီက ထုတ်လုပ်ခွင့် ၁၀ နှစ် ရရှိထား ပေမယ့် ကနေ့အချိန်ထိ အကောင်အထည်ဖော် လုပ် ဆောင်နိုင်ခြင်းမရှိဘဲ လာမယ့် ၂၀၂၁ ခုနှစ်မှာ သက် တမ်းကုန်ဆုံးတော့မှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီလို သက်တမ်းကုန်ဆုံးတော့မယ့် လုပ်ကိုင် ခွင့်အတွက် ညီညွတ်သော ဘီလပ်မြေကုမ္ပဏီက လုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး ဖြစ်သူ ဦးဇော်လင်းစိုးဆိုသူက လုပ်ပိုင်ခွင့်ကို ထပ်မံရရှိဖို့ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နဲ့ မြေရိုင်း အသုံးပြုခွင့် ဥပဒေနဲ့ ပြန်လည် ကြိုးပမ်းလာ ခဲ့ပါတယ်။

အရင်က ပြည်နယ်ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ဖို့နဲ့ ဒေသခံ ပြည်သူတွေ အလုပ်အကိုင်ရဖို့ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဒီတောင်တွေကနေ တန် (၅၀၀၀) ဘီလပ်မြေစက်ရုံ တည်ဆောက်ပြီး ကျောက် ထုတ်ခွင့်ရဖို့အတွက် ၂၀၁၃ ခုနှစ်ကစလို့ ကရင်ပြည်နယ်၊ နယ်ခြားစောင့် တပ်(BGF) အပြင် Myanmar Cement and Mineral Production eJY Myanmar Ji Dong Cement တို့လို တရုတ်နိုင်ငံက ဘီလပ်မြေကုမ္ပဏီတို့က ကြိုးပမ်း မှုတွေ အကြိမ်ကြိမ်ပြုလုပ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒီလိုကြိုးပမ်းတဲ့ နေရာမှာ သူတို့က ထုံး ကျောက်တောင် အနီးဝန်းကျင်မှာရှိနေတဲ့ ဒေသခံတွေ ကို လမ်း၊ တံတား၊ အခြေခံအဆောက်အအုံစတဲ့ ဖွံ့ ဖြိုးရေး မက်လုံးတွေအပြင် ထုတ်လုပ်မှုရဲ့ ရာခိုင်နှုန်း အကျိုးခံစားခွင့်ကိုပါ စံစားခွင့်ပေးမယ်ဆိုတဲ့ စည်း ရုံးကြိုးပမ်းမှုတွေနဲ့ လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါ့အပြင် မိကရင်ဒေသဟာ KNU- ကရင် အမျိုးသားအစည်းအရုံးလို လက်နက်ကိုင်အင်အား စုရဲ့ ထိန်းချုပ်နယ်မြေ အထူးသဖြင့် တပ်မဟာ (၁) နယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ထားတာကြောင့် KNU

တပ်မဟာ(၁)ရဲ့ တာဝန်ရှိသူတွေအနေနဲ့ကလည်း ဒေသခံတွေနဲ့ တွေ့ဆုံစည်းရုံးမှုတွေကိုပါ လိုက်ပါ လုပ်ဆောင်ခဲ့ကြသလို ကရင်အနုပညာရှင် တစ်ချို့ ကပင် ပါဝင်စည်းရုံးခဲ့ပါသေးတယ်။

ကြိမ်ဖန်များစွာ တွေ့ဆုံမှုတွေ စည်းရုံးမှုတွေ လုပ်ဆောင်ခဲ့ပေမယ့်လည်း ဒေသခံတွေရဲ့ သဘော ဆန္ဒမရရှိတာကြောင့် ဒီအကောင်အထည်ဖော်မယ့် စီမံကိန်းတွေကို ရပ်သိမ်းလိုက်ပြီးလို့ ၂၀၁၆ ခုနှစ်က KNU ရဲ့ စစ်ဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောကျော်နီရဲ့ ပြောဆိုမှုအပြီး စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်မှု အတွက် ကြိုးပမ်းမှုတွေ လုံးဝရပ်တန့်သွားခဲ့ပါ တယ်။

ဒါပေမယ့် ရပ်တန့်မှုတွေကနေ အခုလို ပြန် လည်ကြိုးပမ်းလာမှု ရှိလာခြင်းအပေါ်ဒေသခံတွေက စိုးရိမ်မှုတွေရှိနေသလို ဒီတောတောင်တွေဟာ သူတို့ အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းအတွက် ရှင်သန်မှုမရှိနေရမှု တွေ ရှိနေပြီး ဒေသခံတွေအတွက် အကျိုးပြုနေတဲ့ တောင်တွေဖြစ်တယ်လို့ မိကရင် ဒေသခံ နန်းမြဝင်း က အခုလို ပြောပြပါတယ်။

‘အစ်မတို့ ငယ်ငယ်ကတည်းက ဒီတောင်တွေ ကိုပဲ မှီခိုပြီးတော့ စားသောက်နေတာပေါ့။ မျှစ်ချိုး မယ်၊ တောထဲမှာ ကဒတ်တူးမယ်၊ မှိုတက်ရင်လည်း မှိုတက်တဲ့ အချိန်ရှိရမယ်။ အရင်ခေတ်ကဆိုရင် ဖက်တွေ ဘာတွေ ကောက်တယ်။ အခုထက်ထိ ဖက်တွေဘာတွေ ကောက်တာပေါ့။ အစ်မတို့အတွက် ဒီတောတောင်တွေက မရှိမဖြစ် အကျိုးပြုနေတယ်။ ဒီတောင်တွေ မရှိလို့ရှိရင် အစ်မတို့အတွက် တော် တော်ဒုက္ခရောက်မယ်လို့ သူမက ဆိုပါတယ်။

လက်ရှိအနေအထားမှာ မိကရင်ဒေသမှာ

လမ်း၊ တံတား၊ လျှပ်စစ်မီးစတဲ့ ဒေသဖွံ့ဖြိုးမှုကို ကိုယ်ထူကိုယ်ထ လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့တာကြောင့် ကျောက်ထုတ်လုပ်မှု လုပ်ပိုင်ခွင့်အတွက် ပြန်လည် ကြိုးပမ်းမှုမှာ အရင်လို ဒေသခံတွေကို ဒေသဖွံ့ဖြိုးရေး မက်လုံးပေး စည်းရုံးခြင်းမျိုး မလုပ်တော့ဘဲ ပြီးခဲ့ တဲ့နှစ် စက်တင်ဘာလက အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းလိုက် တဲ့ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နဲ့ မြေရိုင်းအသုံးပြုခွင့် ဥပဒေနဲ့ တဖန်ကြိုးစားလာတာဖြစ်ပါတယ်။

ဦးဇော်လင်းစိုးဆိုသူ လုပ်ငန်းရှင်က မိကရင် ကျေးရွာအုပ်စုမှာရှိတဲ့ ဧရိယာ (၁၄၁၀)ဧကနဲ့ (၁၈၉)ဧက ကျယ်ဝန်းတဲ့ မြေလွတ်၊ မြေရိုင်းဧရိယာ ပေါ်မှာ ထုံးကျောက်စက်မှုတွင်းထွက် ကုန်ကြမ်း အကြီးစား ထုတ်လုပ်ခွင့်ကို လျှောက်ထားခဲ့တာဖြစ်ပြီး ဒီအတွက် ကရင်ပြည်နယ် စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေး နှင့်ဆည်မြောင်း ဝန်ကြီးဌာန၊ လယ်ယာမြေ စီမံ ခန့်ခွဲရေးနှင့် စာရင်းအင်းဦးစီးဌာနက ဧပြီလ ၅ ရက် နေ့က ကန့်ကွက်နိုင်ကြောင်းစာကို ပြန်လည်ထုတ်ပြန် ထားပါတယ်။

ဒီလိုထုတ်ပြန်မှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး အကြီးစား စီမံ ကိန်းကို မလိုလားတဲ့ မိကရင်တောင်အနီးမှာရှိတဲ့ ကျေးရွာပေါင်း ၅ ရွာနဲ့ ကျောပြင်တောင် အနီးမှာရှိတဲ့ ကျေးရွာပေါင်း ၁၁ ရွာတို့ ပူးပေါင်းပြီး ဒေသခံ ၄၀၀၀ ထောင်ကျော်ကတော့ စုပေါင်းလက်မှတ် ကောက်ခံကာ ဩဂုတ်လ ၁ ရက်နေ့မှာ ကန့်ကွက်စာ တင်ခဲ့ကြပါတယ်။

ဒီကိစ္စနဲ့ ပတ်သက်လို့ ပြည်နယ် သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး၊ သစ်တောသတ္တုနဲ့ လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီး ဦးစောပြည်သာ က တော့ ‘ဒီထုံးကျောက်ရဲ့ အကြီးစားထုတ်လုပ်မှုကို ပြည်ထောင်စုက ကိုင်တာ။ ဒီနှစ်မှာမှ အသေးစားနဲ့ လက်လုပ်လက်စားကို ကရင်ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ကို လုပ်ကိုင်ခွင့်ပေးတယ်။ အကြီးစားကတော့ ပြည် ထောင်စု အစိုးရကတော့ သူ့သတ်မှတ်စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းနဲ့ လိုအပ်တဲ့ အထောက်အထားတွေ ယူ ပြီးမှ သူတို့ ခွင့်ပြုထားတာပဲ။ ဒေသခံက ကန့် ကွက်လို့ရှိရင်တော့ ဒေသခံနဲ့ သူ(ဦးဇော်လင်းစိုး) ပြေလည်အောင် ဖြေရှင်းရမှာပေါ့။ ပြေလည်အောင် မဖြေရှင်းဘူးဆိုရင် သူလုပ်လို့မရဘူး’ လို့ အခုလို ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။

ဒေသခံတွေ ကန့်ကွက်ရတဲ့ အဓိက အကြောင်း အရင်းကလည်း အကြီးစားထုတ်လုပ်မယ့် တောင် နေရာတွေက သံလွင်မြစ်ကမ်းပါးနံဘေးမှာ တည်ရှိ နေတာကြောင့် စီမံကိန်း တကယ်ဖြစ်လာခဲ့ရင် သဘာဝဘေးအန္တရာယ် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုတွေ ရှိလာ နိုင်တာဖြစ်တဲ့အတွက် အကြိမ်ကြိမ် ကန့်ကွက်ခဲ့ကြ

တဖက်စာမျက်နှာသို့ ▶

▶ စာမျက်နှာ(၇)မှ

အသိစိတ်ဖြင့် ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရပါ သည်။

ဂျပန်တော်လှန်ရေးကော်မတီဖွဲ့စည်းရေး ရန် ကုန်မြို့သို့ ပြန်လည်ရောက်ရှိလာပြီး မကြာမီ ဖဆပလကို ဖွဲ့စည်းသည်။ ဖဆပလ ဗဟိုဦးစီးအဖွဲ့ကို နေသူရန်အစည်းအဝေးကြီး၌ ၃၆ ဦး တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်း ရာတွင် ကရင်အမျိုးသားသုံးဦး ရွေးချယ်ခံရသည်။ ၎င်းမှာ စောဘဦးကြီး၊ သရာသာထို၊ မန်းဘခိုင် တို့ ဖြစ်ကြသည်။ သူတို့သည် KCO, KYO အဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသလို တိုင်းပြည်အကျိုးကိုလည်း ဆောင်ရွက် ခဲ့ကြသည်။ KCO အဖွဲ့ဝင် စောဘဦးကြီးသည် ဘုရင်ခံအစိုးရအဖွဲ့တွင် ပါဝင်ခဲ့သလို သီရိလင်္ကာ နိုင်ငံ ကနိုမြို့သို့ လွတ်လပ်ရေးရခါနီး တပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေးဆွေးနွေးမှုတွင် ဗိုလ်ချုပ် အောင် ဆန်းတို့နှင့် အတူလိုက်ပါဆောင်ရွက်ခဲ့လေသည်။ ၁၉၄၆-ခုနှစ်တွင် ကယားပြည်နယ်(ကရင်နီပြည်) ဆွေးနွေးမှုတွင်လည်း ပါဝင်ခဲ့သည်ကို တွေ့ရ သည်။

၁၉၄၆-ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလထဲတွင် ကျင်းပသော စော်ဘွားများ ညီလာခံသို့တက်ရောက် ဆွေးနွေး တင်ပြရန် ဖဆပလသည် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တဖွဲ့ကို စေလွှတ်ရာတွင် သခင်နု၊ မန်းဘခိုင်၊ ဦးဘဂျမ်းတို့ တက်ခဲ့ကြသည်။ ထိုညီလာခံသို့ ဖဆပလ၏ သဘောထားများနှင့် မြေပြန့်ရှိပြည်သူလူထုတို့၏ ဆန္ဒကိုတင်ပြရန် အားချင်း တက်ရောက်ဆွေးနွေးခဲ့ ကြသည်။ ပထမပင်လုံဟုပင် ခေါ်ဆိုကြသည်။

ထိုစဉ်က မန်းဘခိုင်သည် ‘ကရင်အမျိုးသားဗဟို အဖွဲ့ချုပ်’(KCO)၏ ဌာနချုပ် အလုပ်အမှုဆောင် လူကြီး၊ ‘ကရင်လူငယ်များအစည်းအရုံး’(KYO)၏ ဥက္ကဋ္ဌ၊ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်လူကြီး ဟူသော ယင်းတာဝန်အခွင့်အရေးများဖြင့် တက် ရောက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

မြန်မာနိုင်ငံလွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှုကာလ ဖဆပလ အဖွဲ့တွင် ပါဝင်ကြိုးပမ်းခဲ့ကြသည့် ကရင် အမျိုးသား များစွာရှိခဲ့သည်။ မိမိကရင်လူမျိုး လွတ် မြောက်ရေးသည်လည်း အဓိကကျသဖြင့် ကြိုးပမ်း ကြရလေသည်။ ကရင်အဖွဲ့အစည်းများ၏ ဦးဆောင် ညွှန်ပြမှုကို ကရင်လူထုက ညီညွတ်ညွတ်ဖြင့် လိုက်ပါခံယူခဲ့ကြသည်။ ထိုစဉ်က ကရင်အဖွဲ့အစည်း များ၌ နှစ်ခြမ်းကွဲသွားခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးရလျှင် ကရင်ပြည်နယ်ရမည် ယုံကြည်သူနှင့် မယုံကြည် သူဟူ၍ တွေ့မြင်နိုင်ပါသည်။

KCO နှင့် KYO တို့သည် လွတ်တော်ပြင်ပနှင့် လွတ်တော်တွင်းသို့ မိမိတို့အမျိုးသားအတွက် ကြိုး ပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။ KYO သည် KNU ကိုပင် ဆန့်ကျင်ခဲ့သည် မဟုတ်ပါလား။ သို့တွက်ကြောင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရွေးကောက်ပွဲဝင်မည့် သူနှင့် မဝင်မည့်သူများဟူ၍ နှစ်ခြမ်းခွဲသွားရသည် အထိ ဖြစ်သွားရသည်။ ဤသည်ပင်လျှင် ကရင် သမိုင်းတွင် (ကောင်းသည်ဖြစ်စေ၊ ဆိုးသည်ဖြစ်စေ သင်ခန်းစာအတွက် သမိုင်းတွင် အရှိကိုအရှိအတိုင်း) မှတ်တမ်းတင်ထားရမည်သာဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် KYO အပါအဝင် အချို့ကရင်များသည်

၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ဝင်ရောက် အရွေး ခံခဲ့သည်။ ကရင်ရေးရာကောင်စီဖွဲ့စည်းပြီး လို အပ်သော ကရင်အမျိုးသား အကျိုးတွေကို ဆောင် ရွက်ပေးခဲ့သည်။ အနာဂတ်ကရင်လူငယ်များအတွက် အမျိုးသားလှုပ်ရှားမှုကိုလည်း လမ်းခင်းပေးခဲ့လေ သည်။ သို့သော်လည်း ၁၉၆၂ ခုနှစ်နောက်ပိုင်းတွင် တိုင်းရင်းသားအားလုံးသည် မိမိလူမျိုးအတွက်မည် သည့်လှုပ်ရှားခွင့်မှ မရရှိနိုင်တော့ချေ။ မည်သို့

ပင်ဖြစ်စေ KCO နှင့် KYO တို့သည် နိုင်ငံအတွက် မိမိလူမျိုးအတွက် ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည့် တိုင်းချစ်ပြည်ချစ် ကရင်များပင်ဖြစ်ကြသည်။

၎င်းပြင်လူမျိုးတိုင်းသည် ဒဏ္ဍာရီပုံပြင်တွေကို အနည်းနှင့်အများ ယုံကြည်မှုတော့ ရှိကြပါလိမ့်မည်။ သို့သော် အားလုံးတော့မယုံကြည်ကြချေ။ ကရင်လူ မျိုးတွင်လည်း ထို့အတူပင်ဖြစ်သည်။ ဒဏ္ဍာရီ ယုံ ကြည်သူများရှိသလို မယုံကြည်သူများလည်း ရှိနေ

တဖက်စာမျက်နှာသို့ ▶

မိမိလူမျိုး၏ အသက်သွေးကြောသဖွယ် ဖြစ်သော ကရင်စာပေကိုလည်း အစိုးရစာသင် ကျောင်းများ၌ အလယ်တန်း၊ အထက်တန်းအထိ ပြဋ္ဌာန်းသင်ကြားနိုင်ရန် ကြိုးပမ်းနိုင်ခဲ့သည် ...

► **တဖက်စာမျက်နှာမှ**

တာလည်း ဖြစ်ပါတယ်။

‘ဒီတောင်ကြီးကို ကျောက်မိုင်းတွေ ဘာတွေ ခွဲတော့မယ် ဖြိုမယ်ဆိုရင် တုန်ခါမှုနဲ့ မြစ်ကမ်းပါးတွေ ပြိုမယ်။ ကျနော်တို့ ရွာတွေ ရေတိုက်စားမယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဲ့တောင်တွေမှာရှိတဲ့ သဘာဝ အရင်းအမြစ်တွေဖြစ်တဲ့ ရှားပါး တောရိုင်းတိရိစ္ဆာန်တွေလည်း ရှိတယ်။ ရေဝေရေလဲ ငါးတွေ ခိုအောင်းပေါက်ဖွားတဲ့ ငါးငှေ့တွေလည်း ရှိတယ် ဒီတောင်မှာ။ ဒါကြောင့်မို့ သဘာဝအရင်းအမြစ်တွေ ထိခိုက်မယ့် အခြေအနေရှိတဲ့အတွက် ကန့်ကွက်ခြင်းဖြစ်တယ်’ လို့ မိကရင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး စောဉာဏ်ဝင်းက ပြောပြပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ဒီတောတောင်တွေအနေနဲ့ သဘာဝ ဘေးအန္တရာယ်တွေကို ကာကွယ်ပေးနေသလို မိကရင်တောင်ရဲ့ အနောက်ဘက်မှာရှိ ဒေသခံတွေက အစိုးရဆီကနေ တရားဝင်ထိန်းသိမ်းခွင့်ကို ရရှိထားတဲ့ ဧရိယာအကျယ် ဧကပေါင်း ၆၅၀၀ ကျယ်ဝန်းတဲ့ တော်လှအင်း(ဒေါ်လာအင်း)နဲ့လည်း ဂေဟစနစ်အရ ဆက်စပ်မှုများစွာ ရှိနေသလို ဒီအင်းကို အမှီပြုပြီး နေ့စဉ်စားဝတ်နေရေးကို ဖြေရှင်းနေရသူတွေလည်း ရှိနေပါတယ်။

အရင် ဘီလပ်မြေစက်ရုံတည်ဆောက်မဲ့ အစီအစဉ်တွေအရ စက်ရုံကို ကျောက်မီးသွေးနဲ့ လည်ပတ်သွားမယ်လို့ ပြောဆိုမှုတွေ ရှိခဲ့တာကြောင့် ကျောက်မီးသွေးကို သံလွင်မြစ်က တစ်ဆင့်သယ်ယူမှုတွေ ပြုလုပ်ခဲ့ပါက သံလွင်မြစ်ရေ ညစ်ညမ်းမှုနဲ့ တိမ်ကောမှုအပြင် ကမ်းနဖူးရေတိုက်စားမှုတွေ ပိုမိုဖြစ်ထွန်းသွားမှာကိုလည်း ဒေသခံတွေက စိုးရိမ်နေခဲ့ကြတာပါ။

ဒါပေမယ့် အရင်ပုံစံနဲ့မတူတဲ့ လက်ရှိ လုပ်ငန်းရှင်ရဲ့ အစိုးရက ပြဋ္ဌာန်းလိုက်တဲ့ လွတ်လပ်ရိုင်း မြေယာဥပဒေကို အသုံးပြုပြီး ဥပဒေကြောင်းအရ တရားဝင်လမ်းကြောင်းကနေ လုပ်ပိုင်ခွင့်ရရှိအောင် ကြိုးပမ်းခြင်းဖြစ်သော်လည်း ဒေသခံတွေဘက်က တော့ သူတို့ဒေသမှာ မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းဆိုတာမရှိဘဲ သူတို့ ဘိုးဘွားဘီဘင် လက်ထက်က တည်းက ဓါးမဦးချ လုပ်ကိုင်စားသောက်လာခဲ့တဲ့ မြေတွေနဲ့ ဓလေ့ထုံးတမ်းအရ ထိန်းသိမ်းလာခဲ့တဲ့ အများပိုင်မြေတွေသာရှိတယ်လို့ ဆိုကြပါတယ်။

ဒီအပေါ်မှာ သဘာဝ ပတ်ဝန်းကျင်အရေး တက်ကြွလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်နေသူတွေက ထောက်ခံသလို ဒီစီမံကိန်းတွေ တကယ်ဖြစ်လာခဲ့ရင် တကယ့် မြေပြင်အနေအထားအရ လက်တွေ့မှာ ဒေသခံတွေအတွက် ဆိုးကျိုးတွေသာ ဖြစ်ထွန်းသွားနိုင်တယ်လို့ သုံးသပ်ဝေဖန်မှုတွေ ရှိပါတယ်။

► **တဖက်စာမျက်နှာမှ**

ပါသည်။ ကရင်သည် မိမိတို့လူမျိုးနှင့်သက်ဆိုင်သော ဒဏ္ဍာရီများလည်းရှိပါသည်။ သို့သော်မိမိတို့၏ဘဝကို ဒဏ္ဍာရီဖြင့် မစတင်ခဲ့သလို အစပြုခဲ့သည်လည်း မဟုတ်ပေ။ ထို့ကြောင့် ဒဏ္ဍာရီကဲ့သို့ အဆုံးသတ်နိဂုံးချုပ်သွားစရာလည်း အကြောင်းမရှိချေ။ ကရင်တို့သည် ပညာအမြော်အမြင်ဖြင့်သာ မိမိလူမျိုးဘဝ စတင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

စောတီသံပြာ တည်ထောင်သော ၁၈၈၁–ခုနှစ်၊ ဒေါကလုပေါ်ပေါက်လာချိန်သည် ဝိုင်အမ်ဘီအေအသင်းပင် ပေါ်ပေါက်လာခြင်း မရှိသေးချေ။ ဒေါကလု သက်တမ်း ၂၅ နှစ်ရောက်မှ ဝိုင်အမ်ဘီအေအသင်း ပေါ်ပေါက်လာသည်။ ကရင်သမိုင်းကို သေချာ လေ့လာဖတ်ရှုရန် များစွာလိုအပ်နေပြီ ဖြစ်သည်။

ခေတ်ပညာတတ် လူငယ်တစ်ယောက် ဖြစ်သော စောတီသံပြာသည် ဒေါကလုကိုဖွဲ့စည်းပြီး အမျိုးသားရေးအမြင်ကို စတင်လမ်းခင်းပေးသည်။ စောစံစီပိုးသည်လည်း မိမိအမျိုးသားအတွက် လွတ်လပ်သောပြည်နယ်တစ်ခုပေါ်ပေါက်ရန် ‘ဗမာပြည်နှင့် ကရင်’ (Burma and The Karens) စာအုပ်ကို ရေးထုတ်၍ ကရင်အမျိုးသားတို့၏ အနာဂတ်ဘဝ တစ်ခု သာယာလှပတို့့အတွက် နိုင်ငံရေးအမြင်ကို လမ်းပြပေးခဲ့သည်။ ထိုခေတ်ပညာတတ် ကရင် အမျိုးသားနှစ်ယောက်၏ ကရင်လူမျိုးအပေါ် ထားရှိသော စေတနာမေတ္တာမှာ ပေါ်လွင်လို့နေသည်။ ရခိုင်အမျိုးသား ဆ ရာတော်ဦးဥတ္တမကို မြန်မာနိုင်ငံသားများအား အမျိုးသားရေးအမြင်ဖွင့်ပေးခဲ့

ကရင်မြစ်ချောင်းများ စောင့်ကြည့်ရေး ကွန်ယက်ရဲ့ တာဝန်ခံ စောသာဘိုးက ‘အဓိက ကျနော်မြင်တာက ဒါဟာ မြေလွတ်၊ မြေလပ်၊ မြေရိုင်းဥပဒေရဲ့ နောက်ဆက်တွဲ ဆိုးကျိုးစတာလို့ မြင်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဲ့မှာလျှောက်တဲ့သူတွေက ဧက ၁၄၀၀ ကျော်တယ်။ လူတစ်ယောက် နာမည်နဲ့ လျှောက်တယ်။ ဒါပေမယ့် တကယ့်တကယ် မြေပြင်အနေအထားမှာ ကြည့်မယ်ဆိုရင် ရွာလည်းရှိတယ်။ အိမ်တွေလည်း ရှိတယ်။ ပြီးတော့ စိုက်ပျိုးမြေတွေလည်းရှိတယ်။ အများဘုံ သုံးတဲ့မြေတွေ ဒါတွေအများကြီးရှိတယ်။ ဒါကို ဥပဒေကြောင်းအရ လူတစ်ယောက်က ဒီစီမံကိန်းတစ်ခုအတွက် ထုံးကျောက် ထုတ်ယူနိုင်ဖို့အတွက် လျှောက်တယ်ဆိုတဲ့ အခါကျတော့ ဒါဥပဒေအရတော့ တစ်ဖက်မှာသူက ဥပဒေအတိုင်း လိုက်နာတယ်လို့ မြင်ရပေမယ့် ဒီဥပဒေကြောင့် တကယ့်လက်တွေ့ မြေပြင်မှာရှိတဲ့သူတွေ အများကြီး ဒုက္ခရောက်နိုင်တယ်’လို့ သုံးသပ်ပြောဆိုပါတယ်။

စီမံကိန်းတွေကို မလိုလားတဲ့ ဒေသခံတွေအနေနဲ့ သူတို့ မှီခိုအားထားနေရတဲ့ ဒီသဘာဝထုံးကျောက်တောင်တွေနဲ့ပတ်သက်ပြီး အကြီးစားစီမံကိန်းတွေ ဖြစ်မလာအောင် ဘာသာပေါင်းစုံ ဆုတောင်းပွဲတွေပြုလုပ်ပြီး ဆန္ဒထုတ်ဖော်ကြသလို ပြည်နယ်အစိုးရကို တရားဝင်စာတင်ပြီး ဝိုင်းဝန်းကန့်ကွက်ခဲ့ကြတာလည်း အခုတစ်ကြိမ် အပါအဝင်လေးကြိမ်မြောက်ရှိခဲ့ပြီး ဖြစ်ပါတယ်။

ဒီအပေါ်မှာ ဝန်ကြီး ဦးစောပြည်သာက ‘ထုံးကျောက်တောင် တူးတာ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေးရဲ့ အတည်ပြုချက်ရယူရတယ်။ တူးဖော်တဲ့နေရာမှာ စနစ်တကျလုပ်ရမှာ။ မလိုက်နာရင် အကုန်ပိတ်ခံထိမှာပဲ။ ပူစရာတော့ မရှိဘူး။ ပစ်စလက်ခတ်လုပ်လို့မရဘူး။ အားလုံးပြီးရင် ပိတ်သိမ်းတဲ့ Plan (အစီအစဉ်) ရှိတယ်။ ဥပမာ ကြေးစင်တောင်ဆို Mine closer plan ရှိတယ်။ အဲဒီ ကြေးစင်တောင်ဆို Mine closer Plan လေးငါးမြောက်နှစ်လုပ်ရမယ်။ တစ်ချို့က အင်းအိုင်ဖြစ်ရင် ငါးကန်လုပ်ရတယ်။ ဒါက ပြည်ထောင်စုနဲ့ညှိရတယ်။ ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းရေး Expert (ကျွမ်းကျင်သူ)တွေက သူ့ Plan ကို လက်ခံမှ ဆက်လုပ်လို့ရတယ်’လို့ ဖြည့်စွက် ပြောဆိုပါတယ်။

ဒါ့အပြင် ဒီလို တရားဝင် တင်ထားတဲ့အပေါ် ကန့်ကွက်မှုတွေ ပြုလုပ်ပေမယ့်လည်း အချို့သော တရားဝင် မတင်ဘဲ ခိုးလုပ်နေတာတွေ ရှိတဲ့အတွက် ဖမ်းဆီးမှုတွေ ပြုလုပ်နေရသလို ဒီလိုလုပ်ဆောင်မှုမျိုးတွေက ပြည်နယ်အတွက် အများကြီး ထိခိုက်နစ်နာစေတယ်လို့ ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးချုပ် နန်း

ခင်ထွေးမြင့်က ဆိုပါတယ်။

‘သဘာဝပျက်စီးအောင် မဖြစ်စေချင်ဘူး။ သဘာဝအတိုင်း ဘယ်လောက်လှတယ်ဆိုတာ နားလည်နေပါပြီ။ ဒါပေမယ့် အန်တီတို့ မဖွံ့ဖြိုးတဲ့ အချိန်မှာ မဖွံ့ဖြိုးတဲ့နေရာလေးမှာတော့ သုံးသင့်သလောက်တော့ သုံးရမှာပေါ့။ အန်တီတို့ စာသင်ကျောင်းတွေ လုပ်ချင်တယ်။ ဆေးရုံတွေ လုပ်ချင်တယ်။ အဲဒီအတွက်ပြုန်းကန်ဆို ဘာမှမရှိသေးဘူး။ ပေးသင့်သလောက်တော့ပေးရမယ်။ ကရင်ပြည်နယ်မှာ ဖားကန့်တို့လို့ ရပ်ပျက်ဆင်းပျက်ဖြစ်အောင်တော့ ဘယ်တော့မှမလုပ်ဘူး’လို့ ဝန်ကြီးချုပ် နန်းခင်ထွေးမြင့်ကတော့ အာမခံပြောဆိုထားပါတယ်။

ဒါပေမယ့် တစ်ဖက်မှာက မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ တင်းကြပ်တဲ့ မြေယာဥပဒေ၊ သစ်တောဥပဒေတွေကလည်း ရှိနေသလို နိုင်ငံတော်ရဲ့ အမြင့်ဆုံးဥပဒေဖြစ်တဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေရဲ့ အခန်း(၁)ပါ နိုင်ငံတော်အခြေခံမူများဆိုသည့် အပိုဒ် (၃၇)အရ နိုင်ငံတော်သည် နိုင်ငံတော်ရှိ မြေအားလုံး၊ မြေပေါ်မြေအောက်၊ ရေပေါ်ရေအောက်နှင့် လေထုအတွင်းရှိ သယံဇာတပစ္စည်းအားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်ကြောင်း ပြဋ္ဌာန်းထားတာကြောင့် ဘယ်မြေယာသစ်တောတွေကိုမဆို နိုင်ငံတော်အကျိုးစီးပွားခေါင်းစဉ်တပ်ပြီး သိမ်းယူနိုင်တဲ့ သဘောလို့ ယူဆထားကြပါတယ်။ ဒါ့အပြင် ပြည်ထောင်စု အစိုးရက ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ ၁၁ ရက်နေ့မှာ အတည်ပြုပြဋ္ဌာန်းလိုက်တဲ့ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နဲ့ မြေရိုင်းစီမံခန့်ခွဲရေး ဥပဒေဆိုတာဟာလည်း ဒေသခံတွေရဲ့မြေယာအကျိုးစီးပွားကို အကာအကွယ်ပေးခြင်းမျိုး မဟုတ်ဘဲ တိုင်းရင်း

သော ဆရာတော်ဟုဆိုပါလျှင် ကရင်အမျိုးသား စောတီသံပြာနှင့် စောစံစီပိုးတို့သည် ကရင်တို့အား နိုင်ငံရေးအမြင်၊ အမျိုးသားရေးအမြင်ကို ဖွင့်ပေးခဲ့သော ကရင်အမျိုးသားရေးခေါင်းဆောင်များဟု ဆိုရပါလိမ့်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့ပြင် ထိုလူငယ်စာအုပ်တွင် ထော့မဲပါ၊ နော်ဘူဘောတို့၏ အကြောင်းတွေကိုလည်း တင်ပြထားပါသည်။ ကရင်ရာဇဝင်သမိုင်းတွင် ‘ထော့မဲပါ၊ နော်ဘူဘော၊ မူရယ်ဖယ်’တို့သည် အမှန်တကယ် ဖြစ်ပျက်ခဲ့သည့် အကြောင်းအရာများ ဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်မည်။ မဖြစ်ချင်လည်း ဖြစ်လိမ့်မည်။ ယုံကြည်သူရှိသလို မယုံကြည်သူများလည်း ရှိပေလိမ့်မည်။ ယင်းဝတ္ထုဇာတ်လမ်းများကို ယူတတ်လျှင် ဘဝအတွက်၊ လူမျိုးအတွက်သင်ခန်းစာပင် ရရှိနိုင်ပါသည်။ သို့သော် သူတစ်ပါး၏ ယုံကြည်မှုကိုတော့ ဝေဖန်အပြစ်ပြောလို့ မသင့်ပေ။ ယုံကြည်မှုဟူသည် မိမိတို့၏ လွတ်လပ်မှုအခွင့်အရေးတစ်ခုပင် ဖြစ်သည်။ မြန်မာ့သမိုင်းတွင်လည်း ဒဏ္ဍာရီများစွာရှိသလို ယုံကြည်သူများစွာလည်းရှိပါသည်။ထိုအရာများကို မည်သို့မျှအကျယ်ချဲ့ပြီး အထူးအဆန်း ပြောနေလို့ မဖြစ်ပေ။ လက်ရှိပစ္စုပ္ပန်အချိန်သည်သာ လုပ်စရာ အကောင်းဆုံးအချိန်ပင်ဖြစ်သည်။ မိမိရရှိသော ပစ္စုပ္ပန်အချိန်ကို မိမိအတွက် လူမျိုးအတွက် မည်သို့ အသုံးချဆောင်ရွက်မည်နည်း။ အသုံးချဆောင်ရွက်နိုင်ရန် လိုအပ်ပါသည်။

ဒေါကလုနောက် ဖွဲ့စည်းခဲ့သောအဖွဲ့အစည်းများအနက် ယနေ့မျက်မှောက်ခေတ်တွင် အခိုင်အမာ အမျိုးသားအကျိုးကို ဆောင်ရွက်လျက်ကျန်ရှိသော

အဖွဲ့အစည်းမှာ KNU သာဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၇၀ ကျော် ကြမ်းတမ်းသည့် လောကခံအမျိုးမျိုးကို ဖြတ်ကျော်ပြီး မိမိလူမျိုးအတွက် မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်နေခဲ့သည်။ နိုင်ငံရေးအခြေအနေများကြောင့် ကရင်ပြည်သူနှင့် ကင်းကွာခဲ့မှုပင် ရှိခဲ့သည်။ ၁၉၄၇–ခုနှစ်၊ စတင်ဖွဲ့စည်းသည်မှစ၍ ယနေ့အထိ ကရင်ပြည်သူများ၏ ထောက်ခံမှုကို အပြည့်အဝ ရရှိခဲ့သော သက်တမ်းအရှည်ဆုံး တစ်ခုတည်းသော ကရင်အဖွဲ့အစည်းလည်း ဖြစ်သည်။ လွတ်လပ်ရေးမရမှီနှင့် လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ကရင်ပြည်နယ် ပေါ်ပေါက်ရေးကို ကြိုးပမ်းခဲ့သည်။

လွတ်တော်တွင်းလွတ်တော်ပြင်ပ နှစ်ရပ်၏ ကြိုးပမ်းမှုကြောင့် ၁၉၅၁–ခုနှစ်တွင် ကရင်ပြည်နယ် ပေါ်ပေါက်လာခဲ့သည်။ သို့သော် မိမိတို့လိုချင်သော ပြည်နယ်သည် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုပင် ဖြစ်သည်။

KNU သည် ‘ကရင်အမျိုးသားနေ့’ ‘ကရင်အာဇာနည်နေ့’ စသော မမေ့နိုင်သော အမျိုးသားနေ့ မြတ်တွေကိုလည်း လမ်းပြပေးခဲ့သည်။ ကရင်တို့၏ အတိတ် သမိုင်းလှုပ်ရှားမှုနှင့် ပစ္စုပ္ပန် မျက်မှောက်ခေတ်အထိ ဆက်စပ်ပေးလျက် လမ်းညွှန်မှု ပေးခဲ့သည်။ ယနေ့အချိန်တွင်ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိရန်နှင့် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုပေါ်ပေါက်ရန် ကြိုးပမ်းနေသောအဖွဲ့အစည်းလည်းဖြစ်သည်။

စင်စစ် ယနေ့ကရင်လူငယ်များသည် ကရင်အမျိုးသား လှုပ်ရှားမှုသမိုင်းနှင့် ကင်းကွာခဲ့လေပြီ။ ယင်းသို့ဖြစ်ရသည်မှာလည်း ခေတ်ကာလအရ ဖြတ်တောက်ခံခဲ့ရသဖြင့် လေ့လာမှုမရရှိခဲ့ကြခြင်း

သားဒေသမှာရှိတဲ့ မြေယာတွေကို အတင်းအဓမ္မ သိမ်းယူနိုင်တဲ့ ဥပဒေလိုတောင် ဥပဒေ ပညာရှင်တွေနဲ့ တိုင်းရင်းသားခေါင်းဆောင်တွေအကြားမှာ ဝေဖန်သမ္မတခွဲကြပါသေးတယ်။

အခုအချိန်ထိ မြန်မာနိုင်ငံမှာ မြေယာ ပြဿနာဟာ နိုင်ငံရဲ့အကြီးမားဆုံး စိန်ခေါ်မှု ပြဿနာတရပ် ဖြစ်နေသလို လက်ရှိ NLD လို အရပ်သား အစိုးရလက်ထက်မှာတောင် သိသာထင်ရှားတဲ့ ဖြေရှင်းပေးမှုမျိုးကို မမြင်တွေ့ရသေးဘဲ နိုင်ငံအဝှမ်း မြေယာပြဿနာက နေ့စဉ်နဲ့အမျှ ပေါ်ထွက်လာလျက် ရှိနေပါတယ်။

ဒါကြောင့် စီမံကိန်းကြီးတွေ မဖြစ်ပေါ်လာဖို့ အတွက် ဆန္ဒဖော်ထုတ်မှုတွေ ဝိုင်းဝန်းကန့်ကွက်မှုတွေ ကြားက မိကရင်ဒေသမှာ အားပြင်းပြင်း ကျောက်မိုင်းခွဲသံတွေ ပေါ်ထွက်လာမလားဆိုတာ အစိုးရရဲ့ သဘောထားအပြင် ပြဋ္ဌာန်း သတ်မှတ်ထားတဲ့ မြေလွတ်၊ မြေလပ်နဲ့မြေရိုင်း စီမံခန့်ခွဲမှု ဥပဒေရဲ့ အကျိုးသက်ရောက်မှုအပေါ်မှာ မူတည်နေလျက်ရှိပါတယ်။

ဒါပေမယ့် မိကရင်သူ နန်းမြဝင်းကတော့ ‘တောင်ဖြိုရမှာတို့ မြေတူးရမယ့် ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုတော့ အစ်မတို့ အမြင်နဲ့ကတော့ မလိုချင်ဘူး။ တခြားနည်းလမ်း ဖွံ့ဖြိုးရေးလာရင်တော့ မပြောတတ်ဘူးလေ။ ဒီတောင်တို့ မြေတို့ ဖြိုမယ့် နေရာကတော့ အစ်မတို့ လုံးဝကို မလိုလားတာ။ လုံးလုံးကို မလိုလားဘူး’ လို့ ပြတ်ပြတ်သားသား ငြင်းဆန်ပြောထားပါတော့တယ်။

ဝအိုင်ဆူး

ကြောင့်ပင်ဖြစ်သည်။ ကရင်လူငယ်များသည် ကရင့်သမိုင်းအမှန်တွေကို လေ့လာမှုများစွာ လိုအပ်လာပြီဖြစ်သည်။ ထိုသို့လေ့လာနိုင်မှသာ အမှန်ကို ရှုမြင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ မလေ့လာနိုင်ပါက အမျိုးသားရေးအမြင် အမျိုးသားရေးစိတ်ဆိုသည်မှာလည်း ပျောက်ကွယ်လာနိုင်ပါသည်။ အနာဂတ်တွင် မိမိတို့အမျိုးသားအတွက် မည်သို့လက်ဆင့်ကမ်းတာဝန်ကို ထမ်းဆောင်ကြမည်နည်း။ ကရင်လူမျိုးများ၏အနာဂတ်ဘဝ အကောင်းအဆိုးသည် ကရင်လူငယ်များ၏လက်ထဲတွင်ရှိသည်ကို သိစေချင်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကရင်လူငယ်တိုင်းသည် ကရင့်သမိုင်းကို ထဲထဲဝင်ဝင်လေ့လာရန် လိုအပ်လျက်ရှိပါသည်။ အပြစ်မြင်ဝေဖန်ရေးနေလို့ မဖြစ်ပေ။ အပြုသဘောဆောင်ခြင်းဖြင့် ရေးသားဘို့ လိုအပ်ပါသည်။ ကရင်လူငယ်တိုင်းသည် ကရင့်သမိုင်းအမှန်ကို လေ့လာသိရှိနားလည်ပြီး မိမိတို့၏အမျိုးသားအကျိုး တိုင်းပြည်အကျိုးကို ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ကြရန် တိုက်တွန်းလိုက်ရပါသည်။

S.မင်းခိုက်သူ (P.T.N)

ကျမ်းကိုး

- ၁။ ကရင့်ဘဝဓလေ့(မောင်စင်ကြယ်)
- ၂။ စောဘဦးကြီးနှင့် လူမျိုးစုများ၏ နိုင်ငံရေးပြဿနာ (မောင်စင်ကြယ်)
- ၃။ ကရင်နှင့်နိုင်ငံရေး (ဆရာသာထို)
- ၄။ ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး (ဖူးစကောလယ်တော)

အငြိမ်းစားကျောင်းဆရာမကြီး အမီး နော်လဲဒါအား နှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း

ဘွယ်ဟီခို ခေါ် သံတောင်မြို့ နောက်ခံအကြောင်း ရှေ့မှီနောက်မှီ ဒေသခံလည်းဖြစ်၊ ဘွဲကရင်စာပေ ဖော်ထုတ်ပြုစု ထိန်းသိမ်း နေသူ ဘွဲကရင်စာကျမ်းကျင်ပညာရှင် အငြိမ်းစားကျောင်းဆရာမကြီး အမီးနော်လဲဒါအား သံတောင်မြို့ရှိ သူမ၏ နေအိမ်တွင် ၂၀၁၉၊ ဇူလိုင်လဆန်းက ဂေအိုင်စီက သွားရောက်တွေ့ဆုံ မေးမြန်းထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

အမီးရေ ပေါ်လဲအဝေး (ကောင်းသော နံနက်ခင်းပါ)။ သံတောင်မြို့ဖြစ်ပေါ်လာပုံကို သိထားတဲ့ နောက်ခံအကြောင်းကို ပြောပြပေးပါ။

သံတောင်ဆိုတာကတော့ ဒီဒေသမှာ အရင် တုန်းကဆိုရင် တောင်တွေက အရမ်းမြင့်တယ်။ နောက်ပြီးတော့ အဲဒီတောင် ဘေးမှာ စမ်းချောင်းလေး တစ်ခု စီးဆင်းနေတယ်။ စမ်းချောင်းရေထဲမှာ သံ အမှုလေးတွေ ပါလာတယ်။ ဒါကို အစွဲပြုပြီး ဗမာ တွေကတော့ အရင်တုန်းက သံချေးတောင်လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ကျမတို့ ဘွဲကရင် ဌာနေတိုင်းရင်းသား တွေရဲ့ စကားနဲ့ခေါ်ဆိုတာကတော့ ထာလာအိကျော ပေါ့လေ။ ဗမာလို အဓိပ္ပာယ်ကတော့ သံချေးတောင် ပေါ့။

နောက်ပိုင်းကျတော့ ချေး ဆိုတဲ့အမည်က ပျောက်သွားပြီး သံတောင်လို့ပဲခေါ်နေကြရင်းနဲ့ သံ တောင်ကြီးလို့ ပြန်ခေါ်ကြတာပေါ့နော်။ သံတောင် ကြီးဆိုတာကတော့ တောင်ရဲ့နာမည်ဖြစ်တယ်။ မြို့ကတော့ တောင်ခြေမှာ တည်ရှိနေတာဖြစ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် သံတောင်မြို့လို့ ခေါ်ကြတာပါ။

အခုဒီဒေသမှာအခြေချနေထိုင်ကြတဲ့သူတွေအကြောင်း ကိုလည်း ပြောပြပေးပါဦး။

တကယ်တော့ ဒီဒေသမှာနေတဲ့သူတွေ အများ စုမှာ ဘွဲကရင်တွေ ဖြစ်တဲ့အတွက်ကြောင့် အဲဒါကို အစွဲပြုပြီးတော့မှ ဒီတောင်နာမည်ကို ဘွယ်ဟီခို ကစယ် (ဘွယ်ဟီခိုတောင်)လို့ ခေါ်ကြတယ်။ ဘွဲ ကရင်မျိုးနွယ်စုတွေ နေထိုင်ရာအရပ်လို့ အဓိပ္ပာယ် ဖွင့်ဆိုလို့ရတာပေါ့နော်။

ဘွယ်ဟီခိုမြို့ စဖြစ်တာက ခရစ်နှစ် ၁၉၂၀ မှာ အင်္ဂလိပ်တွေက သူတို့ အပန်းဖြေအနားယူဖို့ နေရာအတွက် တောင်စခန်းအဖြစ် လာပြီး တည် ဆောက်ကြတယ်။ အဲဒီတုန်းကတော့ နိုင်ငံခြားသား အနေနဲ့ အင်္ဂလိပ်ကတော့ အများဆုံးနဲ့ ကျန်တာက ဂျပန်နဲ့ ဩစတြေးလျားတွေလည်း အများကြီး နေထိုင်ကြတယ်။ ဗမာတွေတော့ တစ်ယောက်မှ မရှိဘူး။ နောက်ပိုင်း ခရစ်နှစ် ၁၉၃၄ -၁၉၃၅ တွင်း မှာ နိုင်ငံခြားသားတွေ ကလောနဲ့ မေမြို့ကို တချို့ ပြောင်းသွားကြတယ်။ အဲဒီနောက်ပိုင်း ၁၉၃၇ ခုနှစ်ရောက်မှ သူတို့အစိုးရရုံးဌာနတွေကိုလာပြီး အခြေချထားလိုက်တယ်။ မြို့ရယ်လို့ တကယ်ဖြစ်လာ တာကတော့ ၁၉၃၇ ခုနှစ်မှာပါ။

အဲဒီမှာနေထိုင်တဲ့သူတွေကတော့ ဒေသခံ ဘွဲ ကရင်တွေနဲ့ နောက်ပြီး အင်္ဂလိပ်တွေက ခေါ်လာတဲ့ ဂေါ်ရခါးတချို့နဲ့ပါ။ ခရစ်နှစ် ၁၉၁၅ ခုနှစ်မှာ အင်္ဂလိပ်တွေက လက်ဖက်ခြံ တည်ဆောက်ဖို့အ တွက် သူတို့တွေကို ဟိုးနီပေါနိုင်ငံကနေ ခေါ်လာတာ ပါ။ အခုဆိုရင် သူတို့တွေဒီမှာနေတာ နှစ်ပေါင်း ၆၀ -၇၀ကျော်ပြီဆိုတော့ သူတို့တွေ ဘွဲကရင်လို့ပဲ ပြော နေကြတော့တယ်။ သူတို့ ကြားထဲကို သွားတာပဲ ဖြစ်ဖြစ် သူတို့ ဈေးဆိုင်ကိုသွားတာပဲဖြစ်ဖြစ် သူတို့ မိသားစုတွေကြားမှာလည်း ဘွဲကရင်လို့ပဲ ပြောနေကြ တယ်။

ဒီမှာ အများဆုံးနေထိုင်တာက ပထမ အများ ဆုံးကတော့ ဘွဲကရင်တွေ ဒုတိယကတော့ ဂေါ်ရခါး

တွေပါပဲ။ လက်ဖက်စက်ရုံတည်ဆောက်တဲ့အခါမှာ သူတို့တွေ လက်ဖက်စက်ရုံမှာ အလုပ်လုပ်တယ်။ လက်ဖက်ရူးတယ်။ အဲမှာပဲ နေထိုင်ကြတယ်။ ဒါ ပေမယ့် ဗမာစစ်တပ်က အဲဒီလက်ဖက်စက်ရုံကို ၁၉၅၈ ခုနှစ်မှာ တပ်မတော်ပိုင် သိမ်းလိုက်တဲ့အချိန်က စပြီးတော့ သူတို့မှာ ဘာ အလုပ်မှ မရှိကြတော့ဘူး။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ များသောအားဖြင့် သူတို့တွေက မိုးကုတ်၊ တောင်ကြီးနဲ့ မေမြို့အနီးစခန်းကို ပြောင်း သွားကြတယ်။ အခုချိန်မှာတော့ ဂေါ်ရခါး မျိုးနွယ်စု အိမ်ထောင်စု ၁၀ စုလောက်ပဲ ကျန်တော့တယ်။

အရင်တုန်းက ဘွယ်ဟီခိုဒေသကို ဘယ်လိုစနစ်တွေနဲ့ အုပ်ချုပ်ခဲ့သလဲ။

၁၈၅၃ ခုနှစ်လောက်မှာပေါ့လေ။ ဆရာမေစီတို့ ခရစ်ယာန်သာသနာပြုအဖွဲ့ မရောက်လာသေးခင် တုန်းကဆိုရင်တော့ သူတို့ယုံကြည်တာကတော့ ကရင်လိုခေါ်တာက သေခိုမှုဟား (နတ်ကောင်း နတ်မြတ်)ရှိတယ်။ ပြီးတော့ မြစ်၊ ချောင်း၊ အင်းအိုင် တွေတိုင်းမှာ အရှင်သခင်တွေ ကိုယ်စီရှိကြတယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ အဲဒီအရှင်သခင်တွေ အားလုံး ထက် ကြီးတဲ့ဘုရားသခင် ဆိုတာတော့ တစ်ပါးရှိ တယ်လို့ သူတို့တွေက ယုံကြည်ထားကြတယ်လေ။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ အဲဒီ နတ်ကောင်းနတ်မြတ်တွေ မကြိုက်၊ မနှစ်သက်တဲ့ အရာတွေကိုဆို လုံးဝ မလုပ် ရဘူး။

အဲဒီတုန်းကတော့ အုပ်ချုပ်ရေးပိုင်းမှာတော့ စကော်စဘာတွေက သူတို့ကို ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက် ပေးတယ်။ အဲဒီတုန်းကဆို ဘာအပြစ်မှ၊ ဘာအမှားမှ မလုပ်ကြဘူး။ ရိုးသားမှု အများကြီးရှိတယ်။ ဘာ ဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူတို့တွေ ဟိုး တောင်ပေါ်ကနေ တောင်ငူမြို့ကြီးကိုသွားပြီး ဆားတို့၊ ကုန်စည်တို့ သွားဝယ်တယ်။ တချို့ဆို လမ်းမှာ တစ်ညအိပ်ရ တယ်။ အမျိုးသားရော၊ အမျိုးသမီးတွေရော တူတူပဲ အိပ်ကြတယ်။ ဘာပြဿနာမှ မရှိဘူး။

ဒေသခံတွေရဲ့လူနေမှုပုံစံတွေ၊ ဓလေ့ရိုးရာယုံကြည်မှုတွေ က ဘယ်လိုရှိလဲပေါ့။

တချို့ အမျိုးသမီး မိဘမဲ့၊ တခုလပ်တွေဆို တောင်ယာတွေထဲမှာ အလုပ်သွားလုပ်တယ်။ အဲဒီ အချိန်တွေမှာဆိုရင် အမျိုးသားတွေက သွားပြီးကူညီ စောင့်ရှောက်ပေးကြတယ်။ သူတို့တွေ ဘာအမှားမှ မပြုလုပ်ကြဘူး။ အကြောင်းရင်းကတော့ သူတို့တွေ ဟာ သေခိုမှုဟားကို ကြောက်ကြလို့ပဲ။ နောက် ပြီးတော့ အကယ်လို့ အပြစ်တခုခုလုပ်မိရင် ငရုပ်သီး စိမိထားတဲ့ ရေနဲ့ မျက်နှာသစ်ခိုင်းတယ်။ ပစ္စည်း တခုခုခိုးတယ်ဆိုရင် အဲဒီခွက်ထဲကို လက်နှစ်ထားရ တယ်။ အမျိုးသား၊ အမျိုးသမီးတွေ မှားကြတယ် ဆိုရင်တော့ ဝက်ကိုမောင်းခိုင်းပြီး အပြစ်ပေးကြ တယ်။

ဒီဒေသက ရွာတွေမှာ ဘွဲကရင်တွေပဲ နေထိုင် ကြတယ်။ အခြားဒေသတွေလို ရှမ်းတို့၊ ဗမာတို့နဲ့ ရောပြီး မနေထိုင်ကြဘူး။ ဒါကြောင့် ယနေ့အချိန်ထိ မိခင်ဘာသာစကားကိုပဲ ပြောဆိုတယ်။ ဒါပေမယ့် သာသနာပြုအဖွဲ့တွေ ရောက်လာတဲ့အချိန်မှာ ကျမ

တို့တွေ စတင်(စကော)ကရင်စာပေကို သင်ကြားရတဲ့ အတွက်ကြောင့် စကားနှစ်မျိုးစလုံးကို ပြောတတ်ကြ တယ်။ ကျမတို့ ယုံကြည်တာက ဘုရားသခင်ဆိုတာ ရှိတယ်။ ဘယ်လောက်ထိတောင် ယုံလဲဆိုရင် ဟိုး အရင်ကလူတွေဟာ သေပြီးတဲ့လူတွေ ပြန်ရှင်လာ နိုင်တယ်လို့ ယုံကြည်ကြတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ လူသေတွေကို မြေမြှုပ်တဲ့နေရာမှာဆိုရင် အိုးခွက်၊ ပန်းကန်၊ ဇွန်း၊ ခွက်၊ နောက်ပြီး တောင်ယာပြန်ခုတ် ဖို့တွက် ဓားတွေကိုပါ သွားထားပေးကြသေး တယ်။

အဲဒါကြောင့် အဲဒီသာသနာပြုအဖွဲ့တွေ လာ တော့ သူတို့ပြောတာက သခင်ယေရှုခရစ်ဟာ ရှင် ပြန်ထမြောက်လာတယ်။ သူတို့အတွက်ကတော့ အသစ်အဆန်းကြီးတော့ မဟုတ်ဘူး။ လက်ခံလို့ရတဲ့ အတွက် ဘွဲကရင်တွေအားလုံးဟာ ခရစ်ယာန်တွေ ဖြစ်ကုန်ကြတယ်။ တစ်ခုရှိတာကတော့ ဂိုဏ်းတော့ ကွဲသွားတာပေါ့။ တချို့ကတော့ နှစ်ခြင်း၊ တချို့က တော့ ရိုမန်ကက်သလစ် ဖြစ်သွားတာပေါ့။ ဒါပေ မယ့် အားလုံးကတော့ ခရစ်ယာန်တွေပါပဲ။

အခု ဘွဲကရင်စာပေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ အမီး လုပ် ဆောင်နေတဲ့အချက်တွေရှိရင် ပြောပြပါလား။

ဘွဲစာပေနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ပြောရမယ်ဆိုရင် ဆရာမေစီ ရောက်လာတဲ့အချိန်မှာ ဘွဲတွေအများကြီး ရှိတာကို သူတွေတော့ ဘွဲစာပေကို နည်းနည်း ဖန် တီးပေးခဲ့ပါသေးတယ်။ သူဖန်တီးပေးခဲ့တဲ့ စာပေ ကတော့ မိုထိစာ (ပိုးကရင်) ဆရာဘရန်ဒါဆိုက ယူတာပေါ့နော်။ ဆရာဂျွန်နာသန်ဝိရဲ့စာနဲ့ ပေါင်း စပ်ပြီး ဘွဲစာပေကို ဖန်တီးခဲ့တာပေါ့နော်။ ဒါပေမယ့် သူက ဘွဲတွေကို အဲဒီစာပေ သင်ကြားပေးတဲ့အချိန်မှာ ဘွဲတွေအားလုံးဟာ စတင်ကရင်စကားကို လွယ်လွယ် ကူကူ ရေးတတ်၊ ဖတ်တတ်၊ ပြောဆိုနိုင်တဲ့အတွက် ကြောင့် ဘွဲစာပေသီးသန့်ဖန်တီးဖို့ အချိန်ကုန်မခံ တော့ဘဲ ထားလိုက်တယ်။ ပြီးတော့အားလုံးကို စတင်(စကော)ကရင်စာကိုပဲ သင်ခိုင်းတော့တယ်။

၁၈၅၆ -၅၇ နောက်ပိုင်းကနေစပြီးတော့ ဘွဲစာပေ မရှိတော့ဘူး။ ဒါပေမယ့် ၁၉၃၀ ခုနှစ်မှာ စောဖိုးခေလိုခေါ်တဲ့ ဘွဲအမျိုးသား ကျောင်းအုပ်ဆရာ တစ်ဦးဟာ အင်္ဂလန်ကို BA ဘွဲသွားယူတဲ့အချိန်မှာ သူ သုတေသနလုပ်ပြီး ရေးသားပြုစုနေတဲ့ ဘွဲကရင် စာပေ အကြောင်းအရာကို တင်ပြခဲ့တယ်။ သူ့ရဲ့ ကျောင်းဆရာမက စိတ်ဝင်စားပြီး သူ့ကိုမေးတယ်။ ဘွဲမှာ စာပေရှိလား။ သူကတော့ မရှိဘူးလို့ ပြန်ဖြေ တော့ ဆရာမက ဘွဲစာပေတစ်ခုကို ဖန်တီးပေးလိုက် တယ်။ သူ ဖန်တီးလိုက်တဲ့ စာပေကြောင့် IPA (International phonetic alphabet) လို့ခေါ်တာ ပေါ့နော်။ အဲဒီစာပေနဲ့ ဖန်တီးပေးတာဖြစ်တယ်။ ၁၉၅၃ လောက်မှာ အဲဒီ ဆရာမက ဆုံးသွားတော့ သူ့တပည့်တယောက်က ဘွဲကရင်လို အဘိဓာန် တောင် ထုတ်ပေးလိုက်သေးတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ စာပေကတော့ အဲလိုပဲ ကျန်ခဲ့တယ်။

၂၀၀၄ ခုနှစ်မှာ SIL (Summer Institute of Linguistics) အဖွဲ့က ရန်ကုန်မြို့မှာ သင်တန်းလာ ဖွင့်တယ်။ မျိုးနွယ်စုတွေထဲမှာ ကိုယ်ပိုင်စာပေ ဖန်တီးချင်တဲ့သူတွေကို သူတို့က ဖိတ်ခေါ်တယ်။ အဖိုးက ဘွဲကရင် မျိုးနွယ်စု ကိုယ်စားသွားတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ဘွဲကရင်စာပေကို ရေးသားခဲ့တယ်။

စတင်စာကိုပဲ ပြန်ယူထားတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘွဲမှာက အချို့အသံထွက်တွေက အမြင့်သံထွက်တော့ စတင် စာကိုပဲ အားလုံးယူလို့ မရပြန်ဘူး။ အဲဒါကြောင့် ဗမာစာကို တချို့ယူလိုက်တော့မှပဲ အမြင့်သံထွက် ပိုပြီးပေါ်လာတယ်။ သူတို့ထုတ်ပေးလိုက်တဲ့ စာတွေ အခုထိ ရှိသေးတယ်။ ကျမပြန်ယူလာတဲ့ စာတွေ ပေါ့။

အဲဒီနောက်ပိုင်းမှာတော့ TOT ဆရာအတတ် သင်တန်းဖွင့်ပြီး သင်တန်းတွေပေးဖို့အတွက်ကျတော့ ကျမတစ်ယောက်ထဲ မလုပ်နိုင်ဘူး။ နောက်ပိုင်းကျ တော့ အာဖရိကမှာ စာပေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျောင်း သွားတက်တဲ့ ဆရာတစ်ယောက်နဲ့တွေ့တယ်။ သူ ပြန်လာပြီး ကျမနဲ့လာတွေ့တော့ သူပြောတာက ဘွဲ ကရင်စာပေကို ပြန်လုပ်ကြမယ်ပေါ့။ အရင်က ရေးသားတဲ့စာပေတွေကို သူကြည့်တယ်။ ကျမသူ့ကို ပြောတယ်။ ဘွဲစာကိုလုပ်မယ်ဆိုရင် သံတောင်ကြီး မှာပဲ လုပ်ရမယ်။ ဘွဲမျိုးနွယ်စုတွေက အဲမှာပဲ ရှိကြ တယ်လေ။ ကျမတို့တက်သွားပြီးတော့ ဆရာတွေကို စုခေါ်လိုက်တယ်။ ရန်ကုန်က စာပေပညာရှင်တွေ လည်း ပါတယ်။ သူတို့တွေအားလုံးလာကြတော့ ကျမတို့ IPA ကပေးတဲ့ စာတွေကိုတော့ အားလုံးမယူ ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သူတို့စာက အရမ်းခက် တယ်။ Phonetic တွေကို ကောင်းကောင်းနားလည်မှ ရေးလို့ရမယ်လေ။ ဒါကြောင့် စတင်ကရင်စာရဲ့ အသံထွက်ကိုပဲ ယူလိုက်တယ်။ ဆိုလိုတာက က၊ ခ၊ ဂ၊ ဃ၊ ဒါတွေကို ယူလိုက်တယ်။ ကျမတို့မှာ ဂ တစ်လုံးလည်း ရှိရမယ်။ နောက်ပြီး ဃ တစ်လုံးလည်း ရှိရမယ်။ အဲလို ယူ ထားပေမယ့် ကျမတို့က International Alphabet လိုပဲရေးတယ်လေ။

သဘောက၊ က ဆိုရင် Ka, ခ ဆိုရင်တော့ kh အဲလို ရေးတာပေါ့နော်။ အသံထွက်ကတော့ ကျမတို့ ၉ လုံးပဲ ယူထားတယ်။ အ၊ အိ၊ အေ၊ အ၊ အု ကျမတို့ ဘွဲကရင်မှာတော့ ထူးခြားတာက အစ် တစ်လုံးရယ်။ နောက်ထပ် အသံထွက်တစ်ခု ဖြစ်တဲ့ အိုးအွန်းအွန်း အဲဒီအသံထွက်တွေကို ပြန်ထည့်ထား တယ်။

စတင်ကရင်စာပေမှာတော့ အဲဒီအသံထွက်တွေ မရှိဘူး။ ကျမထင်တာက စတင်ကရင်စာပေမှာလည်း ပြန်ပြင်ရမယ် ဥပမာ 'အင်းစိန်'ကို သူတို့က 'အေး စေ' လို့ပဲ ရေးလို့ရတယ်လေ။ အရင်ဆုံးတော့ ကျမ တို့က Sunday school သင်တဲ့ ကျောင်းဆရာတွေကို ခေါ်ပြီးသင်ပေးတယ်။ နောက်ပိုင်း ၂၀၁၈ မှာ မျိုးနွယ်စုတွေရဲ့စာပေတွေ မပျောက်သွားဖို့အတွက် ရည်ရွယ်ပြီး အစိုးရက မိခင်ဘာသာစကားကို ကျောင်းမှာ သင်ကြားဖို့ အခွင့်အရေးပေးလာတယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့ ကျောင်းသားတွေကို သင်ကြား ပေးဖို့အတွက် ကျောင်းဆရာတွေကို အရင်ဆုံး ခေါ်သင်ပေးလိုက်တယ်လေ။ ဘွဲကရင်တွေကြီးပဲရှိတဲ့ ကျောင်းပေါင်းက ၂၃ ကျောင်း ရှိတယ် အခုချိန်မှာ။ အဲဒီထဲမှာတော့ ပကူးတို့၊ မိုဘွာတို့ လုံးဝ မရှိတဲ့ ကျောင်းပေါ့နော်။

ဒေသခံလည်းဖြစ် အသက်အရွယ်အရလည်း အရင်ကာ လတွေကို လက်လှမ်းမီခဲ့တာ မှတ်မိသလောက် မျှဝေ ပေးပါ။

အဖိုးရဲ့ ဖြတ်သန်းမှုအရဆိုရင် ဘုရားသခင်ရဲ့ စာမျက်နှာ(၁၃)သို့ ▶

တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း ကနဦးအဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း လက်ထောက်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း

လက်ထောက် ၁၀ သိ. ၂၀၁၉ နှစ်
စားအုပ်စု
တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း

တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
ကနဦးအဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
လက်ထောက်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း

တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း ကနဦးအဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း

လက်ထောက် ၂၀ သိ. ၂၀၁၉ နှစ်
တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း

ပျော်ရွှင်စရာ လာ ယလ်လ်ပျော်စရာ (၂)

တံနီ (သတိတ)

လက်ထောက်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း

“ညှိညှိညှိညှိ” တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း
တပ်မတော်အဖွဲ့အစည်းအဖွဲ့အစည်း

ကညီဖိထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်တၢ်ပၢ်ကတုၤထီၣ်ဘးအဂီၢ် ကလဲၤသကိးလၢတၢ်ယူတၢ်ဖိးအဂ့ၢ် ခုၣ်အံၣ်ယုၣ်ကရၢခိၣ်ဟ့ၣ်သဆၢထီၣ်

လၢအီၣ်ကူၣ် ၁၂ သီ, ၂၀၁၉ နံၣ်

ကညီမၤထူၣ်တဖၣ် အတၢ် မုၢ်လၢဒီး တၢ်ဟ့ၣ်လၢသးတဖၣ် အ ဝိပညီ ကလၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်အဂီၢ် က လဲၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်ယူတၢ်ဖိး အ ပူၤအဂ့ၢ်န့ၣ် ခုၣ်အံၣ်ယုၣ်-ကညီဒိက လၢတၢ်ပၢ်ကတုၤထီၣ်ဘးအဂီၢ် ကရၢခိၣ် ဟ့ၣ်သဆၢထီၣ် ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပဲၤလၢအီၣ်ကူၣ် ၁၂ သီအန့ၣ်, တၢ်မၤမၤကတုၤထီၣ်ဘးအဂီၢ် ၆၉ နံၣ်ပွဲၤထီၣ် က ညီမၤထူၣ်တဖၣ် (ပွၤအဂ့ၢ်န့ၣ်န့ၣ်) ဖဲန့ၣ်ဖိသဝီ ခရံၣ်ဖိ တၢ်ဘၢယုၤ သရိၣ်, ကညီဒိကလၢ တၢ်ထူၣ်ဖျး သးမုၢ်ဒီး ခုၣ်အံၣ်အဲၤလၢအံၣ် သးက့ၢ် ၆ တၢ်ပၢ်, ရၤမတံၢ်ဆၢအပူၤ အ ကတီၢ် ခုၣ်အံၣ်ယုၣ် ကရၢခိၣ် ဟ့ၣ် သဆၢထီၣ်ဝဲဒ် န့ၣ်လီၤ.

အပူၤန့ၣ် လိာ်ဝဲလီၤ” သးခိၣ်ကျၢၢ်စိ စီၤမူးတူစ့ဖိ ဟ့ၣ်သဆၢထီၣ်ဝဲန့ၣ် လီၤ.

၆၉ နံၣ်ပွဲၤထီၣ် ကညီမၤထူၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဝဲန့ၣ်အပူၤ ခုၣ်အံၣ်ယုၣ် ကရၢခိၣ် သးခိၣ်ကျၢၢ်စိ စီၤမူးတူစ့ဖိ, KNLA ခိၣ်န့ၣ် သိၣ်ဒု တဖၣ်, ကညီထံၣ်ကီၢ်သး ပၢ်တၢ် ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်ဒီး ပွၤကမုၢ်ဂၢၢ် ၃ ၀၀ ဘၣ်ဟံၣ်ထီၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ. တၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤအပူၤ တၢ်ပၢ်လီၤဝဲ တၢ်သး အးဖိကွၢ်, ခုၣ်အံၣ်ယုၣ် ကရၢခိၣ် သး ခိၣ်ကျၢၢ်စိ စီၤမူးတူစ့ဖိ ယုၣ်ဒီး ခုၣ် အံၣ်ယုၣ် ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ကတီၢ်လီၤတၢ် .တၢ်ဖးဖျါထီၣ်ဝဲ လံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ပျါကွၢ်တၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤလၢ ကညီဒိကလၢ တၢ်သးဝံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီမၤထူၣ်တဖၣ်န့ၣ်, တၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤအပူၤ တၢ်ပၢ်လီၤဝဲ တၢ်သး အးဖိကွၢ်, ခုၣ်အံၣ်ယုၣ် ကရၢခိၣ် သး ခိၣ်ကျၢၢ်စိ စီၤမူးတူစ့ဖိ ယုၣ်ဒီး ခုၣ် အံၣ်ယုၣ် ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ကတီၢ်လီၤတၢ် .တၢ်ဖးဖျါထီၣ်ဝဲ လံာ်ဟ့ၣ်ယုၢ်တဖၣ် ဒီး တၢ်ပျါကွၢ်တၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤလၢ ကညီဒိကလၢ တၢ်သးဝံၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ကျဲၤအံၣ် ကညီဖိလၢ အိၣ်ဆိး တၢ်လီၢ်အါတီၤဒီး အတုၤအိၣ် ကီၢ် သးဘၣ်တဖၣ် သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် မၤလၢက ပါဝဲ ကိးနံၣ်ဒီးဒီး မ့ၢ်မုၢ်လၢ တနံၣ် အံၣ် တၢ်ကမၤလၢကပါဝဲ ကညီမၤ ထူၣ်တဖၣ်န့ၣ်အံၣ်အဂီၢ် လၢအုယုၣ်ဝဲ တံၣ်ကီၢ်ဒိဒိဒိဒီး ဝုၢ်တက့ၢ်ကီၢ်ဒိဒိဒိ အပူၤ တၢ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢ တၢ်ကမၤ ဝဲ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၣ် အခိၣ်တီၤလၢ “မၤထူၣ်တဖၣ်န့ၣ်” အဂ့ၢ် ဖဲအပူၤကွၢ် နံၣ်သီအပူၤ ကီၢ်ပဒိၣ်ဘၣ်မူ ဘၣ်ဒါ တဖၣ် ထးထီၣ်ဝဲ လံာ်တၢ်တြီၤန့ၣ် လီၤ.

ဘၣ်ပး တၢ်ထးထီၣ်ဝဲ လံာ် တၢ်တြီၤန့ၣ်အဖိဒိၣ် KNLA သးခိၣ် ဒိၣ်စိ စီၤန့ၣ်မုၢ်လ့ၣ်စံးဝဲ “သးတဖၣ် ဘၣ်လၢ ပမ့ၢ်ကညီက လုၢ်ဒုၣ်တ ခုၣ်အံၣ်ယုၣ်လီၤ. ပမၤဝဲကညီမၤထူၣ်တဖၣ်

မုၢ်န့ၣ်အံၣ် တဖၣ်ပမၤတၢ်ထီၣ်တၢ် လီၤ တၢ်ဘၣ်. ပမၤတၢ်အံၣ်အံၣ် ပွၤ ထီၣ်လံာ်ဝဲ ၆၉ နံၣ်လဲၤ န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပ ဒိၣ်လၢညါတဖၣ် တၢ်တြီၤဘၣ်ဒိအံၣ် တအိၣ်ဘၣ်ဒီး ပမၤအံၣ် ဒိၣ်ဒိၣ်မုၢ်မုၢ် န့ၣ်ဝဲဘၣ်ဆၢ မ့ၢ်မုၢ်လၢ ပဒိၣ်ခဲအံၣ်တ ခိၣ် တြီၤတၢ်ဒိအံၣ် အိၣ်အံၣ်ပဝဲတက ဟၤ လၢတၢ်သးအး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ အပူၤ တၢ်သးတဖၣ်ဘၣ်ကိး ဟဲကဲ ထီၣ်အသးန့ၣ်လီၤ” အဂ့ၢ် စံးဝဲန့ၣ် လီၤ. ဖဲ ၁၉၅၀ နံၣ်, လၢအီၣ်ကူၣ် ၁၂ သီအန့ၣ် ဖဲကညီကီၢ်စံၣ် ကိးတ ရံးကီၢ်ဆၢ ထီၣ်ကိးကီၢ် သဝီအပူၤ ခုၣ်အံၣ်ယုၣ် ကရၢခိၣ် စီၤဘးအူကွၢ်, သးခိၣ်ကျၢၢ်စိ စီၤမူးတူစ့ဖိ သိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ဘၣ်စူးကွၢ်အသးအယီၤ မုၢ်န့ၣ်န့ၣ် တၢ်ပၢ်ပနီၣ်အံၣ်လၢ ကညီမၤထူၣ်တဖၣ် အမုၢ်န့ၣ် န့ၣ်လီၤ.

တလၢကီၢ်စံၣ်ပတီၢ် တၢ်ကအိးထီၣ်ဝဲကညီ လံာ်လဲၤတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအရူဖဲဝုၢ်မိၣ်လမ့ၢ်

လၢအီၣ်ကူၣ် ၆ သီ, ၂၀၁၉ နံၣ် စီၤမ့ၢ်အုသ့ၣ်

တလၢကီၢ်စံၣ်ပတီၢ် ကညီ လံာ်လဲၤတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအရူ တၢ် သ့ၣ်ထီၣ်အံၣ်န့ၣ် တၢ်ကစးထီၣ် အိး ထီၣ်အံၣ်လၢ လၢလၢကဟဲ လၢနီၣ်ဝု ဘၣ်, ဖဲဝုၢ်မိၣ်လမ့ၢ် ကွီၣ်တၢ် ကဝီၤ ဒုအဂ့ၢ် တၢ်မၤလိာ်ထီၣ်ဖးထီၣ်တၢ် ကမဲးတံာ်စံးဘၣ် ခုၣ်အံၣ်စံၣ်- ကညီ တၢ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ.

တလၢကီၢ်စံၣ်ပတီၢ်အပူၤ ကီၢ်ဆၢ အဘၣ် ၁၀ လၢကညီကလုၢ်အိၣ် ဆိးဝဲအလီၢ်န့ၣ် ဒိသိးကဟူးဝဲ ဖဲ မၤဝဲ လံာ်လဲၤ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢကန့ၢ် အဂီၢ်ဒီး ကွီၣ်လၢ အပဲၤမၤလိာ်ဖးဒီး တၢ်ကုၣ်ဘၣ်ကုၣ်သ့တဖၣ် ဟဲအိၣ် ကဒုသးကန့ၢ်အဂီၢ် ပညိၣ်ယာ်ဝဲဒီး ကညီလံာ်လဲၤတၢ် ဆဲးတၢ်လၢအရူ တၢ်ကသုၣ်ထီၣ်အံၣ်လီၤအဂ့ၢ် တၢ်ဒုး လိာ်ထီၣ်ဖးထီၣ် ကညီလံာ်လဲၤတၢ် ဆဲးတၢ်လၢအရူ ကမဲးတံာ် သီခါအူ ပညိၣ် ၀၁ သ့ၣ် စံးဘၣ်ခုၣ်အံၣ်စံၣ်- ကညီတၢ်ကစီၣ် ဖဲလၢအီၣ်ကူၣ် ၁ သီ အန့ၣ်န့ၣ်လီၤ.

“၂၀၁၉ နံၣ်ကလၢ လၢနီၣ် ဝုဘၣ်ကတီၢ် ကမၤဖျါထီၣ်ရူ တၢ် သ့ၣ်ထီၣ်အမိၢ်လံာ်မိၢ်ပုၤ, ကတီၢ်အံၣ် ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်တခါ လီၤလၢဝဲ စုကလီၢ် (၅၀၀) ကွးလီၤ. အဲၤအံၣ်ကမၤအိၣ် တၢ်ဒီး စုအကလီၢ် တကယၤကွး ဒ်လီၤ. ပၢ်ယုၣ်ဒီးကီၢ်ဆၢအဘၣ် ၁၀ သီခါ ဟ့ၣ်ကုၣ်ဟ့ၣ်ဖးတၢ် လံာ် လိာ်ဒီးတၢ် ဆဲးတၢ်လၢအရူ အ ကလီၢ် ၁၀ စုစုဒ် ဒီး ကညီကလုၢ် ဝုၢ်ဝီကီၢ်တီၢ် တၢ်မၤမၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ် ခုၣ်တၢ်ပညိၣ်လၢ တၢ်ကပၤယာ်က့ၢ် လံာ်လဲၤတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဒီး ဖိသ့ၣ် လၢဟဲထီၣ်ကွီၣ်တဖၣ် အိၣ်ကသု အဂီၢ်လီၤ” အဂ့ၢ် သီခါအူပညိၣ်တ

သ့ၣ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ. ဝုၢ်မိၣ်လမ့ၢ်အပူၤ တၢ်တီၢ်ပၢ် လၢတၢ်ကတုၤထီၣ်ဝဲ ရူအလီၢ်လၢ ကွီၣ်တၢ်ကဝီၤဒုအံၣ်န့ၣ် အထီၣ် ၆၀ ပုၤ၊ အလံာ် ၄၀ လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ခဲက ထာဒီး တၢ်တယးယာ်လၢ စုကလၢာ် ဝဲအကလီၢ် ၈၀၀ ယုၣ်ယုၣ်ဒီး ဒီဖျါ ကမုၢ်ဂၢၢ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤမၤအယီၤ တၢ် ကသ့ၣ်ထီၣ်အံၣ်လီၤအဂ့ၢ် လံာ်လဲၤ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် တဲဝဲ န့ၣ်လီၤ.

တလၢကီၢ်စံၣ်ပတီၢ်ကလုၢ် ဝုၢ်ဝီကီၢ်တီၢ် စီၤအိၣ်မ့ၢ်ခဲၣ်စံးဝဲ “မ့ၢ်တၢ်လီၢ်လၢ ကပၢ်ဖျါကလုၢ်န့ၣ် ၄ န့ၣ် အတၢ်ဆဲးတၢ်လၢအဂီၢ် န့ၣ် လီၤ. ပယုၣ်တၢ်သ့ၣ်အဂီၢ် ဟီၣ်ခိၣ် လီၢ်အိၣ်ဝဲ ၉ အူကုၣ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ် ပဒိၣ်တကဟၤ မ့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲတခါဒီး တၢ်မုၢ်ဗုလၢ အက တဖၣ်န့ၣ် က ဟ့ၣ်အဂီၢ်တန့ၢ်ဘၣ်. ရူလီၢ်တၢ်သ့ၣ် ထီၣ်အံၣ် ဒိသိးပၢ်တၢ်န့ၢ် ပုၤလၢ ခံ တစါ ကန့ၢ်အဂီၢ် ကဘၣ်သ့ၣ်ထီၣ် အံၣ်လၢ ယးယီၣ်ခိၣ်လီၤ” အဂ့ၢ် စံးဝဲ န့ၣ်လီၤ.

ကတီၢ်ခါ ဆၢကတီၢ်အဲၤအံၣ် တနီၣ်သရံးကီၢ်ခိၣ်, ကညီကီၢ်စံၣ်, တလၢကီၢ်စံၣ် ကီၢ်ဆၢအဘၣ် ၁၀ အပူၤ ကညီဖိလၢဟဲထီၣ်ကွီၣ် တဖၣ် လၢကအိၣ်ကဒုအဂီၢ် တၢ်လီၢ်တအိၣ် ဘၣ်အယီၤ ဘၣ်အိၣ်ကဒုလၢ မိၣ်လ မ့ၢ် သီခါဖျါတဖၣ်အမဲာ်ညါ ဒီးလၢ ကမၤလၢကပါဝဲ လံာ်လဲၤတၢ်ဆဲး တၢ်လၢမုၢ်ဂၢၢ် ဒိကလုၢ်မုၢ်န့ၣ်ဒိၣ်မုၢ် နံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မုၢ်ဂၢၢ် တၢ်လီၢ်တအိၣ် လီၤ တၢ်လီၤဆဲး ဘၣ်ဒီး ဘၣ်မၤဝဲဒ် လၢ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ် သ့ၣ်တဖၣ်အပူၤအဂ့ၢ် သ့ၣ်ညါဘၣ် လၢ လံာ်လဲၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ တဖၣ် အအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ပွဲၤကီၢ်ရၢၣ် ကညီလံာ်လဲၤတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ တၢ်တိစၢၤမၤမၤဒီး တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်သးစၢ်ကရူၢ်

လၢအီၣ်ကူၣ် ၁၅ သီ, ၂၀၁၉ နံၣ်

ပကီၢ်ကီၢ်ခိၣ်, ပွဲၤကီၢ်ရၢၣ်, ပွဲၤကီၢ်အပူၤ တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ကညီ လံာ်လဲၤ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ တၢ်တိ စၢၤမၤမၤဒီး တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် သးစၢ်ကရူၢ် ဖဲလၢအီၣ်ကူၣ် ၁၄ သီ , ပကီၢ်ကီၢ်ခိၣ် ကညီကလုၢ်ဝုၢ်ဝီကီၢ် တီၢ် နီၢ်ပွဲၤစု မၤဝဲတၢ်ထံၣ်လိာ်သး ဒီး ကီၢ်ရၢၣ်ကညီလံာ် လဲၤတၢ်ဆဲးတၢ် လၢဒီး လီၢ်ကဝီၤ သးစၢ်အခါန့ၣ် လီၤ.

ကညီလံာ်လဲၤ တၢ်ဆဲးတၢ်

လၢ တၢ်တိစၢၤမၤမၤဒီး တၢ်ဂုၤထီၣ် ပသီထီၣ် သးစၢ်ကရူၢ်အံၣ် တၢ်ယု ထာထီၣ်ဝဲခါစး ၅ ကလၢကီၢ်ဆၢ ၅ ဘၣ်အပူၤအမုၢ် ပုၤပၤလီၢ်ဆၢ နီၤ, နံၣ်ရဲၣ်, ပုၤပၤစု, ပုၤမဲးစရိဒီး တၢ်ဘိးဘၣ်ရၤလီၤ သ့ၣ်တဖၣ်အံၣ် တၢ်ကက့ၢ်ထာထီၣ်စ့ကိးအံၣ်လၢ ကီၢ်ရၢၣ် ၅ ဘၣ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

ကညီဝုၢ်ဝီကီၢ်တီၢ် နီၢ်ပွဲၤစု တဲဝဲ “လၢတၢ်ဟူးဝဲမၤဝဲ ကညီ လံာ်လဲၤ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢအံၣ် ကလဲၤ သးဘုဘုဒီး သးစၢ်လၢကဟဲထီၣ်

လၢခံတဖၣ် လဲၤဝဲကန့ၢ် ဘုဘုအဂီၢ် ပဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ လံာ်လဲၤတၢ်ဆဲးတၢ် လၢ တၢ်တိစၢၤမၤမၤဒီး တၢ်ဂုၤထီၣ် ပသီထီၣ် သးစၢ်ကရူၢ်အံၣ်န့ၣ်လီၤ. ပ စးထီၣ်ယုထာထီၣ်န့ၣ်ဝဲ ကမဲးတံာ် ၅ ကန့ၣ်လီၤ. လၢတၢ်အံၣ်အဖိခိၣ် ပထံၣ် ဘၣ်လၢ အဝဲသ့ၣ်အသးဆုၣ်န့ၣ် လီၤ .” အဂ့ၢ် တဲဘၣ် ခုၣ်အံၣ်စံၣ်-ကညီ တၢ်ကစီၣ် န့ၣ်လီၤ.

ပကီၢ်ကီၢ်ခိၣ် ကညီလံာ်လဲၤ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ တၢ်တိစၢၤမၤမၤဒီး တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် သးစၢ်ကရူၢ်အံၣ်

တၢ်ကရၢကရိ ထီၣ်အံၣ်လဲၤလဲၤ ပွဲၤ ကီၢ်ရၢၣ်မုၢ်ဂၢၢ်, ပကီၢ်ကီၢ်ခိၣ်ပူၤ တီ အူ, သ့ၣ်ယုၣ်တံာ်ကီၢ်ရၢၣ် သ့ၣ်တဖၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ပကီၢ်ကီၢ်ရၢၣ်လၢ အိၣ်တၢ်ဒ်လၢ တၢ်ကဘၣ်ကရၢကရိ ထီၣ်အံၣ်အံၣ် တၢ်ကရၢကရိထီၣ်အံၣ် မုၢ်ဝဲဒီး တၢ်ရဲၣ်ကျဲၤပၢ်အံၣ် တၢ်က ရၢကရိထီၣ်ဝဲ လၢကီၢ်ခိၣ်အပူၤအဂီၢ် အဂ့ၢ် ကညီဝုၢ်ဝီကီၢ်တီၢ် စံးဝဲဒ် န့ၣ်လီၤ.

တီၤထီၣ်ကွီၣ်, ကွီၣ်ခိၣ်လီၢ်လံာ်နီၢ် ဆၢဖိ လၢအဟဲထီၣ်ဝဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်

ကျဲၤအံၣ် တဲဝဲ “လၢသးစၢ်တၢ်လဲၤ ထီၣ်လဲၤထီၣ်အဂီၢ် တၢ်ဟဲမၤနီၢ်ဒ်အံၣ် သးခိၣ်မ့ၢ်, လၢပူၤကွၢ်န့ၣ်ပကညီ သးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ထဲပုၤလီၢ်ခဲန့ၣ် အါ. အဲၤအံၣ်ဆၢကတီၢ်လဲၤထီၣ် လဲၤထီၣ်အသိး အဝဲသ့ၣ် ကမၤလၢပူၤ အဝဲသ့ၣ် အတၢ်မၤအဖိခိၣ် သးမဲးခိၣ် မးလီၤ သးစၢ်သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်ခွဲးတၢ် ယာ်လၢသုဒီးန့ၢ်ဘၣ် တဖၣ်န့ၣ်တ လိာ်ပျါ ကွၢ်အံၣ်ကလီၢ်ကလီၢ်တဂုၤ ဒ်တၢ်သ့တၢ်ဘၣ်လၢ အိၣ်ဒီးသ့သ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ် အဲၣ်ဒီးလၢကသုအံၣ်လၢ သုထံကီၢ်အဂီၢ်ဒီး ကလုၢ်အဂီၢ်” အဂ့ၢ်တဲဝဲ န့ၣ်လီၤ.

တၢ်ထံၣ်လိာ်သး ဘျီဝဲန့ၣ် ပ ကီၢ်ကီၢ်ခိၣ် ကညီကလုၢ်ဝုၢ်ဝီကီၢ်

တီၢ် နီၢ်ပွဲၤစု, ကညီလံာ်လဲၤ တၢ် ဆဲးတၢ်လၢကမဲးတံာ် ဒီးသးစၢ်တ ဖျါခဲလၢာ် ပုၤနီၢ်ဂီၢ် ၁၀၀ ဘၣ်ဟဲထီၣ် ဝဲန့ၣ်လီၤ. တၢ်ထံၣ်လိာ်သးအပူၤ ဒုး အိၣ်ထီၣ်ဝဲ ပွဲၤကီၢ်ရၢၣ်ကညီလံာ် လဲၤ တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ တၢ်တိစၢၤမၤမၤဒီး တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ် သးစၢ်ကရူၢ် အ မဲာ်ညါ ပကီၢ်ကီၢ်ခိၣ်အပူၤ ကီၢ်ရၢၣ် ပတီၢ် လၢတၢ်ကမၤလၢကပါဝဲ က ညီလုၢ်လၢ လါခူးကီၢ်စုမူးအဂီၢ် ပ ကီၢ်ကီၢ်ခိၣ် ပဒိၣ်ကရူၢ် ကညီက လုၢ်ဝုၢ်ဝီကီၢ်တီၢ် ဝဲကျဲၤတကဟၤ ကီၢ်ရၢၣ် ၁ ဘၣ်န့ၣ် ဟ့ၣ်လီၤမၤမၤဝဲ စု ၂၅ ကလီၢ် စုစုအဂ့ၢ်သ့ၣ်ညါ ဘၣ်လီၤ.

အုရၢၣ်ကျဲၣ်တၢ်တီၣ်ကျဲၣ်အၢၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤ (၃) ဘျီတဘျီစ့အိၣ်လိး အကလီၤ (၄,၀၀၀) ဘျီ

လၢအိၣ်ကူၣ် ၂ သီ, ၂၀၁၉ နံၣ် နီၣ်ထီၣ်

ကညီၣ်ကီၣ်စ့ၣ် အုရၢၣ်-ကီးတရံး အုရၢၣ်ကျဲၣ်တၢ်တီၣ်ကျဲၣ်လၢ တၢ်တုၣ်ထီၣ်ဝဲန့ၣ် လီၤကဝီၤကမ္မာၤ လၢအဟီၣ်ဒိၣ်လီၤ ဘျီဒိတဖၣ်ကီၣ် စဲၣ်ပဒိၣ် ဟ့ၣ်လီၤဝဲ ၃ ဘျီတဘျီ စ့အိၣ်လိး အကလီၤ ၄၀၀၀ ဘျီ ဖဲ လၢအိၣ်ကူၣ် ၁ သီအနံၣ်န့ၣ်လီၤ

တၢ်က့ၢ်ဟ့ၣ်ကဒါက့ၢ် စ့အိၣ်လိး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၣ်န့ၣ် ဘျီတၢ် မၤအိၣ်ဖဲ ဝှံးဖၣ်အုၣ် စ့ကပုၣ်ဘျီအပူၤဒီး တၢ်က့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤက ဒါက့ၢ်ဒ် အမ့ၢ် လၢတၢ်တုၣ်ထီၣ် ကျဲၣ်ကတီၢ် ဟံၣ်လီၤလၢတပူၤဖဲတဖၣ်, စံာ်လီၤ တဖၣ်အဂီၢ် ပုၤဘျီဒိဘျီထံး ၅၅ ဂၤ အံၤ တၢ်ဟ့ၣ်လီၤက့ၢ် စ့အိၣ်လိး ၄၉ ၀.၅၀၄.၅၃၀ (၄ ကထီၣ်ဘျီ)ကွး န့ၣ်လီၤ

ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲ စ့အိၣ်လိး တၢ်အိၣ်သးတဖၣ်အံၤန့ၣ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ် ကိတီၢ်ဝဲကျဲၣ် ပုၤန့ၣ်တၢ်ဒိၣ် ၂ ဒီး အုၣ်န့ၣ်-ကီးတရံး တၢ်တုၣ်ထီၣ်ကျဲၣ် တၢ်တီၣ်ကျဲၣ် Project Management Unit ကရၢ ဖဲ မ့ၢ်ဘျီထီၣ် စံးဝဲဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ

“ဘၣ်သး တၢ်ဟ့ၣ်လီၤစ့အိၣ်

လိးအံၤန့ၣ် တၢ်တီၣ်ဟ့ၣ်အိၣ်လၢ ပကဟ့ၣ်လီၤတုၤလၢ ၅ ဘျီပုၤထီၣ်လီၤ ဘၣ်သးတၢ်ဟ့ၣ်စ့အိၣ်လိး တၢ်က့ၢ် ဟံၣ်လီၤ လီၤကျဲၣ်တၢ်ဂ့ၢ် သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်တဲအါ ကအိၣ်ဒီးတုၤကျဲၣ်တၢ်တီၣ် ကျဲၣ်ဝဲအံၤ အဝဲတဖၣ်လီၤ တၢ်သးတလီၤလီၤ, တၢ်တီၣ်ဖျါထီၣ် တၢ်ဘၣ် သးတဖၣ် ကအိၣ်ဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ ဘၣ်ဆၣ်သန့ၣ်က့ၢ် ၄ ဘျီတဘျီ တၢ်ဟ့ၣ် စ့အိၣ်လိးကတီၢ် ပဟ့ၣ်ကဝဲ ဖဲအါ လံ, လၢခဲ ၅ ဘျီတဘျီကတီၢ် ကအိၣ်တုၤက့ၢ်လၢ အစ့ၤလီၤ ပတယး ဃာ်ဒ်န့ၣ်လီၤ”အဂီၢ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ

ဘၣ်သး ကျဲၣ်တၢ်တီၣ်ကျဲၣ် အံၤ ပုၤဘျီဒိတဖၣ်လၢ တၢ်က့ၢ်ဟ့ၣ် လီၤစ့အိၣ်လိးကတီၢ် တၢ်ထီၣ်ဒီးဝဲ စ့အိၣ်လိးအံၤ တုၤလီၤဝဲ တန့ၢ်ဘၣ် ဒီး တန့ၢ်န့ၣ် သးတမံဘၣ်အိၣ်အပိ အိၣ်ဒီးဒ်လၢ တၢ်တဲသကိးကတီၢ် ဒ်လီၤအဂီၢ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ

တၢ်က့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤစ့အိၣ်လိး ၃ ဘျီတဘျီအံၤ ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ်ကိတီၢ် တဖၣ်, တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ်ကိတီၢ် ဝဲကျဲၣ် ဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ်, ဘျီဒိဒိ ချၢ်စး, တၢ်ပၤဆုၢ်ကျဲၣ်ဒီး CRB C ခိပန့ၣ် ဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် ဟဲဟ့ၣ် လီၤဝဲလၢ နီၣ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ ဖဲန့ၣ် ဖၣ်

အၣ်ကီၢ်ဆၣ်အပူၤ သ့ၣ်ယုၣ်ကိ, ဝဲကယုၣ်, နီၣ်သယဲ, န့ၣ်ရၢၣ်, ခယဲ(ကါနါ), ခယဲ, ကီၢ်စိး, ကွဲသဝီတဖၣ် ဃုၣ်ဒီး ကိးတရံးကီၢ်ဆၣ် ငါတဲၣ်ဒီး တတါကွဲ သဝီတဖၣ် ဟံၣ်ယုၣ်ဝဲန့ၣ် လီၤ

စီၤသီတုၣ်လၢ အအိၣ်လၢ ခု ရၢၣ်သဝီ တကမံးလၢ “အဝဲသ့ၣ် ဟ့ၣ် လီၤ စ့အိၣ်လိးအံၤ မ့ၢ်က့ၢ်ကဒါ က့ၢ်လၢ ADB တၢ်သိၣ်တၢ်သိ အသိးန့ၣ် တၢ်လိၣ်တဖၣ်အိၣ်လီၤ သန့ၣ်က့ၢ် ပဝဲကမ္မာၤသ့ၣ်တဖၣ် တသ့ၣ်ညါ တၢ်ဘျီခဲလၢဘၣ်ဒီး ဘၣ်ဟံးန့ၣ် စ့အိၣ်လိးတဖၣ် ဒ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲ အသိးန့ၣ်လီၤ”အဂီၢ် စံးဝဲန့ၣ်လီၤ

တၢ်တုၣ်ထီၣ် အုရၢၣ်ကျဲၣ် တၢ်တီၣ်ကျဲၣ်အပိ တၢ်က့ၢ်ဟ့ၣ်လီၤ ကဒါ ပုၤဘျီဒိဘျီထံးတဖၣ် စ့အိၣ် လိးတဖၣ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲလၢ ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ် ပဒိၣ်စ့ပာ်ကီၢ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ လၢအပူၤကွဲၣ် ၂၀၁၇ နံၣ်န့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲ အဆိကတၢ် တဘျီလၢ စ့ကကွဲၣ် ကွး ၇၄၁, ၆၂၀၀၈နံၣ်န့ၣ် ခံဘျီတဘျီလၢ အကကွဲၣ်ကွး ၁,၁၁၅ အဂီၢ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ

ကတၢ်ထီၣ်သးတဖၣ်အံၤန့ၣ်လီၤ လၢ တၢ်န့ၣ်အပိ ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်အံၤ ဆုၢ် ဃီဝဲ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်လဲၤကျဲၣ် ခါ သကိး တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် (PPCM)တၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တၢ်တဲသကိးအါ ဒိၣ်ဒိၣ်အါအါ တအိၣ် ဘၣ်အဂီၢ် ခုၣ်အိၣ်ယုၣ် တဲဝဲန့ၣ်လီၤ ပဒိၣ်စိးကွဲၣ်ထုၣ် စံးအါထီၣ် ဝဲလၢ “အခဲအံၤပတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် တၢ်လဲၤကျဲၣ်အံၤ ကအိၣ်ဒ်ဒ်လၢ (PPST) အပူၤန့ၣ်လီၤ မ့ၢ်လၢ တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ် မၤသကိးန့ၣ် ပကလဲၤဒ် ခုၣ်အိၣ်ယုၣ် ဟံၣ်လီၤဃာ်ဝဲ တၢ်ဟံၣ်ဖျိၣ် မၤသကိး တၢ်ဒီးသိၣ်မ့ၢ် အတၢ်သိၣ် တၢ်သိတၢ်ဘျီ ဖိလိစံၣ်အိၣ်ဝဲအသိး န့ၣ်လီၤ” အဂီၢ်စံးဝဲန့ၣ်လီၤ

ခုၣ်အိၣ်ယုၣ်တကမၤလၢ အပူၤ ကွဲၣ် ၂၀၁၈ နံၣ်, လါနီၣ်ပတၢ် ၅ သီအနံၣ် ဟံၣ်ပတၢ်ဃာ်ဝဲ တၢ်တဲသကိး တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်လဲၤကျဲၣ် လၢ အဖိးသဲစးဒီး ကတဲသကိးတၢ်လၢ အသဘျီဒီး ဃုၣ်တၢ်အဆၢဘၣ်သး တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်တၢ်လဲၤကျဲၣ် လၢအိၣ်

တၢ်ယုထၢထီၣ်နီၣ်ထီၣ်မ့ၢ်လၢကညီၣ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်တၢ်မၤကစၢ် ကရၢၤ ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၣ်အသိ

လၢအိၣ်ကူၣ် ၅ သီ, ၂၀၁၉ နံၣ် စီၤထီၣ်

Global Glory -GG Co.,Ltd. ပုၤန့ၣ်တၢ် နီၣ်ထီၣ်မ့ၢ်အံၤ ဘၣ် တၢ်ယုထၢထီၣ်က့ၢ်အိၣ်လၢ ကညီၣ်မ့ၢ် ကျိၤဝဲၤကွၢ် တၢ်မၤကစၢ်ကရၢၤ ပုၤ ပၤလီၤဆုၣ်နီၣ် တကမၤသိး ဖဲလၢ အိၣ်ကူၣ် ၄ သီအနံၣ်လၢ ကရၢၤအဝဲန့ၣ် န့ၣ်ကတၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, ဖဲတလၢ ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ် ဝှံးဖၣ်အုၣ်, ကဘိယုၤ ပျီလီၤ လဲၤ Second Café ကရၢၤအပူၤန့ၣ် လီၤ

နီၣ်ထီၣ်မ့ၢ် လၢအကဲထီၣ် ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၣ်အံၤ စံးဝဲလၢ “စံး ဘျီဘၣ် ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၣ်ဖဲတၢ်ဒီး ပုၤကိးကဒီးလၢ အဟ့ၣ်လီၤပုၤပၤလီၤ ဆုၣ်နီၣ် မ့ၢ်ဒါလၢတၢ်န့ၣ် အပူၤ န့ၣ်လီၤ လၢတၢ်တီၣ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲလၢ မၤ တၢ်ကတီၢ် လိၣ်လၢပုၤကိးကဒီး ကပုၤယုၣ်လီၤ ယဲန့ၣ်တလၢပုၤဒီး ဘၣ် အပိ ဒိၣ်န့ၣ်ဖဲအံၤတဖၣ် ကမၤစၢၤ လၢ တၢ်လဲၤမိဖျိမ့ၢ်ဂ့ၢ်, တၢ်က့ၢ် ဘၣ်က့ၢ်သ့ တဖၣ်အဂီၢ် အိၣ်ဒီးဃု ထီၣ်လီၤ”အဂီၢ် တဲဝဲန့ၣ်လီၤ

ကညီၣ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် တၢ်မၤ

ကစၢ်ကရၢၤ နံၣ်ကတၢ် တၢ် အိၣ်ဖျိၣ် အပူၤ ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၣ် ဖဲတၢ်တဖၣ် လၢအမ့ၢ် တလၢကီၢ်စဲၣ် ကညီၣ်က လုၣ်ဂ့ၢ်ဝဲကိတီၢ် စီၤအိၣ်မ့ၢ်ခဲ, ဝှံး တက့ၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ဒိၣ် ကညီၣ်ကလုၣ်ဂ့ၢ်ဝဲ ကိတီၢ် နီၣ်ပါသ့ၣ်စ့ၣ်, အ့ၣ်ယုၣ်ဝဲ တံၣ်ကီၢ်ဒိၣ်ဒိၣ် ကညီၣ်ကလုၣ် ဝှံးဝဲ ကိတီၢ် အိၣ်ကူၣ် ၄ သီအနံၣ်လၢ ကရၢၤအဝဲန့ၣ် န့ၣ်ကတၢ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်, ဖဲတလၢ ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ် ဝှံးဖၣ်အုၣ်, ကဘိယုၤ ပျီလီၤ လဲၤ Second Café ကရၢၤအပူၤန့ၣ် လီၤ

တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် တၢ်တဲသကိးဝဲ အပူၤ ကရၢၤ တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဆိလီၤ ပတြိၣ်တဖၣ် တၢ်က့ၢ်တဲသကိး ဟံၣ် ကါပံၣ်ကျဲၣ်အါ န့ၣ်လီၤ လၢန့ၢ်အ မဲၣ်ညါ ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၣ် လီၤလဲၤ ဃုပးထီၣ်သးဒီး တၢ်က့ၢ်ယုထၢ ကဒါက့ၢ် ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၣ်အသိ, တၢ်ဟံၣ်ပဒိၣ်ဝဲ ကရၢၤဖိတဖၣ် န့ၣ် လီၤကရၢၤပူၤ စ့အလဲဒီးဆုၣ်မဲၣ်ညါ တၢ်မၤတဖၣ် တၢ်တဲသကိးအိၣ်န့ၣ် လီၤ

ကရၢၤ ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၣ် တၢ် ကညီၣ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် နီၣ်ပါသ့ၣ်စ့ၣ် တဲ

ဝဲ “လၢဆုၣ်မဲၣ်ညါ တၢ်မၤအကျိၤက ရၢၤအံၤ တၢ်ကထၢန့ၣ်လီၤအမံၤ, က မၤတၢ်တဲသကိးတခါ, ကရၢၤအံၤ ပ အဲၣ်ဒီး တုၤလၢတၢ်အပတီၢ်အခါ လီၤ”အဂီၢ် စံးဘၣ်ခုၣ်အံးစံၣ် ကညီၣ်ကစီၣ် န့ၣ်လီၤ

ကညီၣ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ် တၢ်မၤ ကစၢ်ကရၢၤအံၤ ဘၣ်တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် အံၤဖဲ ၂၀၁၈ နံၣ်, လၢအိးကထီၣ်ဘၣ် ၂၂ သီ, ဖဲဝှံးတက့ၢ်ကီၢ်ဒိၣ်ဒိၣ် ပဒိၣ်ရူ အပူၤဒီး ပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၣ်မ့ၢ်ဝဲ စီၤ ဘၣ်ဘၣ်ခုၣ်မိၣ် န့ၣ်လီၤ

နီၣ်ထီၣ်မ့ၢ်လၢ အကဲထီၣ် ဝဲကရၢၤပုၤပၤလီၤဆုၣ်နီၣ်အံၤ လၢအပူၤကွဲၣ် မ့ၢ်ဝဲကရၢၤနီၣ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ ဖဲ ၂၀၁၉ နံၣ်, လၢယုန့ၣ်ရဲၣ် ၂၅ တုၤ အသိ ၃၀ အနံၣ် လၢဝှံးတက့ၢ်ကွဲၣ် ကစဲၣ်ပျီအပူၤန့ၣ် ကိၢ်ပယီၤကလုၣ် ခုၣ် တၢ်မၤကစၢ်ကရၢၤ တီၣ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲ ဝဲဒီးမၤဝဲ “သွေးချင်းတို့ပွဲတော်” အပူၤ အကတီၢ် အဝဲ မ့ၢ် ဝဲ ပုၤတီၣ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲ ဒုးန့ၣ်ဝဲ ကညီၣ်မ့ၢ်ကျိၤ ဝဲၤကွၢ် တၢ်မၤကစၢ်ကရၢၤ တၢ်ဒုးန့ၣ် လီၤအံၤ န့ၣ်လီၤ

► ကဘျီပၤ(၁) “တကသ့ၣ်ထီၣ်ဖဲဒ်ခဲၣ်ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ်အဂီၢ်” တၢ်ဖိၣ်ထွဲ

“ပဆဲးလီၤဃာ် အိၣ်စံၣ်အုၣ် အံၤ ကပုၤထီၣ်ဝဲ ၄ နံၣ်ဘုးထီၣ်လံ မ့ၢ်ဘၣ်ကွၢ်ကဒါက့ၢ်လၢ တၢ်မုၢ်တၢ် ခုၣ်တၢ်မၤကျဲၣ်န့ၣ် လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ် ဖဲဒ်ခဲၣ် ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ်န့ၣ် အကျဲအိၣ်က ဒုးသးဒီးလီၤ”အဂီၢ် စံးလီၤဝဲဒ်န့ၣ် လီၤ

လၢန့ၢ်အမဲၣ်ညါ လၢတၢ်က ဟံၣ်လီၤဝဲ ဖဲဒ်ခဲၣ် အခိၣ်တဖၣ် ကျဲ သန့ၣ်တဖၣ်လၢ ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ် တၢ်အာၣ် လီၤအလံာ်ဃးဃုၣ်အပူၤ ကန့ၢ်အဂီၢ် လိၣ်လၢ ကဘၣ်ဂ့ၢ်ကျဲၣ်စၢၤ မၤအိၣ် လၢကီၢ်လၢကီၢ်ဘၣ်အဂီၢ် သုးခိၣ်ကျဲၣ် ယွဲးစ့ၣ် ဆိၣ်တရဲဝဲဝဲ န့ၣ်လီၤ

PPST တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢ တၢ် မၤအိၣ်ဖဲလဲၤအိၣ်ကူၣ် ၂၁ သီတုၤ ၂၄ သီအံၤန့ၣ် တၢ်ကတဲသကိးဝဲဘၣ် ဃး တၢ်ကဒိပတၢ်ကွဲၣ်ဝဲ တၢ်မုၢ် တၢ်ခုၣ်လၢ ကတၢ်ထီၣ်သးတၢ်ဂ့ၢ်တၢ် ကျိၤတဖၣ်, ၂၁ ယးဖျိၣ်န့ၣ် ပုၤလိၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်, ကရၢၤလၢ PPST ဒီးကီၢ်ပဒိၣ် အတၢ် ဆုၢ်န့ၣ်လၢ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်လဲၤသးဆုၣ် မဲၣ်ညါအန့ၢ်အဂီၢ် တၢ်မၤကျဲၣ် ၄ ထံၣ် သ့ၣ်တဖၣ် တၢ်တၢ်ပိၣ်တဲသကိးဝဲ အဂီၢ် သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ

ဘၣ်သးဒီး ကီၢ်ပဒိၣ် အတၢ် ဆုၢ်န့ၣ်ဝဲတၢ်မၤအကျဲၣ် ၄ ထံၣ်လၢ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်လဲၤအသး ဆုၣ်ညါက

န့ၢ်အဂီၢ်န့ၣ် ဖဲလၢအိၣ်ကူၣ် ၂၀ သီအ နံၣ် ကလုၣ်တၢ်ထီၣ်ယုထီၣ်ဖိးဒီး တၢ် မုၢ်တၢ်ခုၣ်လီၤခါၣ်သးဝဲၤ ကျိၤ NRPC ဒီး ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် တၢ်က့ၢ်သ့ၣ် ထီၣ်က့ၢ် ယးဒိၣ်ကီၢ် ကိၣ်ကး RCSS ထီၣ်လိာ်အသးလၢ တၢ်ထံၣ်သဘျီ အိၣ်ဝဲဒီး ခဲခိၣ်ကမၤတၢ်ဆုၢ်န့ၣ်တဖၣ် တဒီးန့ၢ်တၢ်အာၣ်လီၤ ဒီးဘၣ်ဒီး က က့ၢ်ထံၣ်လိာ်တဲသကိး က့ၢ်အိၣ်လၢ လါစဲးပထုဘၣ်အပူၤအဂီၢ် သ့ၣ်ညါ ဘၣ်လီၤ

လၢကီၢ်ပဒိၣ် အတၢ်ဆုၢ်န့ၣ် ၄ ထံၣ်အပူၤန့ၣ် JMC တၢ်ကွၢ်ဟ့ၣ် ကွၢ်စ့ၣ် တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး ကမံးတံာ် UPDJC ကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ် တၢ်တဲသကိး တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် ကမံးတံာ်ကတီၢ် ဘၣ်စၢၤ တၢ်မၤဖျါထီၣ် တၢ်မၤအမိၢ် လံၤမိၢ်ပုၤ ဒီးလၢအိၣ်စံၣ်အုၣ် အဖိခိၣ် တၢ်န့ၢ်ပၤလၢ အဒိသိးလိာ်သးအမိၢ် လံၤမိၢ်ပုၤ ကဖျါထီၣ်အဂီၢ်, တၢ်က မၤဝဲကီၢ်စဲၣ်ပဒိၣ် တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဒိၣ် တ ခါဒီး ၂၀၂၀ နံၣ် တချုးတုၤကတီၢ် ဆုၢ်န့ၣ်လၢ ၂၀၂၀ နံၣ်လၢကတီၢ် လၢတၢ်ဟံၣ်လီၤဝဲ တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် အ ကျိၤအကျဲၣ် ကန့ၢ်အဂီၢ်, ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၤ စံၣ်ဒီး ဖရဲၣ်ဒဲရဲၣ် ကျဲၣ်သန့ၣ်တဖၣ်ဒီး တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် အဖိအသ့ၣ်တဖၣ် ပုၤ ဃုၣ်ဝဲ န့ၣ်လီၤ

ဒ်န့ၣ်အသိး ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် တ

ကမၤ လၢအပူၤကွဲၣ် ၂၀၁၈ နံၣ်, လါနီၣ်ပတၢ် ၅ သီကတီၢ် ဟံၣ်ပ တုၣ်ဃာ်ဝဲ တၢ်ထံၣ်လိာ်တဲသကိး တၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ်လၢ အဖိးသဲစးဒီး ထံၣ်လိာ်ဃုကျဲၣ်လၢ တၢ်ထံၣ်သဘျီ လၢတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် တၢ်လဲၤကျဲၣ် အိၣ် ကတၢ်ထီၣ်သးတဖၣ်ဝဲ ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် တကမၤ ဒ်သိးတၢ်မုၢ်တၢ်ခုၣ် တၢ် လဲၤကျဲၣ် ဆဲးလဲၤဆုၣ်မဲၣ်ညါ ကန့ၢ်အ ဂီၢ် တၢ်မၤကျဲၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ဖျိၣ်ထီၣ် ဝဲဆုၣ် ကီၢ်ပဒိၣ်အိၣ် န့ၣ်လီၤ

တၢ်ဆုၢ်ထီၣ်လၢ ကီၢ်ပဒိၣ် အိၣ်တဖၣ် ဒ်အမ့ၢ် တၢ်ပတုၣ်တၢ်ခး တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ကအိၣ်ဃးဃိၣ်ဒိၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်တၢ်ပိၣ်သကိး ဆိအိၣ်ပၤ လၢတၢ်ကသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲ ဖဲဒ်ခဲၣ် ကီၢ် စဲၣ်ပဒိၣ်အဂီၢ် တၢ်မၤအကျဲၣ်အကျဲၣ်သ့ၣ် တဖၣ် ကတၢ်ပိၣ် တဲသကိးဒီးဝဲ ဒီး လၢ တၢ်တၢ်ပိၣ်တဲသကိး အဖိခိၣ် တၢ်သးလီၤပလိာ်လၢ ဒီးန့ၢ်ဝဲသ့ၣ် တဖၣ် ပဒိၣ်လၢတဖၣ်အံၤအန့ၢ် မ့ၢ် ပုၤဘၣ်ဆုၣ် တုၤလၢ ၂၀၂၀ နံၣ်အ လၢက မ့ၢ်တဝဲဘၣ်ဒုၣ်လဲာ် လၢက န့ၢ်ဘၣ်တၢ်သး လီၤပလိာ်ဒီး ပဒိၣ် လၢဟဲထီၣ် အသိတဖၣ်လၢ ကဆဲးမၤ ဖျါထီၣ် အမိၢ်လံၤမိၢ်ပုၤအဂီၢ် က ဘၣ်ရဲၣ်ကျဲၣ် မၤဝဲအဂီၢ်န့ၣ် ခုၣ်အဲၣ်ယုၣ် စံးဝဲဒ် န့ၣ်လီၤ

တနီသရံးထံကျိအပူၤတၢ်ကတုထီၣ်ထံတမၢၣ်အဖီခိၣ် လီၤကဝီၤဖိဘၣ်ယိၣ်

လါအီကူၣ် ၉ သီ, ၂၀၁၉ နံၣ် စီထီလု

တနီသရံးကီၢ်ခိၣ်တနီသရံၣ်ထံကျိအပူၤတၢ်ကတုထီၣ်ထံတမၢၣ်အဖီခိၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်ဝဲအဂ့ၢ်လီၤကဝီၤဖိတဖၣ်တဲလဲၤဝဲတဖၣ်ထုးထီၣ်ရၤလီၤဝဲ (စွမ်းအင်အတွက် ကျွန်ုပ်တို့၏ ဆာလောင်ခြင်း) လံာ်တၢ်ဖျါအမူးအခါလၢတၢ်မအီၤလၢတၢ်ကူၣ်, မုၢ်ကွီၣ်စွၢ်ကျဲ, ကရုယုၣ်နဲးတဲးဟီၤထဲအပူၤဖဲလါအီကူၣ် ၉ သီအနံၣ်န့ၣ်လီၤ

ရံးထံကျိကၢၢ်နံၣ်တဖၣ်အံၤအဝဲသ့ၣ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢတၢ်လုၢ်အိၣ်သးသမူတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့တၢ်လဲၤတၢ်ကူၣ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤပာ်ဂံၢ်ပာ်ဘါဝဲထံကျိအံၤလီၤတၢ်ကဟဲတုထီၣ်ထံတမၢၣ်န့ၣ်လၢပုၤဂ့ၢ်ဖိ မုၢ်ကျိဖဲကွၢ်တဖၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်လၢကကဲထီၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအဂ့ၢ်လီၤကဝီၤဖိကမူၢ်လီၤစီယဲၣ်ဝဲတဲလဲၤန့ၣ်လီၤ

စီယဲၣ်ဝဲတဲလဲၤ “ပနီဟူအသီးဒုတၢ်ကဟဲတုထီၣ်ထံတမၢၣ် ၁၈ ခါလၢတနီသရံးကျိအပူၤမုၢ်ဒီန့ၣ်ပကဘၣ်လဲၤအိၣ်ဖဲလဲၣ်, ပုၤက

မၤစၢၤပုၤဖါ, ထံကျိဝဲအံၤမုၢ်ဝဲသးသမူ အသ့ၣ်ကျိအပူၤပဘၣ်ယိၣ်လီၤ”အဂ့ၢ်ဖဲန့ၣ်လီၤ

လံာ်တၢ်ဖျါဝဲန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ကွဲးအီၤလၢပနဲတၢ်ကပီၤကရူၢ်, ကလံးစိးသးစါကရူၢ်, တၢ်ကပီၤသးစါကရူၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီးလံာ်တၢ်ဖျါဝဲန့ၣ်ဘၣ်တၢ်လီၤဖိထံသံကွၢ်ဝဲပုၤကမူၢ် ၁,၂၀၀ ကံၤတၢ်မုၢ်တုထီၣ်ဝဲထံတမၢၣ်တခါထံခံတကပၤသဝီ ၃၂ ဖျါၣ် ပုၤနီၢ်ဂံၢ် ၇,၀၀၀ ဃၣ်ဃၣ်ကဘၣ်သးကွၢ်အသးဒီး ပုၤကမူၢ် ၂၃,၀၀၀ ဘၣ်ကသကၢ်ဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအဂ့ၢ် ပနဲတၢ်ကပီၤအရူၢ်

ပုၤန့ၣ်တၢ်နီၣ်ဖိစုၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ တၢ်ကတုထီၣ်ထံတမၢၣ်လၢတနီသရံးကျိအပူၤအံၤလၢ ၂၀၀၈ နံၣ်အပူၤပဒိၣ်လီၤကီၢ်ဘါဝဲကျိဒီး (အိၣ်တလံာ်-ထဲ) ဒီပနီၣ်အဘၣ်စၢၤဆဲးလီၤဘၣ်တၢ်နီၣ်ပာ်လံာ်ယံးဃာ်န့ၣ်လီၤ ဖဲ ၂၀၁၂ နံၣ်ခ့ၣ်အိၣ်ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢၤဖိၣ်ကရူၢ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤပဒိၣ်ဆဲးလီၤဝဲတၢ်ပတုာ်တၢ်ခဲလံာ်အုၣ်သးဝဲလံာ်တၢ်နီၣ်ပာ်ဝဲန့ၣ်ဟးဂီၤကွၢ်ဝဲလီၤ

ဖဲန့ၣ်ဝဲအလီၢ်ခဲ ဖဲ ၂၀၁၇ နံၣ်လၢဖျါအါရံၤကတီၢ် (GMS Power) ဒီပနီၣ်သ့ၣ်တဖၣ်မၤဝဲတၢ်တဲသကိးဘၣ်ဃး တနီသရံးထံတမၢၣ်တၢ်အိၣ်သးအံၤဖဲတနီသရံးပုၤပုၤအလီၢ်ခဲ တၢ်တဲသိၣ်ဝဲထံတမၢၣ်တၢ်အိၣ်သး တအိၣ်နီတမံၤဒဲးဘၣ်အဂ့ၢ် လံာ်တၢ်ဖျါအပူၤဟီၤဖျါဃာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

ခမိသ့ၣ်ကျိဒီး ဘဲဒီထံကျိဘၣ်သကၢ်လီၤသးအံၤကဲထီၣ်ဝဲသနီတရံးကျိဒီး ဟဲခိပတၢ်ဝဲကစၢၤတၢ်လုၢ်တဖၣ် ဟဲခိပတၢ်ဝဲဘျးပုၤတခါဝဲမး လဲၤလီၤဝဲဒၣ်ဆူ ကၢ်ပလဲးပိၣ်လဲၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ

ထံကျိကၢၢ်နံၣ်ဒီတတီၤလီၤကဝီၤကမူၢ် ၃၂,၀၀၀ ဘၣ်အိၣ်ဆိးဝဲဒီး လုၢ်အိၣ်အသးသမူလၢထံကျိဝဲန့ၣ်လီၤ လၢတၢ်မုၢ်တုထီၣ်ထံတမၢၣ်တၢ်မုၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ထံယုၤကျိန့ၣ်ကအိၣ်ဝဲတၢ်လီၤဟီၣ်ကဝီၤအုၣ်ကၢၢ် ၄,၃ ကကွၢ်ဘျးဒီး တနီသရံးကီၢ်ခိၣ်ကပုၤဃုာ်ဝဲ ၄၁ မျးကယၢဒီး မုၢ်ဝဲတၢ်လီၤလၢဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိ ကလုာ်ကလုာ်အိၣ်ဆိးအဂ့ၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်လီၤ

UN တၢ်ဃုထၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိမုၢ်ရၢၣ်တၢ်ဃုထီၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ်ထံဂုၤကီၢ်ဂၤ ကြးလူၤပိၣ်ထွဲအဂ့ၢ် KPSN ဆိၣ်သဂူထီၣ်

လါအီကူၣ် ၈ သီ, ၂၀၁၉ နံၣ်

ဘီမုၢ်စၢၤဖိၣ်ကရူၢ် ထုးထီၣ်ဝဲဒၣ်တၢ်ဃုထၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိမုၢ်ရၢၣ်- မုၢ်ရၢၣ်- လံာ်တၢ်ဖျါ တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အဖီခိၣ် ထံဂုၤကီၢ်ဂၤ သ့ၣ်တဖၣ်ကြး လူၤပိၣ်ထွဲအဂ့ၢ် ကညီတၢ်တီၤစၢၤမၤစၢၤ တၢ်မုၢ်တၢ်ခ့ၣ်ကရူၢ် (KPSN) ထုးထီၣ်ဝဲလံာ်တၢ်ဖျါဖဲလါအီကူၣ် ၈ သီအနံၣ်န့ၣ်လီၤ

ဖဲလါအီကူၣ် ၅ သီအနံၣ် UN တၢ်ဃုထၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိမုၢ်ရၢၣ်လံာ်တၢ်ဖျါ တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်အံၤပယီၤသး အခိပနီၣ်တဖၣ်တၢ်ကပတုာ်ကွၢ်အီၤဒီး တၢ်ဆါလီၤတၢ်စုကဝဲတဖၣ် တၢ်ကဟဲပတုာ်ကွၢ်အီၤ တၢ်ဃုထီၣ်တဖၣ်အံၤထံဂုၤကီၢ်ဂၤတဖၣ် ကလူၤပိၣ်မၤထွဲဝဲ

အဂ့ၢ် KPSN ဆိၣ်သဂူထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

KPSN ပုၤတဲတၢ်ဟီၤ နီၣ်ဝါခ့ၣ်ဆဲးဝဲလၢ “ယုၣ်အဲနဲ မုၢ်ရၢၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်တဖၣ်အံၤ ထံဂုၤကီၢ်ဂၤသ့ၣ်တဖၣ် ကြးလူၤပိၣ်ထွဲအဂ့ၢ်န့ၣ်လီၤ ဘၣ်မနုၤဃီလဲၣ်န့ၣ် ကီၢ်ပယီၤသးအံၤဖိၣ်ပုၤဒိၣ်ဖိခိၣ်ကမီၤလၢ မုၢ်ကျိဖဲကွၢ်ကစၢၤအဖီခိၣ်လဲၤပုၤဝဲတၢ်စုကဝဲတဖၣ်န့ၣ်ဝဲ မၤဟးဂီၤဝဲကလုာ်ခ့ၣ်တဖၣ် အဖီခိၣ်”အဂ့ၢ်စံးဘၣ် ခ့ၣ်အဲးစံးန့ၣ်လီၤ

လၢနီၣ်အမဲာ်ညါ ယုၣ်အဲနဲ တၢ်ဃုထၢတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိမုၢ်ရၢၣ် တၢ်ဃုထီၣ်လၢ တၢ်ကကးတံာ်ဝဲသးတးမုၢ်ကျိဖဲကွၢ် တၢ်မၤတဖၣ် ကွၢ်ဆူလံာ်ကဘျးပၤ (၅) ▶▶▶

ပုၤကညီဒီး အလံာ်လဲၣ်

စီၤကီၢ်ဖျါစု (တီနီၣ်ဖိ)

ပုၤကလုာ်လၢဟီၣ်ခိၣ်ချၢ ၈၇၁ အါခွၢ်ဒီးထံးအါထၢထံဒိၣ်ကီၢ်လဲၣ်လၢဟီၣ်ခိၣ် အိၣ်ဒီးခိယုၤ, လံာ်ညိၣ်ခိၣ်မိၢ်ပာ်စံးဃၢတၢ်လၢထါ ကညီလံာ်လဲၣ်တၢ်အိၣ်ဖျါလံာ်ထုၣ်လဲၣ်စုလဲၣ်ပာ်ယုၤ လံာ်လီၤမၤဖျါလၢကီၢ်လၢ

လံာ်ဖျါကွဲးလၢတၢ်ဘျးလီၤ လံာ်တၢ်ဖျါပုၤကီၢ်ပစီၤပုၤဒိၣ်ပုၤထီၣ် ကွဲးလၢကွဲးလံာ်ပာ်ထုၣ်ခိၣ်ထုၣ်ထံဖိကီၢ်ဖိတသ့ၣ်ညါ ထံခိၣ်န့ၣ်သ့ကွဲးဖျါစီၤလဲၣ်စီၤပၤန့ၣ်လီၤပီၤ လံာ်တၢ်ဖျါပုၤတသ့ၣ်နီၣ်

လံာ်တၢ်နၢၤတၢ်က့ၢ်တၢ်ဂီၤ တၢ်ပနီၣ်တၢ်ပာ်ဖျါအီၤဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိအပံၤကွဲး အဆူၣ်,အဒီး,နၢၤပာ်ဝဲလံာ်တၢ်နၢၤပုၤတကွဲးစု နဲဆိ ဆူကံာ်ထါလၢစုလၢကကျိၣ်မဲာ်သၣ်လီၤစုၢ်ကီၢ် တၢ်နၢၤလံာ်ပထံာ်ဘၣ်အီၤ

လံာ်သၣ်သ့ကွဲးကွဲးထုးန့ၣ်ပုၤကီၢ်ဂၤအသးကွဲးလံာ်လၢသ့ၣ်ထုး, သ့ၣ်ထံ တၢ်လွဲၢ်အါမးလီၤပျါလဲၣ်ဒိထံနီၣ်တယုၤလီၤ ကွဲးဝဲတကံၤခိၣ်ပာ်ကီၢ်သ့ၣ်ပာ်ယုၤထီၣ်စုၤသီ စိၣ်ထီၣ်စိၣ်လီၤမုၢ်ဒီးညိ

လံာ်ဆိဝဲးတၢ်ပျါခွဲးစု ဒိဆိအိၣ်ဆၣ်ခိၣ်ညါသးကညီဖိအိၣ်ကီၢ်စံးခါ အိၣ်ကျိၣ်ကျိၣ်ဒီးတဂူၤဖိအါလံာ်လဲၣ်သနု ဃါယုၤသ့ၣ် ကညီဖိသမာတသ့ဒိယုၤဒိၣ်အတၢ်စံးဃၢ ပအူး အိၣ်လံာ်ဆိၣ်အိၣ်ဝဲး

လံာ်ကွဲးကွဲးထီၣ်ကွဲးသး မုၢ်လံာ်တၢ်ကူၣ်သ့နီၣ်ပဒီး သ့နီၣ်ဂံၢ်,ဂံၢ်ဆၣ်မုၢ်ဖျါ စုသ့တုမုၢ်ဟီၣ်မုၢ်ဒီး မုၢ်ပီၤညါဒိၣ်တလၢထီၣ် မုၢ်ဖိလါလီၤတၢ်ဖျါဖိပုၤစဲအုၣ်ဖိ သ့ကွဲးကွဲး ပီၤရီၤသဲးစးပထံကီၢ်

လံာ်ထုၣ်လဲၣ်စုတကလုာ် ထုၣ်ပုၤယုၤကျိၣ်ကန့ၣ်မုၢ်တၢ်ဘျးတၢ်ဘါအခိၣ်သ့ၣ် ပာ်,ဖိစွဲၤသးစီဆ့ၣ်သ့ၣ်ဘၣ်ထွဲဟီၣ်ခိၣ်ဒီးမုၢ်ခိၣ် လံာ်ထုၣ်လဲၣ်စုပာ်ဖျါအိၣ်ကလုာ်ဂီၤအခိၣ်ထံး မုၢ်န့ၣ်ခဲကတၢ်အိၣ်ဒီး

လံာ်ဖျါအိၣ်ဖျါကံာ်ယုၤကွဲး အာသံအသးကွဲးကီၢ်ထီၣ်ဒဲးဘိ,စၢၤဘိတအိၣ် ဆိးဒီး, ထီၣ်ဒဲးဘၣ်ပာ်ဖိၣ်လံာ်ထီၣ်ဂံၢ်ဒဲးလံာ်ကံာ် ယုၤ စီၤစၢၤအါကီၢ်လီၤဆိသ့ဒုဝါဟဲဆုၤသိၣ်န့ၣ်က့ၢ် ရၤလီၤလံာ်လဲၣ်ကီၢ်မုၢ်ဒ်က့ၢ်

- ထါလံာ်ဒီးသန့ၣ် (၁) ဘျာထံမဲးရၢၣ်အတၢ်စံးစီၤတဲစီၤလၢကညီကျိ (၂) ကညီအတၢ်စံးစီၤတဲစီၤစၢၤဖိၣ်အလံာ်

- စီၤညိတဖၣ် ၁. စၢၤ - ပုၤကလုာ်ခွၢ်တဖၣ် အစၢၤအသ့ၣ်တၢ်လီၤစၢၤခွၢ်ထၢ (Race) ၂. ထံး - ကလုာ်ခွၢ်တဖၣ်အထုၣ်ထံး, အပုၤကလုာ် အခိၣ်ထံးစီၣ်ဘိ, (Tribe) ၃. စီယုၤ - လံာ်စီယုၤ (Dictionary), စီယုၤလၢပုၤ (Wikipedia) ၄. ပုၤဒိၣ်ပုၤထီၣ် - ခိၣ်န့ၣ်, ပဒိၣ်ပုၤ, ပုၤကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဒီးအဂၤတဖၣ်လၢ ပုၤပာ်ကဲအီၤ (Gentleman) ၅. ချီၣ်ထုၣ် - ချီၣ်လၢပုၤမံၤခါအီၤဝဲဘၣ်တၢ်ထုထီၣ်အီၤဒီးသး ချါသုတကၢ်တဂုၤအဂီၢ်, (ဖျါ - Mat) ၆. န့ၢ် - စီၤလဲၣ်စီၤပၤအိၣ်တၢ်ဆိးတၢ်အလီၢ်အကျိ, န့ၢ်ထီၣ်သး, (Palace) ၇. နဲဆိ - ပုၤလုၢ်ဘိထါထီၣ်ဘုးထီၣ်နဲ ဒိသးကထါကူၤထါသိးအ ဂီၢ် နဲတဆိ, ခဲဆိ, တ ချါခဲခါအိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်ဖိသိၣ် လဲၤစီဖျါတၢ်လုၢ်ဘိထါထီၣ်, ဆူကံာ်, ဆူဘၣ်ဒီးဆူအူတဖၣ်အိၣ်ဒီးတၢ်သိၣ်ဖိသိၣ်လဲၤပနီၣ်, ၈. လီၤပျါ - ထံလီၤဆံာ်, ထံလီၤယုၤ, ထံတၢ်ပုၤလီၤပျါ, စီၤနီၣ်ခိၣ်ပုၤလုာ်ကွၢ်, ၉. တကံၤခိၣ် - ပုၤကညီကစၢၤခိၣ်ဖိ အိၣ်တၢ်လၢလၢ ဂီၢ်ခိၣ် ဘၣ်တုထီၣ်ဖျါ ကွၢ်ထံး ဒိသးမုၢ်ဒ်အူ

- သုတအိၣ်တၢ်တဂုၤအဂီၢ်, တုထီၣ်တကံၤခိၣ်ဒိသးမုၢ်ပာ်တၢ်ဖဲးတၢ်ညါ, တၢ်ဒီးတၢ်လံာ်တၢ်ဒီးယုၤသုတဟဲအိၣ်တဂုၤအဂီၢ်, ၁၀. သၣ်သ့ - ပုၤလီၤယုၤ သၣ်သ့ထီၣ်တၢ်လၢတကံၤခိၣ်, ပုၤကစၢၤခိၣ်ဖိတဖၣ်ဖဲအိၣ်ဖိဆဲးအခါ ဖိသၣ်ဖိအသ့ဘၣ်စီၣ်အါဒီး ပာ်တဖၣ်ဘၣ်သၣ်အဖီ သ့ၣ်လၢကွီၣ်လီၤ, ၁၁. တီၤပျါ - အိၣ်တဘိတဘိ ဒိနီၣ်ကုအသး, တီၤသးမုၢ်ထီၣ်မုၢ်န့ၣ် တီၤပျါ ခွၢ်ခွၢ်အသး ၁၂. ကီၢ်စံး - တဂူၤကီၢ်, ပုၤတဂူၤဖိန့ၣ် ပုၤကညီတနီၣ်ကီၢ်ဒီးဝဲလၢ ပုၤစံးဖိ, ၁၃. လံာ်လဲၣ်သန့ - ကျိၣ်သန့ မုၢ်တမုၢ်ကျိၣ်ဂံၢ်ထံး (Grammar) ၁၄. ပအူး - တၢ်ဖိ ယၢ်တကလုာ်လၢအိၣ်လၢဘျးပုၤ (၆) ၁၅. မုၢ်ဖျါ - ဆၣ်ဒီးလါအိၣ်တၢ်အလီၢ်, ကလံာ်တအိၣ်လီၤ (Atmosphere zone) ၁၆. မုၢ်ဟီၣ်မုၢ်ဒီး - ဟီၣ်ခိၣ်ဒီးမုၢ်ခိၣ်အကတၢ်ခဲလၢာ် (North pole, South pole, Horizon) ၁၇. ပီၤညါ - တၢ်ကူၣ်တၢ်ဆး, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ဖဲးသ့ (Theology) ၁၈. တလၢ - တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပာ်ပုၤကူၣ်ပုၤကညီဂီၢ် (Anthropology) ၁၉. ပုၤစဲအုၣ်ဖိ - ပုၤယံထံယုၤသ့ၣ်ညါတၢ်ဖိတဖၣ် (Scientist) ၂၀. ပီၤရီၤ - ပုၤမၤတၢ်လၢပုၤ, ဘျီၣ်ခိၣ်ပုၤ မုၢ်တမုၢ်ကျိၣ်ဒိၣ်ပုၤ (Lawyer) ၂၁. သဲးစး - ထံကီၢ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီ, တၢ်ဘျးခိၣ်သ့ၣ် (Law) ၂၂. ပာ်,ဖိစွဲၤသးစီဆ့ၣ်ကစၢၤ - ပုၤန့ၣ်ခဲဂုၢ်တဖၣ် န့ၣ်ဝဲလၢယုၤသၢၤကတၢ်ယီ (A triune God) ၂၃. မုၢ်န့ၣ်ခဲကတၢ် - မုၢ်စံးညိၣ်န့ၣ်န့ၣ်အိၣ်ဝဲ, တၢ်ကမၤသးလၢမံ မုၢ်ခိၣ်ဒီးလရၢ် (Heaven & hell)

►ကဘျဲးဟ(၁) “မုၢ်နဲၤကီၢ်ခဲ” တၢ်ဖိၣ်ထွဲ

မုၢ်နဲၤကီၢ်ခဲလၢ ပပုၤကလုာ်ဘၣ်လဲၤမိၤဖျါတၢ်ဝဲ အတၢ်ဂၢၢ်ကီၢ် အကဒုကယီၢ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ ပပုၤကအိၣ်ဝဲတနီၤ လၢအကစံးဝဲ -တၢ်ဂၢၢ်တဖၣ်အံၤလဲၤပုၤကွံာ်ပုၤ ယံာ်တၢ်မးလံး, တလိၣ်ပယၢၤ ထီၣ်က့ၤအဂီၢ်လၢဘၣ်. တၢ်အုၣ်အယုၣ်န့ၣ် တလိၣ်လၢပမၤကဘၣ်ထီၣ်က့ၤအီၤဒီး ထံလၢအသီ တဘျီလၢဘၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဖဲအပူၤကွံာ်ဖျါန့ၣ် အခါ. နအဖ ပယီၤအသးခိၣ်ကျါမိၣ်လး (ဗိုလ်ချုပ် မောင့်လှ) ဟဲထီၣ်ဆူကညီကီၢ်စဲၣ်, လုၢ်ပျီၣ်ကီၢ်ဆၣ်ဒီး ရွၢ်ကီၢ်ကီၢ်ဆၣ်အခါ ကိးဖျိၣ်ဝဲ ကညီဒုသဝီဖဲဖဲ (ရွှေစွန်း မြို့အထက်တန်းကျောင်း) ပုၤဒီး တဲလီၤဝဲ “သုပုၤ ကညီ ဖိတကလုာ်အံၤ သုခိၣ်ကီၢ်ဒိၣ်မး. ပကတဲၤ နသု တုၤလၢပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိ လၢခဲတစၢ်ကဘၣ်ဃုကွၢ်ကီၢ်က့ၤ သုဂီၤလၢ ဒါးဟံၣ်ဖျါအပူၤလီၤ” စံးဝဲ.

တၢ်ဂၢၢ်လၢပတူၢ်ဘၣ်အိၣ်တဖၣ်အံၤ တဖၣ်ထဲလၢ ပပုၤကညီဖိတကလုာ်ဇီၤတူၢ်ဘၣ်အိၣ်န့ၣ် တဖၣ်ဘၣ်. ကယံာ်မုၢ်ကလုာ်ခူၣ် အိၣ်ဖဲကီၢ် စၢ်ဖျိၣ်အပူၤ လၢအမုၢ်ဝဲ ယိၤဒိၣ်, တလၢၤ, ရခါၣ်, ခွီ, ကဆူၣ်, ဘျဲ... တူၢ်ဘၣ် ပယီၤကလုာ်ခိၣ်စိသနူအတၢ်ဆိၣ်တၢ်မၤန့ၤ မုၢ်တၢ်တမၤ ယိၤန့ၣ်လီၤ. ပပုၤကလုာ်ကညီဖိတဖၣ် ပဘၣ်စံၣ်မ့ၢ် ဟးဖျိးဘၣ်ဟးအိၣ်ခူၣ်လၢ မဲၤခိၣ်သိၣ်လၢာ် ဒ်ထီၣ်ဂံၢ် ဆီမံၤအသး, အိၣ်လၢဒုသဝီတူၢ်တပုၤလၢၤ, ဘၣ်ထွး ထီၣ်ဃုၢ်အိၣ်ကဒုကယးဆူ ကီၢ်ဆၢ ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲ ဒဲကဝီၤ. လီၤခဲကတၢ်ဘၣ် ဃုၢ်တုၤဆူထံဂုၤကီၢ်ဂၤ တခီ ထံတခီကီၢ်ဒုၣ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ပကတၢ်တၢ်ဒိအံၤန့ၣ် တဖၣ် လၢပဆိၣ်သုထီၣ်န့ၣ် ပဖိပလံၤအခဲလၢ အသးအဆါ ပယီၤ ဒီး ကဒုးထီၣ်ဒါပယီၤအဂီၢ်န့ၣ် တဖၣ်ဘၣ်. မုၢ်ဒ်သး ဖိလံးသးစၢ်ခဲအံၤ တစၢ်ဘၣ်တစၢ် ကသ့ၣ်ညါဘၣ်က့ၤဝဲ အပုၤကလုာ်အတၢ်စံၣ်စိတစၢ်ဒီး ကီၢ်ပယီၤထံဂုၤကီၢ်သး အဂီၢ်. ကသ့ဝဲထံနီၤဖးတၢ်ဂၢၢ်အမုၢ်အတီၢ်ဒီး ကသ့ဆၢ တဲာ်လီၤအသးလၢ ကဘၣ်အိၣ်ဆၢထၢာ်ဂၢၢ်ဂၢၢ်ဖဲလဲၣ် တကပၤလဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပပုၤကလုာ်အတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်အံၤ တကတၢ် ဒီးဘၣ်. ပဘၣ်လဲၤမိၤဖျါအိၣ်အဖၢမုၢ်ဒီးလီၤ ဒ်ယမုၢ်တၢ် ကညီတၢ်ဟံၣ်ဆၢကွၢ်သရၣ်, မၤတၢ်တၢ်လၢကူၣ်သ့ဆဲး လၢတကအသး, ဖဲအပူၤကွံာ်ယဘၣ်လဲၤထီၣ်က့ၤလီၤ ဟ့ၣ်လံာ်ကညီတၢ်သိၣ်လိ လၢကီၢ်ဆၢ ကညီ တၢ်ဟံၣ်ဆၢ ဟီၣ်ကဝီၤပူၤအခါ, ယထံၣ်လိာ်ရဲလိာ်ဘၣ်သးဒီး တံၤသ ကိး တၢ်ဟံၣ်ဆၢကွၢ်သရၣ်တဖၣ် အါမးန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ် ဆၢကတီၢ် အိၣ်ဒီးယၢ တဘျီလၢလၢယသံကွၢ်အဝဲသ့ၣ် အတၢ်လဲၤမိၤဖျါဒီး ယကွဲးနီၣ်ဃာ်ပပုၤကလုာ် အတၢ်တူၢ်

ဘၣ်တၢ်ဂၢၢ် အိၣ်ဝဲအါမးလီၤ. ယတၢ်မုၢ်လၢမုၢ်ဝဲတၢ်ဂၢၢ် တၢ်ကျိၤအကူၢ်အကျိၤဖိလၢ ယကွဲးနီၣ်ဃာ်တဖၣ်အံၤ မုၢ် ကအိၣ်ဝဲတနီၤ. ကကထီၣ်က့ၤဝဲတၢ်အုၣ်ကီၢ် (Evidence) လၢ- တၢ်မုၢ်ကွဲးက့ၤကညီတၢ်စံၣ်စိတစၢ်လံာ် အဂီၢ်န့ၣ် လီၤ. နကန့ၣ်ကွၢ်နပုၤကလုာ်လၢ အတူၢ်ဘၣ်ခိၣ်ဘၣ်တၢ် မုၢ်မဆါတနံၤအံၤတဖၣ် အတၢ်ကအုကစွါအမုၢ်အတီၢ်လၢ အဖိလံာ်အံၤတနီၤ. မုၢ်နဲၤကီၢ်ခဲဘၣ်ခိၣ်မ့ၢ်အီၤ လၢနသးပုၤ ဒ်လဲၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ...

“...ယသဝီဖဲအံၤ ဒါးအိၣ်ဒုၣ်ထဲဆံၣ်န့ၣ်ဖျါလီၤ. ဘၣ်တဘျီဖဲတၢ်ဂီၢ်ခါလါဒိၣ်စဲဘၣ် ၁၅ သီအနံၤ မုၢ်ဃုၢ် လီၤတန့ၣ်ရံၣ်ဃုၢ်ဃုၢ်န့ၣ်, လၢတၢ်တတီၢ်သ့ၣ်ဟံးဘၣ် အပူၤ ယထံၣ်လၢဟံၣ်ဖိလံာ်မိၤထီၣ်တၢ် “ကီ...ကီ...ကီ... ကီ...” ဒီးတဘျီယီၤလၢသဝီပူၤတခီ ကျိၤပိၢ်ထီၣ်သိၣ် “တၢ်-တၢ်-တၢ်-တၢ်” သၢထံၣ်လိာ်ထီၣ်လီၤ. ယသ့ၣ် ညါလၢပယီၤသးန့ၣ်လီၤလၢသဝီပူၤလဲၤ. ဘၣ်ဆၣ်ပစံၣ် လီၤဆူ ဟံၣ်ဖိလံာ်တပူၤလၢဘၣ်. ယကွၢ်ဟ့ၣ်စိလီၤက့ၤ အဝဲသ့ၣ် လၢဟံၣ်ခူၣ်ကဆူပုၤ. ဒုၣ်ဒါတဖၣ်အံၤ အနီၢ်ဂံၢ် ကအိၣ်ဝဲ ယံာ်ဆဲးဘၣ်ညါ. န့ၣ်လီၤဝဲဆူသဝီပူၤတဘျီယီၤ တသံကွၢ်သံဒီးတၢ်နီတမံၤဘၣ်. လီၤကံၤလၢပသဝီပူၤ ထိးဆီမံာ်တဲးလဲးသ့ၣ်တဖၣ် ပဘၣ်ဃာ်န့ၣ်လၢအဝဲသ့ၣ် အဂီၢ်လီၤ. ဖဲထံၣ်ဝဲန့ၣ်ဒးသံ အိၣ်ဝဲလီၤ.

သုးဖိအကတနီၤ ထီၣ်လၢပုၤဟံၣ်ပုၤ အမဲာ်ဟ့ၣ်ယုၢ် ဟးဃုက မုၢ်ခွဲးခွဲးထီၣ်တၢ်လၢ ပုၤဒါးပုၤ, ကယံာ်မုၢ် တၢ် လၢအထံၣ်ဒီးသးလိဝဲတဖၣ် ကျိၣ်စ့, တၢ်ပိးတၢ်လီ တၢ်ဖိတၢ်လဲၤန့ၣ် ဟံးန့ၣ်ဝဲခဲလၢာ်လီၤ. တသံကွၢ် ပုၤက စၢ် နီတကဘၣ်. မတကမးတြီအဝဲသ့ၣ် တဘျီစ့ၢ်ကိး ဘၣ်. ကိညါလၢတခီတတီၢ် ပုၤနီတကဘၣ်လီၤ. အဝဲ သ့ၣ် ဖိအိၣ်တုၤအိၣ်, အိၣ်တုၤအိၣ်ကလီၤပတၢ်ဝဲ, လၢ ဟါခီယံာ်န့ၣ်ရံၣ်ဃုၢ်ဃုၢ်န့ၣ် က့ၤကွံာ်ဝဲဒုၣ်လီၤ. ပဝဲ သဝီဖိတဖၣ် ပဘၣ်ကွၢ်ဟ့ၣ်ဒုၣ် အဝဲသ့ၣ်လၢဒါးပုၤလီၤ. တၢ်တနံၤန့ၣ် ပစံၣ်လီၤဆူဟီၣ်ခိၣ် တဘျီနီတကဘၣ်...

လၢ- သရၣ်စိတၢ်ခွါ, တၢ်မံၤမၤခိၣ်, ထီတထူၣ် ကီၢ်ဆၣ်, တီအူကီၢ်ရျှံ

“...ဖဲယသးအိၣ် ဃုန့ၣ်အခါန့ၣ် ယမိမုၢ်ဝဲ ပယီၤ အသဝီ သးပုၤတကလီၤ. ဖဲပယီၤသး ဟဲဆူပသဝီတဘျီ လၢလၢ အဝဲသ့ၣ်မၤအိၣ်ယမိမုၢ်ဒီး ယမိဘၣ်ကျဲးန့ၣ်အဝဲသ့ၣ် အတၢ်လိၣ်တဖၣ်လီၤ. ဘၣ်တဘျီဖဲ လၢအီၤကူၣ် တၢ်စူၤ ထံဒိၣ်ဃိၣ်ယုၤအခါ ပယီၤသးတဖၣ်ဟဲတုၤဆူ ပသဝီဒီး

မၤယမိလဲၤကိးန့ၣ်အီၤ သးပုၤအိၣ်လၢ ထံကျိၤတၢ်ဘးခီ တကလီၤ. ယမိတခီတဲသးခိၣ်န့ၣ် လၢထံဒိၣ် သါလဲၤ တဘျီဘၣ်. ပယီၤသးခိၣ်န့ၣ် ဃါယမိဒီး မၤဆူဝဲ ယမိ အယိ လၢတၢ်ပျံတၢ်ဖုးအပူၤ ယမိဟံးထီၣ်တၢ်ဘးခီ လဲၤပျီၣ်ခိၣ်ဆူထံတၢ်ခီ ကယီၤကယီၤလီၤ. ယမိလဲၤတုၤဆူ ထံကျိၤတၢ်ဘးခီ လဲၤကိးဝဲသးပုၤဒီး အတၢ်တဲအီၤလၢ ထံဒိၣ်အယိ သါလဲၤစိတဘျီဘၣ်. ဖဲန့ၣ်ယမိဘၣ်ဟဲက့ၤ ခီကဒါထံကျိၤ ကီၢ်ကီၢ်ခဲလဲၤ လၢတၢ်ပျံတၢ်ဖုးအပူၤလီၤ. ယမိဟဲက့ၤတုၤဒီး လဲၤတဲဘၣ်သးခိၣ်လၢ တၢ်ဂၢၢ်န့ၣ် တဘျီ ပယီၤသးခိၣ်အံၤ သးခိၣ်ထီၣ်တၢ်ဒီး မၤယမိလဲၤကိး ကဒီးသးပုၤလၢ အသီတကလီၤ.

ယမိလဲၤကိးကဒီး သးပုၤလၢသဝီအကတဖျါ, တထံၣ်ကဒီးဝဲ သဝီသးပုၤဘၣ်အယိ သးခိၣ်အံၤ သးပုၤ ထီၣ်တၢ်ဒီး ဃါယမိ, တဲတီၢ်ယမိလၢ နီၣ်လဲာ်တၢ် တကူၣ် လၢ အအိၣ်ထဲသးစ့ဒုကီၢ် တဘျီယံာ်ထီၣ်လၢ ပိာ်ခွါ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ်ယမိကွဲးဒီး လီၤလၢအသ့ၣ် တဘျီယီၤ လီၤ ယဲတခီ ပယီၤသးခိၣ် တီၢ်ယမိန့ၣ် ယပျံတၢ်ယဟီၣ် လၢ ယကလုာ်ဖးဒိၣ်ဒီး ယမုၢ်ဂံၢ်တက စိာ်တအါက့ၤယၢ လီၤ. စးထီၣ်ဖဲန့ၣ် ဝဲလၢခဲတနီၣ် ဖဲ ၁၉၈၂ န့ၣ်တၢ်ဂူၤခါ န့ၣ် ယမိသံကွံာ်ဝဲဒုၣ် လၢပယီၤသးခိၣ် တီၢ်အီၤဒီး ကူးလီၤလၢ အသ့ၣ်တၢ်ဆါအီၤအယိန့ၣ်လီၤ...”

လၢ- သရၣ်မုၢ်နီၢ်ဆၣ်အံၤန့ၣ်, နီၢ်ဂံၢ် ၂ တီၤထီၣ်ကွီ, မဲၤခါခါ ဒဲကဝီၤ.

“...ဖဲ ၁၉၉၄ န့ၣ်န့ၣ် ယမၤလိယံာ်တီၤလီၤ. တချးဖဲကွီပျါဒီးဘၣ်တနံၤတခီၣ် ပယီၤသးတဖၣ် ဟဲ ထီၣ်ဆူ ပသဝီဒုၣ်ပူၤနီၣ်ဒီး ချးန့ၣ်ယဖါတံာ်လီၤ. ယဖါ တီၢ်အံၤ မုၢ်ပုၤတၢ်ဟံၣ်ဆၢဖိလီၤ. အဝဲသ့ၣ်စၢ်ဃာ်ယဖါတီၢ် ဖဲကွီတရၢၢ်ပုၤ ကွီဖိဟံၣ်ခွဲးဝဲညါဒီး သမံသမံးဝဲ တၢ် ဂုၤသ့တနံၤကျဲးလီၤ. မုၢ်လၢယဖါတီၢ်န့ၣ် တတဲဖျါထီၣ် တၢ်ဂၢၢ် နီတမံၤဘၣ်အယိ အဝဲသ့ၣ်ဂဲာ်ယဖါတီၢ်အညၣ် လၢဃဲာ်ဒီးဒီး သ့ၣ်လီၤဝဲဒီတကညါလီၤ.

ပယီၤသးဟဲဆူပအိၣ်သံကွၢ်ယဒီး ယသကိးဖိ တဖၣ်လၢ ပုၤတကအံၤသ့ၣ်ညါခါ. ဝဲတခီမုၢ်လၢ ပပျံတၢ်အယိ ပဟီၣ်ဒီးပတတဲဆၢတၢ်နီမံၤဘၣ်. ပသရၣ်မုၢ်လၢအမုၢ် ယဖါတံာ်အတၢ်အံၤတီၢ်စ့ၢ်ကိး ဟီၣ်ဝဲလၢပကျါအယိ ပယီၤသးတဲအီၤ. တဘၣ်ဟီၣ် တဂုၤ, နမုၢ်ဟီၣ်ပကမၤသံ ဃုာ်သုလီၤ. တုၤလၢမုၢ်န့ၣ်ခါ အန့ၣ်ရံၣ် ၁၀ န့ၣ် ပယီၤသးတဖၣ် ကူးတဲာ်ကွံာ်ဝဲ ယဖါတံာ်အကီာ်ဘိဒီး ခူၣ်လီၤဝဲအခိၣ်သ့ၣ်ဃဲလၢ အခိၣ် ခဲခိကဆူလီၤ. အခိၣ်ဒုခဲခိန့ၣ် ဟံၣ်ဖျါထီၣ်ဃာ်ဝဲလၢခိဒီး ဖဲပလဲၤကွၢ်က့ၤအခါန့ၣ် ထိးတဖၣ် အိၣ်ကွံာ်ယတံာ်အခိၣ် ညၣ် ခဲလၢာ်လံာ်အိၣ်တုၤက့ၤထဲ အယိန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်န့ၣ်အယိ ပအိၣ်က့ၤလၢသဝီ တဘျီလၢဘၣ်ဒီး ပဟီၣ်တုၤကွံာ်ပဟီၣ်ပယိ, ပဟဲထီၣ်ဆူ ကီၢ်ဆၢ ဘၣ်ကီၢ်ဘၣ်ခဲလီၤ. ပဟဲထီၣ်တုၤ ဆူမဲၤစက့ၣ်ဒီး ပန့ၢ် ဟူက့ၤတၢ်ကစိာ်, ပယီၤသးဟဲထီၣ်ကဒီး ဆူပသဝီ ဟံးန့ၢ်ယဖုအတၢ်ဖိတၢ်လဲၤ ခဲလၢာ်တကးဘၣ် က့ၤမိာ်ဝဲ ယဖုအကဆီ ၂ ဒုလၢာ်လီၤ. ယတဲလဲၤဃုက့ၤ ယဖုကဆီ န့ၣ် တန့ၢ်လၢဘၣ်အမဲာ်ညါ ဘၣ်အိၣ်လၢပယီၤဃာ်ပုၤ တန့ၢ်ဘၣ်ဝဲမး ပယီၤပျါကွံာ်အီၤလီၤ. မုၢ်မုၢ်ယပျါန့ၣ် အိၣ်လၢဟံၣ်ဖိလံာ် ပယီၤသးခဲအီၤက့ၤဘၣ်, လိာ်က့ၤ ဒုၣ်တစဲးဖိလီၤ. ယဖဲတခီအိၣ်လၢ ဟံၣ်မဲာ်ညါ ပယီၤသး ခးအီၤဒီး ဘၣ်အခိၣ်ကံာ်ဒုၣ် လီၤဃဲာ်ဝဲတဘျီယီၤလီၤ. ယဖဲအံၤအသးပုၤ အခိၣ်ဝါလၢာ်လံာ် အမဲာ်စ့ၢ်ကိး တထံၣ် တၢ်လၢဘၣ်...

လၢ- သရၣ်မုၢ်နီၢ်ဆၣ်အံၤန့ၣ်, ဒုၣ်ပူၤနီၣ်တီၤမၤပာ် ဝဲသးကွီ, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရျှံ.

“...ယအိၣ်လၢယကစၢ်သဝီအခါ ယတမံဘၣ်

လၢဟံၣ်ပုၤ မုၢ်မုၢ်ခုၣ်န့ၣ်နီတဘျီဘၣ်. ယဘၣ်ဟးစံာ် မဲအိၣ်ခူၣ်ဆူ ပုၤပုၤတၢ်ခဲကျါ လၢပစိတၢ်ဃာ်အကျါ ခဲအံၤခဲအံၤလီၤ. မုၢ်ဆီမိာ်ထီၣ်က့ၤ တၢ်ဂုၤတဖၣ်အံၤန့ၣ် တဘျီဘျီယသးဘၣ်ဖျိၣ်ညါ, တဘျီဘျီလီၤ သးအ့န့ၣ် စ့ၢ်ကိးလီၤ.

ဘၣ်တဘျီဖဲယသးအိၣ် အနံၣ်တဆံအခါ ဒုၣ်ဒါ ဟဲထီၣ်ဆူပသဝီ သးဟီထံၣ်ဒီး ပယုၢ်တပူၤဘၣ်အယိ ဒုၣ်ဒါခးပုၤဒီး ယမိအိၣ်လၢဟံၣ်ဖိခိၣ် ဘၣ်ဒီးကျိၣ်လီၤ. ပဘၣ်စံာ်တံာ်အီၤဆူ ပုၤပုၤဒီးအသ့ၣ်အစိာ် ဒ်န့ၣ်လီၤ. ပအိၣ်ခူၣ်လၢပုၤပုၤသၢသီ ပတအိၣ်ဘၣ်မုၢ်အိၣ်ဘၣ် ထံဘၣ်. ဒုဒါပယီၤသးတန့ၣ်န့ၣ် က့ၤလီၤကွံာ်ခဲလၢာ်မး ပဟဲက့ၤကဒါက့ၤဆူ သဝီပူၤဘၣ်လီၤ. ယမုၢ်ဆီမိာ်ထီၣ် ကဒါက့ၤ မုၢ်နံၤလၢယလဲၤမိဖျါဘၣ်တုၤအီၤ တဖၣ်အံၤ မုၢ်ဝဲမုၢ်နံၤလၢအခါဒီး မုၢ်မုၢ်နံၤကီၢ်ခဲလၢယဂီၢ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ...”

လၢ- သရၣ်မုၢ်နီၢ်အံၤလုာ်ဖိ, သးဟီထံၣ်သဝီ, မုၢ်တြီၢ် ကီၢ်ရျှံ.

“...စးထီၣ်လၢယမိအိၣ်ယၢန့ၣ် ဘၣ်ကွၢ်ဆၢာ် မဲာ်ယံဒီး ဒုၣ်ဒါပယီၤသးတဖၣ် အတၢ်မၤအါမၤသီယၢ, ပဘၣ်ဃုၢ်မ့ၢ် စံာ်အိၣ်ခူၣ်ဆူပုၤ မုၢ်သီထီၣ်အပူၤ, ယဘၣ် အိၣ်ဖျိၣ်ထီၣ်ဒုၣ်လၢ ပုၤလၢကျါသ့ၣ်ခိၣ်ထံး တၢ်ခိၣ်ထံး လၢတၢ်ဘၣ်ယိၣ်သးအုး အပူၤန့ၣ်လီၤ. တုၤမုၢ်မုၢ်ဒိၣ်ထီၣ် ယအိၣ်ကွီသ့တဘျီ ယမိယပါ ဆူယၢဆူကွီဘၣ်ဆၣ် ဒုၣ်ဒါပယီၤသးတဖၣ် ဟဲထီၣ်မၤအါတၢ်လၢ ပသဝီ တလီၤလီၤအယိ ပတအိၣ်ဘၣ်ကွီဂုၤဂုၤဘၣ်. တဘျီဘျီ ပဘၣ်ဃုၢ်လၢ ဒုၣ်ဒါပယီၤသး အကျိၣ်ပုၤသ့ၣ်ကဆူ ကတုၤအပူၤ ဘၣ်တက့ၣ်ဖဲးတက့ၣ်ခိၣ်မးလီၤ. ဖဲ ၁၉၉၅ န့ၣ်န့ၣ် ဒုၣ်ဒါ နဝတ အသးတဖၣ် ဟဲထီၣ်ဆူပသဝီ ခွဲၣ် အူကွံာ်ပဟီၣ်ပယိ ခဲလၢာ်အယိ ပကအိၣ်ပကဆိး က့ၤအဂီၢ် တၢ်လီၤတအိၣ်လၢဘၣ်.

ခဲအံၤယသဝီ န့ၣ် ကဲထီၣ်က့ၤဝဲဒုလီလၢာ်လံာ်. ဟံၣ်ဃီအလီၤလၢညါန့ၣ် ခဲအံၤကဲထီၣ်က့ၤ ထီၣ်ဂံာ်ဆီမံၤ တဖၣ် အလီၤမဲလီၤကျဲးလၢာ်လံာ်. ဒုၣ်ဒါပယီၤသး အတၢ် မၤအါတဖၣ်အံၤ ဆဲးယံာ်မုၢ်ကလဲၤပူၤကွံာ်ယလဲၣ်န့ၣ် ယတဲမုၢ်တဘၣ်လၢဘၣ်...”

လၢ- သရၣ်မုၢ်ခဲရံၣ်ဖိ, ကျဲးမံသဝီ, တီအူကီၢ်ရျှံ.

တၢ်အံၤမုၢ် နပုၤကလုာ်အတၢ်ကအုကစွါထီၣ်လၢ ပုၤလၢကျါလၢအကလုာ် သိၣ်သိၣ်တသိၣ်သိၣ်တဖၣ်န့ၣ် လီၤ. တၢ်ဂုၤတဖၣ်အံၤ တဖၣ်တၢ်တဲမုၢ်န့ၣ်ဘၣ်. မုၢ်မုၢ်နံၤ ကီၢ်ခဲလၢနပုၤကလုာ် နဒီးပုၤဝါအိၣ်လၢ ကညီကီၢ်စဲၣ်, မုၢ်တြီၢ်ကီၢ်ရျှံ ခူၣ်သဝီအိၣ် လၢကစၢ်ခိၣ်ကလီၤကျါတဖၣ် အတၢ်လဲၤမိၤဖျါဘၣ်တၢ်ဂၢၢ် အမုၢ်အတီၢ် ဖဲမဟါတဟါ ကီၢ်ကီၢ်လၢလၢဒီးလီၤ.

နဆီမိာ်ကွၢ်ကွၢ်...မုၢ်နံၤကီၢ်ခဲလၢ နပုၤကလုာ် လဲၤမိၤဖျါ ဘၣ်အိၣ်တဖၣ်အံၤ, မုၢ်အတြးစ့ၢ်ကိးလၢ ပက ဃုာ်ခူၣ်ချၢပသးဒီး သးပုၤနီၣ် ကွံာ်အီၤ ကလိကလိဒ်န့ၣ် လီၤခါ ... မုၢ်ပကအိၣ်မံသ့ၣ်မံသးဒုၣ်တကလၢပစံဆုၣ် နီၤ အဖိခိၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤခါ... မုၢ်ပကဘၣ်ဟံးသး လိာ်လိာ် ထီထီဒ် ပယီၤသးခိၣ်ကျါ ခုၣ်ညိးတဘျီတဲဘၣ် ပကီၢ်ခိၣ် ဖုဘိာ်မုၢ်လၢ (ဖထိးရယံ, လုန့ၣ်ခဲတဲဟာတေ့က ပြီး သွားပြီပဲ။ မေ့ပစ်လိုက် စိတ်ထဲမှာ မထားနဲ့တော့။) “ပုၤမၤသံပမိာ်ဒီးပပုၤမုၢ်ဝဲ, ပုၤမၤပသးပုၤနီၣ်ကွံာ်အီၤ ဒ်အံၤန့ၣ် ပတူၢ်လိာ်အီၤဘၣ်ကသ့စ့ၢ်ကိးခါ...”

ယပုၤကလုာ် သ့ၣ်ဘိသးစၢ်ဒီးခိၣ်န့ၣ်အိၣ်လၢ ကီၢ် ပုၤ, ကီၢ်ဆၢ, ကီၢ်ချၢကိးနီၢ်ဂၤဒီး သ့ၣ်တဖၣ်, ယဆၢ န့ၢ်ဟူဘၣ်က့ၤဃဲ နတၢ်ဟံးသးအတၢ်မံးဆၢဖိ တဖၣ် စ့ၢ်ကိးလီၤ.

လၢ- တံနီ (သဝီတၢ်)

►ကဘျဲးဟ(၆) တၢ်ဖိၣ်ထွဲ

အဖိခိၣ် KPSN တကပၤ တူၢ်လိာ် ဝဲဒီး မုၢ်မဲၤဝဲတၢ်ကးတံာ်ဒ်သးအံၤ န့ၣ် မုၢ်တၢ်တြီၢ်ဃာ်ဝဲ သးမုၢ်ဒိၣ် တကပၤ တၢ်မၤတရီၤတပါသ့ၣ်တဖၣ် ဒီး ကကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ကဲဘျးလၢ ထံဂုၤကီၢ်သးတကပၤအဂီၢ် KPSN စံးဝဲန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤ သးမုၢ်ဒိၣ်တကပၤ မၤမုၢ်ကျိၤဝဲလဲၤကွံာ်အဖိခိၣ် စ့ၢ်လၢ အဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲတဖၣ် သ့ၣ်လၢတၢ်စု ကဝဲတဖၣ်အဂီၢ်အယိ မုၢ်တၢ်ညီညီ ဖိတခါလၢ ကမၤဘၣ်ဒိဝဲ ပုၤဟီၣ်ခိၣ် ဖိအခွဲးအယာ်အယိ မုၢ်ကျိၤဝဲလဲၤကွံာ်

ကစၢ်တဖၣ်လၢအဘၣ်ထွဲဒီး သးမုၢ် ဒိၣ် ဒ်အမုၢ် အူပဲာ်လံာ်မံာ်တဲး (ဦးပိုင် လိမိတက)ဒီး (မြန်မာ့စီးပွားရေး ကော်ပိုရေးရှင်း) သ့ၣ်တဖၣ် ကဟံ ပတုာ်တၢ်မၤလၢအမၤအဲအံၤတဖၣ် အဂီၢ် ဘီမုၢ်စၢ်ဖျိၣ်လၢအထၢတၢ်ဂၢၢ် တၢ်ကျိၤ မုၢ်ရၢၣ် ဆိၣ်သုခုၣ်ဃာ်ဝဲ ထံဂုၤကီၢ်ဂၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤသးတကပၤထံကီၢ် အဘူးတဖၣ် တဲပျံအဝဲသ့ၣ်လၢ တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢ တကပၤ တအိၣ် ဘၣ်ဆၣ် ပုၤဝဲတၢ်စုကဝဲတဖၣ် ကိး န့ၣ်ဒဲးဒီး ပုၤတၢ်စုကဝဲဒ်အံၤ မုၢ်ဝဲ

တၢ်ကမၤဘၣ်ဒိ ကီၢ်ပုၤကလုာ်ခူၣ် တဖၣ်လီၤအဂီၢ် KPSN ဟံၣ်ဖျါထီၣ် ဝဲလၢလံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအပူၤန့ၣ်လီၤ. ကီၢ်ပယီၤသးအံၤ ဒီးန့ၢ်ဘၣ် တၢ်မၤမၤအိၣ်ဝဲလၢ ထံကီၢ် ၇ ဘၣ် ကွံာ် ၂၀၁၆ န့ၣ်အပူၤ ပုၤဝဲကဘီ ယုၤ ဒုးသးတဖၣ် သီလုဒုးတၢ်တဖၣ် (မုၢ်ဆဲး)ကျိၤဖးဒိၣ်တဖၣ်အံၤ အယိ တၢ်မၤပတုာ်ကွံာ်ဝဲ တၢ်တီဆူ တၢ်ဖိတၢ်လံာ်တဖၣ်အဂီၢ် ယုၣ်အဲနံ တၢ်ဃုထၢတၢ်ဂုၤတၢ်ကျိၤ မုၢ်ရၢၣ် အံၤဃုထီၣ်ဝဲဒုၣ်လၢ လံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါ အပူၤ န့ၣ်လီၤ.

လၢန့ၢ်အမဲာ်ညါ ကီၢ်ပယီၤ မုၢ်ကျိၤဝဲလဲၤကွံာ် အူပဲာ် လံာ်မံာ်တဲးဒီး မ့ၢ်မုၢ်မုၢ်ကျိၤဝဲလဲၤကွံာ် ခိၣ်ပရိၣ်ရုၤဂျၢၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ကီၢ်ပယီၤ သးခိၣ်န့ၣ်ဒိၣ် ထီတဖၣ် ဖိပုၤဒိၣ်ခိၣ်အံၤမံၤ အဝဲသ့ၣ် အဖိလံာ်ဒိပန့ၣ် ၁၄၀ ဘၣ်တဖၣ် ဒ် အမုၢ် တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘီထီၣ် တၢ်လဲၤ တၢ်က့ၤတၢ်မၤစုတးတၢ်မၤ ထူးထီၣ် လၢဂုၤဒိၣ်ပုၤဒိၣ်တဖၣ်အံၤ အဝဲသ့ၣ် လၢဂုၤဒိၣ်ပုၤဒိၣ်တဖၣ်အံၤ အဝဲသ့ၣ် ဖိပုၤဃာ်ဝဲတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်မၤတၢ်ပျဲ-လဲၣ် စ့ၢ်-အယိ အဝဲသ့ၣ်ဒီးန့ၢ်ဘၣ်ဝဲ စ့ၢ်အါအါကလဲာ်အဂီၢ် ယုၣ်အဲနံ လံာ် တၢ်ဟံၣ်ဖျါအပူၤပုၤဃုာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ဆၣ် ဘၣ်ဃး ယုၣ်အဲနံ

တၢ်ဃုထၢတၢ်ဂုၤတၢ်ကျိၤ ဒီးပုၤဟီၣ် ခိၣ်ဖိခွဲးယာ် လံာ်တၢ်ဟံၣ်ဖျါအံၤအပူၤ ကီၢ်ပုၤဒိၣ်ခိၣ်တဖၣ် တၢ်ကကး တံာ် ဟံးပတုာ်အီၤအံၤန့ၣ် လၢကီၢ် ပယ

ကဒိသဒါသကိးနီၣ်အိၣ်လၢဒီးသးစၢ် (၂) ဂၤလၢဘၣ်တၢ်လိာ် ဘၢလိာ်ကွၢ်တဖၣ်တက့ၢ် KNU Concerned group ထူးထီၣ်ပၢ်ဖျါတၢ်ပၢ်သး

အိၣ်ကူၣ် ၁၇ သီ. ၂၀၁၉ နံၣ်
လၢပုၣ်တက့ၢ် ပုၣ်လၢတီၢ်ခိၣ်
ရိၣ်မဲၤမၤလၢပီၤဝဲ ကညိမၤထူၤရၤ အ
မ့ၢ်န့ၢ်ပုၣ်ထီၣ် ၆၉ ဝိတဝိလၢ အမ့ၢ်
ကညိပိာ်မ့ၢ်ကရၤ KWU အကရၤခိၣ်
နီၣ်အိၣ်လၢဒီး ကညိသးစၢ် ၂ ဂၤသ့ၣ်
တဖၣ် ကီၢ်ပယီၤ ပၤကီၢ်ကရၤလိာ်
ဘၢလိာ်ကွၢ်အိၣ်ဒီး ကဟံးန့ၢ်ဝဲအရ
အဖီခိၣ် ဒိသဒါမၤစၢၤ ဘၣ်လိာ်တ
က့ၢ်န့ၢ် KNU concerned group
ထူးထီၣ်ဝဲ အတၢ်ပၢ်သးဖဲ လၢအိ
ကူၣ် ၁၇ သီအန့ၢ် န့ၣ်လိာ်
လၢ KNU concerned
group တၢ်ပၢ်ဖျါအပူၤ ဘၣ်ပးဒီး
ကွၢ်တတၢ် ပၤကီၢ်ခိၣ် လိာ်ဘၢလိာ်
ကွၢ်တၢ်ဒ်အံၤန့ၢ် ထီၣ်ခါဝဲလၢတုၤ
လၢတီၢ်အဂ့ၢ်. တၢ်လိာ်ဘၢလိာ်ကွၢ်
ဒ်အံၤအပၤ မၤဘၣ်ဒိဝဲ ကလုာ်ခိၣ်
တၢ်ပုၣ်တဖၣ်လၢ တၢ်ကညိထီၣ်
ဖဲဒ်ခါန့ၢ် ကီၢ်စၢ်ဖျါအဂီၢ်ဒီး ပုၣ်လၢ

ဘၣ်တၢ်လိာ်ဘၢ လိာ်ကွၢ်သ့ၣ်တဖၣ်
အဂီၢ် ကညိဖိလၢ ကီၢ်ပုၣ်ကီၢ်ချၢ
ယုာ်ဒီး ကလုာ်ခိၣ် ထံဖိကီၢ်ဖိသ့ၣ်
တဖၣ် ကဒိသဒါမၤစၢၤ ဘၣ်လိာ်တ
က့ၢ်အဂ့ၢ်န့ၢ်ပၢ် ဖျါထီၣ်ဝဲဒ်န့ၢ်
လိာ်
လၢနီၣ်အိၣ်လၢ Face Book
အပူၤ ကွဲးဖျါထီၣ်ဝဲလၢ ကွၢ်တတၢ်
ကီၢ်ဆၢ အပၤကီၢ်ကလၢခိၣ် ကိး
ယီၤဝဲ လိာ်ထီၣ်ဒီး စံးဝဲခိၣ်ဖျါလၢ က
ညိမၤထူၤရၤအမ့ၢ်န့ၢ် လၢပုၣ်တက့ၢ်
ကီၢ်ခိၣ်ဒိၣ် အပၤဒိၣ်တအံၤမၤလၢ က
ပိၤဘၣ်န့ၢ် မၤလၢကပိၤဝဲလၢ
မဟာ်ဘၣ်ခူ လၢပိကရၢၢ် အမဲာ်ညါ
အပၤ ကွၢ်တတၢ်ကီၢ်ဆၢ အပၤကီၢ်
ကလၢခိၣ် အိးထီၣ်ဝဲတၢ်မုၢ်တၢ်ရၢၢ်
အဂ့ၢ် ကွဲးတီၢ်ထီၣ်ဝဲဖဲ လၢအိကူၣ်
၁၅ သီအန့ၢ် န့ၣ်လိာ်
KWU ကရၢၢ်ဖိလၢ တအံၤဒီး
ပၢ်ဖျါမဲၤတဂၤ စံးဝဲလၢ “တၢ်လိာ်

ဘၢလိာ်ကွၢ်အိၣ်လၢ တၢ်ရိၣ်ဖျါထူးထီၣ်
တၢ်ဘျးသးစး နီၣ်ဂံၢ် ၂၀ န့ၣ်လိာ်
ခိဖျါလၢတၢ်ကိးလၢအမ့ၢ် မၤထူၤရၤ
အပၤန့ၢ်လိာ်. ဖဲဖိကရၢၢ် အမဲာ်ညါ
န့ၢ် အဝဲသ့ၣ် ဟ့ၣ်တၢ်ပျဲအပၤ ပမၤ
လၢကပိၤလိာ်. ပုၣ်လၢလိာ်ခိၣ်ဒီး မဲာ်
ညါတယုၤ န့ၢ် မ့ၢ်ဒ်အဝဲသ့ၣ်န့ၢ်
လိာ်.” အဂ့ၢ်န့ၢ် အဝဲတဲဘၣ်ခိၣ်အဲး
စံးန့ၢ်လိာ်
ဖဲလၢအိကူၣ် ၁၂ သီအန့ၢ်
လၢပုၣ်တက့ၢ် ကီၢ်ခိၣ်ဒိၣ်. ပုၣ်တက့ၢ်
ပုၣ်ခိၣ် အဘျီဒိၣ်ခိၣ်မဲာ်ညါ မဟာ်
ဘၣ်ခူလၢပိကရၢၢ် အမဲာ်ညါန့ၢ် က
ညိပိာ်မ့ၢ်ကရၤ KWU အကရၤခိၣ်
နီၣ်အိၣ်လၢ တီၢ်ခိၣ်ရိၣ်မဲာ်ဒီး မၤလၢ
ကပိၤဝဲ ၆၉ နံၣ်ပုၣ်ထီၣ် ကညိမၤထူ
ရၤအမ့ၢ်န့ၢ် အဆၢကတီၢ် ကညိသး
စၢၤတနီၣ် ပုၣ်ယုာ်ပုၣ်ဂီၢ်ဒီး ပုၣ်ကရၢၢ်
၇၀၀ ယုာ်ယုာ် ဟဲထီၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ယုး
ယီၣ်န့ၢ်လိာ်

PC သုးဖိခးဝဲသဝိသးပုၣ်လၢကျိအပၤ, ဘၣ်တီၣ်ထီၣ်ဆူတၢ်ဆါဟံၣ်

လၢအိကူၣ် ၂၀ သီ. ၂၀၁၉ နံၣ်
နီၣ်နီၣ်
ကညိကီၢ်စဲၣ်. ရၤမတံၣ်ပုၣ်,
ပုၣ်ဂၤသဝိကရၢၢ် ညိၣ်နီၣ်သ့ၣ်သဝိ
အပူၤ ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်ထီၣ်ဝဲလိမ့ၢ်
အပၤန့ၢ်လိာ်. တၢ်တဲအါလိာ်
သးအိၣ်ထီၣ်ဝဲအပၤ ကညိတၢ်မ့ၢ်
တၢ်ခိၣ်ကီၢ်ကး (KNU/KNLA-PC)
သုးဖိတနီၣ် ခးဝဲသဝိသးပုၣ် (ပုၣ်ပၤ
သ့ၣ်တၢ်)ဒီးကျိအပၤ ကတီၢ်အံၤ
သဝိသးပုၣ် ဘၣ်တၢ်တီၣ်ထီၣ်ဆူ တၢ်
ဆါဟံၣ်အပူၤန့ၢ်လိာ်
လၢညိၣ်နီၣ်သ့ၣ်သဝိပုၣ်. ကီၢ်
ကွၢ်တၢ်လိမ့ၢ်အူလၢ တၢ်သ့အိၣ်
အခဲအံၤန့ၢ် တၢ်ကပတုာ်ကွၢ်အိၣ်
လၢတၢ်ကသုက့ၢ်ဝဲ ကီၢ်ပယီၤလိမ့ၢ်
အူအဂီၢ် တၢ်တဲအါလိာ်သးအိၣ်ထီၣ်
တၢ်သးတမံသးတမ့ၢ်လိာ်သး အိၣ်
ထီၣ်ဝဲအပၤ ဖဲလၢအိကူၣ် ၁၈ သီ.
ဟါလိာ် ၉ န့ၢ်ရံၣ်ကတီၢ် (KNU/
KNLA-PC)သုးရၢၢ် ၇၀၉ အသုးခိၣ်
သုးခိၣ်ဒိၣ်ဂီၢ်ဂီၢ် စီၤဝါန့ၢ် အပူၤလၢ
အမ့ၢ် ကွၢ်န့ၢ် ယုာ်ဒီး အသကိး ၅
၈ လဲၤမးဝဲ ညိၣ်နီၣ်သ့ၣ်သဝိသးပုၣ်
အူသ့ၣ်အူဒီးကျိ ၅ ထံၣ်ဝဲ ယုာ်ပုၣ်

ဖျဲးသးအဂ့ၢ် လိာ်ကဝိဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါ
တဲဝဲန့ၢ်လိာ်
တၢ်ခးဘၣ်ဝဲ အူသ့ၣ်အူ ဒီး
ကျိလၢ သးနီၣ်ပုၣ်အထွဲတကပၤ ဖျါ
သကါဝဲတထံၣ်. စုထွဲစုန့ၢ်ခဲ အစၢ
တထံၣ်ဒီး ခိၣ်ကံၣ်ခိၣ်အထွဲ တက
ပတထံၣ်အပၤ ဖဲတနးယီၤ ၉ န့ၢ်ရံၣ်
တခိကတီၢ်န့ၢ် ဘၣ်တၢ်ဆူအိၣ်အူ
ရၤမတံၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်ဒ်ဂီၢ်ဂီၢ်အူ န့ၢ်
လိာ်
ဘၣ်ပးတၢ်ဂီၢ်ဝဲန့ၢ် (KNU/
KNLA-PC) န့ၢ်ရံၣ်သးသးသုးခိၣ်ဒိၣ်
စိ စီၤကွၢ်ညိၣ် လၢအလဲထီၣ် တၢ်
အိၣ်ဖျါလၢ ပုၣ်ကံၢ်မဲာ်စံးဝဲ “၇၀၉
သုးရၢၢ်ခိၣ်န့ၢ် တမ့ၢ်သုးခိၣ်ဝဲန့ၢ်ဘၣ်.
ကတီၢ်အံၤခိၣ်တန့ၢ်တၢ်ဆဲးကျိး ဒီး
လိာ်ခါသးဘၣ်အပၤ ခိးကျိတၢ်အိၣ်
သးဒီးလိာ်. အတံတကပၤ တဲတၢ်
တသုနီၣ်တမံဒီးဘၣ်. တၢ်ကစီၣ်လၢ
အထီၣ်လၢလိာ်မဲာ်သ့ၣ်ပုၣ် တဖၣ်
တဲလိာ်တၢ်တန့ၢ်ဒီးဘၣ်.” အဂ့ၢ်
တဲဘၣ်ခိၣ်အဲးစံးန့ၢ်လိာ်
သဝိသးပုၣ် အူသ့ၣ်အူလၢ အ
ဘၣ်တၢ်ခးအိၣ်တဂၤအံၤန့ၢ် မ့ၢ်ပုၣ်
တဂၤလၢ အဟံးမူဒါဘၣ်ပးလၢ ခူ

သဝိကန့ၢ်လိမ့ၢ်အူအဂီၢ် လိမ့ၢ်အူ
လၢ ကီၢ်ကွၢ်တၢ်ဟ့ၣ်လိာ်န့ၢ် အဝဲ
ဟံးထီၣ်မူဒါရဲၣ်ကျဲဝဲဒီး မ့ၢ်ပုၣ်ပး
တၢ် ကွၢ်န့ၢ်အံၤတခိ ဘၣ်တၢ်ဟ့ၣ်
အိၣ်မူဒါဒ် တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲာ်လိာ်
ကီၢ်ပယီၤလိမ့ၢ်အူ လၢခူသဝိ တက
န့ၢ်လိာ်. ဘၣ်ပးတၢ်ခးလိာ်သးအံၤ
ဒ်သိးတၢ်ဖိၣ်ဝဲ ပုၣ်ကတမ့ၢ် တဖၣ်
ကန့ၢ်အဂီၢ် တၢ်ရဲၣ်ကျဲမၤအိၣ်အူ
သ့ၣ်ကါညိၣ်နီၣ် ပၤကီၢ်တဲဝဲန့ၢ်
လိာ်
ရၤမတံၣ်ပုၣ် ဝုၣ်ဂၤသဝိကရၢၢ်,
ညိၣ်နီၣ်သ့ၣ်သဝိအံၤ ပုၣ်န့ၢ်ဝဲလိမ့ၢ်
အူလၢ ကီၢ်ကွၢ်တၢ်. ပုၣ်မဲာ်ဆိး
တဆိဒီး ရၤလိာ်သ့ၣ် လၢခူသဝိအပူၤ
န့ၢ်လိာ်
ကညိကီၢ်စဲၣ် ရၤမတံၣ်ပုၣ်လၢ
အမ့ၢ် ကီၢ်ဆၢပုၣ်အံၤ မ့ၢ်ဝဲလိာ်ကပိၤ
လၢ ပုၣ်ဖျါစုကဝဲဒိၣ်စိလိာ်ကဝိဒီး
တၢ်ကထီၣ်ဒ်သိးအံၤ ကဲထီၣ် တ့ၢ်
သးခဲအံၤခဲအံၤအိၣ်ဝဲဘၣ်ဆၢ တၢ်ကဲ
ထီၣ်သး လၢပုၣ်ဖျါဝဲပုၣ်မၤကမ့ၢ်
တၢ်ဖိတန့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ် စုၢ်ကိးအိၣ်
ဝဲဒ် န့ၢ်လိာ်

လၢကဒီးလိာ်သးကဒဲကဒဲအဂီၢ် သးတအိၣ်လၢဘၣ်အဂ့ၢ် BGF သုးခိၣ်စီၤခူသ့ၣ်

လၢအိကူၣ် ၂၀ သီ. ၂၀၁၉ နံၣ်
ဒိပုၣ်ဝဲ ကဒဲကဒဲ ကဒဲ လိာ်
သးဂီၢ် သးတအိၣ်လၢဘၣ်အဂ့ၢ်.
ကီၢ်စဲၣ်အပူၤ တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခိၣ်မ့ၢ်အိၣ်
ထီၣ်န့ၢ် တအဲၣ်ဒီးဖိၣ်စုကဝဲ
လၢဘၣ်အဂ့ၢ် ကညိကီၢ်စဲၣ် သုးခိး
ကီၢ်ဆၢ(B.G.F) လိာ်ခါသးပုၣ်ဟ့ၣ်
ကွၢ်တၢ် န့ၢ်ရံၣ်ခိၣ်ကျိၢ် သုးခိၣ်ဒိၣ်
စိ စီၤခူသ့ၣ် တဲလိာ်ဝဲဖဲ (B.G.F) ၉
နံၣ်ပုၣ်ထီၣ် တၢ်ရဲၣ်ကျဲအပူၤန့ၢ်
လိာ်

ထူးဖးသးလၢ ဘုးဒးတၢ်ဘါ
တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ် ကညိသုးမ့ၢ်
ဒိၣ်(D.K.B.A) ဝဲ ကဲထီၣ်က့ၢ်ဝဲ
သုးခိးကီၢ်ဆၢ ၉ နံၣ်ပုၣ်ထီၣ် တၢ်ရဲၣ်
တၢ်ကျဲအံၤ ဘၣ်တၢ်မၤလၢကပိၤအိၣ်
ဖဲလၢအိကူၣ် ၂၀ သီ. ဖဲရၤမတံၣ် ကီၢ်
ရၢၢ်. ရၢၢ်ကီၢ်မ့ၢ်မ့ၢ်ပုၣ် မ့ၢ်ထီၣ်
ကလံၤထံး သုးကီၢ်ခိ. နီၣ်ဂံၢ် ၃
အပူၤအခါ စံးလိာ်ဝဲ ဒ်န့ၢ်လိာ်
သုးခိၣ်ဒိၣ်စိ စီၤခူသ့ၣ် စံးဝဲ
“ပဝဲ ဒိပုၣ်ဝဲကဒဲကဒဲ ဒုးလိာ်သး

အမဲာ်ညါ မၤသံမၤလိာ်သး ကဒဲ
ကဒဲ အိၣ်လံအန့ၢ် ၂၀ ယုာ်ယုာ်လဲ,
ဒုးလိာ်ယာ်လိာ် မၤသံလိာ်သး တၢ်
သ့ၣ်တဖၣ်အံၤ တလိးကီၢ်လၢဘၣ်,
မ့ၢ်ဘၣ်တဲအိၣ်န့ၢ် ကညိကီၢ်စဲၣ်အပူၤ
မ့ၢ်တမ့ၢ်ခိၣ် ၁၀၀ မျးကယၤ သန့ၢ်
က့ မ့ၢ်အိၣ်ဝဲ ၈၀ မျးကယၤန့ၢ်
ပကဖိၣ်စုကဝဲအဂီၢ် တၢ်ပၢ်သး
တအိၣ် လၢဘၣ်” အဂ့ၢ် တဲလိာ်ဝဲဖဲ
တၢ်ရဲၣ်ကျဲအပူၤန့ၢ်လိာ်.
ကွၢ်ဆူလိာ်ကဒဲကဒဲ (၇) ▶▶▶

ကူၣ်သ့မ့ၢ်အိၣ်ကဲပုၣ်ခိၣ်, ဖဲပအိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်

ဒ်သိးပဒိၣ်ထီၣ်ကရၢၢ် ပဒိၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ဆဲးလၢသန့ဟံးန့ၢ်သါ မ့ၢ်ခိၣ်လၢယုၤဝဲဖိညါ	အိၣ်တသ့ကဲတၢ်ဆူးဆါ အိၣ်မ့ၢ်သ့ကဲထီၣ်ဂံၢ်ဘါ တၢ်လဲၤဟီၣ်ခိၣ်ခါဟံၣ်လိာ် ကူၣ်ဆဲးအါစၢၤတီၢ်ပတီၢ်	နီၣ်အိၣ်ကၢၣ်မံၣ်ရၢၢ်အိၣ်သး ကူၣ်တဘၣ်ဒီးသးတဆဲး စီၤအိၣ်ဝဲမံၣ်ဆူးမံၣ် ကဲခူပုၣ်အုၣ်စီၤအုၣ်	စုန့ၢ်ဖျါထီၣ်ဂံၢ်မ့ၢ်သ့ ကဲဘၣ်န့ၢ်ပုၣ်ကျိဖးသ့ တၢ်လိာ်ဘၣ်ဒီးတၢ်အိၣ်ဒီး နီၣ်ဖးခူဆၢပုၣ်သိးသိး	ဒီးကူၣ်သ့ၣ်ရဲၣ်လၢအဖံ မံၣ်တမ့ၢ်ပုၣ်မၤဆီၣ်ခဲ ယုၤတၢ်ကူၣ်သ့တၢ်သးဆဲး သ့ၣ်ညါနဲထံသးကီၢ်သး
နီၣ်သကဲၣ်ခွါလၢပီၤညါ ပီၤညါကန့ၢ်အုၣ်န့ၢ်ထး ဒီးတၢ်ကူၣ်သ့ကဟ့ၣ်ထူ အိၣ်တီၢ်လိာ်ဒီးမၤယုၤယု	နီၣ်တမၤလံၣ်တမၤလဲၣ် ကဲကုၢ်ခူပုၣ်ဒ်ပုၣ်ပျါ စီၤမၤလံၣ်မၤလဲၣ်တမ့ၢ် ဒီးလဲၣ်သးဒီးကဲပုၣ်ကုၢ်	ဝဲသးစူၤကဲဘၣ်မိၢ်စၢၤ ဝဲသးကၢၣ်သံဘျးတလၢ ခိၣ်ထံဘီၣ်သးနီၣ်ပုၣ်ဘူ ထီၣ်ကိးလဲၣ်ကိးတန့ၢ်ဟူ	တၢ်ကူၣ်သ့ပစိၣ်အိၣ်ညါ ပယုပဒိၣ်အဂီၢ်ကီၢ် မ့ၢ်တမ့ၢ်လၢတၢ်ကူၣ်သ့ တၢ်အိၣ်မူထီၣ်ဘးတုၤသ	ကူၣ်သ့မ့ၢ်စုၤကဲခူပုၣ် ဒိပုၣ်ဝဲဟ့ၣ်ပလီၤန့ၢ် “ကူၣ်သ့မ့ၢ်အိၣ်ကဲပုၣ်ခိၣ် ဖဲပအိၣ်မူလၢဟီၣ်ခိၣ်”. လၢတၢ်အိၣ်ကဲကွၢ်ကဘီ စီၤကီၢ်ဖျါစု (တီၢ်နီၣ်ဖိ) ၂၇.၈.၂၀၁၉

ဝီၣ်ညါတဖၣ်

၁. ဆဲးလၢသန့ - ရိုးရာဓလေ့ (Traditional)	ရ. ဆါ - ရှားပါး (Rare)
၂. ထူယုၤပီၤညါ - ပီၤညါ - တၢ်ကူၣ်တၢ်ဆဲး. တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ဖးသ့. ဘာသာရေးဆိုင်ရာအတတ်ပညာ (Theological)	၈. ကူၣ်ဆဲး. တၢ်ကူၣ်တၢ်ဆဲး - ဉာဏ်ပညာ (Wisdom)
၃. ကုၢ် - ကျွဲနီၣ် (Slave)	၉. သကဲၣ် - ကိုယ်ကျင့်တရား (Morality)
၄. ဒီးလဲ - ငှားရမ်းသူ. နေ့စားလုပ်သား (Day-labour)	၁၀. တၢ်လိာ်ဘၣ် - လိုအပ်ချက် (Need modal)
၅. အိၣ်ဝဲမံၣ်ဆူးမံၣ် - အချိန်ရှိတိုင်းကျေပခင်း (Waste)	၁၁. တၢ်အိၣ်ဒီး - လိုချင်စိတ် (Want)
၆. ဝဲသးကၢၣ် - ပျင်းရိခြင်း (bone-lazy)	၁၂. ခူပုၣ် - အစေခံ. အိမ်ဖော် (Servant)
	၁၃. ထံသးကီၢ်သး - ကမ္ဘာအနှံ့ဖြန့်စန့် (Globalization)

ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ်တၢ်ဘျၢသဲစးလၢအမၤပျံၤ ပၤဘၣ်ကီၣ်ဘၣ်ခဲဖိ လုၢ်လၢအတၢ်န့ၢ်ပၤဘၣ်အံၤ တၢ်ယုထီၣ်လၢတၢ်ကတြၢၤသံကွံၣ်

လၢအိၣ်ကူၣ် ၂၀ သီ. ၂၀၁၉ နံၣ် စီၤထီၣ်လု

ကီၣ်ပၤပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဖိ ဒီး ပၤဘၣ်ကီၣ်ဘၣ်ခဲဖိတဖၣ် (IDPs and Refugees) ဒ်လုၢ်လၢအတၢ်န့ၢ်ပၤဘၣ် အိၣ်ခဲအသး ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ် တၢ်ဘျၢ သန့ၤလၢအမ့ၢ် ဟီၣ်ခိၣ်သဘျၢ. ဟီၣ် ခိၣ်မံၤအံၤ မၤပျံၤအဝဲ သ့ၣ်အပီၤ တၢ်ကတြၢၤသံ(ထူးသံ)ကွံၣ်အံၤ အဂ့ၢ် ပၤဂ့ၢ်ဝီတၢ်ကရၢကရိတဖၣ် ယုထီၣ်ခဲန့ၣ်လီၤ

ဘၣ်ထွဲတၢ်ဂ့ၢ်ဝဲန့ၣ် တၢ်မၤဝဲ တၢ်ထီၣ်လိာ်အိၣ်သကိး တခါလၢ ဘၣ်တၢ်တီၣ်ခိၣ်ရိၣ်ခဲအံၤလၢ တၢ် ကွၢ်ထွဲမၤစၢၤ ပၤဘၣ်ကီၣ် ဘၣ်ခဲဖိ ကရူၢ် (Transnational Institute-TNI),ဒီး (The Border Consortium-TBC), တဲသကိးဝဲဘၣ်ဃး ပၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၢ်ဖိတဖၣ်ဒီး ပၤဘၣ်

ကီၣ်ဘၣ်ခဲဖိ တၢ်န့ၢ်ပၤဘၣ် ဟီၣ်ခိၣ် ကပံၣ် တၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်ဖဲ လၢအိၣ်ကူၣ် ၂၀ သီ လၢဝုၢ်တကူၣ် (Summit Park View) အပူၤန့ၣ်လီၤ

ကညိကီၣ်စီၣ်ခွဲးယာ် ပၤတဲန့ၢ် ခဲးတၢ် စီၤဝုၢ်လုၢ်တဲဝဲ “ဟီၣ်ခိၣ် သဘျၢ. ဟီၣ်ခိၣ်မံၤ တၢ်ဘျၢအံၤန့ၣ် ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ဘၣ်ယိၣ်လၢ ပၤဘၣ်ကီၣ် ဘၣ်ခဲဖိတဖၣ် အဂီၢ်ဖးဒိၣ်လီၤ. အဝဲ သ့ၣ်အိၣ်ထဲ မိၢ်လုၢ်ပၤလီၢ် အတၢ် န့ၢ်ပၤဘၣ်လီၤ. လံာ်လီၢ်တၢ်အုၣ်ကီၤ ဂံၢ်စၢ်အပီၤ ဒိပန့ၣ် သ့ၣ်တဖၣ် ဟဲစိာ်ဝဲလံာ်ဒီး ဟံးန့ၢ်ဝဲလီၤ မ့ၢ်ထီၣ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်န့ၣ် အဝဲသ့ၣ် ယုၣ်လီၤ. အပီၤတန့ၢ်အံၤ ပအံၣ်ဒီးဟ့ၣ်ကူၣ် လၢ တၢ်ကထူးသံကွံၣ် ဟီၣ်ခိၣ် ကပံၣ် တၢ်ဘျၢအံၤလီၤ.” အဂ့ၢ် တဲဝဲလီၤ

လၢန့ၢ်အမဲာ်ညါ ဘၣ်ကီၣ်ဘၣ်

ခဲဖိ အဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်န့ၣ် တၢ်ကဟ့ၣ် က့ၤကီၢ်မ့ၢ်တဘၣ်လီၢ်ဘၣ်ဆးဘၣ်န့ၣ် ကဟ့ၣ်ဝဲ လၢဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်အဂၤ တလိၣ်လိၣ်အဂ့ၢ် မ့ၢ်တဖၣ် ကဟ့ၣ် ကဒါက့ၤလၢ အလုၢ်အပူၤလၢ ကာ ကိၣ်လိာ်သးအဂ့ၢ် အိၣ်ဒီးဟ့ၣ်ကူၣ်ဒီး ဒိသဒါ ပၤဘၣ်ကီၣ်ဘၣ်ခဲဖိတဖၣ် အ ဟီၣ်ခိၣ်ဒီး လၢကဒီးန့ၢ်က့ၤအဂီၢ် တၢ်ကဟ့ၣ်ပနီၣ်အိၣ်အဂ့ၢ် စီၤဝုၢ်လု တဲအါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ

“၂၀၁၂ ကတီၢ် တၢ်ကွဲးလီၤဝဲ ဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ဘျၢ. မ့ၢ်ဝဲ ဟီၣ်ခိၣ် သဘျၢ. ဟီၣ်ခိၣ်မံၤ တၢ်ဘျၢဟဲထီၣ် လီၤ. တၢ်ဘျၢဝဲန့ၣ် စံးဝဲဒ်လဲၣ်န့ၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ပနီၣ်ဝဲ ဟီၣ်ခိၣ်သဘျၢ. ဟီၣ် ခိၣ်မံၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲန့ၣ် ပဝဲ(IDPs ဒီး Refugees)တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ. ပၤအိၣ် ဖဲကီၢ်ဆၢသ့ၣ် တဖၣ်မ့ၢ်ဂ့ၤ အဟံၣ် လီၢ် ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်လၢဘၣ်ဟ့ၣ်ကွံၣ်

ဝဲလၢအနီၣ် ၂၀ ယုၣ်ယုၣ် သ့ၣ်တဖၣ် န့ၣ်အိၣ်ဝဲဖဲအံၤလီၤ. ဘၣ်ဆၢ ခိဖျိ လၢတၢ်ဘျၢသဲစးဝဲအံၤအပီၤ ဟီၣ်ခိၣ် သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် တၢ်ဟံးန့ၢ်ဆူၣ်ကွံၣ် အံၤလၢအဖိးသဲစးန့ၣ်လီၤ.” အဂ့ၢ် မံၣ်ခဲးမိၣ် လၢတလၢကီၢ်စီၣ်တက့ၤ တဲဝဲလီၤ

တကီၢ်ခါခဲအံၤ ကရူၢ်န့ၣ် ကီၢ်စီၣ်အပူၤ ဘၣ်ဃးဒီးဟီၣ်ခိၣ် တၢ်ဂ့ၢ်အံၤ ကီၢ်ပဒိၣ်သးတကပၤ လိာ်ဘၢလိာ်ကီၢ်ဃာ်ဝဲ ပၤထူစံာ်ဖိ. ပၤမၤအိၣ်ကျိးဖိ ၁၅ ဂၤဒီး လၢ အကျါန့ၣ် ဝဲဟံၣ်ပနီၣ်ယုၣ်ဝဲ ၅ ဂၤဒီး အါဒဲတက့ၢ် မ့ၢ်ပၤသ့ၣ်တဖၣ် လၢ ကတိၤပယီၤကျိၣ်တဘၣ်ဘၣ် န့ၣ် လီၤ. တၢ်ကဲထီၣ်အသးန့ၣ် တၢ်ထီၣ် ဘၣ်ဝဲလၢ ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ဃာ်တၢ်ဒုး တၢ်ယၤအဖၢမ့ၢ် သးတးသ့ၣ်တဖၣ် ဟဲသ့ၣ်ထီၣ်ဝဲသး ကလၢ ဖဲအဝဲ သ့ၣ်ဟီၣ်ခိၣ်လီၢ်န့ၣ်လီၤ. တုၤမ့ၢ် ဆၢကတီၢ် လၢထီၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ဒီး ဒ်ပၤကစၢ်ဖိတၢ်န့ၢ်ပၤဘၣ်ခိဖျိ မိၢ် လုၢ်ပၤလီၢ်အသး လံာ်တၢ်အုၣ်ကီၤ တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ

လၢတၢ်န့ၢ်အပီၤ တၢ်မ့ၢ် တဟ့ၣ်ပနီၣ်ဝဲ မိၢ်လုၢ်ပၤလီၢ် အတၢ် န့ၢ်ပၤဘၣ်အံၤဘၣ်န့ၣ် ဟီၣ်ခိၣ်ကပံၣ် တၢ်ဂ့ၢ်ကဲအံၤ တၢ်ဘျၢရဲအံၤတန့ၢ်ဘၣ် အဂ့ၢ် ကရူၢ်န့ၣ် ပၤမၤအိၣ်စံာ်. ကျိးဖိတဖၣ် စၢ်ဖျိကရၢ နီၢ်သ့ၣ်ရဲၣ် တဲဝဲလီၤ

လံာ်တၢ်ဟ့ၣ်ပျါအဝဲန့ၣ် လၢ ထူးထီၣ်အဝဲအံၤန့ၣ် ယုထီၣ်ဝဲ တၢ်ဂ့ၢ် ၁၀ ထံၣ် လၢအမ့ၢ် IDPs ဒီး Refugees ဖိတဖၣ် ကက့ၤဆူၣ်အလီၢ် အကျါအဂီၢ် တၢ်မၤပျိဟီၣ်လၢမ့ၢ် ပိၢ်တဖၣ် မ့ၢ်ဝဲမၤတၢ်ကဆူၣ်က့ၤ အဝဲသ့ၣ်. တၢ်မ့ၢ်ဒီးန့ၢ် ထံၣ်ဂျါကီၢ်သး တၢ်ဘၣ်သးတၢ်လီၢ်တၢ်လီၤမံ မ့ၢ်အိၣ် မး တၢ်ကမၤပျါထီၣ် အမိၢ်လံာ်မိၢ်ပျါ. တၢ်လီၢ်တဖၣ်န့ၣ်အပူၤ သးတးတဖၣ် ကဘၣ်သးကွံၣ်အသး. တၢ်ကဟ့ၣ် ပနီၣ် ပၤတတၢ်သ့ၣ်ပျါဒီး ကလုာ်ခူၣ် ဖိၣ်စုကဝဲ ဟီၣ်ခိၣ်ကျဲသန့ သ့ၣ် တဖၣ်န့ၣ်လီၤ

ထံဒိၣ်အပီၤကညိကီၢ်စီၣ်အပူၤစံာ်လီၢ် တကလးဘျိၣ်လီၤဘျၢ

လၢအိၣ်ကူၣ် ၉ သီ. ၂၀၁၉ နံၣ် စီၤထီၣ်အုသုၣ်

ကညိကီၢ်စီၣ်အပူၤတလၢအံၤ လၢထီၣ်ကတီၢ် မ့ၢ်ခိၣ်စူၤဒီး ထံကျိ တဖၣ်အပူၤ ထံထီၣ်အပီၤ ကတီၢ်အံၤ စံာ်လီၢ် အကူၢ် ၁၀.၀၀၀ (တက လး) ဘျိၣ် ထံလုၢ်ဘၢကွံၣ်အဂ့ၢ် ကီၢ်စီၣ်တၢ်သ့ၣ်တၢ်ပျး ဝဲကျိၤခိၣ် အူၤသါထဲး တဘၣ် ခုၣ်အံးစံာ်- က ညိကီၢ်စီၣ်ဖဲလၢအိၣ်ကူၣ် ၉ သီအ နံၤန့ၣ်လီၤ

“တုၤလၢ လၢအိၣ်ကူၣ် ၆ သီ အနံၤန့ၣ် စံာ်လီၢ်လီၤဘျၢဝဲ ၈.၈၃၁ အကူၢ်လီၤ. ကိးတရံး ကီၢ်ဆၢတ ခိ ဘၣ်အါကတၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒ်မဟါ တနံၤစရိအသး လီၤဘျၢဝဲအကူၢ် တကလးဘျိၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. ထံလုၢ် ဘၢတၢ်မ့ၢ်ယံာ်ထီၣ်တခိ တၢ်ဘၣ်ဒိ ဘၣ်ထံကအါန့ၢ်ဒ် အဝဲအံၤန့ၣ်လီၤ. ထံလုၢ်ဘၢတၢ်အပီၤ လၢတၢ်ကဒိ သဒါဝဲတၢ်ဆါ အယုၤအယုၤသ့ၣ်တ ဖျၢအဂီၢ် တၢ်လီၤယိထံ ကွၢ်အီၤလၢ ကီၢ်ဆၢတဘျၢ စုာ်စုာ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.” အဂ့ၢ်တဲဝဲ န့ၣ်လီၤ

လၢန့ၢ်အမဲာ်ညါ ကီၢ်စီၣ်တ ဖျၢအပူၤ ဒ်သးတၢ်မၤစၢၤဝဲ စံာ်လီၢ် လၢထံဒိၣ်ဘၢတဖၣ် ကန့ၢ်အဂီၢ် လၢ တၢ်က့ၤလုၢ်ထီၣ်ကဒါက့ၤ နီၢ်ကစၢ် တၢ်အိၣ်မ့ၢ်အဂီၢ် တၢ်ကမၤစၢၤဝဲ ဘု ချဲခိလီ အနံၣ် ၅.၀၀၀ ဒီးဟီၣ်ချါအ ထၢၣ် ၁၀.၀၀၀ လၢကီၢ်ဆၢဘၣ်ထွဲ တဖၣ်အပူၤဂ့ၢ် တၢ်သ့ၣ်တၢ်ပျး ဝဲ ကျိၤခိၣ် အူၤသါထဲးတဲအါထီၣ်ဝဲန့ၣ်

► တက့ၢ်ပူၤ(၆) တၢ်ဖိဝဲထွဲ

လၢန့ၢ်အမဲာ်ညါ (B.G.F)အံၤ တသ့ အပီၤ ဘၣ်ဖိၣ်ဝဲတၢ်စုကဝဲဒီး မ့ၢ်ဝဲ လၢတၢ်ကဒိသဒါ ကလုာ်အဂီၢ်လီၤ. မိမိကမ့ၢ်တဖၣ် သုတထံၣ်ကမ့ၢ် အဝဲအဂီၢ်ဒီး မ့ၢ်ဝဲပၤယးကဒါဘီလၢ ကရၢမိၢ်ပျါ ခုၣ်အံၣ်ယုၣ် အဖိခိၣ် သန့က့ၤ လၢထံကီၢ်ဒီး ကညိကီၢ်စီၣ် ဒိ တဘျီအဖိခိၣ် သုတထံးကဒါ

ဘီဘၣ်အဂီၢ် သးခိၣ်ခိၣ်စိ စီၤခွၢ်သ့ၣ် ဟ့ၣ်သဆၢထီၣ်ဝဲ သိၣ်ခူတဖၣ်န့ၣ် လီၤ

တချုးဒ်လၢ ကဲထီၣ်ဝဲ (B.G .F) ဘၣ်န့ၣ် လၢအပူၤကွံၣ် ၁၉၉၄ နံၣ်အဆၢကတီၢ် ထူးဖးကွံၣ်သးဒီး ခုၣ်အံၣ်ယုၣ်ဝဲကဲထီၣ်က့ၤဝဲ (D.K.B. A) ဒီး ဟံၣ်ဖျိထီၣ်သးဒီး ကီၢ်ပယီၤ သးဝဲ ထီၣ်ဒုးတၢ်ဝဲ ခုၣ်အံၣ်ယုၣ်န့ၣ်

လီၤ. ဖဲအပူၤကွံၣ် ၂၀၁၀ နံၣ်အက တီၢ် က့ၤကဲ ထီၣ်က့ၤဝဲ (B.G.F) သန့က့ၤ တၢ်ခးလိာ်သး ကဲထီၣ်ဒီးဝဲ ဒီးကညိဖိၣ်စုကဝဲ လၢတကဲထီၣ် သးခိးကီၢ်ဆၢဘၣ်သ့ၣ်တဖၣ် အ ဘၣ်စၢၤခဲအံၤခဲအံၤအိၣ်ဝဲ တုၤမ့ၢ် မဆါအံၤန့ၣ်လီၤ

BGF အံၤ န့ၣ်လီၤဝဲဆူ ကီၢ် ပဒိၣ်ပယီၤသး စုဒုၣ်စုတီၤဖိလၢလံ

ဘၣ်ဆၢ ဖဲအပူၤကွံၣ် ၂၀၁၃ နံၣ် အပူၤ ခုၣ်အံၣ်ယုၣ်- ကညိဒိကလုာ် စၢ်ဖျိကရၢ တီခိၣ်ရဲၣ်မဲဝဲ တၢ်ရီၢ်ဖျိ ယုဖိး ကညိဖိၣ်စုကဝဲကမံးတံာ် အပူၤ ကညိကီၢ်စီၣ် သးခိးကီၢ်ဆၢ BGF အံၤ ပုၤယုာ်စုာ်ကိးဝဲ ဒုၣ်န့ၣ် လီၤ

လၢန့ၢ်အမဲာ်ညါ BGF အံၤ သးခိၣ်ခိၣ်စိ စီၤခွၢ်သ့ၣ် စံးဝဲလၢ လၢဟီၣ်ကဝီၤတၢ် ဘၣ်တၢ်ဘၢ ဒီး တၢ်ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်အဂီၢ် ရဲၣ်ကျဲၤ မၤဝဲ ဘၣ်ဆၢ ကတီၢ်အံၤ ရှုၣ်ကီၢ်ကိၣ် အပူၤ ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲ China town တၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤအဖိခိၣ် တဲပျါထီၣ်ဝဲ တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်လၢ တနံၤအံၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ် လီၤ

တနံၤအံၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအ ပူၤ ကညိကီၢ်စီၣ် ကီၢ်တီၢ်ခိၣ်ကျါ နါ ခုၣ်ထွဲယုၣ်. ကီၢ်စီၣ်ဘၣ်ဘၢကီၢ်တီၢ်ခိၣ် သးခိၣ်ခိၣ်စိ မ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤ ထဲး သးကီၢ်ခိၣ် ဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်. သး ခိးကီၢ်ဆၢ ပုၤန့ၣ်တၢ်ဘၣ်မုာ်ဘၣ်ဒါ တဖၣ်. ကီၢ်စၢ်ဖျိ သ့ၣ်ယုဖိးဒီး တၢ် ဂုၤထီၣ်ပသီထီၣ်ပုၤတံၣ် (USDP) ပုၤယၤလီၢ်ဆုၣ်နီၤ အူၤသါထွဲဒီး ပုၤ တံၣ်ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်. ကညိပုၤတံၣ်ခိၣ် န့ၣ်တဖၣ်. ကီၢ်တီၢ်ခိၣ်လီၢ်လၢ အူၤအိၣ်

မ့ၢ်. အူၤခုၣ်ယံာ်ဒီး ခိၣ်န့ၣ်အဂၤတဖၣ်. ခုၣ်အံၣ်ယုၣ် လီၢ်ခါၣ်သး ခိၣ်န့ၣ်တနီၤ ဒီး ကညိဖိၣ်စုကဝဲကရူၢ်အဂၤတ ဖျၢ. ကျိၣ်တၢ်. တရူး တမံၤလီၤဆီ မၤဝဲ ဘၣ်ဆၢ ကတီၢ်အံၤ ရှုၣ်ကီၢ်ကိၣ် အပူၤ ဘၣ်ဃးဒီးတၢ်ရဲၣ်ကျဲၤမၤဝဲ China town တၢ်တီၢ်ကျဲၤအံၤအဖိခိၣ် တဲပျါထီၣ်ဝဲ တအိၣ်နီၣ်တမံၤဘၣ်လၢ တနံၤအံၤ တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအပူၤန့ၣ် လီၤ

အလဲထီၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဘျီဝဲအံၤ စံးဝဲ “အဝဲသ့ၣ် ထူးဖးသးဝဲ လဲ လၢ DKBA တဆိဝဲမၤဝဲ ကဲထီၣ်ဝဲ BGF န့ၣ်လီၤ. အပီၤတဲဝဲလၢ တၢ် ထံၣ်တလီၤပလိာ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သးခိၣ် ခိၣ်စိ စီၤခွၢ်သ့ၣ် တဲဝဲလီၢ်ခဲကတၢ် န့ၣ် ဒိဒုကညိဖိတဖၣ် ကက့ၤဟံၣ်ဖျိ အသးလၢ NCA အလံာ်ဃးယာ် မ့ၢ်ဒ်သး ကက့ၤထံၣ်လိာ်သး အဂီၢ် လီၤ” အဂ့ၢ် စံးဘၣ်ပုၤဟံးတၢ်ကစီၣ် ဖိတဖၣ် န့ၣ်လီၤ

လၢအပူၤကွံၣ် ၂၀၁၀ နံၣ် လၢအိၣ်ကူၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ် ကညိ ကီၢ်စီၣ် သးခိးကီၢ်ဆၢအံၤ ဘၣ်တၢ် ကရၢကရိထီၣ်အီၤလၢ DKBA သး ရှုၣ် ၁၂ ရှုၣ်. ဒီးကညိတၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ် ကရူၢ်(KPF) သးရှုၣ် ၁ ရှုၣ်ဝဲယျိာ် လဲက့ၤအသး ဒ်သးခိးကီၢ်ဆၢ BGF အသးန့ၣ်လီၤ

မာထူရုတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလိကလာပွဲၤထီၣ်အဂီၢ် ကဘၣ်မာဒီကလုာ်တၢ်မာတီတီလိလိအဂီၢ် ခုၣ်အံၣ်ယုၣ်ခိၣ်န့ၣ်သိၣ်ဒုတဖၣ်စံးဝဲ

လါအီကူာ် ၁၂ သီ, ၂၀၁၉ န့ၣ် စးအံၣ်ဆူ

လါကညီဒီကလုာ် တၢ်ထူၣ် ပျဲးအဂီၢ် မာထူရုလၢအဟ့ၣ်လီၤ သးတဖၣ် အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလိ က လၢထီၣ်ပွဲၤထီၣ်အဂီၢ် အလီၢ်အိၣ်လၢ ကဘၣ်မာပုၤကလုာ်တၢ်ဖံး တၢ်မာ တီတီလိလိအဂီၢ် ခုၣ်အံၣ်ယုၣ် ခိၣ် န့ၣ်သိၣ်ဒုတဖၣ် စံးလိလဲၤတၢ်မာ လၢကပီၤဝဲ ကညီမာထူရု အမုၢ်န့ၣ် ၆၉ န့ၣ်ပွဲၤထီၣ် လၢအလီၢ်ဘၣ်ဖဲ လါ အီကူာ် ၁၂ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ

တၢ်မာလၢကပီၤဝဲ ၆၉ န့ၣ်ပွဲၤ ထီၣ် ကညီမာထူရုမုၢ်န့ၣ် ဖဲခုၣ်အံၣ် ယုၣ်-ကညီဒီကလုာ်စးဖျိကရၢ ဖျိ ဖျိအံၣ်ကီၢ်ရူၣ် တၢ်ကြိၣ်ကီၢ်ဆၣ် လၢဂံၢ် ဟးဟးသဝီ, KNLA ကညီဒီကလုာ် တၢ်ထူၣ်ပျဲး သးမုၢ်ခိၣ် သးရူၣ် ၂၂ တၢ်လီၢ်အကတီၢ် သးရူၣ်ခိၣ် ၂ သးခိၣ်ခိၣ်ဖိ စံးဟံၣ်စံး စံးဝဲဒ်အံၣ်န့ၣ် လီၤ

“ခိၣ်န့ၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ကြၢးကွၢ် လိက့ၢ်ခိၣ်န့ၣ် လၢညါတဖၣ်န့ၣ်လီၤ

လၢတၢ်ကွၢ်လိသန့ၣ်ကွၢ် ကြၢးကွၢ် လိတၢ်လၢအဂ့ၢ်တဖၣ်ဒီး ဟံးန့ၣ်အိၣ် လၢတဂ့ၢ်ဘၣ်တဖၣ် ကြၢးဟးဆူး အိၣ်လီၤ မာထူရုလၢအဟ့ၣ်လီၤသး တဖၣ် အတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလိ ကလၢ ထီၣ်ပွဲၤထီၣ်အဂီၢ် ခိၣ်န့ၣ်တဖၣ် ကြၢး လဲၤလၢ ပပုၤကလုာ်အဂီၢ် တီတီ လိလိလိန့ၣ်လီၤ တၢ်ဆိကမိၣ်တဖၣ် ကဘၣ်မုၢ်ဝဲ ဒီကလုာ်တၢ်မာ န့ၣ်လီၤ

“အဂီၢ်စံးဝဲ န့ၣ်လီၤ

သးရူၣ် ၂၂ တီခိၣ်ရိၣ်ဖဲ မာ လၢကပီၤဝဲ ၆၉ န့ၣ်ပွဲၤထီၣ် ကညီ မာထူရုမုၢ်န့ၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအပူၤ ကညီကမုၢ်လၢ ကီၢ်ဆၣ်တဖၣ်, က ညီကွဲၣ်ဖိမုၢ်ခွါတဖၣ်, ကညီဂံၢ်ခိၣ် ထံးတၢ်ကရၢကရိတဖၣ်, ကညီဖိ လၢ ကီၢ်ကွဲၣ်တံၣ်တဖၣ်, သးဟံၣ်ဖိ ဃိဖိဒီး လိကပီၤပုၤနီၢ်ဂံၢ်လၢာ် ၃ ၀၀ ဃုၣ်ဃုၣ် ဟဲထီၣ်မာလၢကပီၤဝဲ န့ၣ်လီၤ

KNLA သးရူၣ် ၂၂ ဝဲဒ်အံၣ်ခိၣ် သးခိၣ်ခိၣ် စံးတၢ်မာထူရု တဲဝဲ “ခိၣ် န့ၣ် စးသ့ၣ်လၢခံတဖၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်

ကျဲတခါဂ့ၢ် တခါဂ့ၢ် ကဘၣ်က တီၤဟံၣ်သးလၢ တၢ်သးဒုအပူၤန့ၣ် လီၤ ဒ်သိးမာထူရုတဖၣ် ဒါလီၤဟံၣ် ကျဲအသိး တုၤပမာန့ၣ် တၢ်သဘျီ တစုန့ၣ် ပကဘၣ်ဂုၣ်ကျဲးစး မာအိၣ် တဆဲးဘၣ်တဆဲးန့ၣ်လီၤ ဘၣ်မနုၤ ဘၣ်တဲဒ်န့ၣ်လဲၣ်န့ၣ် ပုၤလၢအဟ့ၣ် လိလိတၢ်အသးတဖၣ် တၢ်မုၢ်လၢအိၣ် လၢ အပုၤကလုာ် ကထူၣ်ပျဲးထီၣ် လၢ ကုၢ်တၢ်အိၣ်မုၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ” အ ဝုၢ် တဲဝဲန့ၣ်လီၤ

စးထီၣ်လၢ ၁၉၄၉ န့ၣ်, လါ ယနုၤအါရဲၣ် ၃၁ သီန့ၣ် ကညီဖိတဖၣ် စးထီၣ်ဝဲ စုကဝဲတၢ်ဟံၣ်ဆၣ် လၢ က မာန့ၣ်က့ၢ် ကညီကီၢ် ဒီကလုာ်တၢ် ထူၣ်ပျဲးဒီး နီၢ်ကစၢ်တၢ်ဟးလိသး အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ ဖဲန့ၣ်အကတီၢ် ပုၤတီ ခိၣ်ရိၣ်ဖဲ ကညီတၢ်ဟံၣ်ဆၣ် ခုၣ်အံၣ် ယုၣ် ကရၢခိၣ် စံးဟးအူကွဲၣ် ဃုၣ်ဒီး ခိၣ်န့ၣ်သိၣ်ဒုတဖၣ်ဒီး ကမုၢ်တဖၣ် ဘၣ်ဟ့ၣ်လိကွဲၣ်အသးသမုၢ် အါအါ ဂီၢ်ဂီၢ်လဲၣ် ဘၣ်ဆၣ် တုၤမုၢ်မဆၣ်တန့ၣ် ညါအံၣ် ကညီဖိအတၢ်မိၣ်န့ၣ်သးလိ

တလၢပွဲၤထီၣ်ဒီးဘၣ်ဒီး တၢ်ဟံၣ်ဆၣ် အံၣ် အနီၣ်အိၣ်လဲၣ် ၇၀ လံန့ၣ်လီၤ ဖဲတၢ်မာလၢကပီၤဝဲ ကညီမာထူရု မုၢ်န့ၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအပူၤ ကညီဒီ ကလုာ်ခိၣ်န့ၣ် စံးဟးအူကွဲၣ်, သိၣ်ဒု တဖၣ်ဒီး ကမုၢ် မာထူရုတဖၣ်အ ဂီၢ် တၢ်ဟံၣ်လီၤဝဲ တၢ်သးအုး ဖိကွီၤ တဖၣ်န့ၣ်လီၤ

ကီၢ်ခိၣ် စံးဟးအူကွဲၣ် စုးကွဲၣ် သးဖဲ ၁၉၅၀ န့ၣ်, လါအီကူာ် ၁၂ သီအနံၤအံၣ် ဘၣ်တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်အိၣ်လၢ မာထူရု မုၢ်န့ၣ်ဒီး ကညီဖိလၢ တၢ် လီၢ်အါတီၤ သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ် မာလၢက ပီၤဝဲ မုၢ်န့ၣ်အံၣ် ကိးန့ၣ်ဒီးန့ၣ်လီၤ တန့ၣ်အံၣ် ၆၉ ပွဲၤထီၣ် ကညီမာထူရု မုၢ်န့ၣ်အံၣ် ခုၣ်အံၣ်ယုၣ် တၢ်ဟးဟံၣ်က ဝါအပူၤ တကးဘၣ် ကီၢ်ပုၤ ကီၢ်ချၢ ကညီဖိသ့ၣ်တဖၣ် မာလၢကပီၤအိၣ်န့ၣ် လီၤ မုၢ်လၢ အုယၣ်ဝဲတံၣ်ကီၢ်ခိၣ် ခိၣ်ဒီး ဝုၢ်တက့ၢ် ကီၢ်ခိၣ်ခိၣ်တဖၣ် အပူၤန့ၣ် ဘၣ်တၢ်မာလၢကပီၤဘၣ် အိၣ်လၢ တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲ တဖၣ်အပူၤန့ၣ် လီၤ

တၢ်မာလၢကပီၤဘၣ်ဝဲ ဝုၢ်တက့ၢ်ကညီမာထူရုမုၢ်န့ၣ်လၢတၢ်တြီအကလုာ်ကလုာ်အပူၤ

လါအီကူာ် ၁၂ သီ, ၂၀၁၉ န့ၣ် စးထီၣ်လု

လီၢ်ကပီၤ ဘၣ်မုၢ်ဘၣ်ဒါတဖၣ် ကြိၣ်ဝဲ အကလုာ်ကလုာ်ဘၣ်ဆၣ် ၆၉ န့ၣ်ပွဲၤထီၣ် ကညီမာထူရု မုၢ်န့ၣ်လၢ အလီၢ်ဘၣ် ဖဲလါအီကူာ် ၁၂ သီအ နံၤအံၣ်န့ၣ် ဘၣ်တၢ်မာလၢကပီၤအိၣ် ဖဲ ဝုၢ်တက့ၢ် ကီၢ်ခိၣ်ခိၣ်, ဝုၢ်ခါၣ်သး, မ ဟ့ၣ်ဘၣ်ဒုလး ဖိကရၢၢ် အပူၤအံၣ်န့ၣ် လီၤ

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲအပူၤ တၢ်ဟ့ၣ် ထီၣ် တၢ်ယုးယီၣ်ဆူ ကညီဒီကလုာ် နီၣ်တယၢ်ဒီး မာထူရုလၢ အလီၢ်ထီၣ် ကွဲၣ်အသးသမုၢ်တဖၣ်, တၢ်ဖးပျါထီၣ် ကီၢ်ခိၣ် စံးဟးအူကွဲၣ် အဂီၢ်အကျိၤ, စံးဟးအူကွဲၣ် ဃုၣ်ဒီးသးခိၣ်ကျိၢ် စဲ ခုၣ်ဒီး ပုၤလၢအလီၢ်ထီၣ်ကွဲၣ် အသး သမုၢ်လၢ အပုၤကလုာ်တၢ်ထူၣ် ပျဲး အဂီၢ်တဖၣ်အဂီၢ် တၢ်ဟံၣ်လီၤဝဲ တၢ် သးအုးဖိကွီၤဟံၣ် ဟးဆုၣ်တရံး သ ကိးဝဲဖိကရၢၢ် သာဝီဒ် တၢ်မာလၢ ကပီၤမာထူရု တဖၣ်အသး န့ၣ်

ဘၣ်ထွဲဒီး တၢ်တြီဝဲ တၢ်မာ လၢကပီၤ ကညီမာထူရု အမုၢ်န့ၣ် အံၣ်အဖိခိၣ် ဝုၢ်တက့ၢ်ကီၢ်ခိၣ် ကညီ ကလုာ် ဝုၢ်ဝီကီတီၢ် နီၢ်ပါသ့ၣ်ဖျိ စံးဝဲလၢ ၂၀၁၈ တၢ်ဘျီခိၣ်သ့ၣ်ဒီး ၂၀၁၅ အတီၢ်ပုၤ တၢ်ဘျီလၢတၢ် ဟံၣ်ပျါထီၣ်ဃာ်လၢ တၢ်ဒီသအ က လုာ်ခွဲၣ်အခွဲးအယာ် အပူၤအသး က လုာ်ခွဲၣ်တဖၣ် ဟံၣ်ပျါထီၣ် နီၢ်ကစၢ် လုၢ်လၢတၢ် ဆဲးတၢ်လၢ ဒီကလုာ် တၢ်အိၣ်ပျါတဖၣ် သ့အယီၤ တၢ်မာ လၢကပီၤ ကညီ မာထူရု မုၢ်န့ၣ်အံၣ် န့ၣ် ဒ်တၢ်ဘျီ အိၣ်ဟံၣ်ဝဲအသး ဖိး မံသဲးဒီး တၢ်ဘျီလၢ အတြီအိၣ် စံၣ် ကညီတၢ်ကစီၣ်ဖဲ လါအီကူာ် ၁၁ သီအနံၤ န့ၣ်လီၤ

ကညီမာထူရု မုၢ်န့ၣ်အံၣ် ဖဲဝုၢ် တက့ၢ် ကီၢ်ခိၣ်ခိၣ်အပူၤန့ၣ် တၢ်စးထီၣ် မာလၢကပီၤအိၣ်လၢ ၂၀၁၄ န့ၣ်လီၤ လံးဒီး န့ၣ်လၢအပူၤကွဲၣ် ကညီမာ

ထူရုအမုၢ်န့ၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲတဖၣ် န့ၣ် တၢ်မာလၢကပီၤအိၣ် ဖဲပွဲၣ်ကျဲ ယုးဒသ့ၣ်ဘျီဒီး အုဆုၣ်ကီၢ်ဆၣ် လုာ်မုၢ်အူကွဲၣ် စုၣ်ဖဲထၢၣ် စုၣ်ဖိလဲ ဘျီၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ ဘၣ်ဘၣ်မုၢ်မုၢ် တန့ၣ်ညါအံၣ်န့ၣ် ခိဖျိလီၢ်ကပီၤဘၣ် မုၢ်ဘၣ်ဒါ တဖၣ်တဟ့ၣ်အခွဲးလၢ တၢ် ကမာအိၣ်လၢ ဘျီၣ်အပူၤအဖိခိၣ် ပုၤရဲၣ်ကျဲ တၢ်ဖိတဖၣ် ဘၣ်လဲၤမာဝဲ

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲလၢ ဝုၢ်တက့ၢ်အခါၣ် သး, မဟ့ၣ်ဘၣ်ဒုလး ဖိကရၢၢ်အပူၤ န့ၣ်လီၤ

တၢ်မာလၢကပီၤဝဲ ၆၉ န့ၣ်ပွဲၤ ထီၣ် ကညီမာထူရုမုၢ်န့ၣ် ဖဲဝုၢ်တက့ၢ် ခါၣ်သး မဟ့ၣ်ဘၣ်ဒုလး ဖိကရၢၢ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲ ဘျီၣ်န့ၣ် ပုၤနီၢ်ဂံၢ် ၅ ၀၀ ဘျီၣ် ဟဲထီၣ်မာလၢကပီၤဝဲ န့ၣ် လီၤ

ကကဲကုၢ်ခဲဘျီတဘျီ

ဖဲလါအီကူာ်တဆဲးခံ မုၢ်မာထူရုအမုၢ်န့ၣ် ပုၤလၢအံၣ်ကလုာ်ထံကီၢ် လုၢ်ထီၣ်တၢ်သးလၢပဂီၢ် ပုၤဒုယီၣ်သ့ၣ်ထံစီဆူ မုၢ်ဒီးဝဲတုၤတန့ၣ်အံၣ် အိၣ်ပျါထီၣ်ဝဲ ကြၢၢ်ကလုာ် ကညီမုၢ်ကျိၢ်နီၢ်အိၣ်လၢ

တၢ်အံၣ်ကလုာ်သးသဟီၣ် လၢန့ၣ်လဲၤဟံၣ်အိၣ်ပျါထီၣ် န့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်ကညီမုၢ် ကလုာ်ဂီၢ်ပုၤတၢ်သးဆူၣ် မာထူရုစံၣ်စံးအဂီၢ် န့ၣ်ဘၣ်ဆၣ်တၢ်လီၢ်ကွီၢ် ပယီၤတၢ်မာအာမာသီ တကတၢ်လၢာ်နီၣ်တဘျီ

ပယီၤအာသီအတၢ်တီၢ် မာလီၤမာပတၢ်စံၣ်စံး လၢဖဲဖုစံးပကီၢ်လါ ခဲအံၣ်ကဲထီၣ်လဲဘၣ်မါ ကညီဟဲထံစံးမဲးယုး ပယီၤဟဲမိကီၢ်လဲယါ(စံးလီၤအသး) ဒ်ထွဲၣ်ဝဲဘၢ ထိးခိၣ်လီၢ် ပျီၣ်လဲကီၢ်အံၣ်လၢအကီၢ်

ခဲအံၣ်လၢပအိၣ်စံးလီၢ် ဘၣ်န့ၣ်ပယီၤလဲၣ်အုၣ်ကီၢ် ကညီဖိမုၢ်န့ၣ်ဒိၣ်ထီၣ် မာလၢကပီၤဘၣ်တၢ်တြီ ဆူညါခိပတၢ်ကတီၢ် မုၢ်တဲကလီၤဘၣ်ဆူဃိၣ် ပမုၢ်တပလီၢ်ပဒီး ကကဲကုၢ်ခဲဘျီတဘျီ

အိၣ်တမ့ၢ်ကီၢ်အိၣ်ထြဲလဲယါ... သူလုၤနီၣ်မံၤဖိ

တၢ်ကွဲမုၢ်

ပကွဲမုၢ်ဘၣ် ပုၤဖးလဲၣ်ဖိ ကိးဂၤလၢ အသးမုၢ်အိၣ်ကွဲးထီၣ် တၢ်ကစီၣ်, တၢ်ကွဲးထီၣ်ဒီး ထါအက လုာ်ကလုာ် မုၢ်ဂ့ၢ် ဆုၢ်ဘၣ်ဆူ ကညီတၢ်ကစီၣ် ဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ ဘၣ်ယး ပတၢ် ကစီၣ်, တၢ်ကွဲးသ့ၣ်တဖၣ်အံၣ် သ့မုၢ်အဲၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ကညီဟ့ၣ်ဖးဒီး အဲၣ်ဒီးဆုၢ်ထီၣ် သ့တၢ်ကွဲး သ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ် ဆုၢ်အိၣ်ဆူ kicnews@yahoo.com မုၢ်တမ့ၢ် လၢလီၤတဲစီ 087 198 2417 အံၣ် သ့ဝဲန့ၣ်လီၤ. ပတူၢ်လီၤမုၢ် ပုၤဖးလဲၣ်ဖိ အတၢ်ကွဲးတဖၣ် ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ.

စူးခါင်-သာသီ

စပ်ယဉ်သာအဲဆိုင်

“လေဝ်ဆံ့ယာင် လင်ဖာယိက်ကဉ်၊ ကိုရုပ်ဟုင် ယုဒ်းဘိုင်ထိုင်။ စူးခါင်-သာသီ အေအိုဘျာ၊ ယုဝိလာ အိုကိုဟုင် ထာ်။”

လုံဝါဖောဟ်လုံယံင်-ယိုင် အေထိုင်လာခုင်ဖမ် စာ် နိုင် သာခိုင် ဆိုင်ဆိုင်ခံင်သယ်လုံဖး ဟုယုစုင်ထာ်သာ ဓေ လွင်သိုင်သီးလုံကာ ခဉ်ဟုဝယ်ဖး အိုကျးလင်လီ သယ်လုံဖးကိုသီး မာသာ ဓေအိုဝိလာ(ဝိးလာ)ဟုယု ထာင် ကံဖုတ်ထာင်သာလုံစွင်သိုင်ဆေဝ်လုံ။ ယောဝ်- လင်ထာင် စူးခါင်လင် စူးခါင်-ကို လုံသုးလိုင်စူးဖွာဉ် ကင်ယယ်ကင်ခံင်စူးသီး သာခိုင်လူးဖွာဉ်သယ်လုံဖး ထေဝ်သေ့ကင်ဆိုင်အေလုံ။ စူးခါင်လင်ကို မာသုးသာ လူးဖွာဉ်အိုကျ်လုံ။

ဟုင်ပေဝ်ခါးအိုင် မောဝ်ဖာဖီဖူသယ် အေခါင်- ကိုစူးခိုင်ခိုင်ကို ထိုင်ဖူဝါဒေ ဓုင်ထိုင်-ဆာဉ်ဆာ ထိုင် ထိုင်ဟိုင် သာ့ကို မုက်စးသာမုာ် --။ ဖီဖူမောဝ်ဖာ-သယ် ခါင်-ဖေစူးဟိုင် အင်းထာင် မေဝ်ထိုင်အာင်ထိုင် ဒေ ကောဟ် ထေဝ်သယ်ကိုတာ မုက်သုးမုက်သာတုံယုာ်လုံ။ လုံ ဟုင်ပေဝ်ခါး ဖီဖူမောဝ်ဖာ-သယ် ခါင်-ဖေစူးကို စး ကိုလဲ စူးခါင်-ဖေစူးယိုင် အိုဆိုင်ယုာ် ကားလုံသုးကင်မိင်သီး လုံသာခိုင်ကို မိုခါင်-စးသာစူးတတ်တတ်လုံ။

ထိုင်လုခံင်ထိုင်ထာင်ခါ လာခုင်ခါင်-စူး ဓုင်ထင်း မိုစးကို သုးစူးကင်ဖောဟ်သးခါးသယ် ယိုင်ယုယု- ထာခါဟ် ကိုင်စံင်းကိုင်တုံဝါနဲလုံ။ စူးခါင်စိုက် ယို ပိုင် လာခုင်ခါင်-စူးတုံဝါနဲအိုကို အိုယိုင်ယိုင်ယိုင်ထာခါဟ် ဆိုင်သုင်ကျိ အိုစေ ကိုင်တုံဝါနဲဟိုင် မူးကင်ဖွာသယ်အိုဟုင်- ကံထင်းထာင်စေ ဆိုင်မုက်ပါလာ ထူဂူမုင်-မုာ်စူးလုံစူး သိုင် ဆေဝ်လုံ။ ယိုကျ်သိုင်သီးကာဘျာအေ။ စူးကင်ကင်

မူးကင်မုာ်အိုဟေဝ် ဖွာမုာ်အိုဟေဝ် စူးခါင်လင် စူးခါင်- သာသီ မေတ္တာလူးဖွာဉ် လုံယယ်လုံစံင်ကိုသီး လုံ လုံဟုဟုာ်အိုအိုင် အိုခိုင်ယောဝ်-လား-စးထွာ-လုံ။

“လာခုင်ခါင်-စူးစူးလုံစူးယိုင် မွာ်ဖွာ်ခါင်-ဖေစူးလဲ --။ ယိုင်ခိုင်ဟုတ် မိုစူးခါင်ဖေစူး ပဉ်စူးကင်ဟုာ်လဲ --။ အေလုံစူးစးသီး အိုစေကို ယိုင်ခါင်-ဖေစူးအိုစီး-ထုက် --။ အိုစေလုံဟုာ်ကို မိုဟုယုခါင်-ဖေစူးကင် ယိုစူးသီးဟူး သိုင် --။” ဆိုင်ဆိုင်ခံင် စေကိုသိုင်သယ်လုံဖး ယိုစူးကင်ဖွာ အိုကို သာမိုဝါထေတ်သုးစး ကိုင်ဟုာ်လုံ။

အေဟိုင်သုင် မူးကင်ဖွာသယ် လေဝ်လာခုင်ခါင်-စူး စူးဟိုင် ဟုယုထာင်ခါ “ကိုခါင်-ဖေစူး ကိုဖောဟ်သးမူး (ကိုဆိုင်မူးကင်)စူးဆေဝ်-ဟူး --။ ကိုခါင်-ဖေစူး ကိုဖောဟ် သးခါး(ကိုဆိုင်ဖွာ)စူးဆေဝ်-ဟူး --။” အင်းစာလောတ်သာ ဓေကိုသိုင်လုံ။ စူးကင်ကင်ကို ခါင်-ဖေစူး အိုသီးဆိုင်အာင် စူးလုံ။ စူးကင်ကင်ကို အိုခိုင်ယောဝ်-လင် လား-ကဉ် ဆိုင်အာင် ဒေလူးဖွာဉ်လုံစံင်သီး လုံသုး ဆိုင်အာင်ဟုယုထိုင် စူးလုံစွင် မေလင်ယီး သာလင်ထိုင် သာခိုင်လုံအိုစး လူးဖွာဉ်အောဖောဟ်သီးမ မေဝ်ထိုင် မိုသေ့မာ-လုံ။

ဆိုင်ကို လုံဆိုင်အာင် အိုဝယ်ထလုံစံင်-ကို လာ ခုင်ခါင်-စူး လူးဖွာဉ်အော အိုဟုာ်အိုင်အိုအိုစေ ဓေကို သိုင်ဟိုင် လုံ ဆိုင်အာင်လုံအိုအိုစး မူးကင်ဖွာသယ် လုံစံင်-ကိုသုင် မိုခိုင်လင်စးသာ သာသီလူးဖွာဉ်အော မိုခါင်-ကောင်းထ ဖေစူးသာ စူးခါင်လင် သာသီ စူးခါင်-စူးကောင်း ဆိုင်အာင် အိုလုံစံင်-ကိုသုင်လုံ။

စူးခါင်စိုက် ဆိုင်ခါးစေ ဆိုင်အာင် လုံအိုကင်ဟုာ်သု မူးခွာ်အိုဟေဝ်၊ ခါးခွာ်အိုဟေဝ် လုံ မိုခါင်-ကောင်းဖေစူး သာ စူးလုံဟုာ်ကို ခါင်-ကောင်းလုံ။ ဆိုင်အာင်လုံအိုကင်ဟုာ်

ဘိုင်စူးခါ ခါင်-ဖေစူးဖွာ မွာ်အိုဟေဝ်၊ ဖွာ်ခါင်-ဖေစူးဟိုင်ခိုင် မွာ်အိုဟေဝ် လုံသာခိုင် ဆိုင်သာထေတ်ဆိုင်မုက်သာသယ် လုံစံင်-ကို စူးခါင် စေဆိုင်သာထေတ် အိုဟုာ်ဟုာ်သိုင် အေ။ ထေတ်ဟိုင်သီး ထေတ်ဟိုင်ကောင်း-အေ။ စင် နိုင် စူးခါင်-သာသီ အေကောင်း-စး ဟုာ်ဟုာ်ကို စူးလင် ဝေသုး မွာ်ဆိုင်စူးဟေဝ်လုံလုံ။

စူးခါင်-သာသီယိုင် အိုယာင်ထိုင်ခိုင်ကင် ဖမ်-စေ သေ့လဲကို မိုကောင်းပုာ် မိုလင်ပုာ်ခိုင် ကောင်းဖွတ်ထင်း လင် ဖွတ်ထင်း လုံထင်းစါ လုံကောင်း-လုက်စူးလုံစွင် ယိုယုသာခိုင် အိုထေတ်လုံဆိုင်ကို အေစူးကင်းထင်းထာင် စာ်ခိုင် ထိုင်ခိုင် နိုရေ ၂၀၀၀ကင် ခါးခွာ် လာခုင်ခါင်-စူး လူးဖွာဉ်ဖောဟ်လုံစံင်ကို အိုလာဟုင်ဖွတ်ဘိုင် ထိုဆာလုံ။ အိုခိုင်အိုခါသယ် အင်းလယ်ထင်းခိုင်ကင် သာ လုံကောင်းဟိုင်လုံကောင်း လုံကောင်းဟိုင်လုံကောင်း လား-ကဉ် ထိုင်အိုစေခါင်-ဖေစူးထယုစူး ဆိုင်လင်-ဆိုင်ဟုာ်မွာ်အိုဟေဝ်၊ ယိုစူးခါင်လင် လူးဖွာဉ်လာဟုင်ကိုမွာ်အိုဟေဝ် သုး ထိုင်ထာင် အိုလာဟုင်ကိုလုံ။

“ခါင်-ဖေစူးစူး ဒေလူးအော၊ ဆေတ်ဖးဆိုင် အိုခိုင် ဖမ်ဝါ၊ မွာ်လင်ကိုလဲ ဟိုင်လုံကွာ၊ မိုအင်းစာ ကိုတင် ကားသာ။” ထိုင်လာခုင်ခါင်-စူးစူးခိုင် မိုဟ်အေးအေးကွာကို ဖီသယ်ဖူသယ် ခါင်-ဖေစူးယိုင်ဟိုင် ဆိုင်မူး(ဖွာ်မူးကင်) အိုလုံဟုာ် အိုစေယောဝ်ဟုယုစာင်းကိုလုံ ဒေလူးလုံစံင် တာ- ဒေအိုထိုင်ယိုင်ကင်ယိုင်ကို မိုခါင်-ဖေစူးကိုစူး ဟုတ်မ လင်ဝေစေကိုဟိုင် ဒေအိုခါင်-ဖေစူးလုံ။

ဖမ်- အိုစေခါင်-ဖေစူးလုံစူးခါင် ဆေတ်ဖးဆိုင် အိုခိုင် ဖမ် ဖမ်-ဝါလုံဝါ မွာ်အိုဆေတ်ဖးကိုသယ်လုံကို သေ့ယုာ် အေ။ အိုစေဆေတ်ဖးဆိုင်ကို လုံသုင်သိုင်အိုလူး မွာ် အိုခိုင်ဖမ်ဝါကို သေ့ယုာ်သုာ် လုံ အိုဆေတ်ဖးဆိုင်တာ- လုံ။ မွာ်အိုဆေတ်ဖးဖေစူးကို သယ်လုံ မိုအင်းစာ ဓေ ကိုသိုင် ကင်ထီးကိုသုင် ကိုတင်သာ အိုင်မုက်-သာစးခိုင်- ကို ထိုင်တင်-အင်းစာလိုင်အေလုံ။ လုံယုသာခိုင်ခိုင်ကို မုက်သုးစးသာသီးလုံကာ ယောဝ်-ထိုသုးအိုမေ ချိုင် လုံထီးသုင်။ ဓေအိုစေ ဟုယု ခါင်-ဖေစူးယိုင် ယိုင်ယောဝ်-ထာင် ယိုင်ယိုင်ကင် ယိုဟုယုလာခုင်ခါင်-စူး စူး မူးကင်ဖွာသယ်လုံစံင်-ကို ကိုခါင်-ဖေစူးလောတ်သာစူး ယိုင်ခါင်-ဖေစူးလောတ်သာစူးပြာပြာလုံ။ လုံဟုာ်ဟုာ် ဒေသာ နိုင် ဆိုင်ယောတ်ထွာ-လုံ။ လုံအိုသီးသာခိုင်ဖွာ်လုံဟုာ်ကို လိုင်ခါင်-ဖေစူးဝေ အိုစူးလုံ။ ဆိုင်လေဝ်ခါင်-ဖေစူး အေအေး လုံဟုာ်ကို မွာ်ဝေသုးဆိုင်အိုင်အိုအိုစး ဆိုင်မုက်ဆိုင်အိုအေးလုံ။ စူးခါင်လင် စူးခါင်-အေအေးလုံဟုာ်ကို ထိုသိုင်ကွာ အိုင်မေလာ်ဆာမာ-လုံ။ လာခုင်ခါင်-စူးစူးလုံစူးကို ဆိုင်အေ လုံခါင်-ဖေစူးစူး ကင်ဟုာ်စူးမွာ်အိုဟေဝ်၊ ဟိုင်လုံခါင်- ဖေစူးစူးစူး ကင်ဟုာ်စူးမွာ်အိုဟေဝ် အေမွာ်ဖွာ်လုံဟုာ် စာ် နိုင် မာဟုံသာ ဓေဟုံဝိလာ လုံအိုဟုင်ထာ်စူးသိုင်လုံ။

လာ-ကဉ်ခိုင် သား-သုာ်အင်းယု-စီကိုင်ထ ဖွာ်သယ် လုံစံင်-ကို မိုသုးလောတ်သာ ဒေစူးခါင်-သယ် ယုာ်ခိုင်လုံ။ “ထူဂူယိုင် လုံမွာ်ဘား-သုာ်၊ မွာ်ဖွာ်ထိုင်ဆိုင်သုာ်ဆိုင်မာ” ဆိုင်ခိုင်ကို မိက်တုင်-တွယ်(လက်ခဲ)သီးဝေ ပိုင်သားအေး လုံ။ မိက် အိုစေလင်စးသာသီးဝေ ခါင်-နုက်ခိုင်အေးလုံ။ အေလင်ခိုင်ကင်တင်တင်ကို ကယ်အင်းကယ်အင် သီးဝေ အေးလုံ။

စူးလဲ ယုစူးလင်စေကိုသိုင်ကို နိုရေ ၂၀၀၆ ကင်း ခါးခွာ် ယိုင်အိုထိုင် ချိုင်လုံ-ခိုင်ကို တင်ကင်းသာဒေ လာခုင်ခါင်-စူးစူးတာ- ဒေယိုင်လေဝ်ခါင်-စူးဆေဝ်-လုံ။

လုံလေဝ်ထိုင် ထိုင်ဆိုင်ခါင်-စူးစူးခိုင်ကို ဓေယုယုယု- ထဝယ် အိုလီအိုထိုင်ဝယ်သိုင် ယုဖာကောင်း-ဒေလူး လုံ စံင်ဟိုင် ဒေယိုင်လေဝ်ခါင်-ဖေစူး ဆိုင်မူးအိုလုံဟုာ်အိုစူးကို “ယုဟုယုစာင်းကိုတာ-လုံ --။ ဆိုင်ခါင်-စူးယိုင် စူးဆာဉ်ဒေ ယိုင်အေး --။ ယုစူးခါင်လင် လူးဖွာဉ်အေအို ဘား-သုာ် ခါင်ဟ်သယ် မိုအင်းလယိုင်လုံ --” အိုစေလင်ဖေစူးယိုင် ဓေကိုသိုင်လုံ။

ထိုင်ကို ဟိုင်စူးအိုစေလင်ဆိုင် ဓေကိုသိုင်လုံစွင် တေ့စူးယုသာဒေဟုတ်မာ-လုံ။ ကံထင်းဖွာ်ဆိုင်လုံဟုာ် ထိုင် ဟိုင်ခါင်-ကောင်းဖေစူး အိုစူးခါင်လင်ဒေလူးမ အိုစေ ဖေစူးခါင်-အေးစာ်ခိုင် စူးထာ်စူး ယိုင်သုးယိုင်သာတုံယုာ်လုံ။ လုံယိုင်ခိုင်ကို မိုလင်စူးသာအိုဆိုင်ခိုင်အိုမုာ် ယုာ်အေး လုံ။ လား-ကဉ်ခိုင် ယုဟုယုထာင်ကိုလေဝ်ထိုင် ဒေလူး ဖွာဉ်ဖောဟ်လုံစံင် မာသာစေယုကားခိုင်ကင် သာ လုံစယ် သိုင်လုံ။ စူးတင်ကင်းသုးခိုင်ဆိုင် ဓေယိုင်သိုင် ယိုင်မေခိုင်ခိုင် အင်းခါထင်းမေထိုင်လုံလင်စး ဖွာ်မေယုလာ-ကဉ် အေမွာ် ယိုင်လာ ယိုင်သာခိုင်ကို မေထိုင်ယုာ်သုးထိုဆာလုံ။ စင် နိုင် စူးဆာဉ်ဒေ ဒေဆိုင်လုံခိုင်ခါ အိုကျ်ကို လုံဝါ လကာ်ဖောဟ်ကံထင်းဝေ လုံယိုင်-ဆေဝ်-လုံ။

“အိုသာ မိုယောတ်ဖေစူးအိုလာ၊ မိုခါင်-ကောင်း ဒေ လူးဖွာဉ်အော၊ လူးအောဖောဟ်လင်လုံထင်းစါ၊ ယိုင်လာ မေထိုစူး ယုာ်” ခိုင်လုံ ယိုင်တင်ကင်းကောင်း-ဆိုင် ဓေကို သိုင်ကို လေဝ်ထာင်လာခုင်ခါင်-စူးလုံခိုင်ယိုင် လိုင်ခါင်- ကြင်ဖေစူး ဖွာ်စူးသယ် မိက်စင်းပိုင်သိုင်အေးလုံ။ လား- ကဉ်ခိုင် ယိုင်သုးယုာ်သုးမေဝယ်လုံစံင်-ကို ယိုင်ခါင်-ဖေစူး အိုသီးစူးကျ်သုာ် လုံ။

လုံကင်းယိုင်သီး ယိုင်ထိုင်ဖွာ်ယုာ်အိုလုံဟုာ် ထိုင် လာခုင်ခါင်-စူးခိုင် မိုဟ်အေးအေးကွာကို လေဝ်လေဝ်ထာင် ထာင် --လေဝ်လေဝ်ထာင်ထာင် မွာ်အိုင်ခါင်-စူးဖွာ်ယိုဟုာ် လဲကို သေ့ယုာ်အေး။ ထိုင်သုးထာင်လောတ်သာ ဒေယိုင်ခါင်ကို အိုစူးခါင်လင် လူးဖွာဉ်အိုကင်ခိုင်အေးလုံ။ ယိုင်သုးစေကိုသိုင် မာသာစေယုသာလုံမုက်စူးသိုင် ယိုင် ယောဝ်အင်းကိုင်ကောင်းထာင် လူးလုံစံင်ဟိုင် ဒေယိုင်ခါင်- ဖေစူးခိုင်အိုစူးလုံ။ ယိုင်ဆေတ်ဖးဖေစူးထာင်အို “ကိုယိုင် မွာ်ဖွာ်လုံဟုာ်၊ ဟုယုထာင်အိုကိုဆိုင်ဆက္ကာ၊ ကိုဝိလာဟေဝ် ဝိလာအော၊ ကဉ်ဆာ-လင် မိုစူးစုင်ယုာ်” ဓေကို သိုင်လုံ။ စူးဆာဉ်ဒေ ဒေယိုင်ခါင်-ဖေစူးအိုစူး ယိုင်ဆေတ်ဖးဖေစူးအို လကာ်လီ-ဖွိုင်ယိုင် လုံယုသာခိုင်ခိုင်ကို လင်ပုာ်လုံလုက်စူး ဆိုင်ခါင်ဖေစူး(စကားပြေ)အိုထိုင်အိုလာမာ-လုံ။

ယိုင်ခါင်-ဖေစူးခိုင် ယိုင်ထိုင်စူးသယ်ဟိုင်ကို ယိုင်ဒေ ဖောဟ်ဒေဟ်မောဝ်-ကိုဟုာ် ဆေတ်ထင်းကောင်းထာင် ဖောဟ်ခါးဟုာ်ဟုာ်-ဟုာ်ဟုာ်ဟိုင် စာင်းခါထင်း ထိုင် လာ ခုင်ခါင်-စူးစူးခိုင်ကိုလုံ။ ယိုင်ယောဝ်-ထာင်ဖောဟ်ဒေဟ် မောဝ်-စူးခါင်လင်ကို မွာ်အိုဟေဝ် ဒေဖောဟ်စူးခါင် လင်ကို မွာ်အိုဟေဝ် အိုဒေလူးဖွာဉ်အော ကိုင်ဟုာ်လုံ။ စူးခါင်-သာသီ အိုထိုဆာလုံ။ ဝိလာအိုသုးဆိုင် လုံသုး ထိုကွာလုံ။

စပ်ယဉ်သာအဲဆိုင်

► စာမုက်နာ(၁၀)မှ

ကျေးဇူးတော်ကြောင့်ပါပဲ။ ဂျပန်ခေတ်ကို ဖြတ်သန်း ခဲ့ရတယ်။ အဲဒီတုန်းက အဖိုးဟာ ၅ နှစ်သမီးအရွယ်ပဲ ရှိနေသေးပေမယ့် အဲဒီအချိန်က အဖြစ်အပျက်တွေကို အဖိုးက ဒီနေ့အချိန်ထိ ကောင်းကောင်း မှတ်မိနေ သေးတယ်။ ဂျပန်တွေဝင်လာတုန်းက အဖိုးရဲ့ ဦး လေးတစ်ယောက်ကို ခုတ်သတ်ခဲ့သေးတယ်။ သူတို့ တွေ မြင်တာကတော့ များသောအားဖြင့် ကရင်တွေ ဟာ အင်္ဂလိပ်(မြီတီသျှ)ရဲ့လူတွေလို့ စွပ်စွဲပြီး အပြစ်ရှာကြတာပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ ပြည်သူလူထု တွေကတော့ ပြေးကြရတာပေါ့လေ။ နောက်ပြီး မြို့ထဲမှာနေတဲ့သူတွေဟာ ဘွယ်ဟီခိုကို တက်ပြေး လာကြတယ်။ အဲဒါကတော့ တစ်ခေတ်ပေါ့နော်။

အဖိုးရဲ့ ကလေးဘဝဖြတ်သန်းမှုနဲ့ ကလေး တစ်ယောက်ရဲ့ အမြင်အနေနဲ့ ဖြတ်သန်းလာခဲ့ရတဲ့ အင်္ဂလိပ်၊ ဂျပန်၊ ဂေါ်ရခါးနဲ့ ဂျပန်စစ်တပ်တွေကို လည်း မြင်ခဲ့ရတယ်။

နောက်တခေတ်ကတော့ ၁၉၄၉-၅၃ ကရင်

အမျိုးသားတွေ ခုခံတော်လှန်ရေးစစ်ကို စပြီး ဆင် နွဲတဲ့အချိန်ပေါ့။ အဲဒီတုန်းကတော့ အဖိုးတို့အားလုံး ဟာ ကော်သုးလေအစိုးရရဲ့ ထိန်းချုပ်မှုအောက်မှာပဲ နေနေရတယ်။ တောင်ငူလေးမိုင်ကနေစပြီး ဒီအ ထက်ပိုင်းတစ်လျှောက်လုံးက ကရင်တွေရဲ့နေရာပဲ။ အဲဒီအောက်ပိုင်းကျတော့ ဗမာစစ်တပ်တွေရဲ့ နေရာ ပေါ့။

၁၉၅၃ အဲဒီအချိန်တုန်းကတော့ ပြည်တော်သာ ခေတ်လို့ ခေါ်တာပေါ့နော်။ အဲဒီအချိန်ကိုတော့ အဖိုး ကောင်းကောင်း မှီခဲ့တယ်။ ကျမတို့ကရင်တွေ နေထိုင်တဲ့နေရာမှာ အခက်အခဲကတော့ တောင်ပေါ် ဒေသဖြစ်တဲ့အတွက် တောင်ယာလုပ်ကိုင်တဲ့ နေရာ မှာ ဆန်လုံလောက်မှု မရှိဘူး။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ ဟိုး မြို့ထဲကိုသွားပြီး ဝယ်စားရတယ်။ အဲဒီလိုသွားတဲ့ အချိန်မှာဆိုရင်လည်း စစ်တပ်အစောင့်တွေရှိတယ် လေ။ အဲဒါက ကရင်စစ်တပ်လည်း စောင့်တယ်။ ဗမာစစ်တပ်လည်း စောင့်တယ်။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့ တောင်ပေါ်လမ်းဖက်ကနေ ပတ်သွားရပြီး ဟိုး အောက်ဖက်မှာရှိတဲ့ ဗမာရွာကနေ သွားရတယ်။

အဲဒီခေတ်တုန်းက တော့ အခက်အခဲဆုံးက အစား အစာပါပဲ။ အဖိုးတို့ အခက်အခဲ အမျိုးမျိုးနဲ့ ရင်ဆိုင် ခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမယ့် အဖိုးတို့ မငတ်ခဲ့ပါဘူး။ ကောင်းကောင်း ဖြတ်ကျော်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဘွယ်ဟီခိုဒေသရဲ့အရင် အုပ်ချုပ်ရေး အခြေအနေတွေ ကိုလည်း ပြောပြပါအုံး။

၁၉၅၃ ကနေ ၁၉၅၉ ခုနှစ်ထိမှာကျတော့ ပြောရမယ်ဆိုရင် နည်းနည်းတော့ ငြိမ်းချမ်းလာ တယ်လို့ ပြောလို့ရတာပေါ့နော်။ အဲဒီတုန်းကတော့ သန့်ရှင်း ဖဆပလ ခေတ်ပေါ့လေ။ ဒါပေမယ့်လည်း ရွေးကောက်ပွဲတွေလုပ်လာတော့ ၁၉၅၉ မှာ ဗမာစစ် တပ်က စပြီးနိုင်ငံကို ချုပ်ကိုင်လာတဲ့အချိန်မှာဆိုရင် ဗမာစစ်တပ်က ကရင်ရွာတွေတော်တော်များများကို ပေါင်းခိုင်းပြီး ဒီမှာလာပြီး စုပေါင်းနေထိုင်ခိုင်းတယ်။ ဒီသံတောင်လို့ ခေါ်တဲ့နေရာက ၁၉၅၉ ခုနှစ်မှာ စပြီး ဖြစ်တည်လာခဲ့တာပါ။

အဲဒီ နဝတ၊ နအဖ ခေတ်ကို ပြန်ကြည့်မယ် ဆိုရင် သူတို့လုပ်တဲ့ ဖြတ်လေးဖြတ်ကို အဖိုးတို့

တောင်ပေါ်မှာနေတဲ့ ကရင်တွေက အကြီးမားဆုံး ခံစားရတယ်။ အဲဒီထဲမှာ အဆိုးဆုံးကတော့ နှင့်ကို သူတို့မယုံဘူး။ နှင့်ညီအစ်ကိုမောင်နှမတွေက ကရင် တော်လှန်ရေးအဖွဲ့ထဲမှာ ရှိတယ်။ နှင့်ဟာ သူပုန် အမျိုးပဲ။ အဲဒီလိုမျိုးတွေကို ကျမတို့ ခံခဲ့ရတယ်လေ။ အဲဒီအချိန်တုန်းက အဖိုးက ဗမာအစိုးရရဲ့ ကျောင်း ဆရာမတစ်ယောက်ဖြစ်သလို တစ်ချိန်ထဲမှာပဲ သူတို့ က အဖိုးကို မြို့နယ်တရားသူကြီးအဖြစ် ရွေးချယ် ခဲ့သေးတယ်။ အဲဒီတုန်းကတော့ အများဆုံးကြံတွေရတဲ့ အမှုပြဿနာကတော့ ၁၇/၁ ပါပဲ။ ဘာကြောင့်လဲဆို တော့ များသောအားဖြင့်တော့ ကရင်စစ်သားတွေက ရွာထဲဝင်လာပြီး ပြန်ထွက်သွားတယ်လေ။ အဲဒီ နောက်ပိုင်းမှာ သူတို့က ရွာသားတွေကို အရေးယူချင် ပေမယ့် ယူလိုမရတဲ့ဟာတွေပါပဲ။ အဲဒါကလည်း အဖိုးတို့ ကြံတွေရတဲ့ အကြီးမားဆုံး အခက်အခဲပါ ပဲ။

အဖိုးကတော့ အခု အငြိမ်းစားကျောင်းဆရာမ ပေါ့နော်။ မြို့နယ်တရားသူကြီးကတော့ အချိန်

စာမုက်နာ(၁၅)သို့ ►

PEP အမှတ်တံဆိပ်ဖြင့် နို့မှုန့် ထုတ်လုပ်သူ

အတီး စောထွန်းထွန်း

နှင့် ကေအိုင်စီ - ကရင်သတင်းဌာန တွေ့ဆုံခြင်း

Red Horse Dairy Industries Limited မှ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိသည့် PEP တံဆိပ် နို့မှုန့် (Full Cream Milk Power) သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် အအောင်မြင်ဆုံး နို့မှုန့် (Milk Power) ထုတ်ကုန် ဖြစ်သည်။ Red Horse Dairy Industries Limited ၏ ကုမ္ပဏီပိုင်ရှင်လည်းဖြစ်၊ မန်းနေဂျင်းဒါရိုက်တာလည်းဖြစ်သူ အတီး(ဦး)စောထွန်းထွန်းအား တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

ပထမဆုံးနာမည်၊ ငယ်ဘဝအကြောင်းနဲ့ လက်ရှိလုပ်ကိုင် နေတဲ့ လုပ်ငန်းကို မိတ်ဆက်ပေးပါအုံး။

ကျနော်နာမည် စောထွန်းထွန်းပါ။ ကျနော်က Red Horse Dairy Industries Limited ရဲ့ MD ပါ။ ပက်ပီ (PEP) (နို့မှုန့်) အမှတ်တံဆိပ်နဲ့ တစ်နိုင်ငံလုံး ကို ဖြန့်ချိထားပါတယ်။ ကျနော်က မအူပင် ဇာတိ ပါ။ အဖေက ဦးစောလူဆဲ၊ အမေက ဒေါ်အေးမြိုင် ပါ။ မွေးချင်းမောင်နှမ ၁၀ ယောက်ရှိတယ်။ ကျနော်က နံပါတ် ၅ ပါ။ ယောက်ျားလေး ၃ ယောက်၊ မိန်းကလေး ၇ ယောက်ပါ။ ကျနော် မအူပင်မှာ ကျောင်း တက်ခဲ့တယ်။ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်မှာ ဘူမိဗေဒနဲ့ ဘွဲ့ရခဲ့တယ်။ နောက်ပြီးတော့ Apply Geology ဆိုတဲ့ အသုံးချဘူမိဗေဒနဲ့ ဒီဂရီတစ်ခု ထပ်ယူတယ်။ ပြီးတော့မှ ကျနော်မိဘလုပ်ငန်းကို ကူလုပ်ပါတယ်။ ၁၁ နှစ်လုပ်ပြီးမှ ကျနော်အဖေရဲ့မူအရ ပညာသင်ပေး ပြီးပြီ။ ကျွေးပြီ။ ဘာအမွေမပေးဘူး။ ကိုယ့် ဖာသာကိုယ်ရှာဆိုတော့ ကျနော်အသက် ၃၆ နှစ်မှာ ရန်ကုန်တက်လာပါတယ်။

အဲဒါမှ စတင်လုပ်ပါတယ်။ တစ်ပြားမှမရှိဘဲ စတင် တော့ တွန်းအားကောင်းတာပေါ့နော်။ အမေက ကျနော်ကို သိပ်ချစ်တယ်။ ပိုက်ဆံတောင်းရင် ရနိုင် ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျနော်က မာနရှိတယ်။ ငါလုပ်ရင် ရနိုင်တယ်ဆိုတာပေါ့။ တစ်ပြားမှ ယူ မလာဘူး။ အဲဒါက ကိုယ့်ဘဝကို တော်တော်လေး တွန်းအားဖြစ်စေတယ်။ အဲတော့ ကျနော်အလုပ်လုပ် ပါတယ်။ မရွေးလုပ်ငန်းလုပ်တယ်။ ဖိနပ် လုပ်ငန်း လုပ်တယ်။ အရက်လုပ်ငန်း လုပ်တယ်။ အရက် လုပ်ငန်းကို ကျနော်က မကြိုက်တော့ နို့လုပ်ငန်းကို ပြောင်းလုပ်တာပေါ့။ ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှာစပြီး ဒီ လုပ်ငန်းကို စတင်လုပ်တယ်။ အခု ၂၀၁၉ အထိ ဒီလုပ် ငန်းကိုလုပ်တယ်။ တစ်ပြည်လုံးမှာလည်း ပစ္စည်း အားလုံးပေါင်း ၁၅ မျိုး၊ ၁၆ မျိုးလောက်ထုတ်ပြီး ဖြန့်ချိနေပါတယ်။

PEP နို့မှုန့်လုပ်ငန်းကို ထုတ်ဖို့ စတင်လုပ်ဆောင်တဲ့ အခြေအနေကို ပြောပြပါအုံး။

ကျနော်က အရင်က အရက်ရောင်းတယ်။ အဖေလည်း မကြိုက်ဘူး။ နောက်မိန်းမရတော့ မိန်းမလည်း မကြိုက်ဘူး။ အဲအချိန်မှာ ကျနော် သူ ငယ်ချင်းနဲ့ ရယ်ယာခဲ့တယ်။ သူက အရက်ကို ယူ သွားလိုက်တယ်။ နောက် ၂၀၀၄ ခုနှစ်မှာ ကျနော် သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်က နယူးဇီလန်မှာ နို့မှုန့် သွင်းပြီးရောင်းနေတယ်။ ကျနော်သူ့ကို သွားမေး တယ်။ ဒီအလုပ်မလုပ်ချင်တော့ဘူး။ ဘာလုပ်ရင် ကောင်းမလဲပေါ့။ နို့မှုန့်ထုပ်ကြီးတွေ ခွဲပြီးရောင်းပါ လားတဲ့။ ကျနော် စဉ်းစားတယ်။ တရုတ်ကိုယှဉ်ပြီး ရောင်းရမယ်။ အထုပ်သေးခွဲပြီးပေါ့။ ဒီမှာက ကော် ဖီမစ်အထုပ်သေးတွေရှိတယ်။ နို့မှာ မရှိသေးဘူး။ ဒီတော့ ကျနော်က ၂၀၀၆ ခုနှစ် အထုပ်တွေ ထုတ်ပြီး ရောင်းတယ်။ ဒါက လွယ်လည်း လွယ်တယ်ဗျာ။ လူတွေက လွယ်တာ ပိုကြိုက်တယ်။ ကော်ဖီမစ်က ရေခဲထည့်ဖျော်ပြီး သောက်လို့ရတယ်။ ဒီတော့ ငါလည်း ဒီလိုလိုက်လုပ်ကြည့်မယ်ဆိုပြီး ကျနော် စတင်လုပ်တယ်။

သာမန်အားဖြင့် အလုပ်တစ်ခုဟာ အမြတ်ပြန် ရမယ်ဆိုရင် ၂ နှစ်ကြာပါတယ်။ အဲအချိန်မှာ ရွေး တာလည်း မှန်သွားတယ်။ လူတွေအကြိုက်လည်း ဖြစ်တော့ ၃ လအတွင်း ကျနော်အမြတ်ထွက်တယ်။

အဲအချိန်ကနေစပြီး ကျနော် အောင်မြင်သွားတယ်။ အဲအချိန်မှာက TV ကြော်ငြာနည်းသေးတယ် မရှိဘူး။ ဂျပန်မှာဆို ၇၇ လိုင်းရှိတယ်ပေါ့နော်။ အဲအခါကျ တော့ ကြော်ငြာရ တအားခက်တာ။ ဒီမှာဆို မြဝတီ ရယ်၊ မြန်မာ့အသံရယ် ၂ လိုင်းပဲရှိတယ်။ ဒါရိုက်တာ အောင်ကိုလတ်နဲ့ ရိုက်တော့ အရမ်းအောင် မြင်သွား တယ်။ ၃ လအတွင်း အမြတ်ပြန်ရသွားတယ်။ နှစ် ရက်ထဲမှာ ကလေးကအစ သိတယ်။ အဲအချိန်မှာက TV ကြည့်နေတဲ့ အချိန်ပေါ့။ အဲဒီကနေစပြီးတော့ ကျနော် တက်လာတယ်။ အရင်းအနှီးနဲ့တိုးချဲ့မယ်။ ပထမတော့ ဒီနို့မှုန့်ရောင်းဖို့ပဲ လုပ်မယ်လို့ စဉ်းစား တာ လုပ်ရင်းနဲ့ ဒီအလုပ်က လူတိုင်းအတွက် အကျိုး ရှိတဲ့ အလုပ်ဆိုတော့ ဒီအလုပ်ကို စောက်ချ လုပ် ကိုင်တော့မယ်။ လုပ်တော့မယ်ဆိုရင် နို့နဲ့လုပ်တဲ့ ပစ္စည်း အကုန်လုပ်ရတော့မယ်။ အခုဆို ကျနော်ထုတ် နေတာ နည်းနည်းပါးပါးပဲ ကျန်တော့တယ်။ တော် တော်များများ ထုတ်ပြီးနေပါပြီ။ နောက် မြန်မာ ပြည်မှာ နို့ထွက်ပစ္စည်းကုမ္ပဏီထဲမှာ ကျနော် အကြီး ဆုံး ဖြစ်ရမယ်လို့ ရည်မှန်းချက်လည်း ထားထား တယ်။

ကုမ္ပဏီက တစ်ဦးတည်းပိုင်လား။ အများပိုင်လား။

တစ်ဦးတည်းပိုင်တာပါ။ ကျနော်ထောင်ထား တာက ဝန်ထမ်း ၁၀၀၀ ကျော်လောက်ရှိတယ်။ ကားက ၁၆၀ စီးရှိတယ်။ ရုံးက ၁၂ ရုံးရှိတယ်။ သူများတွေက အေးဂျင့်အားကိုးပြီး ရောင်းတယ်။ ဒီမားကက်တင်း အပိုင်းတွေမှာက အောက်ခြေကို မရောက်ဘူး။ ကျနော်က ဒီကားတွေနဲ့ နို့မှုန့်ရောင်း တဲ့ဆိုင်တွေကို တစ်လကို တစ်ကြိမ်လောက် ရောက် အောင်ပို့တယ်။ မြို့တွေမှာဆို တစ်လကို ၂ ကြိမ်၊ ၃ ကြိမ်လောက် ပို့တယ်။ အဲလိုသွားတော့ ဒီသတင်း အချက်အလက်တွေရတယ်။ ဈေးကွက်တွေကို သိရ တယ်။ အဲလို ထိန်းထားလို့ အခုထိ အောင်မြင်နေတာ။ မားကက်တင်းလုပ်တာ ကြီးတယ်။ ဒီလိုဘယ်သူမှ မလုပ်နိုင်ဘူး။ ရောင်းတဲ့ဆိုင်က အားလုံးပေါင်း ၉၀၀၀၀ (ကိုးသောင်း)လောက်ရှိတယ်။ အကြီး၊ အသေး၊ အလတ်အားလုံးပေါ့။ အဲလိုလုပ်နိုင်မှ ဖြစ် မှာ။

ဒီလိုမားကက်တင်းပိုင်တွေကို ဘယ်သူမှ လိုက်မလုပ်နိုင်သေးဘူး။ လုပ်နိုင်ဖို့လည်း ခဲယဉ်း တယ်။ ဒီလိုလုပ်နိုင်ဖို့က ဝန်ထမ်းတွေကို သင်ရ တယ်။ ဝန်ထမ်းအသစ်တစ်ယောက်ဆို ကျနော် ၃ လ Train တယ်။ လစာပေးတယ်။ ဘာမှ မခိုင်းဘူး။ လူငယ်တွေပဲ သင်တာများတယ်။ ၃ လပြီးရင် နောက် ၃ လ။ ၆ လ ပြီးမှ သူတို့ကို ရာထူးပေးတယ်။ ဒီလိုလုပ်တာ ဒီလိုလူ ၁၀၀၀ ကျော်ကို Train ဖို့က လူကောင်းရဖို့က ၄၊ ၅၊ ၆ နှစ်လောက်လုပ်ရတယ်။ ဒါကို လုပ်တော့မယ်ဆို လူစုရတယ်။ ဝန်ထမ်းကောင်း က ၃ ယောက်က ၁ ယောက် မကျန်ဘူး။ အဲလို လုပ်ရတာပေါ့။ လုပ်တာကလည်း သူများနဲ့မတူ အောင် လုပ်ရတယ်။ ထွင်ရတာပေါ့။ အဲတာမှ ကိုယ့် လုပ်ငန်းက ကြာကြာတည်တံ့မှာပေါ့။ သူများတွေ လုပ်တာရှိရင် ကိုယ်က ပြိုင်ရတာ မောတာပေါ့ နော်။

PEP (နို့မှုန့်) ကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်တဲ့အခါမှာ ဈေးကွက်တိုးနိုင်အောင် ဘယ်လို အခက်အခဲတွေ ကြုံ ရလဲ။

စတင်တော့ အတွဲမှာတော့ ပေါက်သွားတယ်။ အထုပ်လိုက်ကတော့ တရုတ်ကို ဖြိုလို့မရဘူး။ အရမ်းခက်တယ်ပေါ့။ ဒါလည်း သူ့ဟာသူ အခွင့် အရေးပေးလာတဲ့အခါ ကိုယ်က အမိအရ ဆုပ်ကိုင်ရ တယ်။ အခွင့်အရေးဆိုတာက အကြိမ်ကြိမ်မရဘူးဗျ။ အဲနောက် ဒေါ်လာဈေးတက်သွားတယ်။ အဲမှာ အရမ်းခက်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်တော့မှ အား မလျော့ပါနဲ့။ ခက်ခဲရင် ထပ်ကြိုးစားပါ။ နည်း လမ်းရှာပါ။ အခုချိန်မှာလည်း အခက်အခဲရှိတာပဲ။ လွယ်ကူစွာနဲ့ သွားနေတာမဟုတ်ဘူး။ ခက်ခဲရင် ကြိုးစားကြ၊ သင် ကြိုးစားတဲ့အချိန်ဟာ သင်ရှုံး တဲ့အချိန်ပဲ။ သင်ကြိုးစားတာ ၁ ကြိမ်လည်းဖြစ်မယ်။ ၁၀ ကြိမ်လည်း ဖြစ်မယ်။ ဘယ်တော့မှ လက်မ လျော့ပါနဲ့။ ဆိုလိုတာက လူများနို့မှုန့်ရောင်းတာ သူများခက်ခဲမယ်။ ကိုယ်လည်း ခက်ခဲမယ်။ အခက် အခဲကြားက ကြိုးစားပါ။ ကိုယ်မကြိုးစားရင် သူများ တက်သွားမှာပဲ။ အဓိကတော့ ဒေါ်လာဈေးတက်တော့ နို့မှုန့်ဈေးတက်တယ်။ နောက် နို့မှုန့်အတုလုပ်တဲ့ ကိစ္စ တော်တော်လုပ်ကိုင်ရခက်တယ်။ ဒါပေမယ့် ရအောင်လုပ်ခဲ့တယ်။ အခုဆို ကျနော်ထုတ်ကုန်က လူတော်တော်များများ လက်ခံလာတယ်။

ပစ္စည်းကောင်းကောင်းရဖို့အတွက် ကုန်ကြမ်းကဘယ်က နေရတာလဲ။

အခုက ၂ မျိုးရှိတယ်။ အမှုန့်နဲ့အရည်နဲ့ အ မှုန့်လိုင်းက နယူးဇီလန်က သွင်းပါတယ်။ နယူးဇီ လန်က ထုတ်လုပ်မှုစရိတ် အရမ်းနည်းပြီးတော့ တကယ့်ပေါပေါများများ ထုတ်နိုင်တာ ကမ္ဘာမှာ နယူးဇီလန်ပဲ ရှိတယ်။ သူ့ကို ဘယ်သူမှ ယှဉ်လို့ မရဘူး။ ကမ္ဘာ့ဈေးကွက် ၆၀ ရာခိုင်နှုန်းကို နယူး ဇီလန်က အမှုန့်လိုင်းမှာ ထိန်းထားတယ်။

အရည်ကျတော့ အဓိက နွားခြံကနေ ယူတယ်။ မလောက်တော့မှ အမှုန့်ကနေ ပြန်ယူတယ်။ အခု ကျတော့ မြန်မာပြည်နဲ့ နယူးဇီလန်နဲ့ ပရောဂျက်တွေ လုပ်တဲ့အခါမှာ ပညာရှင် ၆ ယောက် ရောက်လာ တယ်။ အညာဒေသမှ နို့ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်တာ အရမ်း တိုးတက်လာတယ်။ နို့ညှစ်တာ လက်နဲ့ပျောက်တော့ မယ်။ စက်နဲ့က သန့်ရှင်းတယ်။ သူတို့ဆီက ဝယ်ပြီး

တော့ ကျနော်တို့ ပြန်ထုတ်လုပ်တာရှိတယ်။ အရည် ကျတော့ ပူတင်းပဲ။ အမှုန့်က နယူးဇီလန်။ ဒီမှာ နွားနို့ပဲယူတော့ နွားခြံရှိတယ်။ နောင်ချို၊ မေမြို့နဲ့ နီးတယ်။ မေမြို့နဲ့ ၂ မိုင်ပဲရှိတယ်။ အဲမှာအကောင် ၅၀၀ ကျော်ရှိတယ်။ ၂ ဧကကျော်ရှိတယ်။

ကုမ္ပဏီက ဝန်ထမ်းတွေကို ဘယ်လိုစီမံခန့်ခွဲပါသလဲ။

ကျနော် နို့မှုန့် စက်ရုံက ဒဂုံဆိပ်ကမ်းမှာ ရှိပါတယ်။ အဲမှာ အမှုန့်နဲ့ အရည် ၂ ခု ခွဲထားပါတယ်။ ဝန်ထမ်း ၄၀၀ နီးပါးလောက် ရှိပါတယ်။ အဲမှာ Over Time (အချိန်ပို)ဆင်းရပါတယ်။ ဒီမှာကတော့ ရုံးချုပ်ပေါ့။ ဒီမှာ တစ်ပတ်တစ်ခါ ဒီမှာ Assembly (အစည်းအဝေး) ဆင်းရပါတယ်။ အမေးအဖြေတွေ လုပ်တယ်။ စာရေးဆရာတွေ ခေါ်တယ်။ ယာဉ်ထိန်းရဲ တွေခေါ်တယ်။ ဟောပြောခိုင်းတယ်။ ပညာရှင်တွေ လည်း ပြောတယ်။ ကျနော်ကိုယ်တိုင်လည်း ပြော တယ်။ နောက်ဝန်ထမ်းတွေထဲက သူတို့အတွေ့အကြုံ သစ်လေးတွေ ပြောပြတယ်။ ကျနော်တို့က ဒီလို လုပ်တယ်။

သူများတွေက တစ်နာရီပြောရင် အလုပ်ချိန် တစ်နာရီလျော့မယ်လို့ ထင်တယ်။ ကျနော်တို့အတွက် က ဒီတစ်နာရီက ကျန်တဲ့ ၇ နာရီထက် တန်ဖိုးရှိ တယ်။ ကျနော်တို့ ဒီလိုအတူတူသွားမှ ပိုတိုးတက်လာ မယ်။ ကျနော်ဆီမှာ လာလုပ်တဲ့သူတွေ ဘာသင်တန်း တက်ချင်လဲ။ အကုန် အမေ့သင်တန်း တက်ခိုင်း တယ်။ နောက်ကျောင်းအောင်ပြီးရင်လည်း ဒီမှာ လာလုပ်ရင်သင်တန်းတွေ ပြန်တက်ရတာပဲ။ မတူ ဘူးလေ။ ကျောင်းနဲ့အလုပ်ခွင်မှာက။

အရင်တုန်းက ကျနော်အဖေ မရွေး လုပ်ငန်း မှာလုပ်တော့ ဝန်ထမ်း ၅၀ ကျော်လာရင် မနိုင် တော့ဘူး။ အရမ်း ရှုပ်တယ်။ မိုးလင်းတာနဲ့ ပိုက်ဆံ ချေးဖို့ ၂ ယောက်၊ ၃ ယောက် လာတယ်။ ကျနော် ဘယ်လိုရှင်းရမလဲပေါ့။ နောက်တော့ ကျနော်အတွေ့ အကြုံရှိတဲ့ မန်နေဂျာတစ်ယောက် လိုက်ရှာတယ်။ ရှာတော့ FMI လုံးချင်းအိမ်ရောင်းတဲ့ မန်နေဂျာတစ် ယောက် သွားတွေ့တယ်။ သူက လာလုပ်မယ်ဆိုတော့ သူက တစ်လကို ၅ သိန်းတောင်းတယ်။ အဲအချိန်

တဖက်စာမျက်နှာသို့ ▶

အလုပ်လုပ်လို့ရှိရင် ကိုယ်ရဲ့ ဗဟုသုတ အားဖြည့်တာတစ်ခုနဲ့ ဘယ်လိုမှ မလုံလောက်ပါဘူး။ ဝိညာဉ်ရေးရာနဲ့ ဒါ နှလုံးသားအားကောင်းဖို့က တော်တော်လေးကို အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါဟာ အောင်မြင်နေတဲ့ အဓိက တွန်းအားပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

► စာမျက်နှာ(၁၃)မှ

ပိုင်းသက်တမ်းတစ်ခု အတိုင်းအတာလောက်ပဲ လုပ်ပေးခဲ့ရတယ်လေ။ ၁၉၈၈ မှာ ကျောင်းသားတွေ လှုပ်ရှားကြတော့ ကောင်စီလည်း ပျက်စီးသွားတယ်လေ။ အဲဒီနောက်ပိုင်းမှာတော့ အဖိုးလည်း ကျောင်းဆရာအလုပ်ပဲ ပြန်လုပ်တော့တယ်။

ကရင်တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်တွေထဲမှာကော ဘယ်သူတွေကို အဖိုးလက်လှမ်းမီခဲ့သလဲ။

စောဘဦးကြီးကိုတော့ မမြင်ဖူးဘူး။ ကော်သူးလေခေတ်တုန်းကဆိုရင် ဒီမှာလာတာတွေရတာတော့ မန်းရောဘတ်ဇန်၊ စောစံဖိုးသင် တို့လေ။ သူတို့ကတော့ ခဏတဖြုတ်ပဲလာကြတယ်လေ။ သူတို့ကိုတော့ မှီခဲ့ပါသေးတယ်။

အဖိုး ကောင်းကောင်း မှတ်မိတာတခုကတော့ အဲဒီ ၁၉၅၀ လောက်မှာပေါ့လေ။ စဝေါ်မောလေး (စကောမောလေး)က ဗမာစစ်တပ်တွေကို (၇)မိုင်မှာ ခံတိုက်တော့ ဗမာစစ်တပ်ရဲ့ သံချပ်ကာ ကားတစ်စီးကို ဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့သလို သူလည်း အဲဒီတိုက်ပွဲမှာပဲ ကျဆုံးခဲ့တယ်လေ။ သူ့ကို ဘွယ်ဟီခိုမှာပဲ စစ်အခမ်းအနားနဲ့ ခမ်းခမ်းနားနား ပြန်လာမြှုပ်တယ်လေ။ အဲဒါကိုတော့ အဖိုး ကောင်းကောင်း မြင်ခဲ့ရတယ်။

မငြိမ်းချမ်းတဲ့ ဒေသလိုလည်း တစ်ပိုင်းဖြစ်နေတော့ ဒေသထဲမှာ ဘယ်လိုပဋိပက္ခတွေ ရှိခဲ့တာရှိလဲ။

အဖိုးတို့ ဘွယ်ဟီခိုနယ်မြေတစ်ပိုက်မှာတော့ ဗမာစစ်တပ်ဘက်ကလာပြီး ရက်ရက်စက်စက် သတ်

ဖြတ်တာတွေတော့ မရှိခဲ့ဘူး။ တစ်ခုရှိတာကတော့ အဲဒီဗမာစစ်သားတွေ ရွာထဲကိုဝင်လာပြီး ရွာသားတွေကို ရက်ရက်စက်စက် ရိုက်နှက်တာတွေတော့ ရှိခဲ့ပါတယ်။ များသောအားဖြင့်တော့ တိုက်ပွဲတွေ အကြီးအကျယ်ဖြစ်တာကတော့ အောက်ပိုင်းဒေသတွေမှာပါပဲ။ အဖိုးတို့ ဒီတောင်ပေါ်ဒေသတွေမှာကတော့ တိုက်ပွဲကြီးကြီးတွေဖြစ်တာ သိပ်မရှိဘူး။ ရှိတာကတော့ ကရင်စစ်သားတွေက ဗမာစစ်သားတွေကို လာပစ်တယ်။ ပြီးတော့ ဗမာစစ်သားတွေက ပြန်ပစ်ကြတယ်။ ပြီးတော့လည်း ပြီးတာပါပဲ။ တစ်ခေတ်ပြီး တစ်ခေတ်ပေါ့နော်။ ရွာတွေကို မီးရှို့တဲ့ အဆင့်ထိတော့ မရှိခဲ့ဘူး။

ဒါပေမယ့် များသောအားဖြင့် သူတို့တွေ ဟိုးရွာအပြင်ဖက် ဒေးလိုရွာအရှေ့ဖက်ကို သွားရင်တော့ ဒီက ရွာသားတွေကို ပေါ်တာအထမ်းသမားနဲ့ လမ်းပြအဖြစ် ခေါ်သွားတာတွေတော့ ရှိတယ်။ ပြီးရင်တော့ လမ်းမှာ ပစ်ခတ်ကြတာပေါ့။ အဲဒီနောက် ပိုင်းမှာတော့ ပြန်လာကြပါတယ်လေ။

ကရင်နဲ့ ဗမာတွေလိုပဲ ပြောကြပါစို့။ အဖိုးတို့ကရင်တွေကို ဗမာတွေ ဘယ်တော့မှ နိုင်အောင် မတိုက်နိုင်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အဖိုးတို့ကရင်တွေက ဗမာတောထဲမှာ ကြီးပြင်းလာကြတယ်။ မြို့ထဲမှာဆိုတော့ တိုက်ပွဲတွေကို တစ်ခါမှ မမြင်ရဘူး။ အဲဒီလိုပဲ တောင်ပေါ်ဒေသတွေမှာ နေထိုင်ပြီး ဗမာလူမျိုးတွေနဲ့ လုံးဝရောနှောပြီး မနေထိုင်တဲ့သူတွေကလည်း မျိုးချစ်စိတ်ကို ယုံစိတ်ကြပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ဘယ်လိုတိုက်ပွဲတွေပဲ ဖြစ်နေပါစေ။ အဖိုးတို့ကရင်လူမျိုးတွေဟာ ကိုယ့်အမျိုးသား

ဖက်မှာပဲ ရပ်တည်ကြတယ်။ မျိုးချစ်စိတ်ကတော့ ရင်ထဲမှာအပြည့်အဝရှိတယ်လေ။

အဖိုး သတိရမိတာ တစ်ခုရှိတယ်။ အဲဒါ ဗမာလေးတွေ ကိုယ်တိုင်ပြောတာနော်။ သူတို့ပြောတာက ကျနော်တို့ခေါင်းဆောင်တွေက ပြောတယ်။ ကရင်တွေကို ဘယ်တော့မှ လွယ်လွယ်နဲ့ အပြုတ်တိုက်လို့ မရဘူး။ အဲဒါကြောင့် သူတို့မျိုးချစ်စိတ် နည်းသွားအောင်လို့ သွေးရောစနစ်လုပ်ရမယ်။ အဲဒါမှာ မျိုးချစ်စိတ် နည်းလာမှာဖြစ်တယ်လို့ သူတို့ပြောတယ်။

အဲဒါကြောင့် အဲဒီအချိန်တုန်းကဆိုရင် ဗမာစစ်သားလေးတစ်ယောက်က ကရင်အမျိုးသမီးတယောက်နဲ့ အိမ်ထောင်ကျရင် တစ်ရစ် ရာထူးတိုးပေးတာတွေ ရှိတယ်လေ သူတို့မှာက။

အခုကာလ တစ်နိုင်ငံလုံး အတိုင်းအတာနဲ့ အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး၊ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်တွေ လုပ်နေတဲ့အပေါ် အမြင်လေး ပြောပေးပါလား။

အခု အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးလုပ်တာကို အဖိုးတစ်ယောက်အနေနဲ့ကတော့ သဘောကျပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဒီအပစ်အခတ်ရပ်စဲရေး လုပ်လိုက်တဲ့အတွက်ကြောင့်မို့လို့ အဖိုးတို့ ကရင်တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်ကြီးတွေရဲ့ မျက်နှာကို မြင်တွေ့ရတယ်။ ပြီးတော့ သူတို့က အမျိုးသားတွေ ဖက်က မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်ပေးကြတယ်။ အရင်တုန်းဆို သူတို့တွေက ကိုယ်ထင်မပြုကြဘူးလေ။ ပြီးတော့ သူတို့ရဲ့နံ့မည်တွေကိုပဲ ကြားဖူးတာ။ ကိုယ်တိုင်မမြင်ဖူးဘူးလေ။ အဲဒါကြောင့်မို့လို့။

အဲဒါတွေကို သဘောကျတယ်လေ။

အမျိုးသားတန်းတူရေးနဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းမှုအပေါ်အဖိုးရဲ့ အမြင်က ဘယ်လိုလဲ။

ပြောရမယ်ဆိုရင် အဖိုးတို့ကရင်လူမျိုးတွေဟာ ဟိုးအရင်ခေတ်ကတည်းက မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချတယ်။ ပြီးတော့ တန်းတူညီမျှမှုရှိအောင် ကြိုးစားလုပ်ဆောင်ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် အခုမြင်ရတာကတော့ ဗမာစစ်တပ်ဟာ လူမျိုးကြီးဝါဒဆိုတဲ့အရာက သူတို့ စိတ်ထဲမှာ ရှိနေသေးတယ်လို့မြင်တယ်။ အဲဒါကြောင့် အားလုံးတန်းတူညီမျှမှု ရှိအောင်လို့ အဲဒါကိုတော့ နည်းနည်းလျှော့ချရမယ်လို့ အဖိုးကတော့ မြင်တယ်လေ။

ရှေးကရင်လူကြီးတွေက သူတို့ရဲ့ နောင်လာ နောက်သား မျိုးဆက်သစ်တွေအတွက် ထားခဲ့ပေးတဲ့ အားပေးစကားလေးတွေ တစ်ခုရှိပါတယ်။ အဲဒါကတော့ တောင်ဘယ်လောက်မြင့်မြင့် ပုံမှန်ပဲ တက်သွားမယ်ဆို ဘယ်တော့ မမောပမ်းဘူးပေါ့။ အဲဒါကတော့ အားပေးစကားပေါ့နော်။

ပြောရမယ်ဆိုရင် အဖိုးတို့ ဒီဒေသမှာနေတဲ့ သူတွေကတော့ ဘွဲ့ကရင်မျိုးနွယ်စုတွေပဲ ဖြစ်တယ်။ ကိုယ့်စကားကိုပဲ ကိုယ်ပြောကြတယ်။ သူများနဲ့လည်း ရောနှောပြီး မနေဘူး။ အဲဒါကြောင့် သူများတွေ အနိုင်ကျင့်တာကိုလည်း မခံခဲ့ရဘူး။ ကိုယ့်ဘာသာ ကိုယ် ဒီတိုင်းပဲ နေထိုင်ကြတာလေ။ ဒါပေမယ့် ရိုးရာပုံပြင်တို့၊ စကားထာတို့တော့ ရှိကြတာပေါ့နော်။

► တဖက်စာမျက်နှာမှ

မှာက တစ်လကို ၁၅ သိန်းပဲ မြတ်တယ်။ ၂၀၀၁-၂၀၀၂ လောက်မှာပေါ့။ ကျနော်တွေကြည့်အုံး မယ်လို့။ တစ်ပတ်လောက်ကြာတော့ ဘာဖြစ်ဖြစ် ခေါ်မယ်လို့ဆိုပြီး ခေါ်လိုက်တယ်။ သူလာတော့ တကယ်ကို လုပ်ငန်းက တက်သွားတယ်။ သူက ကျနော်တို့ကို အင်တာနေရှင်နယ်နည်းတွေ သင်ပေးတယ်။ ဖုန်းပြောတာက အစပေါ့။ အဲမှာတဆင့် တက်သွားတယ်။ သူကျနေတဲ့ဆီမှာ ၇ နှစ် လုပ်သွားတယ်။ အခု ဩစတြေးလျားကို ပြန်သွားတယ်။

ဒီလိုအောင်မြင်လာတော့ အတိုက်အခိုက်၊ အပြိုင်အဆိုင်တွေက ဘယ်လိုရှိလဲ။

အတိုက်ခိုက်ကတော့ မရှိပါဘူးဗျ။ ယှဉ်ပြိုင်မှုကတော့ ရှိပါတယ်။ အကြီးကြီးရှိတယ်။ သူများတွေက အမှန်ထုတ်ရင်ထုတ်၊ အရည်ထုတ်ရင်ထုတ် ၂ မျိုးပဲရှိတယ်။ ကျနော်က ၂ မျိုးလုံး ထုတ်တယ်ဆိုတော့ ယှဉ်ပြိုင်မှုရှိပါတယ်။ ဒါပေမယ့် အခု ကျနော်က နံပါတ် ၁ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါပေမယ့် နံပါတ် ၁ ဆိုတာ တစ်ချိန်လုံး ထိန်းထားလို့ရတဲ့အရာ မဟုတ်ဘူး။ တစ်ချိန်မှာ နံပါတ် ၂ ဖြစ်ရင်လည်း ဖြစ်မယ်။ နံပါတ် ၂ ဖြစ်လည်း ဘယ်တော့မှ ဝမ်းမနည်းပါနဲ့။ နံပါတ် ၁ ပြန်ဖြစ်ဖို့ ကြိုးစားပါ။ ကြိုးစားနေဖို့ လိုတာပေါ့ဗျာ။

အခုလို အောင်မြင်လာတဲ့အခါမှာ ဒီ PEP ထုတ်ကုန်ကို

နိုင်ငံတကာ တင်သွင်းဖို့ ဘယ်လိုအစီအစဉ်တွေရှိလဲ။

ကျနော် ကြိုးစားချင်တယ်။ ကျနော်က လိုအပ်ချက်တွေရှိသေးတယ်။ လိုအပ်ချက်ကလည်း ကြီးတယ်။ ပိုက်ဆံရှိရင် စက်ပစ္စည်းတွေက ဝယ်ဖြည့်လို့ရတယ်။ လူပိုင်းဆိုင်ရာမှာ ကျနော် နိုင်ငံခြားမှာ ပို့လို့ရလောက်အောင် ယုံကြည်စိတ်ချရတဲ့ အလုပ်သမား မွေးတဲ့နေရာမှာ အရမ်းခက်တယ်။ ကျနော်တို့ နို့က ဒီပြင်ပပစ္စည်းလို မဟုတ်ဘူးဗျ။ သီးနှံပို့တယ်။ ငါးပို့တယ်။ ဒါက နည်းနည်း လွယ်တယ်။ နို့ကျတော့ ပို့ဖို့အတွက်က Certificate အများကြီးယူရတယ်။ ယူရတဲ့အပြင်ကို ဒီကလူတွေ တစ်ချက်လောက် မှားသွားရင် တဲ့ဆင်းသွားမှာ။ ဒီကလူတွေက တစ်ချိန်လုံး ဒါကို လုပ်နိုင်ရမယ်။ ဒါမျိုးတွေ ထရိန်းလုပ်ရတာ နည်းနည်းခက်တယ်။

ပြီးတော့ ကျနော်တို့ ISO (The International Organization for Standardization) တွေယူရမယ်။ ကျနော်တို့ယူမယ့် ISO က သာမန်ထုတ်တဲ့ပစ္စည်းမျိုး မဟုတ်ဘူး။ နို့က ဆေးနီးပါးလောက် အရေးကြီးတယ်။ ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ သူက ပရိုတင်း အရမ်းများတော့ ပျက်မြန်တယ်။ စားသောက်ကုန်ထုတ်တာက လွယ်တယ်။ နို့ထုတ်ရတာက အရမ်းခက်တယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာ နှစ်တိုင်း နှစ်တိုင်း နို့ပြဿနာရှိတယ်။ နို့ပျက်တယ်။ အဲဒါကို ရှင်းရတယ်။ ရှင်းနည်းလည်း ရှိတယ်။ Recall ပြန်ခေါ်ရတယ်။ ပစ္စည်းတွေ ပြန်သိမ်းတဲ့စနစ်ရှိတယ်။ အဲကြောင့်သူက ဆေးနီးပါးလောက် တူတယ်။ ကျနော်တို့ တင်သွင်းဖို့ နည်းနည်းလေးလို့နေသေးတယ်။

ယိုးဒယား၊ ဗီယက်နမ်တို့ သူတို့က လက်သံပြောင်တယ်။ ခဏလေးနဲ့ ကမ္ဘာကို ထိုးဖောက်တယ်။ သူတို့ ဘယ်လိုထုတ်လဲဆိုတာ ကျနော် အမြဲတမ်း လေ့လာနေတယ်။ ပို့မယ်လို့ စဉ်းစားထားတာရှိတယ်။ နည်းနည်းလေးတော့ လိုနေသေးတယ်။ အခု ကျနော်က အသက်ကြီးလာပြီ။ နောက် ၂နှစ်-၃နှစ်ဆို ကျနော်သားတွေကို ပြန်လွှဲရမယ်။ သူတို့တော့ တော်တော်များများ လုပ်နိုင်မယ်လို့ ထင်တယ်။ ကျနော်လည်း နည်းလမ်းမှန်တွေ ချပေးသွားမယ်ပေါ့နော်။

ဒီလုပ်ငန်းကို နောက်ပိုင်းကျရင် ဘယ်သူတွေဆီ လက်လွှဲထားမလဲ။

လုပ်ငန်းတွေက အစတုန်းက သူငယ်ချင်း ၃ ယောက်နဲ့လုပ်တယ်။ နောက် ထွက်သွားတယ်။ ဒီမှာကလည်း Public ကုမ္ပဏီ မဟုတ်တော့ လုပ်ရခက်တယ်။ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အမြင်မတူတာတွေရှိတယ်။ ကျနော် ဦးဆောင်လုပ်တာများပါတယ်။ သူတို့ထွက်သွားတော့ ကျနော်ဦးဆောင်ပြီး လုပ်ပါတယ်။ ကျနော်မှာ အခု သား ၂ ယောက်ရှိပါတယ်။ တစ်ယောက်ကတော့ ကျောင်းပြီးပြီ။ တစ်ယောက်က လုပ်ငန်းစလုပ်ပြီပေါ့နော်။ သူတို့လည်း ဒီအလုပ်ကို စိတ်ဝင်စားပါတယ်။ သူတို့က ဒီအလုပ်ကို ဆက်ခံမယ့်သူပေါ့နော်။

နောက်ကျနေတဲ့တူမတစ်ယောက် ရှိတယ်။ သူက ဆရာဝန်။ ဒါပေမယ့် ကျနော် မိန်းမဆုံးပြီး နောက်မှာ သူ့ကို လာပိုင်းကူဖို့ခေါ်တယ်။ အခုဆို ၄ နှစ်ရှိပြီ။ သူ့ကို MPA တက်ခိုင်းထားတာ ပြီးပြီ။ သူလည်းတော်တော် အားကိုးရတယ်။ ကျနော်က ၆၉ နှစ်ရှိပြီ။ အားတော့ ကျနေပြီ။ စိတ်ထင်သလောက် မလုပ်နိုင်ဘူး။ ဒါပေမယ့် နိုင်ငံသလောက် လုပ်အုံးမှာပါ။ ဒီတော့ ကလေးတွေကို စတင်ဆွဲရ တော့မှာပေါ့။ ဒီအလုပ်က ကျနော်ကလေးတွေ လုပ်သွားမှာပါ။

ဒီလို အောင်မြင်အောင် ဘယ်လိုရုန်းကန်ကြိုးစားခဲ့ရသလဲ။

ဒီဟာက လူငယ်တွေကိုလည်း ကျနော် ခဏခဏ ပြောနေတယ်ခင်ဗျ။ အဓိက လူငယ်တွေက အချိန် လေးစားစေချင်တယ်။ အရင်ဆုံး ပြင်ရမယ့် အချက်လို့ ထင်ပါတယ်။ နံပါတ် ၂ က စာဖတ်ဖို့ပေါ့နော်။ စာမဖတ်ဘဲနဲ့ ဘယ်လိုမှ မတိုးတက်နိုင်ဘူး။ ကျနော်ဆို အခုချိန်ထိ စာ တစ်နာရီခွဲလောက် ဖတ်တယ်။ ဒါပေမယ့် လွန်ခဲ့တဲ့ ၆ လတုန်းက နှလုံးအားမကောင်းတဲ့အတွက် စာဖတ်အားတွေ ကျလာတယ်။ တစ်နာရီတောင် မနည်းကြိုးစားပြီး ဖတ်ရတယ်။ စာဖတ်တာ အရမ်းအရေးကြီးတယ်။ စာဖတ်တဲ့ဟာမှာလည်း နှစ်ခုရှိတယ်။ ကိုယ့်ရဲ့ ဗဟုသုတ

ဖြည့်၊ ပညာဖြည့်တဲ့ စာအပြင်ကို ကိုယ့်ရဲ့ နှလုံးသားရေးရာပေါ့။ ဝိညာဉ်ရေးရာ အားဖြည့်ဖို့လည်း လိုပါတယ်။ အလုပ်လုပ်လို့ရှိရင် ကိုယ့်ရဲ့ ဗဟုသုတ အားဖြည့်တာတစ်ခုနဲ့ ဘယ်လိုမှ မလုံလောက်ပါဘူး။ ဝိညာဉ်ရေးရာနဲ့ ဒါ နှလုံးသားအားကောင်းဖို့က တော်တော်လေးကို အရေးကြီးပါတယ်။ အဲဒါဟာ အောင်မြင်နေတဲ့ အဓိက တွန်းအားပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အလုပ်လုပ်တဲ့အခါမှာ ဇွဲရှိဖို့လည်းလိုတယ်။ သူများနဲ့မတူအောင်လုပ်ဖို့။ တကယ့်အသစ်အဆန်းကြီး လုပ်စရာ မလိုပါဘူး။ ကိုယ် လုပ်နေတဲ့အလုပ်မှာပဲ အသစ်တွေဖန်တီးဖို့ပဲ။ အဲဒါက ကိုယ့်လုပ်ငန်းကို တွန်းအား တအား ဖြစ်စေတယ်။ အဲဒါလေးကို ကျနော်က သူများတွေနဲ့မတူအောင် ကြော်ငြာ၊ ဈေးကွက်၊ အုပ်ချုပ်မှု အားလုံးပေါ့နော်။ ဒါလေးကို ဖန်တီးပြီးလုပ်တော့ သူများထက် တစ်ပန်းသာ သွားတယ်။ အခုခတ်လူငယ်တွေက ဒါတွေကို အရမ်းအားနည်းတယ်။ ဒါတွေကို လုပ်ဖို့လိုပါတယ်။ ဖြစ်သွားတဲ့လူတွေလည်း အများကြီးပါ။ ကျန်နေတဲ့သူတွေကို ကျနော်မှာချင်ပါတယ်။

အောင်မြင်ဖို့အတွက် ဘယ်လိုစာအုပ်မျိုးတွေကို ဖတ်သင့်လဲ။

အဓိက စာဖတ်ဖို့လိုတယ်။ ကြိုက်တဲ့ စာအုပ်ကိုဖတ်၊ ကိုယ်အရင် စာဖတ်ဖို့လိုတယ်။ ကျနော်က ဒါကို မကောင်းဘူးလို့ပြောရင် စာဖတ်တာ ပျက်သွားမယ်။ ကျနော် စာဖတ်တုန်းကဆို ကျနော်သူငယ်ချင်းက သိုင်းဝတ္ထုစာအုပ် လာပေးတယ်။ ကျနော် မကြိုက်ဘူး။ အဲတုန်းက နာမည်ကြီးတဲ့ ဝတ္ထုအများကြီးရှိတယ်။ ကျနော် ဖွင့်ကြည့်တော့ ဘာမှအနစ်သာရမရှိဘူးဆိုတော့ မင်း စုံထောက် ဝတ္ထုဖတ်ကြည့်ဆိုတော့ ကျားဆရာ ကြောင် ဆိုတဲ့ စာအုပ်လာပေးတာ ဖတ်ကြည့်တယ်။ မဆိုးဘူး ဖတ်လို့ကောင်းတယ်။

အဲတော့ စာဖတ်ဝါသနာပါ သွားတယ်။ နောက်ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ ဖတ်ရင်းနဲ့ စာအုပ်ကို ရွေးလာတယ်။ ကိုယ့်အတွက် အကျိုးမရှိတဲ့စာအုပ်ကို မဖတ်ချင်တော့ဘူး။ နောက်ဆုံး ဘာသွားရွေးဖြစ်လဲဆိုတော့ အတ္ထုပ္ပတ္တိစာအုပ်ကို နံပါတ်(၁) ဖတ်ဖြစ်တယ်။ ဘာသာပြန်စာအုပ်တွေ ဖတ်တယ်။ နောက်ပိုင်းကျတော့ ဂန္ထဝင်စာအုပ်တွေ ဖတ်ဖြစ်လာတယ်။ ဘာသာရေးစာတွေလည်း ဖတ်ဖြစ်တယ်။ အဲလိုလေးတွေ တစ်ဆင့်ချင်း ပြောင်းလဲဖို့ လိုတာပေါ့။ အဲတော့ စာဖတ်အားကောင်းလာပြီး စာဖတ်တာ အကျိုးရှိလာပြီဆိုတဲ့ လမ်းစကို ကောင်းကောင်း ရောက်နေပြီလို့ ပြောလို့ရတယ်။

ရေကြီးခြင်းကြောင့် ပျက်စီးသွားသည့် လယ်များ အချိန်မီပြန်စိုက်ရန် ခက်ခဲ

ဩဂုတ် ၂၈ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စောမြတ်ဦးသာ

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ရေကြီးခြင်းကြောင့် ပျက်စီးသွားသည့် စိုက်ပျိုးလယ်များ ပုံမှန်စိုက်ပျိုး ရာသီမဟုတ်တော့သည့်အတွက် အချိန်မီ ပြန်စိုက်ပျိုးရန် ခက်ခဲနေသည်ဟု လယ်သမားများက ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။
ရေလွှမ်းခံရသည့် ကုန်းပိုင်းလယ်စိုက် ဧကများစွာမှ စိုက်ပျိုးထားချိန် ၃ လခန့်သက်တမ်းရှိ စပါးများဖြစ်ပြီး ပြန်ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးမည်ဆိုပါက ပုံမှန်စိုက်ပျိုးရာသီချိန်မဟုတ်ခြင်း၊ စပါးအသီးထွက်ချိန်တွင် မိုးရာသီ မဟုတ်တော့သည့်အတွက် ရေသွင်း၊ ရေထုတ်မြောင်းများ မရှိသည့်အတွက် ရေရရန်ခက်ခဲမည် ဖြစ်သည်။ အလားတူ မြေနိမ့်ပိုင်း

လယ်မြေများသည် လက်ရှိချိန်ထိ မြစ်၊ ချောင်း ရေလျှံနေသေးသည့်အတွက် ပြန်ထွန်ယက်စိုက်ပျိုး၍ မရသေးဟု လယ်စိုက်တောင်သူများက ပြောသည်။
ကြာအင်းဆိပ်ကြီး မြို့နယ်မှ တောင်သူ စောရွှေလှဝင်းက 'ဧက ၅၀ ကျော် စပါးကြွထားတာ ရေမြုပ်လို့ အကုန်သေတယ်။ ကုန်းပိုင်းလယ်က စိုက်ရာသီကျော်သွားပြီ။ အခြားသီးနှံပြောင်းစိုက်မှရမယ်။ အနိမ့်ပိုင်း လယ်ကျတော့ ပင်လယ်ရေက ခုထိ ရှိနေဆဲဆိုတော့ ပြန်မစိုက်ရသေးဘူး။ စိုက်ဘဏ်ကနေချေးထားတဲ့ ငွေတွေရှိတယ်လေ။ ရာသီဥတုအပေါ်ကြည့်ပြီးတော့ ပြန်စိုက်ရမှာပဲ။ အချိန်မီ ပြန်ဆပ်နိုင်ပါ့မလား စိုးရိမ်တယ်' ဟု ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်နေ့ ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့နောက်ပိုင်း မိုးရွာသွန်းမှုဖြစ်ပြီး မြစ်ချောင်းရေလျှံမှု ဖြစ်လာသည့်အတွက် စိုက်ပျိုးလယ်မြေ ၂၃၅၂၈ ဧက ရေလွှမ်းခံခဲ့ရပြီး ဧက ၇၀၀၀ ကျော် ထိစိုက်ပျက်စီးသွားသည့်အတွက် အချိန်မီပြန်လည် ထွန်ယက် စိုက်ပျိုးနိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်များတွင် မျိုးစပါးတင်း ၃၈၉၈ တင်းနှင့် မြေဩဇာများကို အခမဲ့ဖြန့်ချိထားသည်ဟု ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေးတာဝန်ရှိသူထံမှ သိရသည်။
ကရင်ပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ ဦးစီးမှူး ဦးသန်းထိုက်က 'တောင်သူ ၅၆၈၆ ဦးပိုင်လယ်တွေ ရေမြုပ်သွားတယ်။ စိုက်လယ် ၁၉၅၅၀ ဧက ပြန်ပေါ်တယ်။ ရေလွှမ်းဧက ၃၉၈၇ ကျန်

နေသေးတယ်။ အရံမျိုးစပါးတင်း ၅၁၀၀ စုဆောင်းထားတာ သက်ဆိုင်ရာမြို့နယ်အလိုက် တင်းပေါင်း ၃၈၉၈ တင်း ချထားပေးပြီ။ ထပ်ဖြည့်ဆည်းပေးဖို့ ပြည်ထောင်စုကိုလည်း တင်ပြထားပါတယ်' ဟု ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်နေ့ ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။
ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း မိုးသီးနှံလယ်စိုက်ဧက ၄ သိန်း ၃ သောင်းဝန်းကျင် စိုက်ပျိုးရန် လျာထားပြီး စိုက်ပျိုးပြီး လယ်၂၆၄၈၉၂ ဧကအနက် ဧကနှစ်သောင်းကျော်မှာ ရေလွှမ်းခံရမှုခံခဲ့ရသည်။ ပြည်နယ်၏ ရာသီဥတုအရ မိုးနှောင်းပိုင်းမှသာ မြေနိမ့်ပိုင်း လယ်အများစု ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးကြသည်ဟု စိုက်ပျိုးရေးဌာနတာဝန်ရှိသူထံမှ သိရသည်။

ဧရာဝတီတိုင်းအတွင်း ကရင်စာပေသင်ကြားသူ နှစ်စဉ်များပြားလာ၊ ယခုနှစ် ကျောင်းသားဦးရေ တစ်သိန်းကျော်ရှိ

ဩဂုတ် ၁၆ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စောရှား

ဧရာဝတီတိုင်း ဒေသကြီးအတွင်း ကရင်တိုင်းရင်းသား စာပေ သင်ကြားသူ ကျောင်းသူ/ကျောင်းသားဦးရေ နှစ်စဉ် များပြားလာပြီး ယခုနှစ်တွင် ကျောင်းသားဦးရေ တစ်သိန်းကျော်ရှိသည်ဟု တိုင်းပညာရေးမှူးရုံး တာဝန်ရှိသူများက ကေအိုင်စီသို့ ဩဂုတ် ၁၆ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။
ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၇-၁၈ ပညာသင်နှစ်၌ ဧရာဝတီတိုင်း အတွင်း အစိုးရ အခြေခံပညာကျောင်းများတွင် ကရင်စာသင်ကြားနေသော ကျောင်းသားဦးရေ ၉၁၈၇၁ ဦးနှင့် ယမန်နှစ် ၂၀၁၈-၂၀၁၉ ပညာသင်နှစ်၌ ၁၂၃၆၉၆ ဦး ရှိခဲ့ရာမှ ယခုနှစ် ၂၀၁၉-၂၀၂၀ ပညာသင်နှစ်၌ ၁၃၁၄၃၃ ဦးအထိ ရှိခဲ့ခြင်းကြောင့် နှစ်စဉ်တိုးတက်များပြားလာခြင်းဖြစ်ကြောင်း တိုင်းပညာရေးမှူးရုံး စာရင်းများက ဖော်ပြထားသည်။

သည့် စာသင်ကျောင်း ၆၄၆ ကျောင်းမှ ကျောင်းသူကျောင်းသား ၅၃၀၉၄ ဦးနှင့် ပိုးကရင် စာပေသင် ဆရာ/ဆရာမ ၁၈၅၁ ဦး၊ စကောကရင် စာပေသင် ဆရာ/ဆရာမ ၁၃၆၃ ဦးရှိကြောင်း ဧရာဝတီတိုင်းပညာရေးမှူးရုံး၏ စာရင်းများအရ သိရသည်။
ယမန်နှစ် ကရင်တိုင်းရင်းသားစာပေ သင်ကြားမှုတွင် ပိုးကရင်စာပေ သင်ကြားသည့် စာသင်ကျောင်း ၉၃၄ ကျောင်းမှ ကျောင်းသူ ကျောင်းသား ၇၄၂၇၄ ဦး၊ စကောကရင်စာပေ သင်ကြားသည့် စာသင်ကျောင်း ၆၅၀ ကျောင်းမှ ကျောင်းသူကျောင်းသား ၄၄၄၂၂ ဦးနှင့် ပိုးကရင် စာပေသင် ဆရာ/ဆရာမ ၂၂၁၈ ဦး၊ စကောကရင်စာပေသင်ဆရာ/ဆရာမ ၁၅၉၂ ဦးရှိကြောင်း ဧရာဝတီတိုင်း ပညာရေးမှူးရုံး၏ စာရင်းထဲတွင် ဖော်ပြပါရှိသည်။
၂၀၁၇-၁၈ ပညာသင်နှစ်တွင် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး အ

ဧရာဝတီတိုင်း၊ ကရင်စာပေနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ မန်းအိုင်ခင်နီက 'ကရင်စာပေသင် ကရင်စာသင်ဖို့ ပိုစိတ်ဝင်စားလာတယ်။ ဆရာတွေ စိတ်အားထက်သန်လာတယ်။ တိုင်းအတွင်းမှာလည်း တိုင်းရင်းသား အခွင့်အရေး ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးဌာနတွေ ရှိလာတယ်။ စာ၊ယဉ်ရဲ့ နှိုးဆော်တိုက်တွန်း အားပေးမှုတွေကြောင့် ကျောင်းသားဦးရေ တိုးလာတာဖြစ်တယ်ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။
ယခုနှစ် ကရင်တိုင်းရင်းသားစာပေ သင်ကြားမှုတွင် ပိုးကရင်စာပေသင်ကြားသည့် စာသင်ကျောင်း ၉၀၆ ကျောင်းမှ ကျောင်းသူကျောင်းသား ၇၈၃၃၉ ဦး၊ စကောကရင်စာပေ သင်ကြား

တွင်းရှိ ကရင်စာပေသင်ကြားမှုမှာ ပိုးကရင် စာသင်ကျောင်း ၇၂၁ ကျောင်းမှ ကျောင်းသူကျောင်းသား ၅၂၂၀၀ ဦးနှင့် ဆရာ/ဆရာမ ၁၄၄၀၂ ဦး၊ စကောကရင် စာသင်ကျောင်း ၅၃၆ ကျောင်းမှ ကျောင်းသူကျောင်းသား ၃၉၆၇၁ ဦးနှင့် ဆရာ/ဆရာမ ၁၂၅၆ ဦးရှိခဲ့သည်ဟု တိုင်းပညာရေးမှူး စာရင်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။
ထို့အပြင် ယခုစာသင်နှစ်တွင် ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီး အတွင်း နေထိုင်ကြသည့် (အရှိ) ချင်းနှင့် ရခိုင်တိုင်းရင်းသားများလည်း ၎င်းတို့၏ စာပေများကို အသီးသီး သင်ကြားလျက် ရှိကြောင်း တိုင်းဒေသကြီး ပညာရေးမှူးရုံးထံမှ သိရသည်။

ဖားအံမြို့ကြာအင်းတောင်တက် အပျော်တမ်း စက်ဘီးစီးပြိုင်ပွဲ ကျင်းပမည်

ဩဂုတ်လ ၂၆ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နန်းဝေမြို့စာ

မြန်မာနိုင်ငံ လက်ရွေးစင် စက်ဘီး အားကစားသမားများ၊ စက်ဘီးစီး ဝါသနာရှင်များ ပါဝင်မည့် မိုးရာသီ ဖားအံမြို့ ကြာအင်း

တောင် အပျော်တမ်း ဖိတ်ခေါ်စက်ဘီးပြိုင်ပွဲကို လာမည့် စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံမြို့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်ဖြစ်သည်။
တဖက်စာမျက်နှာသို့ ▶

တလွဲ သတ္တိ

မန်းနဲတေဇိန်

စာရေးသူတို့ ငယ်ငယ်တုန်းက စာသင်ဖော် သင်ဖက် သူငယ်ချင်းများက “မင်းတို့ကရင်တွေ သတ္တိ သိပ်ကောင်းတာပဲ”ဟု ချီးကျူးလာလျှင် ကိုယ့် ကိုယ်ကိုယ်ကို အမြဲဂုဏ်ယူနေမိသည်။ အခုတော့ကား ဂုဏ်ယူရမှာ မဝံ့မရဲဖြစ်လာသည်။ ရက်လာမိသည်။ အကြောင်းကား ယနေ့ခေတ် စာရေးသူတို့ ကရင် တွေသည် များသောအားဖြင့် တလွဲသတ္တိတွေ ကောင်းနေကြသောကြောင့်ဖြစ်သည်။ တစ်နည်းဆို ရလျှင် ဉာဏ်နှင့်မယှဉ်သောသတ္တိ၊ အသိဉာဏ် မပါ သော သတ္တိတွေနှင့် ကောင်းပြနေကြသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ကရင်အားလုံးကို မဆိုလိုပါ။ ယနေ့ ကရင်ပြည်နယ်က မာဖီးယား (လူဆိုးဂိုဏ်း)ဆန် သော ကရင်လူငယ်အချို့ကိုသာ အဓိကထား ဆိုလို ပါသည်။

သတ္တိကောင်းသည်ဟုဆိုသော်လည်း ထိုသတ္တိ သည် တလွဲသတ္တိဖြစ်လျှင် မိမိအတွက်သော်လည်း ကောင်း၊ သူတစ်ပါးအတွက်သော်လည်းကောင်း အကျိုးမရှိသည့်အတွက်ကြောင့် ဂုဏ်ယူစရာကောင်း သော သတ္တိဟု မဆိုလိုပါ။ ရက်ဖွယ်ကောင်းသော သတ္တိမျိုးသာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ယခုနောက်ပိုင်း စာရေးသူက “ကရင်သတ္တိ သိပ်ကောင်းတယ်”ဟု ဆိုလာလျှင် ဂုဏ်ယူရမှာ မဝံ့မရဲ ဖြစ်လာသည်။ တွေးတွေးပြီးတော့လည်း တို့လူငယ်တွေအတွက် စိုးရိမ်လာမိသည်။

အခုဆိုလျှင် စာရေးသူတို့ ကရင်ပြည်နယ် တစ်ဝိုက်သည် ဒုစရိုက်မှုတွေ အလွန်ထူထပ်နေသည်။ ဆေးမှု၊ လောင်းကစားမှု၊ လူယက်မှု၊ ခိုးမှု၊ မင်းမဲ့ စရိုက်ဆန်ဆန် အချင်းချင်း ခိုက်ရန်ဖြစ်မှု၊ အချင်း ချင်း ရိုက်မှု၊ သတ်မှုတွေ ပေါများလာသည်။ ဆေးမှု နှင့် လောင်းကစားမှုသည် နေရာတိုင်းမှာ ဖြစ်နေ သည်မို့ အထူးမဆိုချင်တော့ပြီ။ အထူးဆိုချင်သည် ကား မင်းမဲ့စရိုက်ဆန်ဆန် အချင်းချင်း ပြဿနာ ရှာပြီး ခိုက်ရန်ဖြစ်မှုနှင့် အချင်းချင်း ရက်စက်စွာ ရိုက်နှက်သတ်ဖြတ်မှုကို အထူးဆိုချင်ပါသည်။ ထို အကြောင်းမဆိုခင် ဖတ်မှတ်ဖူးသော စာကြောင်း တစ်ခုကို ဦးစွာတင်ပြလိုပါသည်။

၎င်းစာကား “အင်္ဂလိပ်လူမျိုးတို့သည် တစ် ယောက်တည်းနေလျှင် စာဖတ်သည်။ နှစ်ယောက်ဆို လျှင် ဆွေးနွေးသည်။ သုံးယောက်ဆိုလျှင် နယ်ချဲ့ သည်။ တရုတ်လူမျိုးတို့သည် တစ်ယောက်တည်း နေလျှင် ဈေးရောင်းသည်။ နှစ်ယောက်ဆိုလျှင် ဈေး ကွက်ချဲ့သည်။ သုံးယောက်ဆိုလျှင် ကုမ္ပဏီထောင် သည်။ မြန်မာ (ကရင်)လူမျိုးတို့သည်ကား တစ် ယောက်တည်းနေလျှင် အိပ်သည်။ နှစ်ယောက်ဆိုလျှင် စကားများသည်။ သုံးယောက်ဆိုလျှင် ရန်ဖြစ်တော့ သည်”ဟု ဖတ်မှတ်ဖူးပါသည်။ အလွန်မှန်ပါသည်။ ယနေ့ခေတ်အခြေအနေနှင့် ချိန်ထိုးကြည့်လျှင် ထို

စကားသည် သွေးထွက်အောင်ကို မှန်နေပါသည်ဟု မှတ်ချက်ပြုလိုက်ချင်ပါသည်။

သည်နေရာမှာ ကိုယ့်ပေါင် ကိုယ်လှန်ထောင်း ပြီး ပြောရလျှင် တို့ကရင်တွေသည် သုံးလေးယောက် လောက် လူစုမိလျှင် ကိုယ့်ကိုယ်ကိုယ် ဟုတ်ယုတ်ဟု မှတ်ထင်ပြီး အဖွဲ့တွေဖွဲ့ လူမိုက်လုပ်နေကြသည်။ ရန်ဖြစ်စရာလူမရှိလျှင် အချင်းချင်း အဖွဲ့တွေခွဲပြီး ရန်နောက်ရန်ရှာ လုပ်နေကြသည်။ သတ်နေကြသည်။ သည်ဟာကိုပင် မိမိကိုယ်ကိုယ်မိမိ အဟုတ်မှတ်ပြီး လူစွမ်းကောင်းဟုပင် အောက်မေ့နေကြသေးသည်။ အမွမ်းတင်ကျေနပ်နေကြသေးသည်။ သူတို့ လက် သုံးစကားတစ်ခွန်းရှိသည်။ “ငါတို့က အမျိုးကို ချစ် တယ် အမျိုးကိုထိလာရင်တော့ ဓားကြည့်ပဲ”ဟု ဆို ကြသည်။ မျက်ကန်းမျိုးချစ်များမို့ မိမိကိုယ်ကိုယ်မိမိ ဂုဏ်ယူဝံ့ကြားနေကြသည်။ အံ့လောက်ပါပေသည်။ မည်မျှ အသိဉာဏ်မဲ့သည်မှာ လယ်ပြင်မှာ ဆင် သွားသည့် အလား အထင်အရှားပင် ဖြစ်နေပေ သည်။

တစ်နှစ်တစ်မျိုး မရိုးရအောင် သူတို့တွေ အဆန်းထွင်နေကြသည်။ အဆန်းထွင်သည်ဟုဆိုရာ ခေတ်မီဆန်းသစ်သော သိပ္ပံနည်းပညာရပ်တွေကို ထွင်ခြင်းမျိုး မဟုတ်ပါ။ ထွင်လည်း မထွင်တတ်ပါ။ ဗရုတ်သုတ်ခကျသော တီထွင်ခြင်းမျိုးသာ တီထွင် နေကြသည်။ လွန်ခဲ့သော လေးငါးနှစ်လောက်က စောဘဦးအဖွဲ့၊ နဖာသောင့်အဖွဲ့၊ အိတ်ကိတ်သုံးလုံး အဖွဲ့၊ ကိုးခြောက်ကိုးအဖွဲ့ စသည်စသည်ဖြင့် အဖွဲ့ တွေဖွဲ့ပြီး အချင်းချင်းရိုက်ကြ၊ နှက်ကြ၊ သတ်နေ ကြသည်။ တာဝန်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များ မနည်းဖြောင့်ဖျ ဖြေ ရှင်းပေးနေရသည်။ အခုတော့ကား ထိုအဖွဲ့တွေ မရှိ တော့ပြီ။ နောက်ထပ်အဖွဲ့သစ်တစ်ဖွဲ့ ထပ်ပေါ်လာ သည်။ အဖွဲ့သစ်တစ်ခု ထပ်ထွင်လိုက်ပြန်သည်။ အဖွဲ့၏အမည်ကား သုည သုံး ခွန် (၀၃၇)ဟု ဆိုကြ သည်။ မည်သည့်အမိပွယ်နှင့် သည်နာမည် မှည့်ရ သည်ကို စာရေးသူ ဂဃဏန မသိပါ။ သူတို့အဖွဲ့ဝင် လူငယ်တစ်ချို့ကိုလည်း မေးကြည့်ပါသည် အဖြေက အီးယောင်ဝါပင်ဖြစ်သည်။

သူညသုံးခွန်အဖွဲ့သည် တစ်ရွာနှင့်တစ်ရွာ မတည့်ကြပါ။ ပြဿနာမရှိ ပြဿနာရှာပြီး မင်းမဲ့ စရိုက်ဆန်ဆန် ရန်ရှာနေကြသည်။ အခန့်မသင့်လျှင် သတ်နေကြသည်။ တကယ်စိတ်မကောင်းဖွယ်ရာ သတင်းဆိုးများလည်း ခဏခဏ ကြားနေရသည်။

သည်သတင်းဆိုးများသည် စာရေးသူတို့ နောက်နောင်လည်း ဆက်ကြားနေရဦးမည်ဟုသာ ခန့်မှန်းရပါသည်။ အကြောင်းကား အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့ သော တလွဲသတ္တိတွေ ဆက်လက်ကောင်းနေကြဆဲပင် ဖြစ်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။ တစ်ခါတလေ စာရေးသူ တစ်ယောက်တည်း စဉ်းစားနေမိသည်။ “ငါတို့

ကရင်တွေ အချင်းချင်းသတ်ကြဖို့များ ကျိန်စာသင့်ခဲ့ လေသလား”။ တိုက်ပွဲဆိုလည်း ကရင်အချင်းချင်း တိုက်ကြ ခိုက်ကြ။ ရန်ပွဲဆိုလည်း ကရင်အချင်းချင်း ရိုက်ကြနှက်ကြ။ သတ်နေကြသည်။ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟု စောကြောပြီး အဖြေရှာကြည့်မိသည်။ အဖြေကလည်း အတိအလင်းနှင့် ရိုးရိုးရှင်းရှင်းပင် ထွက်နေသည်။ အဖြေကို ရှေးလူကြီးသူမတို့စကားနှင့် ထွက်ဆိုပြရလျှင် “တို့ကရင်တွေ နားပေါက်မပါလို့ ပါ”ဟု အဖြေက ထွက်နေပါသည်။ ဟုတ်ပါသည်။ တို့ကရင်တွေ (အထူးသဖြင့် ယနေ့ခေတ်လူငယ် အချို့လေးတွေ) လုံးဝ နားပေါက်မပါပါ။ နားပေါက် မပါသည့်အတွက်ကြောင့် မိမိကြားချင်ရာကြားပြီး လုပ်ချင်ရာ လုပ်နေကြသည်။

အမှန်ဆိုလျှင် ဖြစ်သင့်သည်က တို့ကရင်အ ချင်းချင်းမို့ အစွမ်းကုန် သည်းခံဖြေဖြောင့်ကြရမည်။ အစွမ်းကုန် ရိုသေလေးစားကြရမည်။ အစွမ်းကုန် ကူညီစောင့်ရှောက်ကြရမည်သာဖြစ်သည်။ အခုတော့ ကား ပြောင်းပြန်တွေဖြစ်ပြီး အချင်းချင်းရန်ငြိုး အာ ဃာတတွေ ထားနေကြ။ အချင်းချင်း ရိုင်းစိုင်းစွာ ဆက်ဆံပြောဆိုနေကြ။ အချင်းချင်း အမျိုးမျိုး ဒုက္ခ တွေပေးနေကြသည်။ တလွဲဆဲပင်တွေ ကောင်းနေကြ သည်ဟု ဆိုချင်ပါသည်။

တို့ကရင်တွေ အပျော်လွန်ပြီး အပျက်သဘော ဘက်သို့ အတော်ကူးပြောင်းနေကြပြီ။ ဘာသာရေးပွဲ (ပုဒုဘာသာ ကထိန်ပွဲစသည်)မှာ မသင့်တော် မ လျော်ကန်သည့် ခေတ်ပျက်အဝတ်အစားတွေနှင့် ဝတ်စားသွားလာနေကြသည်။ ရိုးရာပွဲ (နှစ်သစ်ကူးပွဲ၊ လက်ချည်ပွဲစသည်)တို့မှာလည်း အပေါ်တစ်မျိုး အောက်တစ်မျိုးနှင့် ကပြားအဝတ်အစားတွေ မရှက် မကြောက် (အရှက်ကင်းမဲ့စွာ) ဝတ်စားသွားလာနေ ကြသည်။ အကြောင်းမရှိ အကြောင်းရှာပြီး ပျော် ပွဲရွှင်ပွဲ (ဒေသအခေါ် အာဝါဒေးပွဲ)တွေ ကျင်းပနေကြ သည်။ အန်စာတုန်းလောင်းကစား (အန်ကလုန်ဆွဲ) ခြင်း၊ ဖဲရိုက်ခြင်း၊ အနီထောင်ထိုးခြင်း စသည်တို့ သည် ကရင်ပြည်နယ် ကျေးရွာတစ်ချို့မှာ တရားဝင်ရ သည့်အလား ထမင်းစားရေသောက်ပမာ ပွင့်လင်းမြင် သာစွာ ဆော့ (လောင်း)ကစားနေကြသည်။ အ ကြောက်တရား ကင်းမဲ့စွာ တလွဲသတ္တိတွေ ကောင်း နေကြသည်။ နေပူမရှောင် မိုးရွာမရှောင်နှင့် ဇွဲတွေ ကောင်းနေကြသည်။

သည်အတိုင်းသာ ဆက်သွားနေလျှင် “ယနေ့ လူငယ် နောင်ဝယ်လူကြီး”မို့ ကရင်အနာဂတ်ကို စိုးရိမ်မိပါသည်။ ရင်လေးမိပါသည်။ “ကရင်ကံကြမ္မာ ကရင်ဖန်တီးမည်”ဆိုသောအဖြစ်ကိုလည်း တွေးတွေး ရင်း ကြက်သီးမွေးညှင်း ထရပါသည်။ မိမိဘဝကို တန်ဖိုးရှိအောင် မိမိကိုယ်တိုင် မဖန်တီးနိုင်လျှင် ကရင်ကံကြမ္မာတစ်ခုလုံးကို မည်သို့မည်ပုံ ဖန်တီးကြ

မည်နည်း။ စေ့စေ့တွေးရင်း ရေးရေးမြင်လာသည် မဟုတ်။ ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်းကြီးကို မြင်နေရ သည်။

သို့အတွက်ကြောင့် သည်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်ပြီး သက်ဆိုင်သူများက အထူးကြပ်မတ်အရေးယူပေးဖို့ လိုအပ်ပြီဟု သုံးသပ်ရပါသည်။ သို့မဟုတ်လျှင် မိဘ လုပ်သူများက “ငါ့သား ဘယ်နေ့ဘယ်ရက် သုညသုံးခွန်က လူတွေနဲ့ ပေါင်းမိပြီး ဆေးစွဲသွား လေမလဲ၊ ဘယ်နေ့ဘယ်သူတွေနဲ့ ရန်ဖြစ်နေမလဲ” ဟု နေ့စဉ်ညစဉ်တွေးပြီး စိတ်သောကဗျာပါဒတွေ ရောက်နေရသည်။ ထိုစိတ်နှင့်ပင် သွားလာလှုပ်ရှား အိပ်စက်နေကြရသည်။ သူတို့အဖြစ်ကို ကြည့်ပြီး ကိုယ်ချင်းစာမိသည်။ သူတို့အဖြစ်ကား အသက်ရှင် လျက်နှင့် အသက်ရှူမဝဘဲ ဖြစ်နေကြရသည်။

တစ်ခါက အဒေါ်တစ်ယောက် ကလေးချီလာ တာကိုမြင်ပြီး စာရေးသူ မေးကြည့်မိသည် “အဒေါ် အဒေါ်ကလေးက ဘာလေးလဲ သားယောက်ျားလေး လား”ဟု မေးကြည့်မိသည်။ “ဖွ ဖွ လွဲပါစေ၊ ဖယ်ပါ စေ”ဟု အဒေါ်က အလောတကြီးနှင့် မန်းမှုတ် လေသည်။ “ဘာဖြစ်လို့လဲ အဒေါ်”ဟု ပြန်မေးကြည့်မှ “အခုခေတ် သားယောက်ျား မလိုချင်ပါဘူး။ သား ယောက်ျားလေးရရင် မီးခဲခေါင်းခု အိပ်ရတာထက် ဆိုးတယ်။ သားယောက်ျားဆို အရမ်းကြောက်လို့ပါ” ဟု အဒေါ်က ပြန်လည် ပြောပြနေသည်။ အဒေါ် သည်လောက်ပြောလျှင် စာရေးသူလည်း ရိမ်မိပြီမို့ ဆက်ပြီးမမေးတော့ပြီ။ အသက်မပါသည့် ရယ် ခြင်းနှင့်သာ ရယ်ပြပြီး စကားလမ်းကြောင်း လွဲလိုက် ရသည်။

သို့အတွက်ကြောင့် သက်ဆိုင်သူများကို စာ ရေးသူနောက်ဆုံးအနေဖြင့် ဆရာဇော်ဂျီကဗျာလေး တစ်ပုဒ်နှင့် အသိပေးပြီး နိဂုံးချုပ်ချင်ပါသည်။ ကဗျာ၏ ခေါင်စဉ်က “မင်းအိမ်”ဖြစ်သည်။ ကဗျာ ၏သဘောကို နားလည်ပြီး ပြင်သင့်သည်ကို အမြန် ဆုံး ပြင်ပေး (ကြပ်မတ်)ပေးစေချင်ပါသည်။

“ မကောင်းမင်းအိမ် ကောင်းမင်းအိမ်တည့်၊
မင်းအိမ်ရွှေရုံ အမိုးယိုသော်
မပြီသင့်ပါ မင်းတက်ဖာလော့။
အကာအခင်း ပျက်ယိုယွင်းသော်
မငြင်း(မပျင်း)စေချင် မင်းဆက်ပြင်ပေါ့။
အခွင့်အနဲ့ အရွံ့အစောင်း
မကောင်းမပြေ ဟောင်းထွေထွေကို
အခြေနှင့်မျှ ဉာဏ်ဖြင့်ဆရွှံ
လို့လသက်သွင်း သစ်စေမင်း”။

မန်းနဲတေဇိန် (ဘားအံ)

► တဖက်စာမျက်နှာမှ

အဆိုပါပြိုင်ပွဲမှာ ကရင် ပြည်နယ် အား/ကာကော်မတီ၊ မြန်မာနိုင်ငံ စက်ဘီးစီးအဖွဲ့ချုပ်၊ ဘားအံ Rider Club နှင့် GTM စက်ဘီးရောင်းဝယ်ရေး Joy Trading Company တို့မှ ပူးပေါင်းကျင်း ပမည့်ပွဲဖြစ်ပြီး ဝင်ရောက် ယှဉ် ပြိုင်သူ ၁၅၀ခန့် လျာထားသည်ဟု ကရင်ပြည်နယ် အားကစားနှင့်

ကာယပညာဦးစီးဌာနထံမှ သိရ သည်။ ကရင်ပြည်နယ် အား/ကာ ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး စတင် အောင်မြင်က ‘ဒီပြိုင်ပွဲကို ကျင်း ပတဲ့ အဓိကရည်ရွယ်ချက်က စက်ဘီးအားကစားနည်းကို လူထု များက စိတ်ပါဝင်စားဖို့၊ ကျန်းမာ ကြံ့ခိုင်စေဖို့နဲ့ စက်သုံးဆီတွေ လျှော့သုံးပြီး သဘာဝပတ်ဝန်း

ကျင် လေထု ညစ်ညမ်းတာ ကာ ကွယ်ဖို့နဲ့ ကရင်ပြည်နယ်အတွင်း မျိုးဆက်သစ် စက်ဘီး အားကစား သမားတွေပေါ်ထွက်ဖို့ အဲဒီရည် ရွယ်ချက်တွေပါဝင်တယ်’ဟု ကေ အိုင်စီသို့ ပြောသည်။ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံမြို့တွင် ကျင်းပပြုလုပ်မည့် ၎င်းပြိုင်ပွဲတွင် ပြိုင်ပွဲအမျိုးအစား အတန်း ၃တန်း

သတ်မှတ်ထားပြီး အလွတ်တန်း၊ ၄၀ အောက်တန်း နှင့် ၄၀ အထက် တန်း စသည်ဖြင့် အဆင့် ၃ ဆင့် သတ်မှတ်ကာ ၂၄ မိုင်အကွာအ ဝေးကို ပြိုင်ပွဲဝင် အချိန် ၂ နာရီ ကြာ အများဆုံး ခန့်မှန်းသတ်မှတ် ထားသည်ဟု သိရသည်။ စက်တင်ဘာလ ၁ ရက်နေ့ မနက် ၈ နာရီအချိန်ခန့်တွင် ပြိုင် ပွဲ အခမ်းအနား စတင်မည်ဖြစ်ပြီး

အမှတ်(၉)ရပ်ကွက် ဇွဲကပင် ပ လာဇာရှေ့မှ စတင် တာလွတ်မည် ဖြစ်ကာ လှာကဒေါင်ရွာလမ်းဆုံ တောလမ်းမှ နောင်လုံ တောင် ကြားလမ်း၊ ထိုမှတစ်ဆင့် ဇွဲကပင် တောင်ခြေတစ်ပတ်ပတ်၍ ကြာ အင်းတောင်ပေါ်တွင် ပန်းဝင်နေ ရာ သတ်မှတ်ထားသည်ဟု ကျင်း ပရေး တာဝန်ရှိသူထံမှ သိရ သည်။

မကြာမီ ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံမြို့တွင် ကျင်းပတော့မည့် ကြာအင်းတောင် အပျော်တမ်း ဖိတ်ခေါ် စက်ဘီးပြိုင်ပွဲတွင် တောင်ကြီး၊ မန္တလေး၊ ရန်ကုန်၊ သံဖြူဇရပ်၊ မော်လမြိုင်အပါအဝင် ဖားအံမြို့ရှိ စက်ဘီးဝါသနာရှင် များလည်း ပါဝင်ယှဉ်ပြိုင်ကြမည် ဖြစ်သည်ဟု ကနဦးသိရှိရသည်။

ကရင်အမျိုးသားများ၏ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက် အောင်မြင်ရေးအတွက် ရပ်တည်လုပ်ဆောင်သွားရန် KNU ဥက္ကဋ္ဌ တိုက်တွန်း

ဩဂုတ် ၁၂ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နေ့နေ့

ကရင်အမျိုးသား အာဇာနည်များ၏ မျှော်လင့်ချက်များနှင့် စွန့်လွှတ်ပေးဆပ်မှုများ အဓိပ္ပာယ် ပြီးပြည့်စုံရေးအတွက် စည်းလုံးညီညွတ်စွာဖြင့် မိမိတို့ ကရင် အမျိုးသားများ၏ နိုင်ငံရေးရည်မှန်းချက် ရရှိအောင်မြင်ရန် အတူတကွ ရပ်တည်လုပ်ဆောင်သွားကြရန် ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမူတူးစေးဖိုးက တိုက်တွန်းလိုက်သည်။

ကရင်ပြည်နယ်၊ မြဝတီမြို့နယ်ရှိ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးတပ်မတော် (KNLA) တပ်မဟာ(၆)နယ်မြေ အတွင်း ကွင်းကလေးကျေးရွာ ခရစ်ယာန်ကျောင်းဝင်းအတွင်း ယနေ့ ဩဂုတ် ၁၂ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ကျင်းပသည့် ၆၉ နှစ်မြောက် ကရင်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနားတွင် ကေအဲန်ယူ

ဥက္ကဋ္ဌက တိုက်တွန်းပြောဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

‘ယခုကဲ့သို့ ကရင်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနားကို စုရုံးရောက်ရှိလာကြခြင်းသည် ကရင်အမျိုးသား တန်းတူရေးနှင့် ကရင် အမျိုးသား လွတ်မြောက်မှုအတွက် အသက်ပေးလှူခဲ့ကြသော ဥက္ကဋ္ဌကြီး စောဘဦးကြီးနှင့်တကွ ကရင် အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်များ၊ မျိုးချစ်ရဲဘော်များနှင့် ကရင်ပြည်သူလူထုအားလုံးကို လာရောက် ဂါရဝပြုကြခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုသို့ သတိတရအောင်မေ့ ဂုဏ်ပြုမှုများနှင့်အတူ ကရင်အမျိုးသား အာဇာနည်များ၏ မျှော်လင့်ချက်များ၊ စွန့်လွှတ်ပေးဆပ်မှုများ အဓိပ္ပာယ် ပြီးပြည့်စုံရေးအတွက် ကရင်အမျိုးသားအားလုံး စည်းလုံးညီညွတ်စွာဖြင့် မိမိတို့ ကရင်အမျိုးသားများ၏ နိုင်ငံရေး ရည်မှန်းချက် ရရှိအောင်မြင်ရန် အတူတကွ ရပ်တည်လုပ်ဆောင်သွားကြရန် လိုအပ်သည်’ ဟု ဗိုလ်ချုပ်

ကြီး စောမူတူးစေးဖိုးက တိုက်တွန်း ပြောကြားသည်။ အဆိုပါ ၆၉ နှစ်မြောက် ကရင်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနားသို့ KNU ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး စောမူတူးစေးဖိုး၊ KNLA တပ်ဖွဲ့ဝင်များ၊ ကရင်အမျိုးသား နိုင်ငံရေးပါတီမှ တာဝန်ရှိသူများနှင့် ဒေသခံ ပြည်သူ ၃၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။ အခမ်းအ

နားတွင် ကျဆုံးခဲ့သော ကရင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ကရင်အာဇာနည် စောဘဦးကြီးနှင့်တကွ ကရင် အမျိုးသား တော်လှန်ရေးတွင် အသက်ပေးဆပ် စတမ်းခဲ့ကြသူများအား လွမ်းသွားစွာ အလေးပြုခြင်း၊ KNU ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးစောမူတူးစေးဖိုး အပါအဝင် တာဝန်ရှိ KNU ခေါင်းဆောင်များက မိန့်ခွန်းပြောကြားခြင်း၊ နယ်

ပယ်အသီးသီးမှ ပေးပို့လာသော သဝဏ်လွှာများကို ဖတ်ကြားခြင်း၊ ကရင်အမျိုးသားသီချင်းဖြင့် အခမ်းအနားကို ရုပ်သိမ်းခဲ့သည်။

ကရင်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနားကို ကရင်တိုင်းရင်းသားများရှိရာ ပြည်တွင်းနယ်မြေအသီးသီး နှင့် နိုင်ငံတကာရောက် ကရင်တိုင်းရင်းသားတို့က နှစ်စဉ် ကျင်းပပြုလုပ်လျက်ရှိပြီး ယခုနှစ် အာဇာနည်နေ့ကို ဧရာဝတီတိုင်းနှင့် ရန်ကုန်တိုင်းတို့တွင် ‘ကရင် အာဇာနည်နေ့’ ခေါင်းစဉ်ဖြင့် အခမ်းအနားမပြုလုပ်ရန် လွန်ခဲ့သည့်ရက်ပိုင်းက အစိုးရတာဝန်ရှိသူများဘက်က တားမြစ်စာ ထုတ်ထားမှုများရှိခဲ့သည်။

ထိုသို့ တားမြစ်စာ ထုတ်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ KNLA မှ ဗိုလ်မှူးကြီး စောမေဇင်းလွင်က ‘ဌာနေတိုင်းရင်းသား လူမျိုးစုတစ်ခုဖြစ်တဲ့ ကရင်တိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် စိတ်မချမ်းမြေ့စရာဖြစ်ရပါတယ်။ ဒီလိုကရင်အာဇာနည်နေ့အခမ်းအနား ပြုလုပ်ရာမှာ ကျနော်တို့အနေနဲ့ ဆူပူတာမဟုတ်သလို ပုန်ကန်တာလည်း မဟုတ်ပါဘူး။ ယခင်ကတည်းက လုပ်ရိုးလုပ်စဉ်အတိုင်း ကျင်းပခဲ့တာ ယခုဆို ၆၉ နှစ်မြောက်ရှိပါပြီ။ အရင်အစိုးရ လက်ထက်မှာတော့ ယခုလို တားမြစ်ကန့်သတ်မှုတွေ မရှိဘဲ စည်စည်ကားကားဖြင့်

ကျင်းပနိုင်ခဲ့ပေမယ့် ယခု အစိုးရလက်ထက်တွင် တားမြစ်ကန့်သတ်မှုတွေရှိလာတဲ့အတွက် ကျနော်တို့အနေနဲ့ ဝမ်းနည်းမှု အခမ်းအနားမှာ နောက်ထပ် စိတ်မကောင်းဖြစ်ရာအဖြစ် ထပ်ဆင့်ခံစားရပါတယ်’ ဟု ပြောသည်။

၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကရင်ပြည်နယ်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ် ထို့ကော်ကိုးကျေးရွာ၌ KNU ဥက္ကဋ္ဌ စောဘဦးကြီး၊ ဗိုလ်ချုပ်စိုင်းကေ နှင့် တပ်ဖွဲ့ဝင်များ တော်လှန်ရေး တာဝန်ထမ်းဆောင်ရင်း ကျဆုံးသွားရသည့်နေ့ကို အစွဲပြု၍ ကရင်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့အဖြစ် သတ်မှတ်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ယနေ့ ကျရောက်သည့် ၆၉ နှစ်မြောက် ကရင်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ကို ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးကလည်း မိမိနေထိုင်ရာ နယ်မြေဒေသ အသီးသီးတွင် ကျင်းပကြရန် ကရင်အမျိုးသားများအား ပန်ကြားချက် တစ်စောင်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ကေအဲန်ယူ ထိန်းချုပ်နယ်မြေ အပါအဝင် ကရင်တိုင်းရင်းသားများ ရှိရာ ပြည်တွင်း နယ်မြေအသီးသီးနှင့် နိုင်ငံတကာရောက် ကရင်အမျိုးသားကလည်း ယခုနှစ် ကရင်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ကို ဂုဏ်ပြုကျင်းပခဲ့ကြသည်ဟု သိရသည်။

အာဇာနည်များ လိုလားချက် ပြည့်ဝရန် အမျိုးသားရေးကို တည့်မတ်စွာ လုပ်ဆောင်ဖို့လိုဟု ကေအဲန်ယူ အောက်ခြေတပ်မှူး ပြောဆို

ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် စအိုင်းဆူး

ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးအတွက် အသက်ကို ပေးဆပ်ခဲ့ကြသည့် အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်များ၏ လိုလားချက်များ ပြည့်ဝစေရေးအတွက် အမျိုးသားရေးကို တည့်မတ်စွာ လုပ်ဆောင်ရန် လိုအပ်သည်ဟု ယနေ့ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သည့် ၆၉ နှစ်မြောက် ကရင်အာဇာနည်နေ့တွင် ကေအဲန်ယူ အောက်ခြေတပ်မှူးအချို့က ပြောဆိုလိုက်သည်။

KNU- ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး၏ ဖားအဲခရိုင်၊ ပိုင်ကျိုမြို့နယ် လယ်ပေါ်ဟဲကျေးရွာတွင် KNU-ကရင်အမျိုးသား

လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်၊ တပ်ရင်း(၂၂)နေ့ရာ၌ ယနေ့ ကျင်းပသည့် ကရင်အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနားတွင် ဒုတပ်ရင်းမှူး ဖြစ်သူ ဗိုလ်မှူးစောဟန်စောက ထိုသို့ ပြောဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

‘ခေါင်းဆောင်တွေ အနေနဲ့ အရင်က ခေါင်းဆောင်တွေကို ပြန်အတုယူဖို့လိုတယ်။ အတုယူဖို့ဆိုတဲ့ နေရာမှာ အရင်ခေါင်းဆောင်တွေရဲ့ ကောင်းတဲ့ လုပ်ဆောင်ချက်တွေကို အတုယူ လုပ်ဆောင်ပြီး မကောင်းတာတွေကို ရှောင်ရှားဖို့လိုတယ်။ အသက်ပေးဆပ်ခဲ့ကြတဲ့ အာဇာနည်တွေရဲ့ လိုလားချက်တွေ ပြည့်အောင်ဆိုရင် ကိုယ့် အမျိုးသားရေးအတွက်ပဲ

တည့်တည့်သွားဖို့လိုတယ်။ စဉ်းစားချက်တိုင်းက အမျိုးသားရေးအတွက်ပဲဖြစ်နေရမယ်ဟု ၎င်းက ပြောကြားခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

ကရင်လူမျိုးများတွင် အမျိုးသားရေး ဦးဆောင်လှုပ်ရှားနေသည့် လက်နက်ကိုင်၊ နိုင်ငံရေးပါတီ၊ အရပ်ဖက်နှင့် လူငယ် စသည့် အဖွဲ့အစည်းပေါင်း များစွာရှိပြီး ကေအဲန်ယူကို တစ်မျိုးသားလုံး၏ ဦးဆောင်အဖွဲ့အစည်း တစ်ခုအနေဖြင့် လက်ခံထားကြသော်လည်း ခေါင်းဆောင်များအကြား အမျိုးသားအကျိုးစီးပွားအတွက် အမြင်မတူညီမှုများ၊ သပ်လျှိုဖြိုခွဲမှုများနှင့် ရပ်တည်ချက် မတူညီမှုများကြောင့် အုပ်စုကွဲပြားမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေပြီး က

ရင်ပြည်သူလူထုများ၏ ယုံကြည်မှု လျော့နည်းခံနေရကြောင်း သုံးသပ်ဝေဖန်မှုများရှိသည်။

ထို့အပြင် လက်ရှိတွင် ကေအဲန်ယူနှင့် အစိုးရ၊ တပ်မတော်တို့အကြား ဖော်ဆောင်နေသည့် အပစ်အခတ် ရပ်စဲရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်များတွင် အဖွဲ့တွင်း မတူညီသည့် အမြင်သဘောထားများကြောင့် ကရင် လူထုအကြား ဝေဖန်ထောက်ပြမှုများ မြင့်တက်နေပြီး တရားဝင် ဆွေးနွေးပွဲများကို ယာယီရပ်တန့်၍ ငြိမ်းချမ်းရေးဖြစ်စဉ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်မှုများနှင့် အဖွဲ့တွင်း ညီညွတ်ညွတ် သွားနိုင်ရန် ပြန်လည်ဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်နေကြောင်း ကေအဲန်ယူက ဆိုသည်။

တပ်ရင်း(၂၂)တပ်ဖွဲ့မှ ဦးဆောင်ကျင်းပသည့် ၆၉ နှစ်မြောက် ကရင်အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနားသို့ ထိုင်းနယ်စပ်ရှိ ဒေသခံ ကရင်လူထုများ၊ ကရင်ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ၊ ကရင်အရပ်ဖက် အဖွဲ့အစည်းမှ ကရင် လူငယ်မောင်မယ်များ၊ ထိုင်းနိုင်ငံမှ ကရင်အမျိုးသားများနှင့် နယ်မြေခံ KNLA တပ်မှူး၊ တပ်သားများ အပါအဝင် စုစုပေါင်းလူဦးရေ ၃၀၀ နီးပါး တက်ရောက် ဂုဏ်ပြုခဲ့ကြသကဲ့သို့ KNLA တပ်ရင်း(၂၁)နေ့ရာတွင် ပြုလုပ်သည့် ကရင်အာဇာနည်နေ့ အစီအစဉ်၌လည်း အရပ်သားနှင့် တပ်သားစုစုပေါင်း ၁၀၀ နီးပါး

ပါဝင်တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

KNLA တပ်ရင်း (၂၂) ရုံးထိုင်မှူး ဗိုလ်ကြီး စောတင်မြင့်ထူးက ‘နောက်မျိုးဆက် ခေါင်းဆောင်တွေအနေနဲ့က အစီအစဉ်တိုင်းမှာ သတိရှိရှိနဲ့ ပြင်ဆင်ထားမှုတွေ လုပ်ဖို့လိုတယ်။ အာဇာနည်တွေရဲ့ လမ်းစဉ်အတိုင်း လွတ်မြောက်တဲ့ အထိကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ကြိုးပမ်းလုပ်ဆောင်သွားဖို့ လိုတယ်။ ဘာကြောင့် အဲလိုဆိုရလို့ဆိုရင် အသက် ပေးဆပ်သွားခဲ့ကြတဲ့ သူတွေက ကိုယ့်လူမျိုးတွေကို ကျွန်တော့်ကနေ လွတ်မြောက်ဖို့ ရည်မှန်းချက်တွေထားရှိခဲ့တဲ့ သူတွေပဲဖြစ်တယ်’ ဟု ပြောသည်။

၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလမှစ၍ ကရင်ပြည်ရရှိရေး၊ အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် ရရှိရေး အခြေခံ အကြောင်းအရင်းများဖြင့် ကရင်အမျိုးသားများ လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးကို စတင်ခဲ့ပြီး တော်လှန်ရေးကို ဦးဆောင်ခဲ့သူ KNU ဥက္ကဋ္ဌ စောဘဦးကြီး အပါအဝင် ကရင် စစ်သည်ရဲဘော်များနှင့် ပြည်သူလူထု အမြောက်အမြား အသက်ဆုံးရှုံးခဲ့သော်လည်း ယနေ့အချိန်ထိ ကရင်အမျိုးသားများ၏ လိုလားချက်များ ပြည့်မှီအောင်မြင်ခြင်း မရှိသေးဘဲ တော်လှန်ရေး သက်တမ်းမှာ နှစ် ၇၀ KNLA တပ်ရင်း(၂၁)နေ့ရာတွင် ပြုလုပ်သည့် ကရင်အာဇာနည်နေ့ အစီအစဉ်၌လည်း အရပ်သားနှင့် တပ်သားစုစုပေါင်း ၁၀၀ နီးပါး

အပါအဝင် စစ်သည် ရဲဘော်၊ လူထု အာဇာနည်များအတွက် လွမ်းသွားစွာ အဖွဲ့အစည်း အသီးသီးက ပေးပို့လာသည့် ဂုဏ်ပြု သဝဏ်လွှာများကို ဖတ်ကြားခဲ့ကြသည်။

ကရင်အမျိုးသား ခေါင်းဆောင် စောဘဦးကြီး ကျဆုံးသည့် ၁၉၅၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့ကို အစွဲပြု၍ ကရင် အာဇာနည်နေ့အဖြစ် သတ်မှတ်ကာ အနယ်နယ်အရပ်ရပ်ရှိ ကရင် အမျိုးသားများက နှစ်စဉ်ကျင်းပလာခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယခုနှစ် ကျရောက်သည့် ၆၉ နှစ်မြောက် ကရင်အာဇာနည်နေ့ကို သက်ဆိုင်ရာ ကေအဲန်ယူ ထိန်းချုပ်နယ်မြေ အသီးသီးတွင်သာမက ပြည်တွင်းပြည်ပရှိ နေရာဒေသအသီးသီးတွင်လည်း ကျင်းပကြသလို ရန်ကုန်တိုင်း၊ ဧရာဝတီတိုင်း တို့တွင်လည်း အခက်အခဲကြားက ဂုဏ်ပြုကျင်းပခဲ့ကြသည်။

ယနေ့ ကျရောက်သည့် ၆၉ နှစ်မြောက် ကရင်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့အတွက် KYO-ကရင်လူငယ်အစည်းအရုံး၊ KWO-ကရင် အမျိုးသမီး အစည်းအရုံးတို့အပြင် ရခိုင်ပြည် လွတ်မြောက်ရေးပါတီ (ALP)နှင့် ရခိုင်ပြည် အမျိုးသားကောင်စီ (ANC) စသည့် ကေအဲန်ယူ မဟာမိတ်အဖွဲ့များက ဂုဏ်ပြုသဝဏ်လွှာများ အသီးသီး ပေးပို့ခဲ့ကြသည်။

ကရင့်အာဇာနည်နေ့ ဦးဆောင်ကျင်းပသူများကို တရားစွဲဆိုခြင်းအပေါ်ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ ကရင့်အဖွဲ့ အစည်းအချို့ရှုတ်ချ

ဩဂုတ် ၁၉ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နန်းဝေမြို့ဇော

ရန်ကုန်မြို့တွင် ကရင့်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနား ဦးဆောင်ကျင်းပသူများကို အာဇာနည်နေ့ မှ တရားစွဲဆိုထားခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ ကန့်ကွက်ရုံချကြောင်း ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပ ကရင့်အဖွဲ့အစည်းအချို့က ယခု ရက်ပိုင်းအတွင်း သဘောထား ထုတ်ပြန်ချက် အသီးသီး ထုတ်ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်။

ကရင့်အာဇာနည်နေ့ ကျင်းပမှုများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကန့်ကွက်ခံရမှုနှင့် တရားစွဲဆိုမှုများကို ရှုံ့ချသည့်အနေဖြင့် နိုင်ငံတကာ ကရင့်အဖွဲ့အစည်း- IKO၊ နော်ဝေးနိုင်ငံရောက် နော်ဝေးကရင့်ကွန်မြူနတီ- KCN နှင့် KNU- ကရင့်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ ဒုဥက္ကဋ္ဌဟောင်း ပဒိုနော်ဝီဖိုးရာစိန် ဦးဆောင်သည့် KNU Concerned

Groupနှင့် ကရင့် လူငယ်ကွန်ယက် -KYN စသည့် အဖွဲ့များက ကန့်ကွက်ရှုတ်ချ သဘောထား ထုတ်ပြန်ခြင်းလည်း ဖြစ်သည်။

ပြီးခဲ့သည့် ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့၊ ရန်ကုန်မြို့ ဗန္ဓုလ ပန်းခြံတွင် ကရင့်အမျိုးသား အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်များကို ဂုဏ်ပြုသည့် ကရင့်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ကို ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ ကျင်းပခဲ့ သည်ဟု ဆိုကာ ဦးဆောင် ကျင်းပသူ ကရင့်အမျိုးသမီး အစည်းအရုံး- KWU ဥက္ကဋ္ဌ နော်အုန်းလှအပါအဝင် ရန်ကုန်နှင့် အိမ်မဲရို ကရင့်လူငယ်နှစ်ဦးကို ကျောက်တံတားမြို့နယ် ရဲစခန်းမှ ငြိမ်းချမ်းစွာစုဝေးခြင်းနှင့် စီတန်းလှည့်လည်ခြင်း ဆိုင်ရာ ဥပဒေ (ငြိမ်းစုစီ)ပုဒ်မဖြင့် တရားစွဲဆိုခံထားရမှုများ ဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

ထိုကဲ့သို့ ကရင့်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ကို ဦးဆောင် ကျင်း

ပ ပြုလုပ်သူများအား တရားစွဲဆိုခြင်းသည် ကရင့် တစ်မျိုးသားလုံးအပေါ် ထိပါးစေခြင်းပင်ဖြစ်သည့် အပြင် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားများအတွင်း ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်နိုင်ရန်အတွက် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံး ညီညွတ်မှုကိုလည်း ထိခိုက်စေသည်ဟု KNU Concerned Group က ဩဂုတ် ၁၇ ရက်နေ့တွင် သဘောထားထုတ်ပြန်ကာ ပြောဆိုသည်။ ကရင့်လူငယ်ကွန်ယက်-KYN ကလည်း ထိုသို့တရားစွဲဆိုခြင်းမှာ တိုင်းရင်းသား အချင်းချင်း ကြားခွဲခြား ဆက်ဆံသကဲ့သို့ဖြစ်စေပြီး တန်းတူကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် ရရှိစေရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာ တည်ဆဲ ဥပဒေနှင့် အညီ ဖြေရှင်းပြီး ဝန်းရံသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ဩဂုတ်လ ၁၇ ရက် နေ့စွဲဖြင့် သဘောထားထုတ်ပြန် ပြောဆိုထားသည်။

ထို့အပြင် ကရင့်အမျိုးသား

အာဇာနည်နေ့ကို ကျင်းပခြင်းကို အကြောင်းအမျိုးမျိုးပြပြီး အာဇာနည်နေ့ ဖိနှိပ်အနိုင်ကျင့်သည့် လုပ်ရပ်များသည် ငြိမ်းချမ်းရေး ဆွေးနွေးပွဲ ဖြစ်စဉ်ကို ထိခိုက်နိုင်သည်ဟု နိုင်ငံတကာ ကရင့်အဖွဲ့အစည်း- IKO က သုံးသပ်သလို ကရင့်အာဇာနည်နေ့ကို ပိတ်ပင်လိုက်ခြင်းအားဖြင့် အခြားသော ကရင့်သမိုင်းဝင် နေ့ကြီးရက်ကြီးများ ကျင်းပခြင်းကိုလည်း အကျိုးသက်ရောက်နိုင်ဖွယ် ရှိနေသည့် အတွက်ကြောင့် တိုင်းရင်းသား ပြည်သူတစ်ရပ်လုံးက ကရင့် လူမျိုးများနှင့်အတူ နော်အုန်းလှ တို့ကို ဝန်းရံကြရန် နော်ဝေးကရင့်ကွန်မြူနတီ- KCN က ဩဂုတ် ၁၈ ရက်နေ့တွင် သဘောထားထုတ်ပြန်၍ တိုက်တွန်းခဲ့သည်။

ကရင့်အာဇာနည်နေ့ကို အပစ်အခတ်ရပ်စဲရေးကာလ နောက်ပိုင်းနှင့် NCA လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး နောက်ပိုင်း ကရင့်လူမျိုးနေထိုင်ရာ ဒေသအချို့ဖြစ်သည့် ဧရာဝတီနှင့် ရန်ကုန်တို့တွင် နှစ်စဉ်ကျင်းပမှုများပြုလုပ်လာခဲ့ရာ ယခုနှစ် ကရင့်အာဇာနည်နေ့ အသုံးအနှုန်းအသုံးမပြုရန် ဧရာဝတီတိုင်းတွင် တားမြစ်မှုများရှိခဲ့သလို ရန်ကုန်တွင်လည်း ခွင့်မပြုသည့် အခြေအနေများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

အလားတူ နိုင်ငံရေးပါတီ တစ်ခုဖြစ်သည့် လူ့ဘောင်သစ်ဒီမိုကရက်တစ်ပါတီကလည်း ကရင့်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့နှင့်ပတ်သက်၍ တားမြစ်ပိတ်ပင်ခံရမှုများကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်ခဲ့သည့်အပြင် ယခုလို တားမြစ်ခြင်းမှာ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးတစ်မျိုး၏ အထိမ်းအမှတ် လက္ခဏာကို အမိန့်ပေးလျက် တားမြစ်ပိတ်ပင်ခြင်းမျိုး မဖြစ်သင့်ဟုလည်း ဩဂုတ်လ ၁၁ ရက်နေ့စွဲဖြင့် သဘောထားထုတ်ပြန်ချက် တစ်စောင်ထုတ်ပြန်ထားသည်။

တားဆီးပိတ်ပင်မှုများကြားမှ (၆၉) နှစ်မြောက် ကရင့်အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနား ရန်ကုန်တွင် ကျင်းပ

ဩဂုတ် ၁၂ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် ဘောထွန်းလင်း

ဒေသ အာဏာပိုင်များက အမျိုးမျိုး တားဆီးပိတ်ပင်မှုများကြားမှ ၆၉ နှစ်မြောက် ကရင့်အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနားကို ဩဂုတ် ၁၂ နေ့နံနက် ၁၀ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့လယ်၊ မဟာဗန္ဓုလပန်းခြံ ရွှေ့တွင် ကျင်းပခဲ့သည်။

အခမ်းအနားတွင် ကရင့်အမျိုးသားအလံတော်ကို အလေးပြုခြင်း၊ အာဇာနည်ပုဂ္ဂိုလ် စောဘဦးကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို ဖတ်ကြားခြင်း၊ ကရင့်အမျိုးသားများ တန်းတူအခွင့်အရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့်ရရှိရေး အတွက် တိုက်ပွဲဝင် အသက်စွန့်သွားသည့် ဘောဘဦးကြီး နှင့် ဗိုလ်ချုပ်စိုင်းဂေ၊ တော်လှန်ရေးအတွက် အသက်ပေးဆပ်ခဲ့သူများကို လွမ်းသွှံ့ ပန်းခွေချ အလေးပြုခြင်းနှင့် ပန်းခြံ သုံးကြိမ်ပတ် လမ်းလျှောက်ကာ အာဇာနည်များကို ဂုဏ်ပြုခဲ့ကြသည်။

၂၀၁၈ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေအရ သော်လည်းကောင်း၊ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ပြဌာန်းသည့် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ၏ အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သည့် ဥပဒေအရ တိုင်းရင်းသားများ အနေဖြင့် မိမိတို့၏ ရိုးရာဓလေ့၊ အမျိုးသားရေး လက္ခဏာများ ဖော်ထုတ်ထိန်းသိမ်းခွင့် ရှိသည့်အတွက် ကရင့်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ ကျင်းပခြင်းသည်

ဥပဒေအရ တရားဝင်သလို၊ ပိတ်ပင်သည့် ဥပဒေမျိုး မရှိသေးကြောင်း ရန်ကုန်တိုင်းဒေသကြီး ကရင့်တိုင်းရင်းသား ရေးရာဝန်ကြီး နော်ပန်းသဏ္ဍာမျိုးက ကေအိုင်စီသို့ ဩဂုတ် ၁၁ ရက်နေ့တွင် ပြောသည်။

ကရင့် အာဇာနည်နေ့ကို ရန်ကုန်မြို့၌ ၂၀၁၄ ခုနှစ်တွင် စတင်ကျင်းပခဲ့ရာ ယခင်က ပြည်လမ်းမပေါ်ရှိ ယုဒသန်ရိပ်သာ၌ ကျင်းပလေ့ရှိပြီး ၂၀၁၈ ခုနှစ်တွင် အင်းစိန်မြို့နယ်၊ ဘူတာရုံလမ်းရှိ စိန်ပိတာ စိန်ပေါလ်ခန်းမ၌ ကျင်းပခဲ့ဖူးသည်။ သို့သော်ယခုနှစ်တွင် ခန်းမအတွင်း၌ ကျင်းပခြင်း မပြုရန် ဒေသအာဏာများက တားဆီးခဲ့သည်ဟု အခမ်းအနားအတွက် လိုက်လံ စီစဉ်လုပ်ဆောင်ခဲ့သူများက ပြောဆိုသလို ယခုဖြစ်စဉ်အပေါ် ကရင့်ပြည်သူများ၏ အင်တာနက် လူမှုစာမျက်နှာများတွင် ပြီးခဲ့သည့် ဇူလိုင်လအတွင်းမှ စ၍ ပျံ့နှံ့နေပြီး ဝေဖန်မှုများစွာ ပေါ်ထွက်နေကို တွေ့ရသည်။

ထို့အတွက် အခမ်းအနား ဖြစ်မြောက်ရန် ဝိုင်းဝန်းလှုပ်အားပေး စီစဉ်လုပ်ဆောင်သည့် ရန်ကုန်မြို့ခံ ကရင့်ပြည်သူများအနေဖြင့် ခန်းမများအတွင်း ကျင်းပခွင့် မရသော်လည်း ငြိမ်း၊ စု၊ စီ တင်ကာ ယခုလို မဟာဗန္ဓုလ ပန်းခြံ ရွှေ့၌ ကျင်းပနိုင်အောင် စီစဉ်ရခြင်းဖြစ်ပြီး လူဦးရေ ၅၀၀ ကျော် တက်ရောက် ဂုဏ်ပြုခဲ့ကြသည်။

ဖားအံမြို့ကရင့်အာဇာနည်နေ့ တက်ရောက်ဂုဏ်ပြုသူ များပြား

ဩဂုတ် ၁၂ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် နန်းဝေမြို့ဇော

ကရင့်လူမျိုးတို့၏ နေ့ထူးနေ့မြတ်တစ်ခုဖြစ်သည့် ကရင့်အ

မျိုးသား အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနားကို ကရင့်ပြည်နယ် ဖားအံမြို့ သုမေဓာရာမကြားတောရ ကျောင်းတိုက်တွင် ဩဂုတ် ၁၂

ရက်နေ့က ကျင်းပခဲ့ကြရာ ယခင်နှစ်များကထက် ကရင့်လူထု အများအပြား စိတ်ဝင်တစားဖြင့် တက်ရောက် ဂုဏ်ပြုခဲ့ကြသည်ဟု

သိရသည်။

လူဦးရေ ရာဂဏန်းမျှသာ တက်ရောက်သည့် ယခင်နှစ် အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနားများနှင့် မတူဘဲ ယခုနှစ်တွင် လူဦးရေ ၅၀၀ ကျော် တက်ရောက်ခဲ့ရာ မြို့တွင်းရှိ ဒေသခံလူထုများသာမက ဖားအံမြို့နယ်အတွင်းရှိ ကျေးလက်နေ ကရင့်လူထုများလည်း ရောက်ရှိ ဂါရဝပြုခဲ့ကြသည်။

ယနေ့ ဖားအံတွင် ကျင်းပသည့် အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်လာသူ KNU - ကရင့်အမျိုးသား အစည်းအရုံး ခူးပလာယာခရိုင် ဥက္ကဋ္ဌ ပဒိုစောရွှေမောင်းက 'အခုခေတ် ကရင့်လူထုတွေကလည်း ပညာတတ်

များလာပြီး စဉ်းစားတွေးခေါ်တတ်လာပြီး၊ ပြီးတော့ နိုင်ငံရဲ့အခြေအနေပေါ်မူတည်ပြီး ဒီလိုမျိုးလုပ်ရလာတာ စိတ်ဝင်စားလာတာ ဝမ်းသာစရာလို့ ပြောရမယ်' ဟု မှတ်ချက်ပေး ပြောဆိုသည်။

ထို့အပြင် အာဏာပိုင်များက ကရင့်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ အခမ်းအနား ကျင်းပရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အချို့နေရာဒေသများတွင် ပိတ်ပင်တားဆီးမှုအချို့ ရှိခဲ့သည့် ဂယက်များကြောင့် ကရင့်လူထု စိတ်ဝင်စားမှု မြင့်တက်လာသည့် အကြောင်းအရင်းတစ်ခုလည်း ပါဝင်ကြောင်း ပွဲဖြစ်မြောက်ရေး စီစဉ်သူများက သုံးသပ်ပြောဆိုမှုများ ရှိသည်။

ဖားအံမြို့ရှိ ကရင့်အမျိုးသား ရဟန်းသံဃာတော်များ၊ အမျိုးသားရေး စိတ်ဓာတ် နိုးကြားတက်ကြွသည့် ကရင့်ရပ်မိရပ်ဖများ ဦးဆောင်ပြီး ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကျရောက်သည့် ကရင့်အာဇာနည်နေ့ကို ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၆ ခုနှစ်မှစတင်၍ ဖားအံမြို့တွင် မပျက်မကွက် နှစ်စဉ်ကျင်းပလာခဲ့ကြခြင်းဖြစ်သည်။

ယနေ့ ကျရောက်သည့် ၆၉ နှစ်မြောက် ကရင့်အမျိုးသား အာဇာနည်နေ့ကို ဖားအံမြို့ အမှတ် (၉) ရပ်ကွက်ရှိ (၈၈) ကရင့် မျိုးဆက်ကျောင်းသားများ၏ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအသင်းဗဟိုရုံးတွင် အလားတူ ဂုဏ်ပြု ကျင်းပခဲ့ကြသည်။

ကရင်အာဇာနည်နေ့ကျင်းပမှုကြောင့် တရားစွဲဆိုခံရသူ နော်အုန်းလှ နှင့် မေးမြန်းခြင်း

ပြီးခဲ့သည့် ဩဂုတ်လ ၁၂ ရက်နေ့၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ဗန္ဓုလပန်းခြံတွင် ကရင်အမျိုးသား အာဇာနည် ခေါင်းဆောင်များကို ဂုဏ်ပြုသည့် ကရင်အမျိုးသားအာဇာနည်နေ့ကို ခွင့်ပြုချက်မရဘဲ ကျင်းပခဲ့သည်ဟုဆိုကာ ဦးဆောင်ကျင်းပသူ ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး- KWU ဥက္ကဋ္ဌ နော်အုန်းလှအပါအဝင် ကရင်လူငယ်နှစ်ဦးကို ကျောက်တံတားမြို့နယ် ရဲစခန်းမှ ငြိမ်းချမ်းစွာ စုဝေးခြင်းနှင့် စီတန်းလှည့်လည်ခြင်းဆိုင်ရာ ဥပဒေ (ငြိမ်းစုစီ)ပုဒ်မဖြင့် တရားစွဲဆိုခံ ထားရမှုများဖြစ်ပေါ်ခဲ့သည်။

လက်ရှိ တရားစွဲဆိုခံရမှု အခြေအနေ နှင့်ပတ်သက်၍ KWU ဥက္ကဋ္ဌ နော်အုန်းလှအား ကေအိုင်စီ-ကရင်သတင်းဌာနမှ ဆက်သွယ်မေးမြန်းထားသည် များကို ဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

လတ်တလော တရားစွဲဆိုခံရမှု အခြေအနေကို ပြောပြပါ။

အာဇာနည်နေ့အခမ်းအနား ပြီးပြီးချင်းမှာ ဖုန်းနဲ့လှမ်းခေါ်တဲ့အခါမှာ ကျမက မလာအားဘူးလို့ ပြောလိုက်တယ်။ ၁၆ ရက်နေ့ညက ဖုန်းနဲ့ ပြန်လှမ်းခေါ်တယ်။ အာဇာနည်နေ့နဲ့ပတ်သက်ပြီး မြို့နယ်မှူး တရားစွဲထားပါတယ်။ လာရင်းပါ အကြောင်းကြားလာတယ်။ လက်ရှိအချိန်မှာ ၃ ယောက် တရားစွဲထားတယ်။ ဘာမှတော့ ဖြစ်လာမှာ မဟုတ်ဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ကျမတို့က အာဇာနည်နေ့ ကျင်းပလာခဲ့တာ ၆၉ နှစ်မြောက်ရှိပြီ။ အဲဒီအပေါ်မှာ ကျမတို့ကို လာပြီး ဖိအားပေးတဲ့ အနေအထားပဲ။ ကျမတို့က ဘာနဲ့အားရှိသွားလဲဆိုရင် ကျမတို့ KNU ကနေပြီး စာထုတ်လိုက်တယ်။ ကရင်ရှိတဲ့နေရာမှာ ကရင်အာဇာနည်နေ့ကျင်းပပါ တိုက်တွန်းထားတာရှိတဲ့အခါကျတော့ ကျမတို့ လုပ်ခဲ့တယ်။

ကရင်အာဇာနည်နေ့ကို လုပ်လာခဲ့ကြတာ နှစ်ပေါင်းများစွာရှိခဲ့ပြီ။ ငြိမ်းချမ်းရေးအရ ကျမတို့ကို ဒီလိုလုပ်တဲ့အတွက် ငြိမ်းချမ်းရေး ထိခိုက်နိုင်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အစိုးရသည် လက်ရှိသွားနေတဲ့ ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်တဲ့အချိန်မှာ ငြိမ်းချမ်းရေးကို အဓိကကျတယ်။ ဒါကို တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ ရိုးရာဓလေ့ ယဉ်ကျေးမှု နေထိုင်မှု၊ မြတ်တော်မှာ အလေးထားဘူးဆိုရင်တော့ ကျမတို့ ရှေ့ဆက်သွားမယ့် ယုံကြည်မှုတွေက ပိုပြီးတော့ အလှမ်းဝေးနိုင်သေးတာပေါ့နော်။ ဒီလိုပုံစံပင်တဲ့ အတွက် လူမျိုးတစ်မျိုးရဲ့ အာဇာနည်သူရဲကောင်းဆိုတာ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်ပဲ သတ်မှတ်ကြတယ်။ သူများလူမျိုးက လာသတ်မှတ်ပေးဖို့မရပါဘူး။ ဒါကျမတို့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှု အမွေအနှစ် ထိန်းသိမ်းရမယ့် ကျမတို့ တာဝန်တွေဖြစ်တယ်။ သူများ

လာပြီး သတ်မှတ်မှ လက်ခံမှာမဟုတ်ဘူး။ ကျမတို့ ကရင်အာဇာနည်သတ်မှတ်တာ ကျမတို့ ကရင်လူမျိုးတွေက သတ်မှတ်တာပါ။ ကျမတို့ ကရင်အာဇာနည်နေ့ကို မလုပ်ပါနဲ့လို့ပြောတာ ဗမာဖြစ်နေတယ်။ ကရင်အာဇာနည်နေ့ ကျင်းပတာက ကျမတို့ သဘောနဲ့ကျင်းပတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အားလုံး ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးတော့မှ ကျင်းပတာဖြစ်တယ်။ အရင်က တော်လှန်ရေးနယ်မြေမှာ လုပ်လာခဲ့တယ်။ နောက်မှာ ဒီဘက်မှာ အကြီးအသေး လုပ်လာခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမယ့် အချိန်မှာမှ ပြဿနာ ဖြစ်လာခဲ့တဲ့အတွက် စိတ်မကောင်းပါဘူး။ ဒီမိုကရေစီအစိုးရ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဒီလိုမျိုးလုပ်တာတော့ ဝမ်းနည်းဖွယ်ရာ တွေရပါတယ်။

ရဲစခန်းမှာမသွားရင်ဖမ်းဝရမ်းထုတ်မယ်လို့သတင်းထုတ်ပေါ်လာတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး အခြေအနေကိုပြောပြပါအုံး။

ကျမက ပြောထားတယ်။ ဒီ ၂၁ ရက်နေ့မှ အားမယ်။ သူတို့ဆိုမှာ မလာနိုင်သေးဘူး။ အဲဒီအခါမှာ သူတို့က မရဘူးပြောတော့ ကျမကလည်း မလာဘူးလို့ ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ မိဒီယာတွေ ကျမကိုမေးတော့ အဲလိုပဲဖြစ်တယ်။ ပြီးမှ သူတို့ကို မိဒီယာတွေ ပြန်မေးတော့ ကျမမလာဘူးဆိုရင် သူတို့ဝရမ်းထုတ်မယ်လို့ သူတို့ထုတ်ပြောတော့ မိဒီယာက သူတို့ပြောတဲ့ဟာကို အဲလိုပြန်ရေးတာ။

တကယ်တမ်းကျတော့ အထူးသဖြင့် ကျမဆီကို ဘာမှ စာလာပို့တာ၊ အကြောင်းကြားတာ မရှိသေးပါဘူး။ တရားဝင် စာထုတ်တာ မရှိသေးပါဘူးလို့ ပြောချင်ပါတယ်။ ကျမက သူတို့ဆီကို သွားမယ်ဆိုတာ အစက စီစဉ်စားထားပြီး နှစ်ဦး နှစ်ဖက် ညှိနှိုင်းပြီးလာခဲ့မှာပေါ့။ အဲခါကျတော့ မြဝတီရုံးချိန်း ရှိတယ်။ ပြီးမှလာခဲ့မှာပေါ့ ပြောတော့မရဘူး။ မရရင် မလာဘူးပေါ့ ဘာဖြစ်လဲ။ တို့ဘက်က

အဖမ်းခံရလည်း ဘာအပြစ်မှကျူးလွန်တာ မဟုတ်ဘူး။ အခုဘာမှတော့ မပြောလာသေးဘူး။ ကျမတို့က နိုင်ငံတော်ကို ပုန်ကန်တာလည်းမဟုတ်ဘူး။ ကရင်တစ်မျိုးသားလုံးရဲ့ အာဇာနည်နေ့ကို ကျင်းပတာပဲ ဖြစ်တယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။

အဲဒီမှာ ဦးဆောင်တာတွေက အများကြီးရှိတာပေါ့နော်။ ဘာကြောင့် အန်တီအပါအဝင် လူငယ်နှစ်ယောက်ကိုပဲ တရားစွဲတာလဲလို့ထင်ပါသလဲ။

အဲဒီနေ့မှာ စောအဲလ်ဘတ်ချိုက ကရင်အာဇာနည်နေ့ သမိုင်းနဲ့ပတ်သက်ပြီး အဲဒီမှာရှင်းလင်းပြောပြ သွားတာရှိတယ်။ စသိန်းဇော်မင်းကဆိုရင် အာဇာနည်နေ့အတွက် အမိန့်ပေးလို့ တရားစွဲတာ။ သူတို့က အာဇာနည်နေ့လို့ မသုံးခိုင်းဘူး။ သုံးတဲ့သူကို သူတို့က တရားစွဲတယ်လို့ ပြောလို့ရတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒါနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကရင်အဖွဲ့အစည်း တော်တော်များများက စာတွေထုတ်တာရှိတော့ အချိန်ထိ ကျမတို့ကို လာခေါ်တာမရှိသေးပါဘူး။ ကျမတို့ ခံယူထားတာက ကျမတို့က ဘာဖြစ်မှုမှ မကျူးလွန်ထားပါဘူးလို့ ပြောချင်ပါတယ်။

တရားစွဲထားတာရှိတဲ့အပေါ် အန်တီဘက်က ဘာဆက်လုပ်ဖို့ အစီအစဉ်ရှိလဲ။

သူတို့ဘက်က ဆက်လုပ်ချင်တာလုပ်။ ကျမက ဘာအပြစ်မှမလုပ်ထားတော့ မသွားဘူး။ ကျမတို့ ညှိနှိုင်းခဲ့တဲ့အချိန်တုန်းက ပြောထားပြီးသား၊ ဒီညှိနှိုင်းမှုက အကြောင်းပြန်ပေး။ သူတို့က အာဇာနည်နေ့ မသုံးပါနဲ့လို့ပြောတယ်။ မသုံးရအောင် ကျမတို့က အာဇာနည်နေ့ကျင်းပတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် အာဇာနည်နေ့လို့ပဲ သုံးတယ်။ ၂၁ ရက်နေ့မှ အားတယ်လို့ပြောထားတယ်။ သူတို့က မလက်ခံဘူးဆိုတော့ ကျမလည်းမသွားဘူးပေါ့။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးပေါင်းစုံ နေထိုင်တဲ့ တိုင်းပြည်မှာ လူမျိုးစုတစ်စုချင်းစီရဲ့ သတ်မှတ်ချက်တွေက ရန်ကုန်တိုင်းအစိုးရအဖွဲ့က ဒါလုပ်ပါ။ ဟိုဟာလုပ်ပါဆိုတာကို ဒီလိုရဲတပ်ဖွဲ့ကပဲ ပြောစရာအကြောင်းတစ်ခုမှ မရှိပါဘူး။ ဒီတရားစွဲတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျမကိုယ်တိုင်က ဘာမှ ပြောမှာမဟုတ်ဘူး။ တကယ်လို့ ကျမကို မတရားဖမ်းဆီးတော့မှ အရေးယူမယ်ဆိုရင် အဲဒါကသူတို့ကိုစွဲ ဘာအပြစ်မှ မကျူးလွန်တဲ့အတွက် လောလောဆယ် သွားအဖမ်းမခံနိုင်ပါဘူးလို့ ပြောချင်တယ်။ ကျမ ဥပဒေ မချိုးဖောက်ဘူး။ နိုင်ငံသားအခွင့်အရေးနဲ့ သွားတာ ဖြစ်တဲ့အတွက် ဘာမှမျိုးဖောက်တာမရှိပါဘူး။ ဒါကိုမှ တရားစွဲမယ်ဆိုရင် ရင်ဆိုင်ပြီးတော့မှ ဖြေရှင်းသွားမယ်။ ဒါက ကရင်လူထုတွေကို လာပြီး ဖိနှိပ်တဲ့ လုပ်ငန်းဖြစ်တဲ့တွက် ဘာမှငဲ့ခံစရာ အကြောင်း မရှိပါဘူး။

ကျမတို့ရှင်းလင်းပါ့မယ်။ ရှင်းလင်းတဲ့အခါမှာ အကြောင်းအကျိုး ညီညွတ်စွာ ရှင်းလင်းပါ့မယ်။ ဒါက ရှေ့ဆက်သွားမယ့် ခရီးလမ်းက ဒီလိုစဉ်းစားထားတယ်။ အာဇာနည်နေ့မှာလည်း ကျမပြောခဲ့ပါတယ်။ ကျမတို့ကို အစိုးရအဖွဲ့က ဒီလိုမျိုး အာဇာနည်နေ့ကိုစွဲကို လက်မခံတဲ့အတွက် ကျမကို အကြောင်းစုံတရားစွဲနိုင်တယ်လို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။ စွဲတဲ့အခါမှာ ကျမတို့ကို ဝန်းရံပေးပါ။ ဒါက ကရင်တစ်မျိုးသားလုံးနဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ ကိစ္စဖြစ်တဲ့အတွက် တစ်ယောက်ထဲလုပ်လို့မရပါဘူး။ ကျမတို့ ဦးဆောင်လုပ်ပေးနေပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျမတို့နောက်ကို တော့ ဝန်းရံပေးပါ။ ကျမတို့ ကရင်ပဲ မဟုတ်ပါဘူး။ တစ်ခြားတိုင်းရင်းသားတွေရော နိုင်ငံရေး အင်အားစုတွေပါ ဝန်းရံပေးပါ။ ဘာကြောင့်လဲအခါကျတော့ ဒီမတရားမှုတွေကိုတော့ အားလုံးဝန်းရံပြီး ကူညီပေးမှရမယ်လို့ ပြောချင်ပါတယ်။

လျှပ်စစ်မီးကိစ္စကြောင့် KNU/KNLA (PC) တပ်ဖွဲ့ဝင်က ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးအား သေနတ်ဖြင့်ပစ်ခတ် သဖြင့် ဆေးရုံတင်ထားရ

ဩဂုတ် ၂၀ ရက်၊ ၂၀၁၉ခုနှစ်။ နေဇော်

ကရင်ပြည်နယ်၊ မြဝတီမြို့၊ ဝေ့ရှမ်းကျေးရွာအုပ်စု ညောင်နန်းသာ ကျေးရွာအတွင်း လျှပ်စစ်မီးအသုံးပြုရေး သွယ်တန်းမှုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ အချင်းများရာမှ ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးကောင်စီ KNU/KNLA (PC) အဖွဲ့ဝင်အချို့က ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဖြစ်သူ

အား သေနတ်ဖြင့်ပစ်ခတ်မှု ဖြစ်ပွားခဲ့သည့်အတွက် လက်ရှိ အုပ်ချုပ်ရေးမှူးမှာ ဆေးရုံတင်ထားလိုက်ရသည်ဟု သိရသည်။

ညောင်နန်းသာ ကျေးရွာတွင် လက်ရှိသုံးစွဲနေသော ထိုင်းလျှပ်စစ်မီးကိုရတ်သိမ်းပြီး မြန်မာလျှပ်စစ်မီးကို သွယ်တန်းရန် ပြောဆိုမရသဖြင့် အချင်းများရာမှာ ကျေနပ်မှုမရှိ၍ ဩဂုတ်လ

၁၈ ရက်၊ ည ၉ နာရီအချိန်ခန့်တွင် မြဝတီမြို့နယ်၊ ဝေ့ရှမ်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ညောင်နန်းသာကျေးရွာ၊ သမာဓိ(၄)လမ်းနေ ညောင်နန်းသာ ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးသက်ဦး နေအိမ်သို့ KNU/KNLA (PC) တပ်ရင်း(၇၀၉)ရင်းမှူး (ဒုဗိုလ်မှူးကြီး)အဆင့်ရှိ စောဝမ်းနိုင်၏ လက်အောက်ခံများ ဖြစ်သော ကြည်နိုင်ဆိုသူနှင့် အပေါင်း

အပါ ၅ ဦးက သေနတ်ဖြင့် ၅ ချက် ပစ်ခတ်ခဲ့ပြီး တိမ်းရှောင်သွားခဲ့သည်ဟု ဒေသအာဏာပိုင်များဘက်က ပြောသည်။

ထိုသို့ သေနတ်ဖြင့် ပစ်ခတ်မှုကြောင့် ဦးသက်ဦး၏ ယာဘက်ရင်အုံတွင် ကျည်ဖောက်ထွက် ဒဏ်ရာ ၁ ချက်၊ ယာတံတောင်ဆစ်တွင် ကျည်ထိမှန်

တဖက်စာမျက်နှာသို့ ▶

KNU ဗဟိုအမြဲတမ်းကော်မတီဝင် ပဒိုစောအောင်ဝင်းရွှေ ကွယ်လွန်

ဩဂုတ် ၁၉ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်။ စအိုင်ဆူး

ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး၏ လက်ရှိ ဗဟိုအမြဲတမ်း ကော်မတီဝင်လည်းဖြစ် ယခင် KNU နိုင်ငံခြားရေး ဌာနမှူးဟောင်းလည်း ဖြစ်သူ ပဒိုစောအောင်ဝင်းရွှေသည် ဩဂုတ်လ ၁၈ ရက်နေ့ ညနေပိုင်းတွင် ကွယ်လွန်သွားခဲ့သည်ဟု သိရသည်။

အသက် ၅၅ နှစ်အရွယ်ရှိ ပဒိုစောအောင်ဝင်းရွှေသည် ဦးနော် ကင်ဆာရောဂါဝေဒနာဖြင့် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့ ဆေးရုံ၌ ကွယ်လွန်သွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ကေအဲန်ယူဘက်က အတည်ပြု ပြောဆိုခဲ့သည်။

ကေအဲန်ယူ ဗဟိုအတွင်းရေးမှူးချုပ်ရုံး ရုံးထိုင်မှု ပဒိုစောစေးစေးက 'ကျနော်တစ်ယောက် အနေနဲ့ပြောရရင် သူက ခေါင်းဆောင်ကောင်း တစ်ယောက်ပါ။ သူက ပညာတတ်လည်းဖြစ်သလို တော်လှန်ရေးရဲ့ အကြပ်အတည်း ကာလတွေကတည်းက ဝင်လုပ်ပြီး

ကျရာတာဝန်ကို သူမရှောင်ဘူး။ ဒီလိုခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ကွယ်လွန်သွားတဲ့အပေါ် အများကြီး ဆုံးရှုံးနစ်နာပါတယ်'ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ပဒိုအောင်ဝင်းရွှေသည် ပဲခူးတိုင်း၊ ညောင်လေးပင်ခရိုင်၊ မုန်းမြို့နယ်၊ ရေလဲကျေးရွာ ဇာတိ ဖြစ်ပြီး ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၄ ရက်နေ့မှစ၍ ကရင်တော်လှန်ရေးထဲသို့ စတင်ဝင်ရောက်ခဲ့သည်။ ကရင်အမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေး တပ်မတော်(KNLA) ဗဟို ဌာနချုပ်တွင် တပ်သားအဖြစ် ပါဝင် ထမ်းဆောင်ခဲ့ရာ ၂၀၀၁ ခုနှစ်တွင် ဗိုလ်ကြီးအဆင့်ထိ တာဝန် ထမ်းဆောင်ပြီးမှ ၂၀၁၅ ခုနှစ်တွင် ဗဟို နိုင်ငံခြားရေးဌာနမှူးအထိ ထမ်းဆောင်ခဲ့သည်။

၎င်းတာဝန် အဆင့်ဆင့် ထမ်းဆောင်ခြင်းနှင့်အတူ ပညာရေးကဏ္ဍများတွင်လည်း ပါဝင် အားဖြည့်ပေးပြီး ကျောင်းများကို ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်း တည်ထောင်ခြင်း၊ ဆရာအဖြစ် သင်ကြားပေးခြင်း

များကိုပါ တာဝန်ယူဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သူတစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။

ပဒို အောင်ဝင်းရွှေ ကွယ်လွန်ချိန်တွင် ဇနီးသည် နော်ရီး လာတစ်ဦးသာ ကျန်ရစ်ခဲ့ပြီး ၎င်း၏ ဈာပန အခမ်းအနားကို ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်နေ့၊ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ တွင် KNLA ဌာနချုပ်တည်ရှိရာ သေဘေတုံ တွင် ပြုလုပ်သွားမည် ဖြစ်သည်။

အချင်းချင်း ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ရန် ဆန္ဒမရှိတော့ကြောင်း BGF ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်မှူးကြီးစောချစ်သူပြော

ဩဂုတ်လ ၂၀ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်

ညီအစ်ကို အချင်းချင်း ကြားတွင် ပြန်လည်တိုက်ခိုက်ကြရန် ဆန္ဒမရှိတော့ဘဲ ပြည်နယ်တွင်း ငြိမ်းချမ်းမှုရရှိလာပါက လက်နက် မကိုင်လိုတော့ကြောင်း ကရင်ပြည်နယ်၊ နယ်ခြားစောင့်တပ်-BGF ၏ ဗဟိုအကြံပေးနှင့် ကွပ်ကဲရေးအဖွဲ့၏ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး ဗိုလ်မှူးကြီး စောချစ်သူက ၉ နှစ်မြောက် BGF တပ်နှစ်ပတ်လည် နေ့အခမ်းအနားတွင် ပြောဆိုလိုက်သည်။

တိုးတက်သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ကရင်အမျိုးသား တပ်မတော်-DKBA မှ နယ်ခြားစောင့်တပ်အဖြစ် သို့ အသွင်ကူးပြောင်းခြင်း ၉ နှစ်မြောက် တပ်နှစ်ပတ်လည်နေ့ကို ဩဂုတ်လ ၂၀ ရက်တွင် မြဝတီခရိုင်၊ ရွှေကုက္ကိုမြို့မြို့၊ အရှေ့တောင်တိုင်း စစ်ဌာနချုပ်၊ အမှတ်(၃)တပ်နယ်တွင် ကျင်းပသည့် အခမ်းအနား၌ ထိုသို့ပြောဆိုလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

ဗိုလ်မှူးကြီး စောချစ်သူက 'ကျနော်တို့ ညီအစ်ကို အချင်းချင်း နှစ်ပေါင်းများစွာ တိုက်နေကြတာ မကဘဲနဲ့ ကရင် အချင်းချင်း နှစ်ပေါင်း ၂၀ ဝန်းကျင်လောက် သတ်နေကြတာ။ အဲဒီ တိုက်တာ၊ သတ်တာ အဲဒီခေတ်တွေကို လုံးဝ မလိုချင်တော့ဘူး။ ဥပမာပြောရ

ရင် ကျနော်တို့ ကရင်ပြည်နယ် ၁၀၀ ရာခိုင်နှုန်း မငြိမ်းချမ်းပေမယ့် ၈၀ ရာခိုင်နှုန်းငြိမ်းချမ်းသွားရင် ကျနော်တို့တောင် လက်နက်ကိုင်ဖို့ စိတ်လုံးဝ ကျနော်တို့မှာတကယ် စိတ်မရှိတော့ဘူး'ဟု အခမ်းအနားတွင် ထည့်သွင်းပြောကြားလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် BGF အနေဖြင့် မတတ်သာ၍သာ လက်နက်ကိုင်ဆောင်နေခြင်းဖြစ်ပြီး မိမိပြည်နယ်နှင့် မိမိလူမျိုးကို ကာကွယ်ရန်အတွက်သာဖြစ်ကာ ၎င်းအပေါ် မိဘပြည်သူများမှ အထင်လွဲမှားမှု မရှိစေရန်နှင့် မိခင် အဖွဲ့အစည်း ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံး-KNU အပေါ် သစ္စာဖောက်ခဲ့သော်လည်း နိုင်ငံတော်နှင့် ကရင်ပြည်နယ် တစ်ခုလုံးအပေါ်တွင် သစ္စာမဖောက်ရန်လည်း အခမ်းအနား၌ ဗိုလ်မှူးကြီး စောချစ်သူက ၎င်း၏ ရဲဘော်များကို တိုက်တွန်း ပြောဆိုခဲ့သည်။

BGF အဖြစ်သို့ အသွင်မပြောင်းခင်ကာလ ယခင် ၁၉၉၄ ခုနှစ်တွင် ကေအဲန်ယူ အဖွဲ့အစည်းမှ DKBA အသွင်ဖြင့် ခွဲထွက်ပြီး အစိုးရ တပ်မတော်နှင့် ပူးပေါင်း၍ ကေအဲန်ယူ အဖွဲ့အစည်းကို ပြန်လည်တိုက်ခိုက်မှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၀ ခုနှစ်က BGF အဖြစ်သို့ အသွင်

ပြောင်းသွားသည့်တိုင် နယ်ခြားစောင့်တပ် အသွင်မပြောင်းသည့် ကရင်လက်နက်ကိုင်များ အကြားတွင် အပြန်အလှန်တိုက်ခိုက်မှုများ ယခုအချိန်ထိ မကြာခဏဆိုသလို ဖြစ်ပွားလျက်ရှိသည်။

BGF အနေဖြင့် အစိုးရ တပ်မတော်၏ လက်အောက်ခံ ခဲ့သည့်တိုင် ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၃ ခုနှစ်က ကေအဲန်ယူက ဦးဆောင်သည့် ကရင်လက်နက်ကိုင် ညီညွတ်ရေးကော်မတီတွင် ကရင်ပြည်နယ်၊ နယ်ခြားစောင့်တပ်-BGF အဖွဲ့လည်း တစ်ဖွဲ့ အပါအဝင် ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် BGF အနေဖြင့် ပြည်နယ်လုံခြုံရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးလျက် ရှိကြောင်း ဗိုလ်မှူးကြီး စောချစ်သူက ပြောဆိုခဲ့သော်လည်း လတ်တလောတွင် ရွှေကုက္ကိုမြို့မြို့၌ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေသည့် China town စီမံကိန်းနှင့် ပတ်သက်၍ ယနေ့ အခမ်းအနားတွင် တစ်စုံတစ်ရာ ထည့်သွင်းပြောဆိုခြင်း မရှိခဲ့ပေ။

ယနေ့အခမ်းအနားကို ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးချုပ် နန်းခင်ထွေးမြင့်၊ နယ်လုံဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးကြီး မျိုးမင်းနောင်၊ အရှေ့တောင်တိုင်းစစ်ဌာနချုပ် နယ်ခြားစောင့်

တပ်ဆိုင်ရာ ညွှန်ကြားရေးမှူး တာဝန်ရှိသူများ၊ ပြည်ထောင်စု ကြံ့ခိုင်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးပါတီ(USDP) ဥက္ကဋ္ဌ ဦးသန်းဌေးနှင့် ပါတီခေါင်းဆောင်များ၊ ကရင်ပါတီခေါင်းဆောင်များ၊ ဝန်ကြီးဟောင်း ဦးအောင်မင်း၊ ဦးခင်ရီတို့အပါအဝင် ကေအဲန်ယူဗဟို ခေါင်းဆောင် အချို့နှင့် အခြားသော ကရင်လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့အစည်း ခေါင်းဆောင်များ ထိုင်း၊ တရုတ် စသည့် အထူးစည်ညီညွတ်များလည်း ပါဝင် တက်ရောက်ခဲ့ပြီး စုစုပေါင်း လူ

ဦးရေ ထောင်ချီ တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

အခမ်းအနားတွင် အဖွင့် မိန့်ခွန်း၊ အမှာစကားပြောကြားခြင်း၊ သဝဏ်လွှာဖတ်ကြားခြင်း၊ နိုင်ငံတော်အလံ အလေးပြုခြင်း၊ တပ်မတော်၏ သစ္စာဓိဋ္ဌာန် ရွတ်ဆိုခြင်းများအပြင် တိုင်းရင်းသားအက ဖျော်ဖြေမှုများနှင့် ရေဘေးသင့် ပြည်သူများအတွက် ငွေကြေးလှူဒါန်းမှုများ၊ မေတ္တာလက်ဆောင်ပေးခြင်း အစီအစဉ်များ ပါဝင်ခဲ့သည်။

အခမ်းအနားသို့ တက်ရောက်ခဲ့သူ ကေအဲန်ယူ ဗဟိုကော်မတီဝင် ပဒိုစောသမိန်ထွန်းက 'သူတို့က ခွဲထွက်သွားပြီးမှ နောက် DKBA ဖြစ်၊ DKBA ဖြစ်တာကနေ တစ်ဆင့် BGF ဖြစ်သွားတာပေါ့။ အဲတော့ နားလည်မှုလွဲ တာပါလို့

ပြောတာပဲ။ သူ(ဗိုလ်မှူးကြီး စောချစ်သူ)နောက်ဆုံး ပြောသွားတာက နောက်ဆုံးကတော့ ကရင်တွေ ပြန်ပေါင်းဖို့က အဲဒီအခါ (အပစ်ရပ်စာချုပ်)သဘောတူညီချက်၊ လက်မှတ်ရေးထိုးထားတဲ့ အပေါ်မှာ အားလုံးပြန်တွေ့နိုင်ဖို့ပါပဲ။ ချုပ်ရရင် ဒါပါပဲ'ဟု သတင်းထောက်များကို ပြောသည်။

ကရင်ပြည်နယ်၊ နယ်ခြားစောင့်တပ်ကို ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ ဩဂုတ်လတွင် တိုးတက်သော ဗုဒ္ဓဘာသာ ကရင်အမျိုးသား တပ်မတော်-DKBA မှ တပ်ရင်း ၁၂ ရင်း၊ ကရင်ငြိမ်းချမ်းရေးတပ်ဖွဲ့ (KPF) အဖွဲ့မှ တပ်ရင်း တစ်ရင်းဖြင့် နယ်ခြားစောင့်တပ် (BGF) အဖြစ်သို့ ပြောင်းလဲ ဖွဲ့စည်းလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

► တဖက်စာမျက်နှာမှ

ဒဏ်ရာ ၁ ချက်နှင့် ယာပေါင်တွင် ကျည်ထိမှန်ဒဏ်ရာ ၁ ချက်တို့ ရရှိခဲ့၍ ထိုနေ့ ည ၂၂:၃၀ (ဆယ်နာခွဲ)အချိန်တွင် ၎င်းအားမြဝတီခရိုင်ဆေးရုံကြီးသို့ ပို့ဆောင်၍ အတွင်းလူနာအဖြစ် ဆေးဝါးကုသမှုများ ခံယူလျက်ရှိသည်ဟု သိရသည်။

အဆိုပါ ဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်

သက်၍ ထိုင်းနိုင်ငံ၊ ချင်းမိုင်မြို့တွင် အစည်းအဝေးတက်ရောက်နေသည့် KNU/KNLA (PC) မှ တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး ဗိုလ်မှူးကြီး စောကျော်ညွန့်က '၇၀၉ တပ်ရင်းမှူးကလည်း ဗိုလ်ဝမ်းနိုင်မဟုတ်ပါဘူး။ ခုက ချင်းမိုင်မှာ ဌာနချုပ်နဲ့လည်း အဆက်သွယ်လုပ်လို့ မရဘူးဆိုတော့လေ။ စောင့်ကြည့်နားထောင် နေတုန်း

ပဲ။ တီး(ဦး) အနေနဲ့ကတော့ ဘာမှ မပြောနိုင်သေးဘူး။ လိုင်းပေါ်မှာ တင်ထားတဲ့သတင်းအရတော့ တိတိကျကျ မပြောနိုင်သေးဘူး'ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

အဆိုပါ ပစ်ခတ်ခံရသူ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး ဦးသက်ဦးသည် ထိုင်းနိုင်ငံမှ ဖြန့်ဝေပေးသော လျှပ်စစ်မီးအား ကျေးရွာ မီးလင်းရေးအတွက် တာ

ဝန်ယူဆောင်ရွက်သူတစ်ဦး ဖြစ်ပြီး ပစ်ခတ်သူ ကြည်နိုင် ဦးစီးအဖွဲ့သည် လက်ရှိကျေးရွာတွင် မြန်မာ့လျှပ်စစ်မီးအား သွယ်တန်းရရှိ အသုံးပြုနိုင်ရေးအတွက် တာဝန်ပေးအပ်ခြင်းခံရသူ တစ်ဦးဖြစ်သည်ဟု သိရှိရသည်။ ယင်း ပစ်ခတ်မှု ဖြစ်စဉ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး တရားခံများအား ဖမ်းဆီးရမိရေးအတွက် ဆက်လက် ဆောင်ရွက်

လျက်ရှိကြောင်း သိမ်းဆီးနိုင်ရေး နယ်မြေရဲစခန်းက ပြောဆိုသည်။

မြဝတီမြို့၊ ဝေ့ရှမ်းကျေးရွာ အုပ်စု ညောင်နန်းသာကျေးရွာတွင် ထိုင်းနိုင်ငံ၊ မဲဆောက်မြို့မှ တစ်ဆင့် ဖြန့်ဝေပေးသော လျှပ်စစ်မီးကို ဝယ်ယူပြီး အသုံးပြုနေခြင်း ဖြစ်သည်။

ကရင်ပြည်နယ်၏ နယ်စပ်

မြို့ဖြစ်သည့် မြဝတီမြို့သည် လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ ကြီးစိုးရာ ဒေသဖြစ်သဖြင့် အလားတူဖြစ်စဉ်မျိုး မကြာခဏ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိသော်လည်း တရားခံများ ဖမ်းဆီးရမိခြင်း မရှိသည့် ဖြစ်စဉ်များလည်း ရှိခဲ့သည်။

UN အချက်အလက်ရှာဖွေရေးမစ်ရှင်၏ အကြံပြု တောင်းဆိုချက်များအပေါ် နိုင်ငံတကာမှ လိုက်နာရန် KPSN တိုက်တွန်း

ဩဂုတ် ၈ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်

ကုလသမဂ္ဂ အချက်အလက် ရှာဖွေရေးမစ်ရှင်က ထုတ်ပြန်သည့် အစီရင်ခံစာပါ အကြံပြုချက်များအပေါ် နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းများအနေဖြင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်ရန် ကရင်ပြည်နယ်အတွင်းရှိ အထောက်အကူပြုကွန်ယက်-KPSN က ဩဂုတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် သဘောထားထုတ်ပြန်၍ တိုက်တွန်းလိုက်သည်။

ဩဂုတ်လ ၅ ရက်နေ့က ထုတ်ပြန်သည့် UN အချက်အလက် ရှာဖွေရေးမစ်ရှင်၏ အစီရင်ခံစာပါ အကြံပြုချက်များ ဖြစ်သည့် စစ်တပ်ပိုင် ကုမ္ပဏီများအား အရေးယူပိတ်ဆို့ရန်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံအား လက်နက်ရောင်းချမှု ပိတ်ဆို့ အရေးယူရန် တောင်းဆိုချက်များကို နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းအနေဖြင့် လိုက်နာရန် KPSN က တိုက်တွန်းလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

KPSN ၏ ပြောခွင့်ရ နော်ဝါးခရီးစဉ် 'UN မစ်ရှင်ရဲ့ အကြံပြုချက်တွေကို UN အဖွဲ့ဝင်ပါ နိုင်ငံတွေက ဒါတွေကို လိုက်ပါကြိုးပမ်းဖို့ လိုတယ်။ ဘာဖြစ်လဲဆိုတော့ မြန်မာစစ်တပ်က သူတို့ရဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေ စီးပွားရေး ချုပ်ကိုင်မှုတွေကနေ ဩဇာ ကြီးထွားနေပြီး လက်နက်ခဲယမ်းတွေကို ဝယ်နိုင်တာ ဖြစ်ပြီး တော့ ဒါတွေနဲ့ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးတွေ အပေါ်မှာ ဖျက်ဆီးနေခြင်းမျိုးဖြစ်တယ်' ဟု ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

ထို့အပြင် UN အချက်အ

လက် ရှာဖွေရေးမစ်ရှင်၏ တပ်မတော် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများအပေါ် ပိတ်ဆို့အရေးယူမှုများ ပြုလုပ်ရန် တောင်းဆိုချက်အပေါ် KPSN အနေဖြင့် ကြိုဆိုထောက်ခံပြီး ထိုသို့ အရေးယူ ပိတ်ဆို့မှုများ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် စစ်တပ်၏ စစ်ပိုင်းဆိုင်ရာ ကျူးလွန်ခြင်းများကို ကန့်သတ်ခြင်းဖြစ်သလို နိုင်ငံရေးအပေါ် တိုက်ရိုက် အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိစေသည်ဟုလည်း KPSN က ဆိုသည်။

တပ်မတော် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကရသည့် ဝင်ငွေနှင့် လက်နက်များကြောင့် တပ်မတော်အနေဖြင့် ဆိုးရွားသည့် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများကို လွတ်လပ်လပ် လုပ်ခွင့်ရနေခြင်း ဖြစ်သည့်အတွက် မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများဖြစ်သော မြန်မာ့စီးပွားရေး ဦးပိုင်လီမိတက်နှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေး ကော်ပိုရေးရှင်းတို့၏ လက်ရှိလုပ်ငန်းများနှင့် အဆက်အသွယ် ဖြတ်တောက်ရန် သီးခြားလွတ်လပ်သည့် ကုလသမဂ္ဂ အချက်အလက် ရှာဖွေရေးမစ်ရှင်က နိုင်ငံတကာကို တိုက်တွန်းထားခြင်းလည်းဖြစ်သည်။

မြန်မာတပ်မတော် အနေဖြင့် အိမ်နီးချင်းတိုင်းပြည်များ၏ လုံခြုံရေးဆိုင်ရာ ခြိမ်းခြောက်မှုများ မရှိသော်လည်း လက်နက်များကို နှစ်စဉ်ဝယ်ယူနေပြီး ထိုသို့ ဝယ်ယူမှုမျိုးသည် ပြည်တွင်းအရေး အထူးသဖြင့် တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများအပေါ် တိုက်ခိုက်ရန် သာ ဖြစ်သည်ဟု KPSN က

၎င်း၏ ထုတ်ပြန်ချက်တွင် ပြောဆိုထားသည်။

နိုင်ငံပေါင်း ၇ နိုင်ငံမှ အနည်းဆုံး နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီ ၁၄ ခု ခန့်က ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ကာလများတွင် တိုက်ခိုက်ရေး ဂျက်လေယာဉ်များ၊ သံချပ်ကာ စစ်ယာဉ်များ၊ မစ်ဆိုင်ခုံး လက်နက်များကို တပ်မတော်သို့ ထောက်ပံ့မှုများ ရှိကြောင်း ထို့အတွက် လက်နက်ကုန်သွယ်မှုပိတ်ပင်ခြင်းကိုလည်း ပြုလုပ်ပေးရန် UN အချက်အလက်ရှာ ဖေရှင်က အစီရင်ခံစာ၌ တောင်းဆိုထားသည်။

ထို့အပြင် မြန်မာစီးပွားရေး ဦးပိုင်လီမိတက်နှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေး ကော်ပိုရေးရှင်းတို့သည် မြန်မာစစ်တပ် ထိပ်ပိုင်း ခေါင်းဆောင်များက အဓိက လွှမ်းမိုးပိုင်ဆိုင်ထားကြပြီး ၎င်းလက်အောက်ရှိ ကုမ္ပဏီပေါင်း ၁၄၀ ကျော်သည် ဆောက်လုပ်ရေး၊ ခရီးသွားလုပ်ငန်း၊ ဘဏ်လုပ်ငန်း စသည်တို့အပြင် ကျောက်မျက်ရတနာ ထုတ်လုပ်ခွင့် လိုင်စင်များကို ချုပ်ကိုင်ထားကာ ဝင်ငွေ အမြောက်အများ ရရှိကြသည်ဟု UN အချက်အလက် ရှာဖွေရေး မစ်ရှင်၏ အစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်မှု၌ ပါရှိသည်။

သို့သော် စစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်သည့် ပြည်တွင်း စီးပွားရေး ကုမ္ပဏီကြီးများအပေါ် ပိတ်ဆို့အရေးယူရန် UN လူ့အခွင့်အရေး ကောင်စီ အချက်အလက် ရှာဖွေရေး မစ်ရှင်၏ အစီရင်ခံစာနှင့် ပတ်သက်ပြီး မြန်မာနိုင်ငံခြားရေးရုံးက အခြေအမြစ်မရှိသည့် စွဲချက်များကို အခြေခံပြီး လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီက အဆိုပါ အချက်အလက်ရှာဖွေ စတင်ဖွဲ့စည်းလာကတည်းက မြန်မာဘက်က အသိအမှတ်မပြုကြောင်း ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နေ့က ပြန်လည်ထုတ်ပြန်ထားသည်။

ထို့အတူ နိုင်ငံတကာ ရောက် တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများ မဟာမိတ်အဖွဲ့ နှင့် ကရင်အမျိုး

UN ၏ ထုတ်ပြန်ချက်အပေါ် ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး ကြိုဆိုထောက်ခံ

ဩဂုတ်လ ၆ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ်

သီးခြားလွတ်လပ်သည့် ကုလသမဂ္ဂ အချက်အလက်ရှာဖွေ ၏ မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ဆက်အသွယ် ဖြတ်တောက်ရန် နိုင်ငံတကာအား တိုက်တွန်းချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဩဂုတ် ၅ ရက်နေ့က ထုတ်ပြန်သည့် ကုလသမဂ္ဂ လူ့အခွင့်အရေးကောင်စီ၏ ထုတ်ပြန်ချက်အပေါ် ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံး- KWO က သဘောထားထုတ်ကော ကြိုဆိုထောက်ခံလိုက်သည်။

မြန်မာစစ်တပ် အပါအဝင် ၎င်းနှင့်ဆက်စပ်သည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်း ကုမ္ပဏီများအပေါ် UN အချက်အလက်ရှာဖွေရေး ၏ ဖော်ပြချက်များနှင့် တိုက်တွန်းချက်များသည် KWO ၏ လိုလားချက်များနှင့် ကိုက်ညီခြင်းကြောင့် ၎င်း ထုတ်ပြန်ချက်ကို ကြိုဆို ထောက်ခံရခြင်းဖြစ်သည်ဟု KWO ၏ အတွင်းရေးမှူး နော်ကညောဖောက်ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။

၎င်းက 'ကျမတို့ KWO အနေနဲ့ တိုင်းရင်းသား ပြည်သူတွေ အပေါ် အကြမ်းဖက်နှိပ်ကွပ်မှု အများဆုံးလုပ်တဲ့ စစ်တပ်အပေါ်မှာ အမြဲတမ်း ကန့်ကွက်ရှုတ်ချခဲ့သလိုပဲ စစ်တပ်ကို ဖိအားပေးဖို့ အမြဲတမ်း လိုလားခဲ့တာဖြစ်

တယ်။ စစ်တပ်ကပဲ အာဏာရယူထားပြီး သူတို့ကြောင့်ပဲ တိုင်းပြည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု မရှိခဲ့တာကြောင့် ဒီ UN ရဲ့ စစ်တပ်နဲ့ ဆက်စပ်တဲ့ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတွေနဲ့ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်မှုတွေကို ဖြတ်တောက်ဖို့ တိုက်တွန်းတဲ့ ထုတ်ပြန်ချက်က ကျမတို့ရဲ့ လိုလားချက်နဲ့ ထပ်တူကျပါတယ်' ဟု ပြောသည်။

တပ်မတော် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများကရသည့် ဝင်ငွေနှင့် လက်နက်များကြောင့် တပ်မတော်အနေဖြင့် ဆိုးရွားသည့် လူ့အခွင့်အရေး ချိုးဖောက်မှုများကို လွတ်လပ်လပ် လုပ်ခွင့်ရနေခြင်း ဖြစ်သည့်အတွက် မြန်မာစစ်တပ်နှင့် ဆက်စပ်မှုရှိသည့် စီးပွားရေး လုပ်ငန်းများဖြစ်သော မြန်မာ့စီးပွားရေးဦးပိုင်လီမိတက်နှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေး ကော်ပိုရေးရှင်းတို့၏ လက်ရှိလုပ်ငန်းများနှင့် အဆက်အသွယ် ဖြတ်တောက်ရန် သီးခြားလွတ်လပ်သည့် ကုလသမဂ္ဂ အချက်အလက်ရှာဖွေ ကတိုက်တွန်းလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

မြန်မာ့စီးပွားရေး ဦးပိုင်လီမိတက်နှင့် မြန်မာ့စီးပွားရေး ကော်ပိုရေးရှင်းတို့သည် မြန်မာစစ်တပ် ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များက အဓိက လွှမ်းမိုးပိုင်ဆိုင်ထားကြပြီး ၎င်းလက်အောက်ရှိ

သမီးအစည်းအရုံး- KWO စသည့် အဖွဲ့အစည်းများလည်း UN အချက်အလက် ရှာဖွေရေး မစ်ရှင်၏ တောင်းဆိုချက်များနှင့်

တိုက်တွန်းချက်များအပေါ် ကြိုဆိုထောက်ခံခဲ့ပြီး နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းများက အဆိုပါ အဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာပါ အကြံပြုတောင်း

ကုမ္ပဏီပေါင်း ၁၄၀ ကျော်သည် ဆောက်လုပ်ရေး၊ ခရီးသွား လုပ်ငန်း၊ ဘဏ်လုပ်ငန်း စသည်တို့အပြင် ကျောက်မျက်ရတနာ ထုတ်လုပ်ခွင့် လိုင်စင်များကို ချုပ်ကိုင်ထားကာ ဝင်ငွေ အမြောက်အများ ရရှိကြသည်ဟု UN အချက်အလက်ရှာဖွေအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ ထုတ်ပြန်မှု၌ ပါရှိသည်။

၎င်းဝင်ငွေ အမြောက်အများ ရရှိသည့် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းများအပေါ် ကုလသမဂ္ဂ လုံခြုံရေးကောင်စီနှင့် ၎င်းအဖွဲ့ဝင် နိုင်ငံများအနေဖြင့် ချက်ချင်း ပစ်မှတ်ထား ပိတ်ဆို့မှုများ ပြုလုပ်ရန်ကိုလည်း ၎င်းအချက်အလက်ရှာဖွေအဖွဲ့က တိုက်တွန်းထားသည်။ ထို့အပြင် နိုင်ငံပေါင်း ၇ နိုင်ငံမှ အနည်းဆုံး နိုင်ငံခြားကုမ္ပဏီ ၁၄ ခုခန့်က ပြီးခဲ့သည့် ၂၀၁၆ ခုနှစ် ကာလများတွင် တိုက်ခိုက်ရေး ဂျက်လေယာဉ်များ၊ သံချပ်ကာ စစ်ယာဉ်များ၊ မစ်ဆိုင်ခုံး လက်နက်များကို တပ်မတော်သို့ ထောက်ပံ့မှုများ ရှိခြင်းအပေါ် လက်နက်ကုန်သွယ်မှု ပိတ်ပင်ခြင်းကိုလည်း ပြုလုပ်ပေးရန် တောင်းဆိုထားသည်။

အလားတူ ပြီးခဲ့သည့် လပိုင်းတွင်လည်း အမေရိကန် အစိုးရမှ မြန်မာစစ်တပ် ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆွေမျိုးများကို ပြည်ပခွင့်ပိတ်ပင်ခြင်း ပြုလုပ်ခဲ့သေးပြီး ၎င်းပိတ်ဆို့မှုအပြင် စီးပွားရေး ပိတ်ဆို့မှုများကိုလည်း ပြုလုပ်ပေးရန် KWO က UN ထုတ်ပြန်ချက်နှင့် ဆက်စပ်ပြီး ဆက်လက် မေတ္တာရပ်ခံထားသည်။

ထိုသို့ UN ၏ တောင်းဆို တိုက်တွန်းချက်များအပေါ် ကရင်အမျိုးသမီးအစည်းအရုံးမှ ကြိုဆိုထောက်ခံသလို အခြားသော နိုင်ငံတကာ အသိုင်းအဝိုင်းနှင့် အစိုးရများအနေဖြင့်လည်း အရေးယူဆောင်ရွက်မှုများကို လုပ်ဆောင်ရန်အပြင် ကုလသမဂ္ဂ အချက်အလက်ရှာဖွေအဖွဲ့၏ အကြံပြုချက်များအပေါ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန်ကိုပါ KWO က တိုက်တွန်းလိုက်သည်။

► ကျော့ဖုံး "ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု" မှ ကောင်စီ-RCSS တို့ သီးခြားစီ အလွတ်သဘော တွေ့ဆုံဆွေးနွေးခဲ့ပြီး နှစ်ဖက်အဆိုပြုထားမှု ပုံစံအရ အလုံးစုံသဘောတူညီချက် မရသေးဘဲ စက်တင်ဘာလတွင် ဆက်လက်တွေ့ဆုံ ညှိနှိုင်းသွားရန် ဆုံးဖြတ်ထားသည်ဟု သိရသည်။

အစိုးရဘက်မှ တင်ပြထားသည့် လုပ်ငန်းစဉ်လေးရပ်တွင် JMC (ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှု ရပ်စဲရေးဆိုင်ရာ ပူးတွဲ စောင့်ကြည့်ရေးကော်မတီ)၊ UPDJC (ပြည်ထောင်စု ဖြစ်ပေါ်ရေးဆွေးနွေးမှု ပူးတွဲကော်မတီ)၊ ကြားကာလ ဆိုင်ရာ

အကောင်အထည်ဖော်မှုနှင့် NCA အပေါ် တူညီသည့်နားလည်မှုဆိုင်ရာ NCA အကောင်အထည်ဖော်မှုအပိုင်း၊ ပြည်ထောင်စု ညီလာခံ တစ်ရပ်ကျင်းပပြီး ၂၀၂၀ ခုနှစ် မတိုင်ခင်နှင့် ၂၀၂၀ ခုနှစ်အလွန် ငြိမ်းချမ်းရေးဆိုင်ရာ အခင်းအကျင်းများ ချမှတ်ရန်၊ ဒီမိုကရေစီနှင့် ဖက်ဒရယ် အခြေခံမူများ၊ ငြိမ်းချမ်းရေး အသီးအပွင့် စသည်တို့ ပါဝင်သည်။

အလားတူ ကေအန်ယူဘက်ကလည်း ပြီးခဲ့သည့်နှစ် ၂၀၁၈ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့မှစပြီး ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်၏ တ

ရားဝင် အစည်းအဝေးပွဲများ အတွင်း ပါဝင်မှုကို ယာယီ ရပ်တန့်ထားပြီး အလွတ်သဘော ဆွေးနွေးမှုများဖြင့် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်၏ တစ်ဆင့်များကို အဖြေရှာရန် ကြိုးပမ်းမှုများပြုလုပ်ခဲ့ရာ ကေအန်ယူမှ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ်များကို ရှေ့ဆက်နိုင်မည့် အစီအစဉ်များကို အစိုးရသို့ တင်ပြခဲ့မှုများရှိခဲ့သည်။

၎င်းအစိုးရကို အဆိုပြုတင်သွင်းချက်များတွင် အပစ်အခတ်ရပ်စဲမှု ခိုင်မာရေး ကိစ္စရပ်များကို ကနဦး ဆွေးနွေးပြီး ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ရေးဆိုင်ရာ ရှေ့ဆက်လုပ်

ငန်းစဉ်များအပေါ် ဆက်လက် ဆွေးနွေးကာ ၎င်းဆွေးနွေးမှုများမှ ရရှိလာမည့် သဘောတူညီချက်များကို လက်ရှိအစိုးရ သက်တမ်းကာလအပြင် လာမည့် ၂၀၂၀ ခုနှစ်အလွန် အသစ်တက်လာမည့် အစိုးရသက်တမ်းအထိ မပြီးပြတ်ခဲ့သည်ရှိသော် ဆက်လက် အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ရန် သဘောတူညီမှုရရှိအောင် ဆောင်ရွက်သွားရန်ဖြစ်သည်ဟု ကေအန်ယူက ဆိုသည်။

၄ ရက်တာပြုလုပ်မည့် PPST ၏ အစည်းအဝေးပွဲအပြီး ရှေ့လုပ်ငန်းစဉ်များ ချမှတ်ရာတွင်လည်း NCA လက်မှတ် မ

ရေးထိုးနိုင်သေးသည့် တခြားသော တိုင်းရင်းသား လက်နက်ကိုင် အင်အားစုများနှင့် ပတ်သက်သည့် အစီအစဉ်များ ပါဝင်သင့်ကြောင်း နှင့် လက်ရှိ ဩဂုတ်လတွင် သက်တမ်းကုန်ဆုံးတော့မည့် တပ်မတော်၏ ၄ လတာ တစ်ဖက်သတ် အပစ်ရပ်ကာလအလွန် ငြိမ်းချမ်းရေး အခင်းအကျင်းများကိုလည်း ထည့်သွင်းစဉ်စားသင့်ကြောင်းလည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ယွက်စစ်က ထည့်သွင်းတိုက်တွန်းပြောဆိုထားသည်။

NCA အပစ်ရပ် တိုင်းရင်းသား အဖွဲ့အစည်းများတွင် ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး- KNU၊

ဆိုချက်များအပေါ် လိုက်ပါဆောင်ရွက်ရန် ပြီးခဲ့သည့် ရက်ပိုင်းက အသီးသီး တိုက်တွန်းတောင်းဆိုထားသည်။

ချင်းအမျိုးသားတပ်ဦး- CNFI၊ မြန်မာနိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ကျောင်းသားများ ဒီမိုကရက်တစ်တပ်ဦး- ABSDF၊ ကရင် ငြိမ်းချမ်းရေး ကောင်စီ- KNU/KNLA(PC)၊ ဒီမိုကရေစီအကျိုးပြု ကရင်တပ်မတော်- DKBA၊ ပအိုဝ်းအမျိုးသား လွတ်မြောက်ရေးအဖွဲ့ ချူပို- PNLO၊ ရခိုင်ပြည် လွတ်မြောက်ရေးပါတီ- ALP၊ ရှမ်းပြည် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး ကောင်စီ- RCSS ၊ မွန်ပြည်သစ်ပါတီ- NMSP နှင့် လားဟူဒီမိုကရက်တစ် အစည်းအရုံး- LDU တို့ ဖြစ်သည်။

ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စုတည်ဆောက်ရေးလမ်းစဉ် ဝေဝါးနေဆဲဟု PPST ယာယီအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်ပြော

ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်၊ ၂၀၁၉ ခုနှစ် တစ်နိုင်ငံလုံး ပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မှုရပ်စဲရေး သဘောတူစာချုပ်-NCA လက်မှတ်ရေးထိုးပြီး ၄ နှစ်နီးပါးရှိလာသည့်တိုင် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးလမ်းစဉ်မှာ ဝေဝါးနေဆဲဖြစ်သည်ဟု အပစ်ရပ်စာချုပ် လက်မှတ်ထိုးထားသည့် တိုင်းရင်းသားအဖွဲ့များ၏ ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်

ငန်းစဉ် ဦးဆောင်အဖွဲ့-PPST ယာယီအဖွဲ့ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ယွက်စစ်က ဩဂုတ် ၂၁ ရက်နေ့ ချင်းမိုင်မြို့တွင် စတင်ကျင်းပနေသည့် PPST အစည်းအဝေးအဖွဲ့မိန့်ခွန်း၌ ထည့်သွင်းပြောဆိုခဲ့သည်။
ကျနော်တို့ အခု NCA ကို လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့တာ အခုဆိုရင် ၄ နှစ်တင်းတင်းပြည့်ဖို့ နီး

ကပ်လာပါပြီ။ ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ်နဲ့ပတ်သက်လို့ ပြန်လည်သုံးသပ်ကြည့်ရင် ဖက်ဒရယ်ပြည်ထောင်စု တည်ဆောက်ရေးအတွက် လမ်းစဉ် ဝေဝါးနေဆဲဖြစ်ပါတယ်ဟု ထည့်သွင်းပြောဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။
ထို့အပြင် ဖက်ဒရယ် ပြည်ထောင်စု ခိုင်ခိုင်မာမာ တည်ဆောက်နိုင်သည့် ဖက်ဒရယ် အ

ခြေခံမှုများကို ပြည်ထောင်စု သဘောတူစာချုပ်တွင် ချုပ်ဆိုနိုင်ရန် အာသွန်ခွန်စိုက် တစ်စိတ်မတ်မတ် လုပ်ဆောင်သွားရန် လိုအပ်ကြောင်းလည်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ယွက်စစ် တိုက်တွန်းပြောဆိုသွားသည်။

ဩဂုတ်လ ၂၁ ရက်မှ ၂၄ ရက်နေ့အထိ ပြုလုပ်သွားမည့် PPST အစည်းအဝေးပွဲတွင် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ် တစ်ဆင့် ကျော်လွှားရေးကိစ္စ၊ ပြည်ထောင်စု ငြိမ်းချမ်းရေးညီလာခံ ၂၁ ရာစု ပင်လုံအစည်းအဝေးကိစ္စ၊ PPST စုဖွဲ့မှုအပြင် အစိုးရမှ အဆိုပြုထားသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးလုပ်ငန်းစဉ် ရှေ့တိုးနိုင်ရေးလုပ်ငန်းစဉ် ၄ ရပ်တို့ကို အဓိက ဆွေးနွေးသွားမည်ဟု သိရသည်။

အစိုးရမှ အဆိုပြုထားသည့် ငြိမ်းချမ်းရေး လုပ်ငန်းစဉ် ရှေ့ဆက်နိုင်မည့် လုပ်ငန်းစဉ် ၄ ရပ်နှင့်ပတ်သက်ပြီး ဩဂုတ်လ ၂၀ ရက်နေ့က အမျိုးသားပြန်လည်သင့်မြတ်ရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းရေး ဗဟိုဌာန-NRPC နှင့် KNU၊ ရှမ်းပြည် ပြန်လည် ထူထောင်ရေး

တမျက်နှာ (၂၃) သို့ ▶

သမိုင်းတွင်မယ့် ခြေရာ

မိုးထဲလေထဲမှာ
ဝမ်းနည်းမှုတွေနဲ့...
အလွမ်းတွေနဲ့...
ပန်းတွေနဲ့...
အရောင်အသွေးတွေ စုံစုံလင်လင်နဲ့...
ခဲယူချက် ကိုယ်စီနဲ့...
ရှေ့သို့ ချီတက်ကြတယ်
နုလုံးရည်တိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲကြတယ်။

တန်းတူရေးအတွက် တိုက်ပွဲဝင်ရင်း...
ကျဆုံးသွားတဲ့
အာဇာနည် စောဘဦးကြီးနဲ့
တော်လှန်ရေးရဲဘော်များကို
အလေးပြုကြတယ်
လေထန် ရေဆန်ကြားက
ရင်ဘတ်တူရာ ခရီးဆက်ကြတယ်။

တိုက်ယူရမှ
တိုက်ပွဲမညီတယ်
တိုက်ပွဲအမျိုးမျိုး ရှိတယ်
ဆက်တိုက်ရဦးမယ်
ဆူးလေဘုရား
မဟာဗန္ဓုလ ပန်းခြံနားက
'နုလုံးသွေးနဲ့ ခေါင်းခွတ်'ကို
အလေးပြုကြတယ်
ရင်ထဲက အာဇာနည်
ကမ္ဘာတည်သရွေ့ ရှိနေမယ်။

ဆူးလေ ဘုရားနားဟာ
သမိုင်းမှာ ရဟန်းရှင်လူ
သွေးစွန်းရာမြေ ဖြစ်ခဲ့တယ်
ဒီနေ့...
ကရင်အမျိုးသားရေးအတွက်
ကရင်လူငယ်တွေ
သွေးစည်းရာမြေ ဖြစ်တယ်
သမိုင်းတွင်မယ့် ခြေရာဖြစ်တယ်။

အမျိုးသားသစ္စာဖြင့်
စောယောင့်သာအိဆန်
၁၂-၈-၂၀၁၉

- ကရင် အာဇာနည် နေ့အား ဤကဗျာဖြင့်
ဂုဏ်ပြုလျက်... ရန်ကုန်၊ ဧရာဝတီ
* ခေါင်းခွတ်(ခါနဲ့.ခေါတ်) = ကော်ခို

တက္ကသိုလ်ကရင်ကျောင်းသားများဘောလုံးပွဲ UKS All Star အသင်းပိုလ်စွဲ

ဩဂုတ် ၂၄ရက်၊ ၂၀၁၉ခုနှစ်။
စောထွန်းလင်း
ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံ ကရင်ကျောင်းသားများဘောလုံးပွဲ ပိုလ်စွဲပွဲကို ဩဂုတ် ၂၄ ရက်နေ့ နံနက် ၈ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ကျိုက္ကဆံ လှေကျင်ရေးကွင်း၌ ဒဂုံတက္ကသိုလ် (DU Karen fc) နှင့် ကျောင်းပေါင်းစုံ စုပေါင်းထားသည့် UKS All Star အသင်းတို့ ယှဉ်ပြိုင်ကစားရာ ၄ ဂိုး ဂိုးမရှိဖြင့် All Star အသင်းက အနိုင်ရ ပိုလ်စွဲသွားသည်။
အဆိုပါဘောလုံးပွဲကို ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်ပေါင်းစုံမှ ကရင်

ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများ စုပေါင်းကာ ပြိုင်ပွဲဖြစ်မြောက်ရေးကော်မတီ ဖွဲ့စည်းကျင်းပခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကော်မတီဝင်တဦးဖြစ်သူ ဒဂုံတက္ကသိုလ် အသုံးချဘူမိဗေဒ တတိယနှစ် ကျောင်းသား စောအယ်ဖောက ကေအိုင်စီသို့ ပြောသည်။
ပြိုင်ပွဲသို့ ဒဂုံတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန် အနောက်ပိုင်းတက္ကသိုလ်၊ မှော်ဘီ နည်းပညာတက္ကသိုလ်၊ ရန်ကုန် ပညာရေးတက္ကသိုလ်၊ နယ်စပ်ဒေသ တိုင်းရင်းသား လူမျိုးများ ဖွံ့ဖြိုးရေးကောလိပ်နှင့် ကျောင်းပေါင်းစုံ စုပေါင်းထား

သည့် UKS All Star စသည့် ကရင်ကျောင်းသား ဘောလုံးအသင်း ၆ သင်း ဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ခဲ့ကြသည်။
ပြိုင်ပွဲ ပွဲစဉ်တစ်လျှောက် အကောင်းဆုံး ဘောလုံးသမားဆုကို ဒဂုံတက္ကသိုလ်၊ အားကစားဘာသာရပ် နောက်ဆုံးနှစ်ကျောင်းသား စောမင်းခန့်သူ ရနှင့် ဂိုးအများဆုံးဆုကို All Star အသင်းမှ စောအောင်ဖြိုးတို့က အသီးသီး ရရှိသွားသည်။
ပြိုင်ပွဲဖြစ်မြောက်ရေး ကော်မတီဝင်တဦးဖြစ်သူ မန်းသောလျှံက 'ဘောလုံးပွဲ ဖြစ်မြောက်ရေး

အတွက် ဝိုင်းလုပ်ဆောင်ပေးသူတွေ အလှူငွေထည့်ဝင်ပေးကြတဲ့ ကျောင်းသားဟောင်းတွေ အားလုံးကိုကျေးဇူးတင်တယ်။ နောက်နှစ်တွေ ဆက်ကျင်းပနိုင်အောင် ကြိုးပမ်းသွားမယ်'ဟု ပြောသည်။
ရန်ကုန် တက္ကသိုလ် ကျောင်းပေါင်းစုံ ဘောလုံးပြိုင်ပွဲကို ဩဂုတ် ၄ ရက်မှ ၂၄ ရက်နေ့အထိ ကျင်းပခဲ့ပြီး ယခုပြိုင်ပွဲသည် ၆ ကြိမ်မြောက် ကျင်းပခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။

ကရင်သတင်းစဉ် ပရိသတ်များအား အသိပေးခြင်း

ကေအိုင်စီ- ကရင်သတင်းဌာနက တင်ဆက်နေသည့်သတင်းများကို လစဉ်ထုတ် ကရင်သတင်းစဉ် စာစောင်ထဲတွင် ဖတ်ရှုနိုင်သကဲ့သို့ karen.kicnews.org (ကရင်ဘာသာ)၊ www.karennews.org (English), www.kicnews.org (မြန်မာဘာသာ) စသည့် ဝက်ဘ်ဆိုက်စာမျက်နှာတို့ပေါ်တွင်လည်း နေ့စဉ်သတင်းနှင့် ဆောင်းပါးများကို ဝင်ရောက်ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။
DVB ရုပ်သံလိုင်းမှ အပတ်စဉ် ထုတ်လွှင့်ပေးလျက်ရှိသည့် ကရင်ဘာသာရုပ်သံအစီအစဉ်ကို ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ ညနေ ၅:၁၅ နာရီနှင့် ကြာသပတေးနေ့ မနက် ၇:၁၅ နာရီ အချိန်များတွင် စောင့်မျှော်ကြည့်ရှုသွားနိုင်ပါသည်။
ထို့အပြင် ကရင်သတင်းစဉ်မှ တာဝန်ယူထုတ်လွှင့်ပေးနေသည့် Radio Karen (ကညောကွယ်လေးလို) ကရင်ဘာသာ အွန်လိုင်းရေဒီယို အစီအစဉ်ကိုလည်း www.radiokaren.org တွင် နေ့စဉ် မြန်မာစံတော်ချိန် နံနက် ၈:၃၀ နာရီမှ ညနေ ၅:၃၀ နာရီအထိ နေ့စဉ် ထုတ်လွှင့်ပေးနေသလို ကေအိုင်စီမှ တင်ဆက်ပေးနေသည့် မြန်မာဘာသာ၊ ကရင်ဘာသာ၊ အင်္ဂလိပ်ဘာသာ သတင်းနှင့် ဆောင်းပါးများ၊ ရေဒီယို၊ ရုပ်သံဗီဒီယို သတင်းအစီအစဉ် များကို Radio Karen အပလီကေးရှင်း(Application)မှတစ်ဆင့် မိမိလက်ကိုင်ဖုန်းထဲတွင် Install လုပ်ပြီး တက်ရောက်ဖတ်ရှုနိုင်ကြောင်း သတင်းကောင်းပါးအပ်ပါသည်။ IOS ဖုန်းများနှင့် Android ဖုန်းများအတွက် App Store နှင့် Google Play Store အသီးသီးတွင် ဒေါင်းလုပ် ရယူ ဖတ်ရှုနိုင်ပါသည်။